

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Smith_Wilbur-Posel_Slunce.pdb

PDB Name: Smith Wilbur-Posel Slunce
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 5.5.2007
Modification Date: 5.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

POSEL SLUNCE
WILBUR SMITH

SVĚTLO PROŘÍZLO TMU projekční místnosti a bezhlučně explodovalo na plátně - a já nepoznal, oč jde. Na tento obrázek jsem čekal patnáct let, a když konečně přišel, nepoznával jsem ho. Rozmazaný, nejasný obraz nedával vůbec žádný smysl. Čekal jsem fotografii nějakého malého předmětu; možná lebky nebo nádoby, uměleckého díla, kousku zlatého šperku či korálku, ale určitě ne tyto surrealistické šedé, bílé a černé vzory.

Teprve Lourenův rozechvělý hlas mě navedl potřebným směrem.“

Vyfotografováno z dvanácti kilometrů, čtvrtého září,“ uvedomil jsem si, že to bylo před osmi dny, „v šest čtyřicet sedm, leicou na kinofilm 35mm.“

Takže letecký snímek. Jakmile se mé oči, a hlavně můj mozek, přizpůsobily nové skutečnosti, pocítil jsem první náznak vzrušení. Louren zatím pokračoval stejně nadšeným tónem.

„Najatá společnost provádí letecký průzkum na celém území mých koncesí s cílem najít určité vzory a výchozy geologických formací. Tato fotografie je jen jedna z mnoha jí podobných navigátor ani nevěděl; co fotografuje, avšak lidé, kteří snímky vyhodnocují, byli pozornější a poslali mi ji.“

Obrátil se ke mně. Jeho obličej, bílý v ostrém světle projektoru, měl slavnostní výraz.

„Vidíš to, Bene? Tady nedaleko středu, horní pravý čtverec.“

Otevřel jsem ústa připravená k odpovědi, ale hlas mi uvázl v hrdle a já zamaskoval vyjeknutí kašlem. Roztřásl jsem se zaskočený tím, co jsem objevil. Žaludek se mi sevřel směsí naděje a obav.

„Klasická akropole! Dvojitě hradby a fálické věže.“

Samozřejmě přeháněl. Na snímku byly pouze slabé, sotva zřetelné kontury, které v některých místech úplně mizely. Ale základní tvar i konfigurace byly správné.

„Sever,“ vykoktal jsem. „Kde je sever?“

„Nahore obrázku - je správně posazený - horní okraj směřuje k severu. Věže by mohly být orientovány podle slunce, co myslíš?“

Neodpověděl jsem hned, protože se dostavila obvyklá reakce. V mém životě nebylo nikdy nic příliš snadné, a proto se mi to zdálo podezřelé. Začal jsem hledat vady.

„Vrstvení hornin,“ vyjádřil jsem své pochyby. „Možná vápenec v kontaktu s žulou vytvořil ty vzory na povrchu, a -“

„Kecy!“ přerušil mě Louren. Vzrušení mu ještě z hlasu nezmizelo. Vyskočil, došel k plátnu, sebral z pultu ebonitové ukazovátka a ukázal na skvrnky podobné buňkám lemující obrys, o kterém se tak skálopevně domníval, že jsou to hlavní hradby.

„Pověz mi, viděls někde geologickou formaci podobnou tomuto?“

Nechtěl jsem připustit, že má pravdu. Zdráhal jsem se znovu se vydat na pospas plané naději.

„Možná,“ řekl jsem.

„Čert tě vem.“ Zasmál se a jeho smích zněl příjemně. V posledních dnech se smál jen zřídka. „Jsi bezpochyby nejmizernější pesimista v celé Africe.“

„Poslyš, Lo, může to být cokoliv,“ protestoval jsem. „Hra světla, tvary a stíny. I když připustím, že je to dílo lidských rukou, mohla to být ještě donedávna pole nebo zahrady.“

„Sto mil od nejbližší povrchové vody? Na to zapomeň, Bene!

Víš stejně dobře jako já, že je to =`

„Neříkej to!“ málem jsem ta slova vykřikl. V okamžiku jsem byl venku z koženého křesla. Přeběhl jsem místnost a chytil Lourena za ruku tak rychle, že jsem si ani nestačil uvědomit, co dělám.

„Neříkej to,“ opakoval jsem. „To - to přináší smůlu.“ Když jsem vzrušený, vždycky začnu koktat. Už mě to sice dávno přestalo trápit, protože koktání byla nejmenší z mých tělesných vad.

Louren se znovu zasmál, ale tentokrát s náznakem nejistoty.

Vždycky znejistěl, když jsem udělal rychlejší pohyb nebo mu dal znát sílu svých paží. Sklonil se a snažil se uvolnit mé prsty, které se mu zarývaly do svalů na předloktí.

Uvolnil jsem sevření. „Promiň - neublížil jsem ti?“

„Ne,“ odsekl, ale cestou k ovládacímu panelu si ruku třel.

Zhasl projektor a otočil vypínačem na stěně. Stáli jsme v záplavě světla a mrkali na sebe.

„Mě neoblafeň ty židácký skřek,“ řekl s úsměvem. „Chčiješ si na vlastní nohavice.“

Vzhlédl jsem trochu rozpačitý ze svého výpadu, ale vzrušení mě ještě neopustilo.

„Kde to je, Lo. Kdes to našel?“

„Chci, aby ses nejdřív přiznal. Chci, abys alespoň jednou v životě přišel ke křížku. Chci, abys to řekl dřív, než ti povím další věci,“ trápil mě.

„Dobrá.“ Sklopil jsem oči a hledal slova. „Na první pohled to vypadá docela zajímavě.“

Pohodil dozadu zlatou hřívou a rozřehtal se hromovým smíchem.

„Budeš to muset udělat mnohem líp. Zkus to znova.“

Nemohl jsem jeho smíchu odolat a můj na sebe nedal dlouho čekat. Protí jeho býčímu řevu to však bylo pouhé ptačí pípání.

„Jak se mi věc jeví,“ zajíkal jsem se, „zdá se mi, žeš to našel.“

„Ty můj krasavče!“ řval. „Můj malý krasavečku!“

Už jsem ho takto neviděl léta. Masku vážného bankéře a podnikatele byla ta tam a všechny starosti Sturvesantovy finanční říše rázem zapomenuty v této slibné chvíli úspěchu.

„A teď ven s tím,“ žadonil jsem. „Kdes to našel?“

„Pojď,“ řekl už zase vážný. Odešli jsme k dlouhému stolu u zdi. Na zelené balzové desce byla přišpendlena mapa. Stůl byl vysoký, a tak jsem si rychle vyskočil na židli a naklonil se nad

10 WILBUR SMIT mapu. Nyní jsem byl téměř stejně vysoký jako Louren stojící vedle.

„Letecká řada A, jižní Afrika. Mapa 5. Botswana a západní Rhodesie.“

Rychle jsem přešel očima potištěný papír, hledaje nějakou značku - křížek nebo kolečko zakreslené tužkou.

„Kde?“ vyzvídal jsem nedočkavě. „Kde?“

„Víš, že tady dole najih od Maun vlastním koncese na těžbu nerostů na rozloze šedesáti tisíc čtverečních kilometrů a = ` „Poslyš, Lo, nesnaž se mi prodat akcie Sturvesant Minerals.

Kde to, ksakru, je?“

„Stavíme tam startovací dráhu, na které může přistát tryskový lear. Právě je před dokončením.“

„To nemůže být tak daleko na jih od zlatého pruhu.“

„Také není,“ ujistil mě Louren. „Uber plynu, neboj, ještě něco rozbiješ.“ Těšilo ho, že mě může trýznit.

Jeho prsty klouzaly po mapě a náhle se zastavily - a mé srdce se zastavilo s nimi. Vypadalo to stále líp. Zeměpisná šírka seděla perfektně a veškeré stopy, které jsem tak pracně léta sbíral, směřovaly k této oblasti.

„Tady,“ řekl. „Tři sta padesát kilometrů jihovýchodně od

Maun a devadesát kilometrů odjihozápadního majáku rezervace

Wankie. Zastrčené pod obloukem pahorků a ztracené v divočině, ve vyprahlé zemi plné kamení a zarostlé pouštními křovinami.“

„Kdy můžeme vyjet?“ zeptal jsem se.

„Ale Louren zavrtěl hlavou. „Takže už tomu věříš. Opravdu věříš?“

„Mohl by na to narazit někdo jiný.“

„Už to tam leží pár tisíc let. Další týden nemůže-“

„Další týden!“ vykřikl jsem úzkostlivě.

„Bene, nemůžu se uvolnit dřív. V pátek mám výroční valnou hromadu Anglo-Sturvesant a v sobotu musím do Curychu - ale kvůli tobě to zkrátím.“

„Zruš to úplně,“ žebral jsem. „Pošli někoho z těch svých chytrých mládenců.“

„Když ti někdo půjčuje dvacet pět milionů, je zdvořilé dojit si pro šek osobně a ne posílat úředního poslíčka.“

„Kristepane, Lo, vždyť jde jen o peníze - tohle je opravdu důležité.“

Chvilí si mě pozorně prohlížel, v chápavých modrých očích pobavená světláka.

„Dvacet pět milionů liber jsou jenom peníze.“ Zavrtěl hlavou pomalu a udiveně, jako by slyšel novou pravdu. „Myslím, že máš pravdu.“ Usmál se s láskou, jak se sluší na dobrého přítele.

„Je mi líto, Bene, ale až v úterý. Odletíme za svítání, slibuji. Podíváme se na to ze vzduchu a pak přistaneme v Maun.

Znáš Petra Larkina?“

„Ano, velice dobře.“ Petr u Maun provozoval velký safari podnik. Dvakrát jsem využil jeho služeb při výpravách do Kalahari.

„Výborně, už jsem se s ním spojil. Postará se o expedici.

Vyrazíme nalehko - jeden landrover a pár třítunových unimogů.

Mám všehovšudy pouhých pět dní, takže to bude pěkně našlapané.

Zpátky si najmu helikoptéru a tebe nechám na místě. Můžeš se tam nějaký čas hrabat = ` Za řeči mě vyvedl z projekčního sálu do dlouhé chodby.

Vysokými okny do ní padalo slunce a osvětlovalo obrazy a sochy, které zdobily galerii. Práce předních jihoafrických umělců se tu střídaly s díly velkých světových výtvarníků, žijících i mrtvých. Louren Sturvesant a jeho předkové utráceli peníze moudře. Navzdory silnému rozrušení si moje oči neodpustily zašilhát stranou k měkké smyslné záři Renoirova aktu.

Louren rázoval po vysokém vlasu orientálních koberců, tlumícím zvuk, a já s ním držel krok; nohy jsem měl stejně dlouhé a silné jako on.

„Jestli objevíme to, v co oba doufáme, rozjedeš to naplno.

Stálý tábor, přístávací dráhu, pomocníky podle svého uvážení, potřebné dělníky a zařízení, jaké budeš chtít.“

„Dej, Bože, ať se tak stane!“ řekl jsem tiše, když jsme zastavili u schodiště. Podívali jsme se na sebe jako dva spiklenci.

„Víš, kolik to bude stát?“ zeptal jsem se. „Můžeme kopat pět šest let.“

„Doufám, že ano.“

„Náklady by mohly vylézt na - pár set tisíc.“

„Jsou to jen peníze, jak řekl jeden chlápek.“ Znovu mě nastartoval svým burácivým smíchem. Scházeli jsme dolů, řvali a chechtali se každý svým vlastním stylem. V hale jsme na sebe pohlédli nabuzení k prasknutí.

„Vrátím se v pondělí večer v půl osmé. Přijdeš mi naproti na letiště? Let Alitalia 310 z Curychu. Mezitím můžeš dát do kupy svoji část příprav.“

„Potřebuji kopii té fotografie.“

„Už jsem zvětšeninu poslal do ústavu. Můžeš se na ní pást očima celý týden.“ Pohlédl na zlaté piagetky na zápěstí.

„Zatraceně, zase jsem se opozdil.“

Obrátil se ke dveřím právě v okamžiku, kdy se v nich objevila Hilary Sturvesantová, vysoká žena s lesklými zlatohnědými vlasy, které jí padaly měkce na ramena. Přišla z vnitřního nádvoří ve sportovním. Krátký tenisový úbor dával naplno vyniknout jejím dlouhým, až bolestně krásným nohám.

„Miláčku, ty nepůjdeš obědvat?“

„Lituji, Hil. Chtěl jsem ti říct, že nezůstanu na oběd, ale

Ben potřebuje někoho, kdo by ho přidržel trochu u země.“

„Tys ho přivedl?“ Obrátila se, přistoupila blíž a políbila mě na rty. Udělala to lehce a přirozeně, bez nejmenší známky odporu. Pak odstoupila a usmála se na mě. Pokaždé, když tohle provedla, udělala si ze mě otroka na dalších sto let.

„Co si o tom myslíš ty, Bene. Zase přehání, vid?“ Než jsem však stačil odpovědět, Louren ji vzal kolem pasu.

„Vzpíná se jako blázen, má u tlamy pěnu a vyhazuje zadníma.“

Chtěl by vyrazit do pouště hned v tuto minutu.“ Přitáhl si

Hilary blíž a políbil ji. Na dlouhou minutu zapomněli v objetí na mou přítomnost. Pro mě představovali prototyp ženské krásy a ryzího mužství. Oba urostlí, silní a obdaření všemi přednostmi fyzické krásy. Hilary, o dvanáct let mladší než Louren, bylajeho čtvrtou manželkou a matkou posledního, nejmladšího ze sedmi dětí. V polovině svých dvacátých let prokazovala zralost a vyrovnanost hodnou mnohem starší ženy.

„Dej Benovi nějaký oběd, kotě. Přijdu pozdě.“ Louren se vymanil z její náruče.

„Budeš mi chybět“, řekla Hilary.

„Ty mně také. Bene, uvidíme se v pondělí. Jestli tě napadne, že budeme potřebovat něco speciálního, pošli telegram Larkinovi. Měj se, partnere.“ A byl pryč.

Hilary mě vzala za ruku a vyvedla ven na rozlehlé dlážděné nádvoří. Pět akrů trávníku a záhonů oslňujících květin zvolna klesalo dolů k potůčku a umělému jezírku. Oba tenisové kurty byly obsazeny a všickající smečka téměř nahých děcek vířila vodu v plaveckém bazénu do bílé pěny. Dvě uniformované služky polehávaly na dlouhém venkovním stole, postaveném na kozách vedle studeného bufetu. Trochu se mi zatočila hlava, když jsem spatřil půl tuctu mladých maminek v tenisových úborech, jak odpočívají v lehátkách u venkovního baru. Rozehráte hrou a se skvrnami potu na jiskřivě bílých kompletech srkaly, z vysokých orosených sklenic Pimms č.l.

„Pojď“, řekla Hilary a vedla mě k nim. Jak jsme se blížili ke skupince, narovnal jsem se ve snaze vytáhnout se o nějaký ten centimetr výš.

„Děvčata, přivedla jsem vám společnost. Ráda bych vám představila doktora Benjamina Kazina, ředitele Ústavu africké antropologie a prehistorie. Bene, tohle je Marjoly Phelpssová =

Obracel jsem se ke každé ženě, jejíž jméno vyslovila, a zdravil mírně přehnaným způsobem. Nabízel jsem především svůj hlas a oči, což u mně patřilo k tomu lepšímu. Představování pro ně muselo být stejně příjemné jako pro mě. Kdo by také čekal, že vám hostitelka předhodu k drinku před obědem hrbáče?

Vysvobození přinesly děti. Bobby mě zahlédla a s ječením ke mně přiběhla. „Strýčku Bene! Strýčku Bene!“ Hodila mi své mokré ruce kolem krku a přitiskla promáčené plavky na můj nový oblek. Pak mě odvedla k bazénu, kde se na mě vrhl zbytek

Sturvesantova potomstva s hordou jejich malých kamarádů. S dětmi bylo všechno snazší. Buď si ničeho nevšímalý, nebo se s tím vytasily rovnou. „Proč chodíš stále tak shrbený?“

Pro tentokrát jsem se však neprojevil jako velký přínos. Byl jsem příliš zaujatý svými myšlenkami, než abych se jim dokázal plně věnovat, a tak si šly brzy po svých - kromě Bobby - ta zůstávala loajální za všech okolností. Pak mě ale Hilary odvedla z péče své nevlastní dcery a já se vrátil k hejnu mladých matek, na které jsem udělal větší dojem než na děti.

Jakmile se totiž jednou zbavím počátečního ostychu, nedokážu odolat hezkým ženám. Do ústavu jsem se vrátil až po třetí hodině.

Bobby Sturvesantová mi servírovala whisky Glena Granta těžkou třináctiletou rukou zvyklou nalévat Coca colu, a já následkem její pozornosti vplul do ústavu s víc než dobrými pocity.

Obálka na mém psacím stole měla v rohu připnutý lístek s poznámkou „Soukromé a důvěrné“.

„Tohle nám přišlo o poledni? Vypadá to zajímavě, vid', Sal?“

V náhlém záchvatu podezíravosti jsem zkontroloval, jestli je obálka řádně zalepená. Byla neporušená; Sally se do ní nepodívala. Ale já věděl, jak se asi musela přemáhat, aby potlačila zvědavost, která u ní hraničila s neurózou. Nazývala tu slabost

„vědeckou zvědavostí“.

Tušil jsem, že se do pěti minut objeví, a tak jsem ze zásuvky vylovil balíček mentolových bonbonů Three X. Jeden jsem spěšně strčil do úst, abych zamaskoval vůni whisky. Teprve pak jsem otevřel obálku a vytáhl lesklou zvětšeninu 30 x 30 centimetrů. Když jsem rozsvítil lampu a přitáhl si nad snímek stolní lupu, rozhlédl jsem se po nájemnicích, kteří

obývali mou pracovnu. Všechny čtyři stěny mám totiž obstaveny policemi zaplněnými od podlahy do výše ramen - mých ramen - nástroji svého řemesla. Knihy vázané v kůži, v hnědé a zelené teletině, nesly na hřbetech pozlacené tituly. Mám velkou pracovnu a knih v ní na tisíce. Police nad nimi okupují sádrové busty všech tvorů, kteří předcházeli člověku. Je tam australopithecus, proconsul, robusta, člověk rhodeský, pekingský - prostě všichni až po neandrtálce a samotného kromaňonce - homo sapiens sapiens v celé své slávě i hanbě. Police napravo od stolu zase zatěžují hlavy všech možných etnických typů nalezených v Africe. Tlačí se tam zástupci Hamitů, Arabů, Pygmejů, Negroidů, Boskopů,

Křováků, Griquaů, Hotentotů a dalších. Když jsem je oslovil, všichni mě pozorně sledovali svýma vypoulenýma skleněnýma očima.

„Pánové,“ řekl jsem jim, „myslím, že jsme narazili na něco zvlášť zajímavého.“ Mluvím s nimi hlasitě, jen když jsem vzrušený nebo opilý, a dnes v tom bylo obojí - a víc než trochu.

„S kým si to tu povídáš?“ zeptala se Sally ode dveří. Byla to řečnická otázka; zatraceně dobře věděla, s kým mluvím. Opírala se o zárubně, ruce zastrčené hluboko v kapsách kdysi bílého pracovního pláště, tmavé vlasy stužkou stažené dozadu z výrazného čela, pod nímž seděly v slušném odstupu od drzého nosu dvě velké zelené oči. Vystoupilé lícní kosti a široká smyslná ústa dokreslovala její portrét. Prostě pěkně rostlé děvče s dlouhýma svalnatýma nohama v přiléhavých modrých džínách. Ach bože, proč mě vždycky přitahují jen ty velké?

„Oběd byl dobrý?“ zeptala se při kradném postupu k mému stolu. Potřebovala se dostat na místo, odkud mohla rozeznat, co je v obálce. Jak jsem zjistil, ke své škodě pozdě, nedělalo jí potíže číst text vzhůru nohama.

„Ohromný,“ odpověděl jsem a úmyslně zakryl fotografii obálkou. „Krocán po studenu, humrový salát, uzený pstruh a perfektní kachna. Jo, a ještě lanýž v aspiku.“

„Ty parchante,“ zasyčela. Zakazoval jsem jí používat podobné výrazy, ale nadarmo; milovala dobré jídlo. Postřehla můj manévr s obálkou.

Půldruhého metru od stolu začenichala. „K tomu všemu fefmint ochucený whiskou! A dobrou!“

Zrudl jsem. Červenání a zadržávání mi zůstalo z mládí, nedokázal jsem se jich zbavit. Sally se rozesmála a posadila se na roh stolu.

„Poslyš, Bene,“ zašilhala po obálce, „pukám zvědavostí od chvíle, kdy přišla. Už jsem ji chtěla nahlát nad párou a rozlepit, ale vaříč nefunguje,“ přiznala se beze studu.

Doktorka Sally Benatorová mi dělala asistentku už dva roky, což náhodou přesně korespondovalo s dobou, po kterou jsem byl do ní zamilovaný.

Odsunul jsem se stranou, abych jí udělal místo u stolu, a odkryl snímek. „Dobrá,“ souhlasil jsem, „uvidíme, jestli v tom něco najdeš.“

Přitiskla se ke mně a paží se otřela o mé rameno - ten dotyk mi prohnal tělem elektrický výboj. Po dvou letech si zvykla a chovala se stejně jako děti - zdánlivě přestala vnímat můj hrb. Jednala se mnou naprosto nenuceně a přirozeně, a já si připravil něco jako jízdni řád - za další dva roky náš vztah dozraje.

Bylo třeba postupovat pomalu, velmi pomalu, abych ji nepolekal.

Ale do té dobyji musím vsugerovat, aby na mne myslela jako na milence a manžela. Jestliže se minulé dva roky nekonečně vlekly, pak představu dalších dvou jsem přímo nenáviděl.

Sklonila se nad stůl, pozorovala fotografii přes lupu a dlouhý čas se nepohnula ani nepromluvila. Odražené světlo jí ozařovalo tvář, a když konečně vzhledla, měla nadšený výraz a oči se jí leskly.

„Bene,“ vydechla. „Ach, Bene - já mám takovou radost! I za tebe.“ Její neopodstatněná víra mě trochu zamrzela.

„Neříkej hop, dokud nepřeskočíš,“ přibrzdil jsem ji. „Dá se najít tucet jiných, přirozenějších vysvětlení.“

„Ne.“ Zavrtěla hlavou a nepřestala se usmívat. „Nesnaž se uhýbat a zaklepej to na dřevo. Je to pravda, Bene. Konečně! Dlouho jsi pracoval a věřil, tak se přestaň bát a neutíkej před skutečností.“

Vyklouzla od stolu a přistoupila k polici knih označených písmenem „K“. Dvanáct svazků z nich neslojméno stejného autora

- „Benjamin Kazin“. Vzala jednu z nich a nalistovala volnou stránku.

„Ophir,“ četla, „Napsal doktor Benjamin Kazin. Osobní pátrání v centrální Africe po prehistorické civilizaci, která znala zpracování zlata, se zvláštním přihlédnutím k městu

Zimbabwe a legendě o ztraceném starodávném kalaharském městě.“

Vrátila se ke mně s úsměvem. „Četls to?“ zeptala se. „Je to docela zábavné.“

„Sal, je tu jistá naděje, souhlasím. Naděje, ale nic víc a

=

„Kde leží?“ zkrátila mé námitky. „Ve zlatém pásu, jak jsi předpovídal?“

Přikývl jsem. „Ano, ve zlatém pásu. Mohlo by to, ale pouze mohlo, vydat mnohem víc než Langebeli nebo Ruwane.“

Vítězoslavně se usmála a znovu se sklonila nad lupu. Prsty pohladila šipku přikreslenou tuší v rohu snímku, která označovala sever.

„Celé město =

„Jestli je to město,“ přerušil jsem ji.

„Celé město,“ opakovala hlasitěji, „směřuje k severu, ke slunci. A za ním akropole - slunce a měsíc, dvě božstva.

Falické věže - tady jsou, čtyři, pět - šest. Možná sedm.“

„Sal, tohle nejsou věže, to jsou jen černé skvrnky na fotografii exponované z výšky dvanácti kilometrů.“

„Z dvanácti kilometrů?“ Sally pohodila hlavou. „Pak musí být úžasně veliké. Do jeho hlavních hradeb by se vešlo Zimbabwe nejmíň šestkrát.“

„Pro lásku boží, pomalu, děvče.“

„A pod hradbami dolní město. Rozkládá se na míle. Je nesmírně rozlehlé, Bene, -jen nechápu, proč má tvar půlměsíce.“ Narovnála se a poprvé, zcela nádherně poprvé, mi spontánně položila ruce kolem krku a objala mě. „Jsem tak vzrušená, že bych z toho mohla umřít. Kdy vyjedeme?“

Stěží jsem tu otázku zaregistroval. Stál jsem a prožíval fantastický pocit, který vyvolávala její velká žhavá ňadra utiskující mou hrud.

„Kdy?“ zeptala se znovu a odtáhla se, aby mi viděla do tváře.

„Cože?“ zeptal jsem se. „Co - cos to říkáš?“ Byl jsem rudý, koktal jsem - a ona se smála.

„Kdy vyrazíme, Bene? Kdy začneme hledat tvé ztracené město?“

Zvažoval jsem, jak jí to říct šetrně. „Nejdřív pojedeme sami s Lourenem Sturvesantem. Odlétáme v úterý. Louren se nezmínil o asistentovi, takže si nemyslím, že bys jela na první průzkum s námi.“

Sally odstoupila, opřela pěsti v bok, pohlédla na mě úkosem a řekla s předstíraným klidem: „Chceš se vsadit?“

Když se sázím, musím mít alespoň nějakou naději, a tak jsem řekl, ať začne balit. Ale profesionálka, která cestuje nalahko, nepotřebuje týden na balení; její osobní věci zaplnily jediný malý kufřík a tašku, co se nosí na rameni.

Zato její skicáře a barvy byly objemnější. O knihy jsme se podělili, abychom nebrali stejné. Další velkou položkou byla moje fotografická výbava. Spolu s pytlí a krabicemi na vzorky a plátným vakem, který obsahoval mé osobní potřeby, vytvořila v rohu pracovny hrůzně vypadající kupu. Skončili jsme přípravu do čtyřiařiceti hodin a zbývajících šest dnů jsme promarnili úvahami, hádkami, srdceryvnými spory a hašteřením nad fotografií, která pomalu a jistě ztrácela svůj původní lesk.

Když napětí dosáhlo hranice výbušnosti, Sally se zamkla ve své pracovně a snažila se překládat nápisy na kameni z Drie Koppen nebo malované symboly z Witte Bergu. Kamenné rytiny, malby na kameni a překlady starých nápisů, to byla její specialita.

Já zase zuřivě pobíhal po výstavních prostorách. Hledal jsem na exponátech prach a vymýšlel nějaký nový způsob vystavení dalších vzácností, které plnily naše sklady a skládky v místnostech nahoře. Také jsem si krátil čas sčítáním zápisů v knize návštěv a provázením školních výprav - prostě jsem dělal všechno, jen ne pořádnou práci. Nakonec jsem vyšel nahoru a zaklepal na Sallyiny dveře. Ozvalo se něco jako: „Pojď dál,

Bene.“ A pak ještě: „Mám napilno, co chceš?“ A tak jsem raději odtáhl a strávil hodinu v oddělení afrických jazyků s černým obrem Timothyem Magebou.

Timothy začal v ústavu před dvanácti lety jako metař a uklízeč zároveň. Trvalo mi půl roku, než jsem zjistil, že kromě svého rodného jižního sotha mluví dalšími šestnácti dialekty.

Za osmáct měsíců jsem ho naučil mluvit plynně anglicky a za dva roky i psát. Za další dva roky byl přijat na univerzitu, kde mu k získání titulu bakaláře svobodných umění stačila tři léta. Hodnost magistra si vysloužil během příštích dvou let - a nyní se připravoval na doktorát z afrických jazyků.

Včetně angličtiny jich ovládal devatenáct, což je o jeden víc, než zvládám já. Byl také jediným člověkem, pokud já vím, který s výjimkou mé maličkosti strávil devět měsíců v poušti mezi malými žlutými lidmi a zná dialekty severních i kalaharských Křováků.

Na lingvistu je mimořádně tichý člověk. Když však promluví, je to basso profundo, které dobře odpovídá jeho enormnímu vzrůstu. Navzdory dvoumetrové výšce a svalům, za které by se nemusel stydět ani profesionální zápasník, se pohybuje s elegancí tanečníka.

Fascinuje mě, a přitom se ho trochu bojím. Je úplně holohlavý a jeho kulatá lebka, pečlivě vyholená a natřená olejem, svítí jako černá dělová koule. Má široký rozplácý nos se zvonovitým chřípím a za masitými, fialově černými rty mu svítí silné bílé zuby. Z netečné masky na vás štěrbinami víček hledí divokost zvířete uvázaného na řetězu a co chvíli se mu v očích kmitne něco jako vzdálený pozdrav letní bouřky. V jeho přítomnosti cítíte blízkost satana a nic na tom nemění ani bílá košile a černý pracovní oblek. Třebaže jsem dvanáct let trávil většinu času v jeho přítomnosti, nikdy jsem nedokázal změřit temné hlubiny jeho temných očí posazených do ještě temnější tváře.

Pod mým volným dohledem vedl v ústavu oddělení afrických jazyků. Spolu se čtyřmi mladými Afričany ajednou černou dívkou vydal doposud oficiální slovníky sedmi hlavních jazyků, kterými se mluví v jižní Africe. Kromě toho nashromáždili tolik psaného a mluveného materiálu, že si zajistili práci nejméně na dalších sedm let.

Z vlastní iniciativy, já pomáhal jen málo radou a povzbuzením, publikoval dva svazky africké historie, které vyvolaly bouři hysterických reakcí ze strany bílých historiků, archeologů a recenzentů. V dětství se učil u svého dědečka, šamana a strážce kmenových tradic. Jako součást zasvěcení mu děd v hypnóze nahrál do mozku celou historii kmene, a Timothy dokáže ještě i nyní, po třiceti letech, upadnout do transu a vyvolat si z paměti celou tu horu legend, folkloru, nepsané historie a čarodějných doktrín. Timothyho děd byl za účast na sérii rituálních vražd odsouzen nemilosrdným bílým soudcem k smrti a později také pověšen. Stalo se tak rok před Timothyho vyučením a zasvěcením do kněžského stavu. Timothyho dědictví však samo o sobě představovalo nezměrnou horu studijního materiálu většinou očividně falešného a velkým dílem nepublikovatelného, ať už kvůli obscenosti, nebo přílišné explozivitě. Zbytek však byl fascinující, velkým dílem záhadný nebo přímo úděsný.

Z Timothyho materiálu, který nešlo publikovat přímo, jsem hodně čerpal pro svou knihu Ophir- zvláště ty nevědecké a „populární“ části popisující legendy o prastaré rase válečníků se světlou kůží a zlatými vlasy, kteří přišli ze zámoří, dolovali zlato, zotročovali domorodé kmeny a stavěli opevněná města. Jejich civilizace údajně vzkvétala po celá staletí, než zmizela beze stopy.

Jsem si vědom, že Timothy mi sdělil i tajné informace - některé přímo supertajné, které chránila tabu příliš mocná, než aby je mohl prozradit někomu jinému kromě zasvěcence. Víím s jistotou, že mnoho těchto tabuizovaných informací pocházelo z legend prastarých bílých lidí, ale já se je nikdy nepokusil zneužít.

V pondělí, v den Lourenova návratu ze Švýcarska, byla Sally tak nervózní, že se s ní nedalo vydržet. Možnost, že

Louren bude vetovat její účast v předběžné expedici, jí nedopřávala klidu. Abych unikl jejím narážkám a nějak zabil poslední dlouhé hodiny čekání, zašel jsem dolů k Timothymu.

Pracoval v malém kumbálu - v ústavu nemáme zrovna místa nazbyt - přečpaném pečlivě uloženými brožurami, knihami, složkami a sloupci volných listů, které sahaly téměř až ke stropu.

Přesto se zde ještě našlo místo pro moji židli. Je to kus nábytku s dlouhýma nohama, něco na způsob barové stoličky. Navzdory skutečnosti, že mé nohy a ruce mají přiměřenou délku, můj trup je sražený tak, že z normální židle mám potíže dohlédnout přes desku stolu.

Když jsem vešel, Timothy vstal a pozdravil mě obvyklým a způsobem. „Á, dlouhán. Buď vítán. Požehnán Podle tradic Bantu jsou ti z nás, kteří se narodili jako albíni, mají koňské nohy, šilhavé oči nebo hrbatá záda, požehnání duchy a vynikají fyzickou silou. Odvodil jsem si z té víry jistý druh potměšilé radosti a Timothyho pozdrav mě vždycky povzbudil.

Vyskočil jsem na svou stoličku a začal povrchní konverzaci, střídaje témata a jazyky, jak mě zrovna napadlo. Oba, Timothy i já, jsme nesmírně pyšní na svůj talent, a proto se rádi trochu předvádíme. Podle mého přesvědčení nežije na světě člověk, který by dokázal sledovat náš hovor od začátku do konce.

„Připadá mi divné, Timothy,“ řekl jsem konečně, už ani nevím v jakém jazyce, „že nepojedeš se mnou. Poprvé za deset let.“

Okamžitě zmlkl a zpozorněl. Věděl už, že se chystám znovu hledat ztracené město; před pěti dny jsem mu ukázal fotografii a vytrvale jsem z něj páčil nějaký významnější komentář. Začal jsem mluvit anglicky.

„I tak zřejmě o nic nepřiješ. Jen další honba za stíny.

Bůhví kolik už takových bylo. Kdybych aspoň věděl, co mám hledat.“

Odmklčel jsem se a ztuhl v očekávání; Timothyho oči totiž dostaly skelný lesk a oční bulvy pokryl matný namodralý film. Hlava na svalnatém krku mu poklesla, rty se mu začaly chvět a mně běžela nahoru po rukou husí kůže a chlupy v zátylku se mi stavěly do pozoru.

Čekal jsem. Kdykoliv jsem sledoval, jak Timothy upadá do transu, nedokázal jsem se zbavit nepřírozeného napětí a nic na tom neměnila skutečnost, kolikrát už jsem byl svědkem této proměny. Občas k tomu docházelo nechtěně - stačilo slovo či myšlenka a reakce se dostavila téměř okamžitě. Jindy šlo o záměrný akt autosugesce, ale ta už potřebovala přípravu a jistý rituál.

Tentokrát se všechno událo spontánně a já dychtivě čekal.

Věděl jsem, že pokud jsou informace tabu, bude trvat několik vteřin, než Timothy silou vůle zlomí kouzlo.

„Zlo,“ řekl chvějícím se sípavým hlasem starce a kapka slin zvlhčila jeho tlusté fialové rty, „zlo, které musí navždy zmizet z povrchu země a z mysli lidí. Navždy.“

Trhnul hlavou a jeho rty ztratily přísnou stnulost; normální vědomí se vracelo. Následoval krátký vnitřní boj a pak se mu oči náhle rozjasnily. Hleděl na mne a už mě zase viděl.

„Promiň,“ zamumlal anglicky a odvrátil zrak v rozpacích z nechtěného aktu, který jsem neměl vidět. „Dáš si trochu kávy, doktore? Konečně nám opravili varii.“

Povzdychl jsem si. Timothy pro dnešek skončil. Dnes už žádná komunikace nebude, uzavřel se definitivně. Abych užil jeho vlastního výrazu udělal ze sebe, „negra.“

„Ne, díky, Timothy.“ Pohlédl jsem na hodinky a sklouzl ze stoličky. „Musím ještě zařídít pár věcí.“

„Jdi v míru, dlouháne, a duchové ať vedou tvé kroky.

Potřásl jsem si rukama.

„Mír s tebou, Timothy. A jestli nám budou duchové nakloněni, pošlu pro tebe.“

VYLEZL JSEM na zábradlí u baru v hlavní hale letiště Jana

Smutse, odkud byl dobrý výhled na východ z mezinárodního terminálu.

„A sakra,“ zaklel jsem.

„Co se děje?“ zeptala se Sally starostlivě.

„BYM - celá rota.“

„Co jsou zač ti BYM?“

„Bright Young Men - chytří mladí muži. Sturvesantova exekutiva. Táhle, vidíš? Ti čtyři u bankovní přepážky.“

„Jak víš, že jsou to Sturvesantovi lidé

„Vlasy-krátký střih vzadu a na spáncích-a uniformy. Tmavé kašmírové obleky s hladkými vázankami a upjaté výrazy, jako by měli žaludeční vředy. Ale pusinky jim rozkvetou, jen co se objeví velký muž. A kromě toho,“ dodal jsem v nezvyklém záchvatu sdílnosti, „dva z nich znám. Jsou to mí přátelé - účetní. Musím z nich mámit peníze pokaždé, když potřebuju koupit pro ústav roličku toaletního papíru.“

„To je on?“ zeptala se Sally a ukázala na přicházejícího muže.

„Ano, to je on.“

Louren Sturvesant vyšel ze dveří terminálu. Jako první z pasažérů curyšského letu prošel celní i pasovou kontrolou.

Tiskový mluvčí letiště musel vedle něj klusat, aby mu stačil.

O krok pozadu kráčeli po obou stranách další dva BYM a třetí se staral o šéfova zavazadla. Čtyři čekající muži nahodili úsměvy schopné rozjasnit celou halu a v pořadí služební seniority spěchali pro krátký stisk ruky. Pak zapadli do formace kolem Lourena. Dva vpředu proráželi cestu a zbytek utvořil hradby po stranách. Vyděšený tiskový mluvčí se propadl na chvost útvaru. Anglo-Sturvesantové se valili přeplněnou halou jako útočící pancéřová divize.

V jejich středu svítil maják Lourenovy zlaté hřívy. Jeho bronzově opálený obličej měl vážný výraz, který ostře kontrastoval se strojenými úsměvy kolem něj.

„Jdeme!“ Popadl jsem Sally za ruku a ponořil se do tlačence. V tomhle ohledu jsem dobrý. Pohybují se ve výši lidských boků a nečekaný tlak v nečekané úrovni způsobí, že se davy přede mnou rozestupují jako vody Rudého moře. Sally běžela za mnou tím průlomem stejně jako kdysi Izraelité.

Dostihli jsme Anglo-Sturvesanty u venkovních skleněných dveří. Pustil jsem Sally, abych se pokusil prolomit obranný val. Podařilo se mi to hned na první pokus a Louren o mě málem zakopl.

„Bene.“ Okamžitě jsem poznal, jak je utahaný. Zlato pleti skrývalo bledost a pod očima mu visely fialové kruhy - ale milý úsměv na chvíli smazal únavu. „Omlouvám se. Mějšem ti vzkázat, abys nechodil. Něco se přihodilo, musím na schůzi.“

Uviděl můj zklamaný výraz a rychle mě plácl po zádech.

„Ne, nespíchej se závěrem, dohoda stále platí. Čekej zítra ráno v pět na letišti. Setkáme se tam. Promiň, ale teď už musím.“

Spěšně jsme si potřásli rukou.

„Napln, partnere?“ zeptal se.

„Napln, Lo,“ vykoktal jsem a s nezapným úsměvem školáka jsem sledoval, jak mizí za dveřmi.

Byli jsme už v půli cesty do Johannesburgu, když se Sally ozvala.

„Zeptal ses ho na mě? Je to zajištěné?“

„Nebyl čas, Sal. Vidělas to sama. Měl tak naplno.“

Hovor skončil a myjeli mlčky až k ústavu. Odstavil jsem vůz na prázdném parkovišti vedle její maličké červené alfy.

„Nemáš chuť na šálek kávy?“ zeptal jsem se.

„Je pozdě.“

„Není. Stejně nebudeš spát - aspoň tuto noc. Mohli bychom si dát partičku šachu.“

„Dobrá.“

Prošli jsme hlavním vchodem a přes výstavní prostory přeplněné skleněnými vitrínami a voskovými figurínami k privátnímu schodišti, které vedlo k mé pracovně a bytu.

Sal rozdělala oheň a já připravil kávu. Když jsem se vracel z kuchyně, seděla se zkříženými nohama na kožšině a přemítala nad šachovnicí z ebeny a slonoviny. Přestal jsem dýchat zasažený bleskem její krásy, kterou vyčarovalo osvětlení. Měla na sobě pončo, které si pestrostí a zářivostí barev nezdalo s orientálními koberci okolo, a jemné boční světlo hladilo její olivovou pleť pozlacenou sluncem. Když jsem se tak na ni díval, myslel jsem, že mi pukne srdce.

Zvedla svoje velké milé oči a řekla: „Tak pojď už, budeme hrát.“

Když jsem dokázal vzít vtr z plachet bouři jejího zahájení a lehkomyšlným výpadům, které následovaly, udolal jsem ji hrou pěšců a perfektním rozvinutím figur. Nazývala tu taktiku

„plíživá smrt“.

S tichým zasténáním konečně položila svého krále, vstala a začala nervózně přecházet po místnosti paže založené na prsou přikryté pončem. Usrkával jsem kávu a sledoval ji se skrytou radostí. Náhle se prudce otočila a rozkročila se, zaťaté pěsti opřené o boky. Lokty jí trčely z ponča jako z malého stanu.

„Nenávidím ty bastardy,“ řekla příškrčeným hlasem. „Velké arogantní bohorovné chlapy. Poznal jsem ho hned, jak jsem ho uviděla. Přijmeně Jeho Svatosti, proč musí s námi on? Zkus hádat, kdo sežere všechnu slávu, když se nám podaří nějaký velký objev?“

Okamžitě jsem pochopil, že mluví o Lourenovi, a vylekal mě žlučovitý tón jejího hlasu. Později, když jsem si připomněl tu invektivu, pochopil jsem důvod, ale momentálně mě její reakce zarazila a rozzlobila.

„Pro všechno na světě, co to tady plácáš?“ protestoval jsem.

„Ta tvář, chůze a hejno modloslužebníků. Blahoslkonost, sjakou udílí laskavosti, a tajejo bezmezně arogantní nadutost“

=

„Sally!“

„Ta laxní bezmyšlenkovitá krutost = “

„Přestaň, Sally.“ Teď už dupala na moji nohu.

„Copak nevidíš, jaký je to chudáček? Jak se třese strachem?“

„Sally, takhle o něm nesmíš mluvit. Alespoň přede mnou ne.“

„Podíval ses někdy na sebe? Jeden z nejjemnějších, nejmlaskavějších a nejslušnějších mužů, jaké jsem kdy poznala. Jeden z nejlepších mozků, se kterým jsem měla tu výsadu pracovat. Poznáváš se vůbec, když za ním běháš a vrtíš ocasem?“

Bože, vždyť ty se u jeho nohou obrácíš na záda a nastavuješ břicho, aby tě poškrábal = “ Začínala být hysterická, křičela a zlostné slzy jí stékaly po bledé rozechvělé tváři.

„Nenávidím tě a jeho taky. Oba vás nenávidím. Kupuje si tě, za levný peníz a = “

Nedokázal jsem odpovědět. Stál jsem němý jako pařez, a její nálada se z ničeho nic změnila. Zakryla si dlaní ústa a hleděla na mě celá vyděšená.

„Musela jsem zešilet,“ zašeptala. „Proč říkám takové věci, Bene? Ach, Bene! Je mi to líto, strašně líto.“

Přišla blíž, klekla přede mnou, objala mi nohy a přitiskla se k nim. Stál jsem jako socha z kamene a bál se toho, co muselo přijít. Tak dlouho jsem se modlil, aby to přišlo, ale tak náhle a nečekaně? Bez nejmenšího varování? Ocítl jsem se z ničeho nic v neznámém terénu a daleko za bodem návratu. Sally, stále přivinutá k mým nohám, zvedla ruce a pohlédla mi do tváře.

„Prosím odpusť.“

Políbil jsem ji na teplá ústa slaná od slz. Její rty se rozevřely a můj strach byl pryč.

„Miluj mě, Bene - pojď, prosím.“ Instinktem vycítila, že potřebuji vést. Odvedla mě k pohovce.

„Světlo,“ zašeptal jsem chraptivě. „Prosím, zhasni světlo.“

„Opravdu to chceš?“

„Prosím, Sally.“

„Ano,“ řekla. „Chápu, miláčku.“ A nastala tma.

Dvakrát v ní vykřikla. „Ach, prosím, Bene - jsi děsně silný, zabiješ mě. Ty tvoje paže jsou -“

Druhý výkřik následoval o chvíli později. Nekoordinovaný, nic neříkající výkřik se smísl s mým drsným zachroptěním. Pak už v temnotě zněly jen splašené zvuky našeho dechu.

Cítil jsem, jako by se mé vědomí vznášelo v horku a tmě.

Poprvé v životě jsem se ocitl v naprostém klidu, spokojený a v bezpečí. S touto ženou bylo vůbec mnoho věcí poprvé.

Když konečně Sally promluvila, byl to pro mne drobný šok.

„Zapíváš mi, Bene?“ zeptala se a rozsvítila lampu na stole vedle pohovky. Mžourali jsme na sebe v tlumeném světle jako dvě sovy. Tváře jí hořely a vlasy měla jednu temnou drchanici.

„Ano,“ odpověděl jsem, „chce se mi zpívat.“ Došel jsem do šatny pro kytaru, a jak jsem zavíral dveře, zahlédl jsem v zrcadle svůj obraz.

Hleděl jsem jako u vytržení na cizince, který na mě zíral ze zdi. Hrubé černé vlasy rámovaly hranatou tvář s výraznou opičí čelistí, vysokým bledým čelem a dlouhými, téměř dívčími řasami lemujícími tmavé oči. Cizinec se na mě usmíval napůl rozpačitě a napůl pyšně.

Oči mi jely dolů po zdeformovaném těle, které mě trápilo už od dětství. Nepřiměřeně vyvinuté ruce a nohy se vlnily svaly jako končetiny obra. Instinktivně jsem pohlédl do rohu na činky a pak zpátky do zrcadla. Okraje byly dokonalé, ale střed! - sražené hrbaté torzo připomínající tělo ropuchy pokryté huňatou srstí černých chlupů. Napadlo mě, že poprvé v životě na něj hledím bez nenávisti.

Vrátil jsem se k Sally ležící stále na pohovce pokryté opičí kožešinou. Vyskočil jsem za ní a dřepel si s kytarou v klíně.

„Zapívej něco smutného, Bene. Nějakou tu svoji bolnou písničku,“ zaprosila. Při prvních akordech zavřela oči ajáji byl za to vděčný, protože jsem měl poprvé v životě možnost prohlédnout si zblízka nahé ženské tělo. Nahnul jsem nad ni, a když jsem znovu hrál do strun, pohladil jsem očima ty krásné zvlněné tvary světlých ploch, oblin a tajemných stínů. Tělo, které mě kolébalo - jak jsem ho miloval! Začal jsem zpívat.

„V prázdné poušti duše noci dlouhé jsou a žádný poutník nezamíří tam. Nad pustým oceánem myslí mé leti vichry bouřlivé

_-“

Na kratičký moment seji mezi zavřenými víčky objevily slzy.

Právem - můj hlas dokáže vyvolat smích i pláč. Zpíval jsem dál, až do ochraptění. Teprve když mě začaly od strun pálit prsty, odložil jsem kytaru a znovu si prohlížel Sally. Otočila se ke mně, aniž otevřela oči.

„Pověz mi o sobě a Lourenu Sturvesantovi,“ řekla. „Ráda bych pochopila váš vztah.“

Ta otázka mě zaskočila a já chvíli mlčel. Otevřela oči.

„Promiň, Bene. Nemusíš =“

„Ne,“ přerušil jsem ji rychle. „Rád o tom mluvím. Viš, myslím si, že se v něm mýlíš. Na ně - na Sturvesanty - nemůžeš brát normální metr. Minim Lourena a jeho otce, dokud žil. Můj otec u něj pracoval a byl loajální zaměstnanec. Zemřel do roka po matce. Steskem. Pan Sturvesant se doslechl o mých akademických sklonech a ujal se mě. Bylo nás víc takových

Sturvesantových siroteků a všem se nám dostalo toho nejlepšího.

Chodil jsem do školy Michaelhouse, stejně jako Louren. Žid v církevní škole a k tomu mrzák - dovedeš si představit, jaké to bylo? Malí hoši jsou naprosto nemilosrdná drobná monstra.

Louren mě vytáhl ze záchodku, když mě čtyři z nich chtěli pochcat. Zbil je do němoty a od té doby si mě vzal na starost.

A tak je tomu dodnes. Financuje tento ústav do posledního haléře. Zpočátku to bylo jen kvůli mně, ale časem se pomalu, krok za krokem zapojil sám. Ústav se stal jeho koníčkem a mým životem. Budeš překvapená, jak je znalý věci. Miluje tuto zem stejně jako ty a já. Její historie i budoucnost ho zajímají víc než nás oba dohromady. „Odměl jsem se. Hleděla na mě pohledem, který se mi vpaloval až na dno duše.

„Ty ho miluješ, Bene. Je to tak

Začervenal jsem se a sklopil oči. „To myslíš, že „

„Ach, Bene, proboha!“ přerušila mě netrpělivě. „Nemyslím nic špatného. Právějsi prokázal opak. Mám na mysli lásku v biblickém pojetí.“

„Byl a je mi otcem, ochráncem, sponzorem a přítelem. Jediným přítelem, kterého jsem kdy měl. Ano, můžeš to nazvat láskou.“

Pohladila mě po líci.

„Zkusím ho mít také ráda. Kvůli tobě.“

BYLO JEŠTĚ TMA, když jsme projeli branou centrálního letiště. Sally se choulila do pláště a chovala se odměřeně.

Mně probdělá noc, milování a povídání pročistilo hlavu; cítil jsem se volný a bezstarostný. Na východním konci rozjezdové dráhy reflektory osvětlovaly Sturvesantův hangár. Když jsme přijeli blíž, zahlédl jsem Lourenovo ferrari zaparkované na vyhrazeném místě a vedle něj půl tuctu vozů posledních modelů.

„Ach, bože,“ zasténala Sally, „on s sebou bere celý tým.“

Zaparkoval jsem vedle ferrari a začal vytahovat zavazadla z kufru. Sally sebrala svůj malířský stojan, zavěsila si ho přes

rameno a s velkou rolí pergamenu v j edné a krabici barev v druhé ruce se protáhla dveřmi ve vratech hangáru. Měl jsem jít s ní, ale byl jsem tak zabrán kontrolou svých zavazadel, že uběhly tři nebo čtyři minuty, než j sem ji následoval. Ale to už bylo příliš pozdě.

Když jsem vešel nízkým otvorem do jasné osvětlené prostory hangáru, žaludek se mi stáhl obavami. Sedm Lourenových chytrých mladých mužů oblečených do standardních šatů perfektně střižených safari obleků a motoristických pláštíků podšitých beránkem - stálo v diskrétním kruhu kolem obou protagonistů a lesklý lear, připomínající tvarem žraloka, dělal kulisu scény plné napětí.

Louren Sturvesant jen zřídka ztrácel nervy, a když už se tak stalo, tak jen následkem tvrdé a dlouhotrvající provokace. Avšak Sally Benatorová dokázala za dvě minuty to, co se mnohým expertům před ní nepodařilo nikdy. Lourenův vztek kulminoval.

Třásl se a zatínal zuby, zatímco jeho sedm vyplašených maníků ho pozorovalo s kyselými obličejí.

Sally odložila svá zavazadla na betonovou podlahu a stála s pěstmi opřenými o boky, ve tvářijasnou výbušnou červeně. Hleděli si s Lourenem do očí.

„Doktor Kazin mi řekl, že můžu letět.“

„I kdyby řekl nějaký zasnážený král, nebo celá zasnážená Anglie, že můžete letět, já vám říkám, že letadlo je plné - a kromě toho nemám nejmenší zájem tahat nějakou bláznivou ženskou na první dovolenou po šesti měsících.“

„Nevěděla jsem, že jde o zábavný výlet.“

„Vyhodí někdo tu děvku?“ zařval Louren. BYM se vzpamatovali a váhavě k ní vykročili, ale Sally bleskově zvedla svůj malířský stojan a napřáhla ho proti nim. Zastavili se.

Přiskočil jsem a vzal Lourena za ruku.

„Lo, prosím. Nemohli bychom si promluvit?“ Doslovajsem ho odvedl do kanceláře. Jak jsem viděl, Louren mi byl i trošičku vděčný za to, že jsem ho vysvobodil z překerní situace.

„Poslyš, Lo, je mi to strašně líto, ale neměl jsem možnost ti vysvětlit „,

Pět minut Louren přecházel po kanceláři, aniž pohlédl na

Sally nebo skupinu zkamenělých BYM. Konečně vlezl do kabiny letadla a o chvíli později se jeho hlava objevila vedle pilota v olozě kokpitu. Nasazoval si mikrotelefon.

Zašel jsem za nejmladším z BYM a oznámil mu slovo zákona.

„Pan Sturvesant mě požádal, abych vám vyřídil, že si máte zajistit dopravu do Gaberones sám.“ Obrátil jsem se k ostatním. „Rád bych věděl, jestli mi někdo pomůže se zavazadly.“

Zatímco skupina nejlíp placených komorníků v Africe odnášela

Sallyiny věci, Sally zářila nestydatým triumfem. Stačil jsem ji akorát drsným šeptem varovat.

„Na zadní sedadlo,“ syčel jsem, „a snaž se být neviditelná.“

Nemáš ani potuchu, jak těsné to bylo vítězství. Nejen že jsi nemusela nikam letět, ale také sis málem vykoledovala vyhazov z práce.“

Byli jsme ve vzduchu nějakých deset minut, když z kabiny vyšel pilot. Zastavil se u nás a s neskryvaným obdivem pohlédl na Sally.

„Ježíši, dámo! Dal bych měsíční plat, jen abych o ten výstup nepřišel. Byla jste ohromná.“

Sally, která trochu zkrotla po mé výtce, byla zase na koni.

„Z tak velkých chlapů jako on ani nevyplivuju kosti,“ prohlásila, a BYM sedící za námi se jen zavrtěli na sedadlech.

Pilot se pobaveně zasmál a obrátil se ke mně. „Ten velký chlap chce s vámi mluvit, doktore. Sednu si na vaše místo.“

Louren právě hovořil přes rádio s letovou kontrolou, a tak jen bradou pokynul na sedadlo druhého pilota.

Nasoukal jsem se za knipl a čekal. Louren ukončil hovor a obrátil se ke mně.

„Snídání?“

„Už jsem jedl.“

Nevšímal si mých slov a z košíku vedle sedadla mi podal studené krocaní stehno a velký kus vaječného řezu s kuřecím masem.

„Káva je v termosce. Posluž si.“

„Půjčili ti těch dvacet pět milionů?“ zeptal jsem se s plnými ústy.

„Jo - i když to vypadalo do poslední minuty blbě.“

„Já nevěděl, že si musíš půjčovat, Lo. Nastaly zlé časy?“

Zasmál se mé otázce. „Rizikové prachy. Hledám naftu a dávám přednost hazardu s penězi cizích lidí. Se svými hraju najistotu.“ Hladce převedl hovorjinam. „Omlouvám se za objížďku. Hochy vysadíme v Gaberones, mají tam řadu schůzek s botswanskou vládou. Rutinní záležitosti, pouhé vyjasnění detailů koncese. Koneckonců to není zas tak bokem našeho kurzu. Pak se tu budeme mačkat sami.“ Utrhl zuby kus krocana a mluvil dál. „Meteorologická předpověď je všívá. Nad celým severním územím leží silná vrstva mraků. Stává se jednou za tři roky, že se nad pouští zatáhne - a zrovna dnes k tomu muselo dojít. Každopádně zkusíme najít kopce a ruiny, i když se zase tolik nestane, jestli se nám to nepodaří. Ze vzduchu sotva zjistíme něco víc.“ Vypadal klidný a odpočatý a po nedávném vzteku nebylo ani památky. Zlost ovládal dokonale.

Dokázal ji zapnout a vypnout, kdykoliv se mu zachtělo. Mluvili jsme dál a smáli se; jako by se nic nestalo. Chápal jsem jeho náladu; byl na dovolené a chtěl se z ní těšit, ztracené město sem, ztracené město tam. Byla to prostě příležitost zavítat do divočiny, kterou miloval.

„Je to jako za starých časů, Bene. Bože, jak je to dlouho, co jsme si spolu takhle vyrazili? To musí být už nejmní deset let. Vzpomínám na cestu v kánoí po Orange River - kdy to bylo?

V padesátém šestém nebo sedmém? Nebo ta expedice, jak jsme hledali divoké Křováky.“

„Musíme si vyrazit častěji, Lo.“

„Ano,“ řekl a myslel to vážně, jako by měl na výběr.

„Musíme, ale když je tak málo času. A přitom tak rychle běží - příští rok mi bude čtyřicet. Bože, kdyby tak šlo za peníze koupit čas!“

„Máme pět dní,“ snažil jsem se konverzaci dostat z oblasti tekutých písků a Louren se dychtivě přidal. Teprve za dobré půl hodiny vzpomněl na Sally.

„Ta profesionální boxerka - tvoje asistentka - jak se vlastně jmenuje?“ Řekl jsem mu to.

„Táhneš to s ní?“ zeptal se. Bylo to vyřčeno tak přirozeně a takřka nechťně, že jsem v první chvíli ani nepochopil, nač se ptá. Pak mi ale na moment rudá mlha vzteku zastřela vidění a krev mi začala bušit ve spáncích. Myslel jsem, že ho zabiju, ale místo toho jsem zalhal rozhodným, i když trochu rozechvělým hlasem.

„Ne.“

„Také dobře,“ zavrčel. „Je divoká. Nu dobrá, budiž. Pokud nám nezkazí výlet...“ Pověděl bych mu něco, ale ta věc byla příliš soukromá a křehká, než aby se kazila slovy, zvláště takovými, jaká jsem měl na jazyku. Pak ale kritický okamžik pominul a já seděl rozechvělý a poslouchal, jak Louren povídá o pěti dnech, které nás čekaly.

Jak jsme letěli, mraky pod námi zhoustly a spojily se v jednolitý koberec, který se rozbíhal na všechny strany až k horizontu. Přeletěli jsme hranici mezi Jižní Afrikou a svobodným africkým státem Botswana. Když jsme přistávali v Gaberones, mračný příkrov visel ve výšce tři sta metrů.

Navzdory Lourenovu ujišťování, že zase hned půjdeme do vzduchu, čekala nás delegace vládních úředníků a pozvání na drink v soukromé jídelně aerolinií. Panovalo tam lepkavé horko. Pozorné bílé tváře tiše hovořily k pozorným černým tvářím a všichni se potili zmožením vedrem v oblacích výparů whisky a kouře z doutníků.

Za tři hodiny náš tryskový lear se čtyřmi osobami na palubě znovu prořízl clonu mraků a vyplul pod tmavě modrou klenbu se zářícím sluncem.

„Úžasně!“ řekl Louren. „Pěkně drahá zastávka. Ten černý bastard Ngelane zvýšil cenu za svou čest o celých dvacet tisíc. Budu ho muset samozřejmě podmáznout, mohl by zmařit celé jednání. Věc musí projít jeho ministerstvem.“

Louren letěl k severu s mapou na klíně a stopkami v ruce.

Jeho oči kmitaly mezi kompasem, rychloměrem a hodinkami.

„Tak, Bene. Měl bys přenechat řízení Rogerovi: Ponoříme se trochu do té kaše a rozhlédneme se.“

S Lourenem a Rogerem van Deventerem u řízení letoun sklonil nos dolů k peřině špinavých mraků. Já a Sally jsme se opírali o rám dveří zaježích zády. Pár chmur proletělo kolem, slunce náhle zmizelo a obklopila nás temná šed.

Roger řídil plně soustředěný na přístrojový panel, a jak ručička výškoměru pomalu klesala, stále pevněji svíral knipl. Už vytáhl i brzdící klapky a ubral plyn. Vytrvale jsme klesali šedivou špinou a zírali před sebe, čekající první náznak blížící se země. A dál dolů a dolů. Pilotovo napětí přerostlo v čirou hrůzu. Její ostrý vlezlý pach přímo visel ve vzduchu a byl nakažlivý. Jestliže se tento ostřílený nebeský tulák bál, pak já se přímo děsil. Pochopil jsem, že než by riskoval Lourenův hněv, raději se s námi rozmázne o zem. Rozhodl jsem se zasáhnout a už jsem otvíral ústa, ale nebylo třeba nic říkat.

„Přeletěli jsme to?“ zavrčel Louren s očima upřenými na stopky. „Můžeš nahoru, Rogu.“

„Promiňte, pane Sturvesante, ale tohle svinstvo nemá dno,“ řekl téměř šeptem Roger a zvedl letadlo do stoupání.

Současně přidal plyn a zatáhl brzdící klapky.

„Nedá se nic dělat,“ zamumlal jsem s úlevou. „Zapomeň na to,

Lo, poletíme do Maun.“

Louren se otočil, ale místo mých očí se střetl s pohledem

Sally stojící za jeho zády. Neviděl jsem jí do obličeje, ale z tónu jejího hlasu jsem mohl odvodit, jak se asi tváří, když tiše pronesla: „Srabi.“

Louren na ni ještě chvíli hleděl a pak se zašklebil.

Nejraději bych Sally přehnul přes koleno a rozsekal jí ten svůdný zadek na maděru. Ta žhavá živá hrůza, kterou jsem cítil ještě před minutou, se změnila v chladný němý teror; podobný škleb jsem už u Lourena viděl.

„Dobrá, Rogere,“ řekl a zasunul mapu s hodinkami do kapsy vzadu opěradla. „Má to mít.“ Lear se postavil na křídlo v maximálně ostré zatáčce. Provedl manévr tak suverénně, že nás se Sally odstředivá síla donutila pokrčit kolena.

Když stroj vyrovnal, letěl tři minuty rovně v opačném kurzu.

Kradmo jsem pohlédl na Sally. Očiji plály a s tváří hořící vzrušením upřeně zírala do neproniknutelné šedi.

Ještě jednou Louren letadlo prudce naklonil. Vylétěl ze zatáčky přesně opačným směrem a současně sklonil nos stroje.

Žádné opatrné manévrování s klapkami se tentokrát nekonalo;

Louren letěl směle a rychle. Sally mi stiskla ruku. Byl jsem navztekáný na oba a přitom jsem se bál, už jsem byl trochu starý na tyhle dětské hry. Vrátil jsem jí stisk; dodával nám oběma odvahy.

„Kristepane, Lo,“ skuhral jsem, „vykašli se na to!“ Ale nikdo si mé poznámky nevšímal. Roger seděl jako přibitý, rukama svíral opěrky a upřeně hleděl před sebe, zatímco Louren za řízením předstíral klid a hnal stroj k zemi. A Sally - prokletá Sally - se smála s hubou od ucha k uchu a svírala mou ledově studenou dlaň jako děcku na housenkové dráze.

Znenadání jsme vletěli do deště a po čelním krytu kabiny se začaly plazit perlové šňůry vody. Pokusil jsem se protestovat znovu, ale hlas mi uvízl kdesi ve vyprahlém hrdle. K dešti se přidal ještě vítr. Narážel do štíhlého lesklého trupu a stroj se začal otřásat. Bylo mně do breku; moc nerad bych umíral.

Ještě včera by to bylo v pořádku, ale po minulé noci?

Dřív než jsem uviděl zem, zahlédl ji Louren a vyrovnal střemhlavý let. S drobným chvěním, které nás se Sally měkce přitlačilo k sobě, se lear srovnal se zemí.

A bylo to ještě děsivější než slepý pád v prostoru. Tmavé mlhavé obrysy keřů prolétly pod křídly tak blízko, že bych si

na ně mohl sáhnout, a vpředu se z mlžné clony deště tu a tam vyhoupl statný baobab. Uběhly vteřiny dlouhé jako celý život, než se špinavé záclony deště a mraků rozestoupily do stran a my vletěli do náhodné bezmračné kapsy. Přímou před námi vyskočil svah červeného skalního masivu zalitý mokrým sluncem a řítit se nám vstříc. Louren pro změnu postavil letadlo na ocas, a když nám kameny na hřebenu málem podřely břicho, otočil se, aby viděl, jak se tváříme. Všiml jsem si s ponurým zadostiučiněním, že on i Sally trochu zezelenali. Chvilí na sebe hleděli a pak se Louren rozesmál.

„Podívejte na Benovu tvář!“ řval a Sally to považovala za velice zábavné. Když se na můj účet dosytosti nasmáli, zeptala se Sally: „Viděl z vás někdo ruiny? Já akorát zahlédla na okamžik skály, ale viděl někdo ruiny?“

„Viděl jsem akorát místo, kde mohly ležet moje ruiny,“ zabručel Roger a já věděl, jak se cítí.

MRAKY SE PROTRHLY právě ve chvíli, když jsme přiblížili k

Maun. Roger proletěl dírou a v pohodě přistál. Petr Larkin už na nás čekal.

Petr byl jedním z mála pionýrů, kteří ještě zbyli. Naprostý anachronismus, tlusté náboje v poutkách na hrudi kabátu do buše a nohavice zastrčené do vysokých bot, měl zarudlou hovězí tvář a mohutné pracky s pravým ukazováčkem zdeformovaným zpětnými rázy těžkých pušek. Ke komunikaci používal jednoduchý prostředek - drsný, opilecký křik. Pocity neměl žádné a inteligence málo, následkem čehož nikdy nepoznal strach. V

Africe prožil celý život, ale ani ho nenapadlo naučit se nějakému domorodému nářečí. Mluvil pochybným fanagalem, tím lingua franca Jižní Afriky, a váhy svým slovům dodával kopanci nebo pěstmi. Jeho znalost zvěře, kterou lovil, se omezila na to, jak ji najít a kam zamířit, aby ji skolil. Působil až děsivě ve své sloní humpoláckosti.

Zatímco jeho lovecká parta nakládala naši výbavu na nákladáky, častoval nás s Lourenem přátelskými kecy.

„Rád bych jel s vámi, ale zítra přiletí houf Yankeeů s velkým pytle zelených dolárků. Dal jste mi vědět pozdě, pane Sturvesante, ale i tak máte mé nejlepší lidi. Najihu přší a bude tam spousta zvěře. V tomto období byste měl jít na gazely a samozřejmě na slony. Vůbec by mě nepřekvapilo, kdybyste dostal jednoho nebo dva simbu = “

Z jeho používání názvů domácích mazlíčků pro lovnou zvěř se mi dělalo nanic; zvlášť když jsem věděl, že je miní střílet. Odešel jsem raději za Sally, která dohlížela na ukládání našich věcí.

„Za chvíli bude jedna hodina,“ durdila se. „Kdy už vyrazíme?“

„Do večera zřejmě dojedeme na horní konec Makarikari Pan. Je to zhruba tři sta kilometrů po slušných cestách, a zítra se začneme probíjet hlubokým bušem.“

„Hemingwayjede s námi?“ zeptala se a s pohrdáním pohlédla na Larkina.

„Nemáme to štěstí,“ ujistil jsem ji a pokusil se otipovat ty, kteří nás měli doprovázet: dva řidiče, o jejichž renomé svědčily dlouhé šedé kalhoty, boty, bílé košile a šátky s abstraktními vzory kolem krku, a kuchaře - těžké váhy s lesklou pletí - nesporné oběti svého povolání. Technický personál ještě doplňovali dva sukovití šedovlasí nosiči pušek, kteří právě vytahovali z druhého zavazadla Lourenovu sportovní kulovnici. Obdivovali ji a mazlili se s ní s očividnou láskou. Jako elita mezi sluhy se nepřidali k bláznivému pobíhání ostatních při nakládání naší výstroje. Většinu personálu tvořili příslušníci kmene Bamangwatů; chvíli jsem poslouchal jejich brebentění. Nosiči pušek byli Matabelci a řidiči, jak se ostatně dalo čekat, Shanganci. Výborně, budu na expedici rozumět každému slovu.

„Sally,“ prohodil jsem tiše. „Nesnaž se jim dávat najevo, že mluvím jejich jazyky.“

„Proč?“ zeptala se nechápavě.

„Rád bych věděl, co se kolem děje. Kdyby zjistili, že jim rozumím, budou zticha.“

„Svengali!“ řekla a udělala na mě dlouhý obličej. Nevím, jestli bych se smál, kdyby mě tak nazval někdo jiný, protože výraz, který použila, řal do živého. Zašli jsme se rozloučit s pilotem.

„Nepolekejte lvy,“ radil Roger Sally, když vylézal do kabiny.

Očividně u něj bodovala. Stáli jsme v hloučku a sledovali, jak pojíždí na konec startovací dráhy, stoupá a odlétá k jihu.

„Na co čekáme?“ zeptal se Louren.

„Pravda, na co?“ přisvědčil jsem.

Louren usedl za volant landroveru a já se vyšplhal na sedadlo vedle něj. Sally s nosiči pušek jsme posadili dozadu.

„S vámi dvěma se cítím zatraceně lín na zemi,“ poznamenal jsem ještě, než jsme vyjeli.

CESTA VEDLA KRAJEM baobabů a řídkých křovin spálených sluncem a za landroverem se táhla vlečka bledého prachu. Nákladní vozy za námi jely v odstupech potřebných pro jeho usazení.

Občas jsme narazili na vyschlé koryto řeky plné kamenů nebo projeli vesnicí hliněných chýší s doškovými střechami.

Cesty u vesnic lemovali nazí černoušci s nafouklými bříšky, kteří nám mávali a zdravili nás, jako bychom byli nějaká královská družina. Sally se brzy zbavila posledních drobných; házelaje mezi ně a s potěšením tleskala šarvátkám, které vyvolala. Když však začala oknem vyhazovat i náš oběd, vytáhl jsem raději kytaru, abych odvedl její pozornost jinam.

„Zapívej něco veselého, Bene,“ poručila mi.

„A oplzlého,“ dodal Louren. Myslím, že ji chtěl trochu popíchnout, nebo možná otestovat.

„Ano,“ reagovala Sally pohotově. „Pěkně jadrně a zvesela.“

Začal jsem popěvkem Wild, Wild Duck - příběhem o divoké kačeně - a Sal s Lourenem svorně vyřvávali refrén na konci každé sloky.

První den jsme se cítili jako děti na školním výletě a urazili jsme pěkný kus cesty až k solné pánvi. Když jsme přijeli najejí okraj, slunce viselo nad horizontem mezi potřhanými cáry mraků jako velký ohnivý míč. Louren odstavil landrover, my z něj vyskákali a čekali na příjezd nákladáků. S tichým úžasem jsme zírali na rozlehlou ponuru rovinu lesknoucí se do nedohledna.

Jakmile vozy přijely, vyrojilo se z nich hejno černých táborových sluhů ještě dřív, než zastavily. Postavení stanů a lůžek jim trvalo přesně sedmáct a půl minuty, jak jsem odstopoval. Ale to my tři už seděli u ohně a popíjeli Glena Granta s lemem, který dodával sklenicím lákavé orosení. Od ohně na vaření přicházely provokativní závany vůní z kotlíku, v němž kuchař přihříval večeři s nezbytným přídavkem česneku a oregana. Larkin nám dal dobrou a veselou partu. Jakmile jsme dojedli, shromáždili se černí muži o padesát metrů stranou u vlastního ohně a oblažovali noc starými loveckými písničkami.

Seděl jsem, napůl poslouchal je a napůl se pletl do náruživého sporu mezi Sally a Lourenem. Měl jsem Sally včas varovat, že Louren je ďáblův advokát. Neustále ji popichoval, a mě se ten střet dvou inteligentních mozků líbil. Kdykoliv hrozilo, že se diskuze zvrhne v osobní invektivy a možná i fyzické násilí, zasáhl jsem a zahnal je zpátky do bezpečí.

Sally tvrdošjně hájila předpoklady uvedené v mé knize

Ophir, podle nichž asi dvě stě let před Kristem obsadili střední Afriku féniciťi nebo kartaginští kolonizátoři. Dařilo se jim tam přibližně šest set padesát let, ale pak náhle zmizeli.

„V tak časném věku nebyli ještě vybaveni na velké objevitelské výpravy,“ provokoval Louren. „Nemluvě už o samotné kolonizaci...“

„Pane Sturvesante, uvědomte si, že Herodes popisuje obeplutí

Afriky, ke kterému došlo za vlády krále Nechoa. Plavbu vedlo šest fénických mořeplavců, a to prosím už v roce 600 před

Kristem, nebo tak nějak. Vypluli z Rudého moře a za tři roky se vrátili mezi Herkulovy sloupy.“

„Jedna výprava,“ bagatelizoval její význam Louren.

„Ne jedna, pane Sturvesante. Hanno se v roce 460 před

Kristem plavil z Gibraltaru podél západního pobřeží Afriky až na jižní výspu kontinentu. Vrátil se z cesty s takovým množstvím slonoviny a zlata, že stačilo vzbudit pořádný apetýt všech kupeckých dobrodruhů.“

Louren zkusil napadnout její data. „Jak jste přišla k údaj

200 let před Kristem, když nejstarší uhlíková datování základů

Zimbabwe ukazují na polovinu pátého století našeho letopočtu?

A to je většina z nich ještě mladší.“

„Ale my se nebavíme o Zimbabwe, ale o kultuře, která předcházela,“ oponovala Sally. „Zimbabwe mohlo být postaveno ke konci vlády starověkých. Pravděpodobně bylo osídleno teprve krátce poté, když vymizeli. To by dobře odpovídalo vašemu uhlíkovému datování kolem roku 450 našeho letopočtu. Kromě toho datování vzorků ze starých dolů v Shale a Inswešwe ukazuje na léta 250 až 300 před Kristem.“ Argumentaci zakončila čistě ženskou logikou. „Navíc uhlíkové datování není zas až tak přesné. Chyba sto let nic neznamená.“

„Doly vykopali Bantuové,“ prohlásil Louren, „a samozřejmě mnohem později Sumerové. Ale Caton Thomas říká =

Nenechala ho domluvit a vyjela po něm jako fretka. „Takže

Bantuové, kteří podle vás přišli do oblasti 300 let před

Kristem, vyvinuli z ničeho nic brilantní prospektorské zkušenosti, které jim umožnily najít ložiska zlata a mědi tam, kde se v rudě neukázal ani ždíbec něčeho viditelného? Současně ovládli technické znalosti, se kterými dokázali vyrvat ze skály 250 milionů tun rudy - a nezapomeňte, že nikdy před tím takové znalosti nedemonstrovali - a pak náhle zase všechno zapoměli, nebo alespoň odložili pokračování o tisíc let.“

„Dobrá. Arabští kupci mohli =,“ začal Louren ale Sally se už přestávala ovládat.

„Proč by kopali šachty při takovém riziku a plýtvání energií? Pro Bantuy nemělo zlato přece žádnou cenu - jejich bohatství se měřilo dobyt看. Kde se naučili opracovávat kámen pro stavby? Tohle Bantuové nikdy předtím nedělali. Z ničeho nic se objeví plně vyvinuté a vysoce náročné umění, a pak, místo aby se dál rozvíjelo, rapidně mizí?“

Louren ustupoval před jejími výpady se zjevnou nechutí, a když přišla diskuze na moji teorii osídlení od západu místo od východu, vybudoval si poslední obranné stanoviště. Přečetl totiž názory a argumenty mých odpůrců a kritiků a nyní je opakoval.

Přijatá teorie tvrdila, že k osídlení došlo buď z pobřeží

Sofaly, nebo z ústí Zambezi. Já naopak prosazoval myšlenku podloženou důkazy ze starých textů a mých vlastních vykopávek, že lidé ze Středozeří opustili své moře u Herkulových sloupů a vytrvale postupovali níž kolem západního pobřeží Afriky.

Pravděpodobně zakládali obchodní stanice na Zlatém pobřeží, v

Nigérii a na Pobřeží slonoviny, až je pokračující výboje zavedly na neobydlená území. Domníval jsem se, že dosáhli ústí řeky, která od těch časů dávno vyschla, řeky odvodňující velká jezera Makarikari, Ngami a jiné vnitrozemské vodní plochy, které postupně zanikly při vysychání jižní Afriky. Ústím řek

Cunene nebo Orange pokračovali nahoru k jejich zdroji. Odtud pak vyslali své průzkumníky, kteří objevili prastaré doly

v

Manice - a možná ve šterkových nánosech jezer a řek našli i diamanty. Určitě však lovili slony, kteří se tehdy v nesčetných stádech toulali po krajině. Získali tak dostatečné bohatství umožňující vznik velkých měst, dobře ohrazených pevností a obchodních stanic. Kam taková města umístili?

Zřejmě na konec vodních cest, na břehy vzdálených jezer. Možná jezera Makarikari nebo jiného, jehož vody kdysi sahaly za hranice dnešní velké solné pláně.

Sally a Louren se hádali dál a jejich argumenty nabývaly na hořkosti a invektivách. Sally nazvala Lourena „nemožným chlapem“ a on jí oplácel titulem „madam, která všechno ví“. Pak ale Louren nečekaně kapituloval a příští minutu už jsme všichni tři s úsměvy plánovali, jak u Makarikari objevíme ztracené město.

„Ta vodní plocha se musela rozkládat nejméně osmdesát kilometrů za hranicemi dnešní pánve,“ poznamenal Louren. „Ještě před sto lety popisuje Burchell jezero Ngami jako vnitrozemské moře, a nyní je to louže, kterou snadno přeskočíte. Je docela možné, že starodávne jezero sahalo až k úpatí kopců, na kterých stojí naše ruiny. Existuje řada důkazů o postupném vysychání jižní Afriky. Na příklad Cornwallis Harris popisuje lesy a řeky, které už neexistují.“

„Bene,“ Sally mi vzrušeně tiskla ruku, „ten půdorys zástavby! Vzpomínáš, jak jsem se divila, proč bylo město stavěno ve tvaru půlměsíce? Mohl to být starodávny přístav s městem kopírujícím pobřeží.“

„Bože,“ zašeptal Louren, „já se snad nedočkám rána.“

Bylo už po půlnoci a láhev whisky prohrávala na celé čáře, když Louren a Sally odešli do svých stanů. Věděl jsem, že neusnu, a tak jsem se šel projít. U vedlejšího ohně ležely kokony těl našich sluhů. Spali venku zachumlaní v dekách. Vyšel jsem na pláň. Světlo hvězd propůjčovalo soli vrzající pod nohama strašidelně šedý nádech. Pochodoval jsem hodnou chvíli a zastavil se jen jednou, abych vychutnal vzdálený řev lva odněkud z okraje buše. Při návratu do tábora jsem si všiml, že

Sally ve stanu ještě svítí. Na bledé ploše stanoviny jsem uviděl siluetu své lásky. Seděla se zkříženými nohama na táborovém lehátku a četla. Lačně jsem očima hltal ten vzrušující stín, ale vtom se natáhla a zhasla světlo.

Čekal jsem nějakou chvíli a sbíral kuráž, než jsem zamířil k jejímu stanu. Srdce si mermomocí vytloukalo cestu ven z klece mého znetvořeného hrudníku.

„Sal?“

„Bene?“ odpověděla tiše na mé zašeptání.

„Můžu dál?“

Váhala s odpovědí. „Dobrá, ale jen na chvíli.“

Vešel jsem dovnitř, ale v temném šeru noci jsem zaregistroval pouze nejasnou bledou skvrnu jejího nočního úboru. Nahmatal jsem její tvář a pohládl ji po líci.

„Přišel jsem ti říct, že tě mám rád,“ zašeptal jsem. Na okamžik zatajila dech. Když konečně odpověděla, hlas se jí chvěl něhou.

„Bene,“ šeptala. „Drahý, milý Bene.“

„Rád bych u tebe zůstal.“

Zdálo se mi, že slyším lítostivý tón, když odpovídala: „Ne,

Bene. Kdekdo by se o tom dozvěděl. A to nechci.“ * *

RÁNO JEŠTĚ DOZNÍVALA NÁLADA minulého dne. Při snídani u stolu se každý smál a překypoval dobrou náladou a sluhové jen kmitali při bourání tábora. V sedm hodin už jsme sjeli z cesty a pokračovali po břehu solné pánve.

Landrover vedl a nákladáky sledovaly naši stopu. Projížděli jsme přerostlou travou mezi ostrůvky křovin a meandry vyschlých koryt směřujících k pánvi.

Jeli jsme možná hodinu, když se v buši před námi kmitl světlý stín a na solnou pláň vyskočili tři statní přimorožci. V zástupu klusali pryč od nás, ale pohybovali se těžkopádně jako příliš dobře kmení poníci. Bledá morušová barva jejich srsti a výrazné černobílé masky se zřetelně vyjímaly na šedém povrchu pláně.

Louren dupl na brzdy landroveru a starý matabelský nosič pušek mu s pohotovostí profesionála podal těžkou kulovnici

Magnum Holland and Holland ráže 0.375. Louren vyskočil z vozu a běžel sehnutý za pásem trávy, který lemoval okraje pánve.

„Onje chce zabít?“ divila se Sally naivně jako malé děvčátko.

„Ale proč? Proč?“

„Je to jedna z věcí, které rád dělá.“

„Vždyť jsou tak krásní,“ protestovala Sally.

„Ano,“ souhlasil jsem. Zvířata na pláni zůstala stát nějakých pět set metrů od nás a upřeně nás pozorovala, hlavy se štíhlými rohy vztyčeny.

„Co to dělá?“ ukázala na Lourena, který se od nich vzdaloval.

„Dodržuje pravidla,“ vysvětloval jsem. „Střílet z vozu a na vzdálenost kratší než pět set metrů považuje opravdový lovec za ponižující.“

„Zábavný sport,“ poznamenala a hryzla si ret. Oči jí střídavě tékaly z Lourena na vzdálené přimorožce a zpátky. Pak najednou vyskočila z vozu, vylezla na kapotu motoru a přiložila ruce k ústům.

„Utečte, troubové. Zmizte!“

Strhla klobouk z hlavy, a poskakujíc po kapotě, mávala jím nad hlavou. Vyla přitom jako siréna. Přimorožci vystartovali ke splašenému letu napříč plání. Viděl jsem, jak si Louren sedá a s lokty opřenými o kolena přikládá k oku optiku zaměřovače.

Puška poskočila, z ústí hlavně vyrazil obláček kouře a po vteřině či dvou k nám dolétl plochý třesk výstřelu. Přimorožec v čele se překulil přes hlavu a válel se v oblaku bílého prachu. Louren vystřelil znovu a padlo i druhé zvíře. Zůstalo ležet na zádech a křečovitě kopalo nohama do vzduchu. Třetí běželo dál. „Ou! To je střelec,“ poznamenal za námi starý nosič pušek.

Sally slezla z kapoty a mlčky si sedla vedle mne. Já vyjel s vozem k čekajícímu Lourenovi. Podal pušku nosiči, a když jsem mu uvolnil místo za volantem, kabinu landroveru naplnila hořký pach spáleného korditu. Pohlédl na Sally. „Díky,“ řekl, „dávám přednost střelbě na běžící cíl.“

„Proč jste nezabil všechny tři?“ zeptala se neutrálním tónem.

„Mám povolení jen na dva.“

„Kristepane,“ řekla Sally hlasem, ve kterém se už zřetelně ozvala zadržovaná zlost. „To je zatraceně citlivý přístup. Nestává se mi často, že potkám opravdového džentlmena.“

Louren dojel k mrtvým zvířatům. Zatímco sluhové je stahovali a vyvrhovali, Sally zůstala sedět vzadu a ostentativně odvrátila tvář. Klobouk měla stažený hluboko do čela a oči přilepené ke knize.

Stál jsem s Lourenem na slunci, jehož jas umocňovala běl slané roviny, a sledoval, jak nosiči nařezávají kůži a otvírají přimorožce se zkušeností a jistotou chirurgů z Harley Street.

„Měls mě varovat, že máme na výletě jednu z těch...“ vyčetl mi Louren hořce. „Teď lituju, že jsem tě poslechl a nechal ji jet s námi!“

Neodpověděl jsem a Louren pokračoval: „Mám sto chutí poslat ji jedním nákladěkem zpátky do Maun.“ Ten návrh byl natolik neproveditelný, že jsem ani nemrkl, a Louren přitvrdil. „Je to tvoje asistentka - tak ji drž zpátky, ano!“

Raději jsem odešel, aby měl možnost vzpamatovat se ze vzteku, a z kapsy za sedadlem jsem vytáhl pouzdro s mapou. Sally ani nevzhledla od knihy. Rozložil jsem podrobnou leteckou mapu oblasti na kapotu a do dvou minut za mnou Louren přišel. Navigace byla jedním z jeho velkých koníčků; byl do ní úplný blázen.

„Tady opustíme pánev,“ ukázal na suché řečiště při východním okraji solné roviny. „Dál pojedeme podle kompasu.“

„Jaká cesta nás tam čeká?“

„Písek, step, co já vím? Nikdy jsem tam nebyl.“

„Zeptejme se řidičů,“ navrhl jsem.

„Dobrý nápad.“ Louren je zavolal. Nosiči pušek, kteří mezitím skončili svou práci a odpočívali s ostatními, vstali a připojili se k nim, jak bylo jejich právem.

„Sem chceme dojet.“ Louren zabodl ukazováček do mapy. „K těmto kopcům. Leží souběžně s okrajem pláně, ale mapa neuvádí jejich jméno.“

Trvalo chvíli, než se řidiči zorientovali, ale pak se s oběma udála pozoruhodná změna. Obličej se jim změnil v bezvýrazné nechápající masky.

„Jaká krajina leží mezi pánví a kopci?“ Louren si nevšiml jejich změněného výrazu a pokračoval ve vyptávání. Oba muži si vyměnili kradmé pohledy.

„Tak co je?“ trval na odpovědi Louren.

„Neznám ten kraj. Nikdy jsem o těch kopcích neslyšel,“ zamumlal Joseph, starší z obou šoférů. Jeho další slova ho však usvědčila ze lži. „A kromě toho tam jsou řečiště, která se nedají přejet, a spousta písku.“

„A není tam žádná voda,“ podpořil ho druhý řidič jménem

David. „Ale já tam taky nikdy nebyl a nic jsem o kopcích neslyšel,“ dodal spěšně.

„Co bílí muži hledají?“ zeptal se starší nosič sindibelsky.

Mapa mu zřejmě nic neříkala.

„Chťejí do Katuba Ngazi,“ vysvětlil Joseph rychle. Byli přesvědčeni, že neovládáme jejich jazyk a že před námi můžou mluvit bez zábran. Tenkrát jsem poprvé slyšel vyslovit to jméno.

Katuba Ngazi - Krvavé pahorky.

„Cos jim řekl?“ chtěl vědět nosič.

„Že to místo neznáme.“

„Dobře,“ souhlasil nosič. „Řekni jim ještě, že tam nejsou žádní sloni a že divokou zvěř najdou na jih od pánve.“ Řidič nám poslušně přetlumočil informaci a byl zklaman naším očividným nedostatkem překvapení.

„Fajn,“ řekl jim Louren s milým úsměvem. „Aspoň dneska něco nového poznáte a poprvé uvidíte ty kopce.“ Sroloval mapu. „A teď naložte maso, pojedeme.“

V pěti minutách doznala nálada v expedici radikální změny.

Stejně jako Sally, upadlo celé osazenstvo do hluboké apatie.

Smích a žerty byly ty tam a muži se zasmušilými tvářemi postávali v hloučcích a radili se. Pracovní tempo pokleslo téměř na nulu a trvalo jim celé půl hodiny, než naložili ulovené přimorožce. Odvedl jsem Lourena stranou a krátce mu přeložil slovní výměnu mezi Afrikánci.

„Krvavé pahorky? Úžasné!“ jásal Louren. „Určitě ty ruiny znají - asi budou tabu.“

„Ano,“ přisvědčil jsem. „Ale teď je budeme muset hlídat, aby nezačali výpravu sabotovat. Podívej na ně.“ Obrátili jsme se a sledovali pomalý, téměř náměsíčný pohyb našeho personálu.

„Hádám, že nám cesta k těm Krvavým pahorkům potrvá déle, než si můžeme dovolit.“

Ještě jednou jsme opustili pánev v místech, kde se pod krustou dala čekat měkká místa, do nichž by mohly vozy zapadnout. Jeli jsme raději po pevném, i když písčitém okraji a po krátkém hledání mírnějšího břehu jsme přešli další vyschlé koryto. Po dvaceti minutách jízdy jsme však zjistili, že jsme sami, a po dalších deseti minutách netrpělivého čekání jsme se vrátili po vlastních stopách zpátky.

Jeden z nákladních vozů visel nad srázem břehu, břicho na zemi a levé přední i zadní kolo ve vzduchu. Druhý nákladěk stál poblíž a čtrnáct statných domorodců lelkovalo kolem bez náznaku snahy uváznělé vozidlo vyprostit.

„Joseph,“ zavolal Louren šoféra. „Jak se to stalo,“

Joseph rozpačitě krčil rameny a jen obtížně skrýval uspokojení.

„Dobře, pánové, dáme se do práce,“ řekl Louren s ironií v hlase. Navzdory předstíranému úsilí všech čtrnácti mužů a Josephovu ukázkovému řazení rychlostí a vytáčení motoru do bláznivých otáček, visel nákladěk po půlhodině dál nad srázem.

Nakonec všichni vylezli nahoru a čekali, co provedeme.

„Jdeme na to, Bene,“ obrátil se Louren ke mně a odložil kazajku.

„Jistě, Lo,“ souhlasil jsem. Potěšilo mě, s jakou péčí se

Louren stará o svou kondici. Tělo zbavené posledního zbytku tuku měl tvrdé jako z kamene. Při výšce necelých 190 centimetrů se mu pod kůží rýsovaly čisté tvary mohutných svalů.

Já si košili nechal. I když moje tělo vykazovalo stejnou výkonnost jako Lourenovo, pohled na něj už nebyl zdaleka tak pěkný.

„Nejdřív předej,“ navrhl Louren.

Náklad už byl vyložený a nádrž zpla prázdná, ale i tak jsem váhu přední části vozu odhadoval na dobrou tunu.

Protočil jsem párkrát ruce, abych rozcvičil. ztuhlé svaly. Ostatní nás sledovali s rostoucím zájmem, a dokonce i Sally odložila knihu a vystoupila z landroveru, aby jí ta podívaná neušla.

Přistoupili jsme s Lourenem k předku unimogu, sklonili se a mírně rozkročení s kolena pokrčenými jsme pečlivě uchopili přední nárazník.

„Napln, partnere?“

„Napln, Lo.“ Vrátil jsem mu úšklebek a začali jsme zvedat.

Zabíral jsem pomalu a plynule a snažil jsem se zátěž rovnoměrně rozdělit na záda, břicho i stehna. Váha však byla příliš velká, a když se nic nehýbalo, začal jsem rychle spalovat rezervy. Napětí přešlo v bolest a v hrdle mě začal pálit zadržovaný dech.

„Teď,“ zavrčel Louren vedle mne a já zabral napln. Před očima se mi vyrojily jiskry a ohnivá kola, ale předej vozu se konečně začal pomalu sunout zpátky. Mezi diváky to obdivně zašumělo a ozvaly se i překvapené výkřiky.

Dostali jsme obě přední kola na pevnou zem, a když jsme totéž provedli se zadními koly, rozesmáli jsme se. Smích, zpočátku trochu nejistý a roztřesený, přešel v malý uragán. Louren mě objal kolem ramen a odvedl k řadě zaražených sluhů.

„Jste = ` spustil mezi záchvaty smíchu, „banda křehkých stařen a chichotavých panen. Přelož jim to, Josephe.“

Neušlo mi, že Joseph přetlumočil pochvalu přesně.

„A pokud jde o tebe, Josephe, jsi hlupák.“ Louren k němu došel hbitým lehkým krokem a udeřil ho otevřenou dlaní přes obličej. Plesklo to až překvapivě hlasitě a Joseph se napůl otočil, než upadl. Mátožně se na zemi posadil a v koutku úst, kde zuby prořízly tlustý spodní ret, se mu objevila krev.

„Všimněte si,“ přejel ukazovákem své šokované obecenstvo,

„že se ještě stále směju. Ještě nejsem naštvaný. Uvažujte chvíli, co by se mohlo přihodit komukoliv z vás, kdyby mě doopravdy navztekal.“

Náklad byl v mžiku zpátky na korbě a my jeli dál.

„Prima,“ řekla Sally. „Po zbytek výletu si můžeme být jisti plnou loajalitou. Proč si velký bílý bwana špiní ruce a nepoužije rovnou karabáč?“

„Vysvětlí jí to, Bene,“ řekl Louren, aniž na někoho z nás pohlédl. Krátce jsem Sally informoval o sérii záměrných potíží ze strany domorodců.

„Jsem si jistý, že se Lourenovi protivilo udeřit toho muže, ale on nechal nákladák uvážnout schválně. Máme jen tři a půl dne na to, abychom se dostali ke Krvavým pahorkům, a už si žádné podobné žerty nemůžeme dovolit.“

Sally okamžitě ztratila zájem o řidiče. „Krvavé pahorky!“ rozplývala se nadšením. „Můj ty bože, to vyvolává představy lidských obětí a -“

„Velice pravděpodobně to má na svědomí jen červená barva skal,“ mírnil jsem její vzrušení.

„A to, že jsou tabu,“ ignorovala moji poznámku, „musí být kvůli ruinám! Ach, bože! Cítím to v krvi-chrámy plné pokladů, relikvie a psaná svědectví o dávné civilizaci. Hrobky, zbraně

=`

„Všimni si, jaký má moje asistentka nestranný a naprosto vědecký přístup bez špetky romantiky?“ Pichl jsem prstem do Lourena, ale ten se jen zašklebil.

„Jde mi na nervy až běda, ale pro jednu to cítím přesně tak jako ona.“

„Pro jednu jste se projevil jako bystrý člověk,“ kousavě odměnila Sally jeho slova.

NA VÝCHODNÍ OKRAJ pláně, odkud jsme měli postupovat podle kompasu, jsme dorazili ve dvě hodiny odpoledne, ale vzápětí jsme pochopili, že se ke kopcům do večera nedostaneme. Cesta byla zlá. Písečná step dusila kola vozů a redukovala naši jízdu na plížení při nejnižších převodových stupních. Nákladní vozy uvázly v hlubokém písku nejmní šestkrát a ven jim dokázal pomoci jen náš landrover s pohonem na všechna čtyři kola.

Každé takové zdržení se neobešlo bez nekonečných omluv řidičů a celého osazenstva.

Písek už sice vysál i poslední stopy vlhkosti, ale nedávný déšť probudil k životu zeleň akácií a keřů. Kam až oko pohlédlo, nabízel se k obdivu dramatická záplava květů.

Jejich semena dřímala po dlouhé tři roky sucha a čekala na tento čas hojnosti. Koberce karmínového ohně krále Chaky zářily mezi ostrůvky sasaneč namagua, lilii, vřesovic, zlatých gazání a dvaceti dalších druhů tvořících královskou přehlídku, která pomáhala zmenšit frustraci z našeho slimáčího tempa.

Při každé vynucené zastávce jsem nechal kletby a láteření na

Lourenovi a s fotoaparátem jsem se toulal po okolí.

Západ slunce nás zastihl ještě dvacet pět kilometrů před cílem. Vylezl jsem do horních větví plochého vršku akácie nad naším táborem a uviděl nízké obrysy pahorků na východním horizontu. Poslední šikmé paprsky zapadajícího slunce jim propůjčovaly oranžově rudou barvu a já seděl a díval se, dokud slunce nezapadlo a kopce nezahalilo šero.

Jak jsem tak hleděl na vzdálené pahorky, zmocnila se mě podivná nálada. Mystický pocit předurčeného osudu mě naplnil apatickou melancholií a tísnivým neklidem.

Když jsem konečně slezl ze stromu a vrátil se do tábora,

Louren seděl u ohně sám a popíjel whisky.

„Kde je Sally?“ divil jsem se.

„V posteli. Má špatnou náladu.“ Louren zabloudil očima k ozářenému stanu. „Dostali jsme se do sporu - kvůli krvavému sportu a bití černochů.“ Svařeným červeným vínem jsme zapíjeli přimorožčí játra grilovaná na slanině a tábor tonul v tichu; od ohně sluhů nezazněla jediná písnička. Dojedli jsme a seděli mlčky dál, dokud nám vydrželo víno.

„Jsem utahaný,“ řekl konečně Louren a vstal. „Musím ještě zavolat Larkinovi. Slíbil jsem, že se ohlásím každou druhou noc. Uvidíme se ráno, Bene.“

Sledoval jsem, jak odchází k landroveru a zapíná vysílačku.

V šumu a praskotu atmosférických poruch jsem poznal Larkinův vychlastaný hlas. Chvilí jsem poslouchal Lourenovo hlášení, ale pak jsem se také zvedl a odešel od ohně.

V zajetí své podivné nálady jsem zamířil do tmy. Maso přimorožců přilákalo k táboru smečku hyen, které poštěkávaly mezi keři, a tak jsem se raději příliš nevzdaloval. Na minutu jsem se zastavil u Sallyina stanu a vychutnával příjemný pocit její blízkosti, ale pak jsem zamířil k ohni sluhů. V měkkém písku nebyly mé kroky slyšet a to mi umožnilo se nepozorovaně přiblížit na doslech. Muži seděli kolem dohořívajícího táboráku a pozorně naslouchali slovům starého nosiče pušek.

Jeho hlas mi oživil vzpomínky a na ramenou jako bych cítil doteky rukou duchů a vzhůru páteří mi běželo lehké mrazení.

„To zlo musí být navždy smazáno z povrchu země a z mysli lidí.“

Stejná slova pronesl Timothy Mageba - přesně stejná slova, jen v jiném jazyce. Hleděl jsem jako v transu na vráskami poznamenaný obličej starého Matabelce. Nosič snad vycítil můj upřený pohled, protože vzhlédl a zpozoroval mě ve stínech.

„Pozor,“ varoval ostatní, „je tu pavouk.“ Pojmenovali si mě tak pro mé krátké tělo a dlouhé končetiny. Starcova slova je vytrhla z okouzlení a muži začali pokašlávat a šoupat nohama.

Obrátil jsem se a šel pryč. Jejich pohledy a Matabelcova slova mě provázely a zvyšovaly můj neklid.

Lourenův i Sallyin stan již potměly a já zamířil ke svému plátěnému příbytku. Leže na lůžku poslouchal jsem dlouho do noci hyeny a uvažoval, co asi přinese zítřek. Jedno bylo jisté: o poledni bychom měli vědět, jestli vzory na fotografii byly přirozeného původu, nebo dílem člověka. S tou myšlenkou jsem konečně usnul.

Příštího dne v deset dopoledne jsme už zahlédli pahorky přes čelní sklo našeho landroveru. Mezi větvemi akácií probleskovala rudá oranž jejich vrcholů. Nejvyšší byly uprostřed řady a na obě strany postupně klesaly.

Převzal jsem řízení, zatímco Louren studoval střídavě mapu a fotografii a naváděl mě k nejvyššímu bodu skal. Na vrcholu se proti horizontu zřetelně rýsovala skupina obrovských prýšců s větvemi v podobě víceraženných svíců, které byly na fotografii dobře patrné. Louren se podle nich orientoval při hledání cesty.

Skály, vysoké od šedesáti do sta metrů, měly čela zbrzděná rýhami vybíhajícími téměř kolmo k hřebenu. Později jsem zjistil, že rudou barvu pískovce, který je tvořil, způsobovaly oxidy železa. Pod skalní stěnou rostl nevelký les statných stromů. Bylo jasné, že tam někde musí být zdroj podzemní vody, který ty giganty drží při životě. Jejich obnažené kořeny se kroutily a svíjely po skále jako hroznější a sytější zelené listoví jejich korun představovalo vítanou změnu oproti špinavé šedé zeleni akácií a trnitých keřů. Na pruhu otevřené stepi před frontou skal širokém zhruba kilometr rostly nízké trnité keře a bleďá tráva.

Kličkoval jsem s landroverem mezi křovinami a měl jsem dojem, že v blízkosti skal narůstá ticho. Jak jsme se plazili blíž ke kamenným věžím, museli jsme zaklánět hlavy, abychom dohlédli na jejich vrcholy.

Mlčení prolomila Sally slovy, která vyjadřovala zklamání všech. „Teď už bychom měli být hluboko uvnitř venkovních hradeb - pokud zde nějaké byly.“

Zastavili jsme u paty skal a celí ztuhlí vystoupili z vozu.

Zkroušeně jsme se rozhlíželi kolem a vyhýbali se vzájemným pohledům. Po městě nebylo ani památky. Nezahlédli jsme jediný opracovaný kvádr ani zvýšený násep země či sebemenší náznak zdiva nebo opevnění. Tohle byl panenský africký buš s pahorky, kterých se nedotkla lidská ruka.

„Máte jistotu, že jsme na správném místě?“ zeptala se zklamaná Sally. Odpověď jsme jí zůstali dlužni, protože přijely nákladáky. Zastavily poblíž, sluhové seskákali dolů, okukovali skály a tlumenými hlasy si vyměňovali dojmy.

„Nu dobrá,“ řekl Louren. „Než postaví tábor omrkáme, okolí.“

Půjdu podél skal tímto směrem a vy jděte na opačnou stranu.

Bene, vezmi si mou pušku.“

Obcházeli jsme úpatí skal přes hájek tichých velikanů. V jednu chvíli jsme vyplašili malou tlupu kočkodanů. Panicky prchali ve vrcholcích stromů a zděšeně vřískali, ale jejich vyvádění nám nijak nezlepšilo náladu. Co chvíli jsme zastavili a bez nadšení zkoumali skálu. Ve vzdálenosti čtyř až pěti kilometrů od táborajme zastavili na odpočinek a posadili se na balvan vypadlý ze skalní stěny.

„Chce se mi brečet,“ svěřovala se Sally. „Opravdu brečet.“

„Nedívím se ti. Cítím se podobně.“

„Ale co ta fotografie? Rozhodně na ní něco bylo. Je možné, že by jen tak žertoval?“

„Ne.“ Zavrtěl jsem rozhodně hlavou. „Tohle by Lo neudělal.“

Byl přece stejně nažhavený jako my.“

„Tak co potom ta fotografie? Das aby to spral!“

„Nevím. Zřejmě jde o nějaký druh optického klamu. Možná stíny skal nebo mraků.“

„Ale ty vzory!“ protestovala Sally. „Jsou geometrické a symetrické.“

„Světlo dokáže divy, Sal,“ uklidňoval jsem ji. „Nezapomeň, že ten snímek byl exponován v šest večer - to už slunce

pomalů zapadá. Nízke sluneční paprsky vrhají dlouhé stíny a můžou vyčarovat jakýkoliv efekt.“

„Mám dojem, že jsem v životě větší zklamání nezažila.“

Vypadala, že se opravdu každou chvíli rozpláče. Plaše jsem ji objal.

„Promiň,“ řekla a nastavila rty k polibku.

„Jejda!“ vykřikla náhle. „Doktore Kazine, ještě tady nekončíš!“

„Vždyť jsme doposud nic neviděli.“

„Já vidím víc než dost.“ Jemně se odtáhla. „Pojď, vrátíme se do tábora obloukem dál od skal. Táhle něco může být.“

Vlekli jsme se pomalu vedrem. Koberce květin v plném květu pilně obléťávaly včely, zadní nožky obtížené hrudkami žlutého pylu. Došli jsme k mělké brázdě vymleté nedávným přivalem dešťů, ale po vodě už v ní nezbyla ani památka.

Slezl jsem dolů a zkoumal obnažené vrstvy kamene a hlíny. Metr od povrchu se nacházely zakulacené oblázky ohlazené vodou.

„Dobrý nápad, Sal,“ pochválil jsem ji a sebral pár kamínků.

V napůl zformovaném pískovci vězela drobná zkamenělá mušle.

„Tohle konečně aspoň trochu potvrzuje naši teorii. Kdysi tu bylo dno jezera - podívej.“

Sally se dychtivě hnula za mnou do příkopu. „Co je to?“

„Nějaký druh unionidae, africké jezerní slávky.“

„Kéž by to bylo něco zajímavějšího!“ posteskla si a odhodila starověkou mušličku do písku.

„Ano,“ přitakal jsem a vylezl z příkopu.

Pokud se můžu na něco vymlouvat, pak to byl pocit zklamání a fyzické vzrušení z blízkosti Sal, které mi otupilo vnímavost.

Jinak si nedovedu vysvětlit své kavalírské zacházení s vědeckými důkazy. V rozpětí jedné hodiny jsem totiž dokázal přehlédnout čtyři významné indicie, což se mi normálně nestává. Šli jsme dál a ani jsme se neohlédli.

Tábor už stál a byl v plném provozu. Uprášení a zpocení jsme zasedli kjednoduchému obědu: šunce z konzervy a pivo Windhoek.

„Nic?“ zeptal se Louren. Současně jsme zakroutili hlavami a jako na povel zvedli k ústům sklenice s pivem.

„Teplé!“ znechuceně prohlásila Sally po prvním doušku.

„Kuchař teprve před chvílí rozjel ledničku,“ uklidňoval ji

Louren. „Večer už bude studené.“

Jedli jsme mlčky a Louren pokračoval. „Zatímco jste byli pryč, zavolał jsem Larkinovi. Zítra pošle helikoptéru.

Poslední průzkum uděláme ze vzduchu. Ten rozhodne jednou provždy. V Johannesburgu to zase vše, a pokud nic nenajdeme, poletím s ní zpátky. Volné místo je jen jedno, takže vy dva budete muset domů po svých stopách.“

V tu chvíli se dostavila deputace vedená Josephem, aby nám sdělila, že nějaký pitomec nechal otevřené kohoutky u čtyř zásobníků s vodou. Pro sedmáct lidí nám tak do konce výpravy zůstalo pouhých sto šedesát litrů.

„Proto,“ dodal Joseph s evidentní radostí, „se musíme zítra vrátit k nejbližší vodě na maunské cestě.“

Poslední naschvál měl za následek jen pár znechucených pohledů. Skutečnou zlost vyvolat nedokázal.

„V pořádku, Joseph,“ rezignoval Louren. „Zítra dopoledne sbalíte tábor. Vyjedeme před obědem.“ Vztahy zaměstnanců k šéfovi doznaly okamžitého oteplení. Zahlédl jsem pár úsměvů a od kuchařova ohně dokonce zazněl smích.

„Nevím, co vy dva plánujete na odpoledne,“ Louren si při řeči zapaloval doutník, „ale já dopoledne narazil na sloní stopy. Beru si landrover a nosiče. Nedělejte si starosti, kdybych se na noc nevrátil. Je možné, že přenocujeme na stopě.“

Sally okamžitě vzhledla a já na moment myslel, že obnoví svou kampaň proti krvavému sportu. Spokojila se však s pouhým zamračením a hleděla si své šunky. Vyprovořil jsem pohledem odjíždějící landrover a obrátil se k Sally.

„Pokusím se najít cestu na hřeben - nepůjdeš se mnou?“

„Vynech mě, Bene,“ odpověděla. „Myslím, že si odpoledne raději něco namaluju.“

Skryl jsem zklamání, jak to jen šlo, a vyrazil ke skalám. Po necelém kilometru jsem našel stezku zvěře vedoucí k jednomu z hustě zarostlých zářezů brázdících masiv červeného pískovce.

Šplhal jsem příkře vzhůru pod žhavým sluncem, které se mi opíralo do zad, a žár z kamene mi sálal do obličeje. Ze skalních trhlin zvědavě sledovali mé snažení malí chlupatí skalní králíci. Trvalo mi čtyřicet minut, než jsem se dovlékl na vrchol. Ruce jsem měl poškrábané od trní a byl jsem tak zpocený, že bych mohl košili ždímat.

Našel jsem si místo ve stínu gigantického pryšce, odkud byl pěkný rozhled, a začal jsem dalekohledem pátrat po nějakém náznaku ruin. Za chvíli bylo zřejmé, že na pláni sporadicky porostlé trnitým křovím a řídkou travou není ani stopy po lidské činnosti. Moje naděje klesly k nule a zklamání mi přivodilo drobné žaludeční křeče. Pak jsem ale zapudil chmurné myšlenky a zaměřil pozornost na tábor v dálce pod sebou.

Bantuové právě sekali dříví na oheň a já se nějaký čas bavil pozorováním záblesků seker; zvuk dopadů se ke mně donesl teprve s několikavteřinovým zpožděním. Pátral jsem dál od tábora a na okraji lesíka jsem objevil růžovou Sallyinu blůzku. Zjevně se vzdala veškerých nadějí na velký nález a snažila se vytěžit z expedice alespoň kousek radosti.

Pozoroval jsem ji dlouho a vymýšlel taktiku vlastní kampaně, která by mi ji pomohla získat definitivně. Strávil jsem s ní jedinou noc a nebyl jsem tak naivní, abych uvěřil, že je to důkaz srdcervoucí a neutuchající vášně. Ta moderní, vysoce inteligentní a extravagantně vzdělaná slečna byla bezesporu anděl, ale já nepochyboval, že už zkoušela milostnou hru s jinými dřív, než k ní do postele doklopýtal s hvězdami v očích doktor Ben Kazin. Pravděpodobnost, že ji motivoval víc můj intelekt než mé tělo, se jevila extrémně vysoká. Možná v tom hrála svou roli také lítost a trocha perverzní zvědavosti.

Přesto jsem téměř s jistotou věděl, že pro ni ta zkušenost nebyla nijak odpudivá. Musel jsem dál pracovat na tom, aby respekt a lítost přerostla v hlubší a trvalejší vztah.

Jak jsem tak seděl vysoko na útesu, zmocnil se mě pocit hluboké spokojenosti a já si uvědomil, že už kvůli němu stála ta cesta za to a že si přeji zůstat dál v těchto záhadných

Krvavých pahorcích s jejich mysteriem a krásou. Zůstat sám se

Sally v divočině, kde bych ji mohl naučit, jak mě má milovat.

Záblesk pohybu zachycený koutkem oka mě přinutil pomalu otočit hlavou. Sotva dva metry od místa, kde jsem seděl, sál nektar z květu divoké aloe kolibřík marico. Nořil svůj dlouhý zahnutý zobáček do ohnivě rudého květenství a kovová zeleň jeho peří jiskřila, až přecházel zrak. Pozoroval jsem ho s intenzivním potěšením, a když pak odletěl na kmitajících křídlech, měl jsem pocit, jako by mi něco chybělo. Pocit rostl a já zneklidněl. Blízko kolem se potulovala informace, která se ke mně snažila dostat, ale něco jí v tom bránilo. Nechal jsem mozek zahálet a měl jsem dojem, že se ta informace pohybuje na samém okraji mého vědomí. Ještě vteřinku a mám ji.

Dva vzdálené výstřely mě vytrhly z dřimoty horkého odpoledne, a moje soustředění bylo pryč. Sedl jsem si a poslouchal ještě půl minuty. Ozvalo se další tlumené „bum“ a pak ještě jedno.

Louren našel své slony.

Vyhledal jsem znovu Sally. Slyšela výstřely také, protože vstala od svého malířského stojanu a hleděla stranou do buše.

Vstal jsem také a s přetrvávajícím neklidem jsem začal sestupovat z útesu dolů. Ta podivná nálada nejen že nepominula, ale naopak ještě vzrostla. Něco tu určitě je, cítil jsem to. Něco podivného a nevysvětlitelného.

„Ty i já máme štěstí, příteli,“ řekl mi kdysi Timothy Mageba.

„Jsme vyvolení duchů. Máme oči, které vidí za věci, a uši, které slyší hovořit ticho.“

V hlubokém stínu zarostlé rokliny začalo být zima a má košile ještě nestačila proschnout. Cítil jsem, jak mi na těle naskakuje husí kůže, ale nebylo to zdaleka jen následkem chladu. Zrychlil jsem krok v touze být co nejdřív zpátky v táboře a u Sally.

Ten večer jsme si pochutnávali na pečených řezech ze sloniho srdce, potřených pikantní omáčkou z pálivých paprik. Spolu s bramborami pečenými ve slupce to byla vskutku pochoutka. Pivo bylo ledově studené a Louren v mimořádně dobré náladě. Vydařený lov mu nahradil všechna dosavadní zklamání.

Ve světle lucerny se matně leskly čtyři dlouhé nažloutlé křivky sloních klů.

Jakmile začne být Louren okouzlující, nedokážete mu odolat.

Třebaže se Sally zpočátku snažila udržet svůj pohrdavý odstup, brzy podlehla jeho šarmu také, a když pak Louren zvedl sklenici na připitek, zasmála se s námi. „Na město, které nikdy nebylo, a poklady, které jsme nenašli.“

Odešel jsem spát mírně opilý a měl jsem divné sny, ale ráno jsem vstal s čistou hlavou. Klíčící vzrušení mi napovídalo, že se dnes přihodí něco mimořádného.

ASI HODINU před polednem přiletěla odjihu helikoptéra. K táboru ji navedl kouř ohňů z hader napuštěných naftou.

Snesla se hlučně dolů na lesklém stříbřitém kotouči rotoru a větrný vír zvedl ze země prach a drobné smetí.

Louren po krátké poradě s mladým černovlasým pilotem vylezl do kabiny, neforemný stroj se opět vznesl a začal sérii náletů podél útesů. Po každém průletu vystoupal nahoru, až byl pouhá skvrnka na bolestné modři horké oblohy.

Manévry helikoptéry přesvědčivě signalizovaly neúspěch, a tak jsme se Sally o ni brzy ztratili zájem a posadili se do stínu jídelního stanu.

„Nu což,“ vzdychla, „je to tak.“

Místo odpovědi jsem došel do ledničky a přinesl další dvě plechovky piva. Poprvé za tři dny se Kazinův proslulý mozek rozběhl na plné obrátky. Sto třicet litrů vody na dva týdny znamená necelých pět litrů pro dvě osoby a den.

Voda? Někde v mém podvědomí však voda vyvolávala ještě jinou představu než žízeň. Sally a voda.

Helikoptéra přistála na okraji tábora, a když pak Louren s pilotem odcházel do stanu, zavrtil hlavou. „Nic. Poobědváme a za hodinu vyrážím. Nechám na vás, jak se dostanete domů.“

Přikývl jsem na souhlas. O svých plánech jsem raději pomlčel, abych předešel případným sporům.

„Je mi to líto, Bene. Prostě tomu nerozumím.“ Louren si naložil na chleba studené řezy z pečeného boku přimorožce a natřel je hořčicí. „V každém případě to určitě nebude největší zklamání, které nás ještě v životě čeká.“

Za dvacet minut naložili do helikoptéry Lourenova zavazadla, a zatímco pilot nahazoval motor, Louren se s námi rozloučil.

„Na shledanou v rozmařilém Johannesburgu! A dohlédněte na moje kly.“

„Šťastnou cestu, Lo.“

„Napln, partnere.“

„Napln, Lo.“

Sehnutý pod vířícími listy rotoru došel ke kabině a vylezl na pasažérské sedadlo. Helikoptéra se vznesla podobná tlusté včele a s rachotem přelétla nad vrcholky stromů. Včele? Včely!

Můj ty bože, vždyť tohleto mi celou tu dobu strašilo v lebce.

Včely, ptáci, opice!

Sevřel jsem Sally ruku tak prudce, až se polekala. „Sally, zůstáváme.“ „Cože?“ pohlédla na mě s ústy dokořán.

„Zůstáváme.“

Je tu pár věcí, které jsme přehlédli. „Na příklad?“ „Ptáci a včely.“ „Ach, ty starý chlípíku!“ uzavřela diskuzi.

ROZDĚLILI JSME ZÁSObU VODY; sedmdesát litrů pro nás, devadesát pro personál. Zhruba dva litry na osobu a den by jim mohlo stačit na bezpečný návrat. Já si ještě ponechal landrover s plnou nádrží a sto dvacetí litry záložního paliva

v kanystrech. K tomu rádio, stan s lůžky a příkrývkami, soupravu nářadí včetně rýče, sekery a lana. Přibral jsem ještě plynovou svítilnu s náhradními cylindry, baterku a rezervní baterie, konzervy s jídlem, Lourenovu pušku a půl tuctu krabiček s náboji. Pochopitelně jsem nezapomněl na naše osobní věci. Zbytek vybavení muži naložili na dva nákladní vozy. Jakmile vylezli na korby i všichni sluhoři, zavolal jsem stranou starého nosiče pušek.

„Můj starý ctihodný otče,“ začal jsem sindibelsky. „Slyšel jsem tvé vyprávění o velkém mysteriu, které žije v těchto končinách. Žádám tě nyní jako syn a přítel, pověz mi víc o těch věcech.“

Trvalo mu pár vteřin, než překonal šok. Pak jsem mu opakoval větu, kterou mi řekl Timothy Mageba. Vytušil jsem, že asi představuje tajný kód a poznávací heslo používané mezi zasvěcenci. Stařec vyjekl; teď už nemohl mou žádost odmítnout.

„Můj synu,“ řekl tiše. „Jestliže znáš tato slova, měl bys znát i legendu. V dobách, kdy tyto skály byly tvárné a vzduch mlhavý, zanechali zde naši předkové odporné zlo. Na tyto kopce uvalili smrtelnou kletbu a nařídili, že zlo musí navždy zmizet z povrchu země i z mysli lidí.“

Zase stejná osudová slova.

„To je celá legenda?“ zeptal jsem se. „Nic víc?“

„Nic víc,“ opakoval stařec. Věděl jsem, že mluví pravdu.

Vrátili jsme se k čekajícím vozům a já shangansky oslovil

Joseph:

„Odejdi v míru, příteli. Jeď opatrně a dej pozor na ty, které vezeš - protože si jich vážím.“ Joseph na mě zíral s pusou dokořán a jeho veselá nálada byla ta tam. Obrátil jsem se k ostatním a spustil nářečím sechuana:

„Pavouk vás zdraví a přeje vám mír.“ Použití vlastní přezdívky způsobilo, že zaraženě zmlkli. Sotva se však nákladáky rozjely, vzpomínali se z šoku a potěšeně se smáli mým slovům, jako by to byl bůhvíjak povedený žert. Vozy odjely a zvuk jejich motorů postupně umlkal v nekonečném tichu buše.

„Viš,“ řekla Sally přemýšlivě, „mám dojem, jako bych byla zajatá. Uvázl jsem tři sta kilometrů od nejbližší civilizace s mužem, jehož mravní zásady jsou přinejmenším podezřelé.“ Pak se uchechtla. „A není to nádherné?“

* * *

NA HIṬBENI Sxṭ. jsem našel místo, kde se s oporou mladé opičí jabloně dalo naklonit nad sráz. Získal jsem tak výhled na skalní stěnu po obou stranách, stejně jako na rovinu těsně pod skalami. Sally zůstala dole před ztichlým lesíkem tak, abych na ni dobře viděl.

Pro ni slunce stálo v ideálním úhlu, zatímco mně svítilo přímo do očí. Viselo deset, možná patnáct stupňů nad horizontem a jeho zlaté paprsky barvily kámen i listí měkkým teplým světlem.

„Hej, ty tam!“ Sallyin křik se ke mně sotva donesl. Pak zvedla obě ruce k nebi. Tento signál jsme si předem smluvili a znamenal: „Vrať se ke mně.“

Muselaje zahlédnout. Vysvětlil jsem jí, jak si má přistínit oči, aby viděla drobkounké zlaté body letící rovně jako střely. Tento starý trik hledačů medu divokých včel mě naučili Křováci.

Stáhl jsem se z vyhlídky arazil si cestu křovím a hustým trním. Odhadl jsem, kde mám začít hledat, protože všechno nasvědčovalo tomu, že úl je umístěn ve stěně červeného pískovce plné roklí a zářezů. Za patnáct minut už Sally mávala rukama a volala.

„Tam je to! Přímě pod tebou.“ Znovu jsem se nahnul přes okraj a uviděl zlaté šipy včel vracejících se domů.

Nahnul jsem se víc a našel dokonce i vstup do úlu; dlouhou šikmou puklinu, jejíž okraje byly zanesené starým voskem. Podle jeho množství a počtu přilétajících dělnic se dalo soudit, že jde o nezvykle velké včelstvo. V tomto nepřístupném místě zřejmě po celá staletí unikalo pozornosti lidí i zvířat. V zemi, kde je včelí med tak vzácný a drahý, to byla rarita. Označil jsem místo kapesníkem a v rychle postupujícím soumraku jsem slézal dolů k Sally. Náš malý úspěch ji velmi potěšil a při večeři jsme diskutovali, co nám může přinést.

„Jste pěkně mazaný, doktore Benjamine.“

„Právě naopak. Všechno mi dochází pomalujako soudný den.“

Celé dva dny jsem narážel na stopy, než jsem zakopl o tuto,“ shazoval jsem trochu samolibě svoje zásluhy. „Kolem je plno ptáků, zvířat a včel, a ti všichni potřebují pravidelný přísun vody. Povrchové vody. Má se za to, že v okruhu tří set kilometrů není žádný trvalý vodní zdroj - což je evidentní omyl.“

Měla zase velké nadšené oči. „Ráda bych věděla, kde ji budeme hledat?“

„Nemám ani zdání, ale až ji najdeme, bude to moc zajímavé, to ti slibuji.“

Když jsem večer vešel v pyžamu do stanu - převlékal jsem se cudně venku - Sally už ležela v posteli s příkrývkou vytaženou až pod bradu. Váhavě jsem postával v mezeře mezi lůžky, až se jí mě zželelo. Se škodolibým úsměvem zvedla deku a řekla:

„Pojď k mamince.“

Na útesu vysoko nad úlem jsem schoulený v kožené kazajce čekal v mrazivé tmě na slunce. Protože se v noci jistě moje pochyby rozplynuly, byl jsem zase nesmírně šťastný člověk.

Na temné pláni dole zablikalo světlo; Sally už byla na svém místě. Sama, a určitě pěkně vyplašená africkou nocí se všemi jejími zvuky - šustěním, šramocením a křikem zvířat. Posvítíl jsem dolů baterkou, abych ji uklidnil.

Začalo svítat. Nebe v barvě hvozdíků, růží, šefíku a moruší bledlo. Konečně nad obzorem vzplálo slunce a včely začaly létat. Dvacet minut jsem sledoval dráhy jejich letu a snažil se pochopit jeho účel a cíl. Velká většina dělnic se v širokém vějíři rozlétala nad plání - to byly sběračky nektaru a pylu.

Poznal jsem je podle žlutých nákladů na nožkách, když jsem dalekohledem sledoval jejich přistání na skalním výstupku před puklinou.

Ale všiml si ještě jiné trasy. Trvalý proud včel padal téměř kolmo dolů směrem k tmavé zeleni tichého lesíka, ale zpátky

se vracely bez pylu. Takže nosičky vody! Signalizoval jsem svůj poznatek Sally. Naše úlohy se dnes vyměnily, protože sluneční paprsky přicházely z opačné strany. Za chvíli mně zamávala na znamení, že včely zahlédla také, a já začal pracně sestupovat dolů na pláň.

Ukázala mi sotva postřehnutelné zlaté body směřující k le síku. Bohužel stín vržený skálou způsobil, že mizely dřív, než jsme mohli přesněji určit konečnou stanici jejich letu.

Pozorovali jsme je další půl hodiny, ale pak jsme to vzdali a šli pokoušet štěstí mezi stromy.

V poledne už bych mohl přísahat, že v lesíku žádná voda není. Seděli jsme se Sally vedle sebe opření zády o statný kmen stromu mhoba-hoba - divoké formy mišpule japonské, o které legenda tvrdila, že ji starověcí přinesli s sebou z domoviny, a unaveně na sebe hleděli.

„Zase nic!“ Čelo a spánky měla orosené potem a tmavé prstýnky vlasů se jí lepily na kůži. Jedním prstem jsem jí je něžně zastrčil zpátky za ucho.

„Někde tu je. Najdeme ji,“ tvrdil jsem s hraným přesvědčením, které jsem sám necítil. „Musí tu být. Prostě tu někde musí být.“

Právě se chystala odpovědět, ale moje rukavi umlčela. Zaujal mě pohyb při okraji lesíka. Po pláni pádila tlupa kočkodanů.

Opice s ocasy vztyčenými přiběhly k lesu a vystřelily po kmenech nejbližších stromů do bezpečí korun. Drobné černé masky jejich tváří úzkostlivě vykukovaly z masy zeleného listoví, ale my dál tiše seděli mezi kořeny našeho stromu, takže jsme unikli jejich pozornosti.

Po chvíli už opice sebevědomě putovaly v korunách stromů ke skalám. V čele statní samci a za nimi samice s mládřaty zavěšenými pod břichy. Závěr tvořila smečka napůl odrostlé omladiny.

Tlupa dosáhla větví divokého fíkovníku. Podobně jako řada ostatních, vyrůstal tento obří strom ze skály. Kořeny a část kmene měl zarostlé do kolmé stěny červeného pískovce a deštník jeho větví se rozevíral dobrých patnáct metrů nad zemí. V nich začala zvířata mizet.

Možná šedesát opic vlezlo na strom, ale jeho větve po chvíli zely prázdnotou a na stromě nezůstalo jediné zvíře.

„Co se s nimi stalo?“ zašeptala překvapená Sally. „Vylezly na skálu?“

Obrátil jsem se k ní se šťastným úsměvem ve tváři. „Myslím, že ne. Mám dojem, že jsme konečně našli, co hledáme. Ale počkejme, až se opice vrátí.“

Po dvaceti minutách se kočkodani začali z ničeho nic objevovat zpátky ve větvích. Tlupa se beze spěchu pohybovala podél skalní stěny, až zmizela z dohledu. Vyrazili jsme.

Mohutné pokroucené kořeny starého fíkovníku vytvářely nepravidelné schodiště k místu, kde kmen vyrůstal ze skály. Vylezli jsme nahoru a zkoumali strom, jehož mohutný kmen mohl mít v obvodu dobrých deset metrů. Následkem kontaktu se stěnou pískovce byl plochý a deformovaný. Obešli jsme ho a vzhlíželi do větví vysoko nad hlavou.

Navzdory pečlivé prohlídce bychom si sotva něčeho všimli, nebýt lesklého povrchu skály ohlazené dotyky tlapek.

Stezka vedla přímo do skály a mizela mezi ní a žlutým kmenem fíkovníku, který spolehlivě zakrýval vstup.

Chvilí jsme se Sally zírali do temného zářezu za kmenem a pak jsme na sebe pohlédli. Tváře jí hořely jako růže a zelené oči sršely jiskrami nadšení.

„Ano!“ zašeptala, a já jen přikývl neschopný slova.

„Pojď!“ Vzala mě za ruku. Vešli jsme dovnitř.

Otvor měl tvar dlouhé vertikální pukliny nahoře otevřený, takže shora padalo dostatek světla. Pohlédl jsem vzhůru a všiml si vyleštěného povrchu skály; opice dávaly přednost své cestě.

Postupovali jsme mírně klesající soutěskou do nitra skal. Po obou stranách se kamenné stěny zvedaly do výše šesti metrů až k úzkému průhledu v koruně. Na první pohled bylo zřejmé, že nejsme první lidské bytosti, které se dostaly do těchto míst.

Hladké červené stěny pokrývalo nesčetné množství křováckých maleb, úžasných a zachovalejších než všechny ostatní, které jsem doposud spatřil.

„Bene! Ach, Bene! Jen se na to podívej!“ Křovácké malby byly

Sallynou specialitou. „Je to úplná pokladnice. Ty jeden báječný chytrý chlapec!“ Oči jí v šeru plály jako lampy.

„Pojď dál!“ Tahal jsem ji za ruku. „Na tohle nám ještě zbude času habaděj.“

Zvolnajsme procházeli úzkou skalní chodbou, která vytrvale klesala dalších třicet metrů. Její závěr se postupně ztrácel v šeru a nad hlavami nám začali pískat netopýři.

Před námi se objevilo světlo a vzápětí jsme vešli do velké skalní síně. Měla v průměru asi sto kroků a její převislé stěny vybíhaly do výšky nejméně šedesáti metrů. Podobná obrácené nálevce, končila nahoře malým otvorem, který nabízel pohled na kousek modré oblohy.

Nemusel jsem dlouho přemýšlet, abych poznal, že jde o vápencovou poruchu v masivu červeného pískovce. A tohle byla typická nálevkovitá formace, která velmi připomínala Sleeping

Pool v rhodské Sinioi.

Dno této jeskyně mělo rovněž tvar bazénu s jezírkem uprostřed. Kruhová, zrcadlově lesklá hladina jezírka mohla mít v průměru přes padesát metrů a křišťálově čistá voda temně zelené barvy svědčila o jeho velké hloubce.

Stáli jsme dlouhou chvíli doslova zmrazení krásou podzemní prostory. Jako světlo obří baterky vnikal dovnitř malým otvorem vysoko nad našimi hlavami kužel slunečních paprsků.

Odražené od vápencových stěn dodávaly jeskyni tajemné, téměř strašidelné osvětlení. Z klenutého stropu a převislých stěn visely obří motýlí křídla jiskřivě bílých krápníků.

Stěny hlavní komory pokrývaly do výše nejméně pěti metrů nádherné produkty křováckého umění. V několika místech sice voda prosakující skálou rozrušila postavy a vzory, ale většina maleb zůstala nepoškozena. Podle mého skromného

odhadu bychom se Sally našli v této nádherné přírodní komnatě práci nejmiň na dva roky.

Sally pomalu uvolnila ruku z mého sevření a odešla k smaragdovému jezírku, zatímco já zůstal v ústí vstupní chodby a sledoval ji, jak stojí při okraji vody a hledí do tichých zelených hlubin.

Po chvíli začala odkládat části oděvu, až stála na břehu úplně nahá. Její bílá průsvitná kůže zářila bledým svitem podobně jako vápencové stěny a delikátní křivky jejího těla mi navzdory objemu připomínaly křehkou čínskou řezbu ze slonoviny.

Jako kněžka nějakého pohanského náboženství zvedla paže a mně to gesto připomnělo dávno zapomenuté starověké rituály. S atavistickou hrůzou jsem cítil, jak se hluboko ve mně budí výkřik čehosi podivného, možná vzývání starého božstva.

Dlouhé elegantní křivky bílého těla a vlajících černých vlasů se mihly vzduchem, rozbily klidnou hladinu a Sally se propadala níž a níž do zelené hlubiny. Čistý tvar jejího těla svítil z průzračné vody. Konečně začal stoupat, až se nad hladinu vynořila její hlava s dlouhými vlasy přilepenými na krku a ramenou. Zvedla štíhlou ruku a zamávala mi. Málem jsem úlevou hlasitě vykřikl. Měl jsem dojem, jako bych vůbec nečekal, že ji ty záhadné zelené hlubiny ještě někdy pustí ze svého zajetí. Sešel jsem k okraji jezírka a pomohl jí z vody.

Procházel jsem kolem stěn jeskyně ohromeni množstvím maleb a rytin.

„Bene, ty práce tady přetrvaly dvě tisíciletí,“ prohlásila.

Měla rozpálené tváře a mokré vlasy jí zplihle padaly na záda.

„Muselo to být posvátné místo malých žlutých lidí.“

Nestačili jsme prohlédnout ani polovinu obvodu jeskyně, a světla začalo ubývat. Skalní průrvou táhl mrazivý průvan a my jako vyplašení klopýtali z jeskyně. Teprve venku jsem si uvědomil, že jsme za celý den nic nejedli.

Zatímco Sally ohřívala hovězí maso na cibulce, já zavolał rádiem Petra Larkina. Zpráva, že oba nákladní vozy v pořádku dorazily do Maun, mi udělala radost. Relaci jsem zakončil vzkazem pro Lourena. „Pověz mu, že jsme našli moc zajímavé skalní malby a že zde zůstáváme na neurčito.“

„Jak jste na tom s vodou?“ hulákal Larkin hlasem školeným skotskou.

„Dobře. Podařilo se nám najít adekvátní zdroj.“

„Našli jste vodu?“ řval Larkin. „Ale tam žádná voda není!“

„Jen drobné kamenné jezírko s vodou zachycenou při minulých deštích.“

„Ach tak, rozumím. Udržuj spojení. Končíme.“

„Díky, konec.“

Jakmile jsem vypnul rádio, Sally se ušklíbla a řekla: „Jsi pěkný lhář.“

„Mám k tomu dobré důvody,“ hájil jsem se. Začali jsme chystat vybavení na příští den: svítilny, fotoaparáty a kreslicí potřeby.

ZHRBENÝ STARÝ SLoN krvácel z početných ran na hrdle a zádech.

Z mohutného těla mu trčelo na padesát šípů. Stál s hřbetem nahrbeným bolestí v obklíčení malých žlutých lovců v kožešinách a s napnutými luky. V trase honu leželo půl tuctu křehkých těl zmračených kly a rozdupaných těžkými tlapami.

Zbytek se však chystal kořist dorazit.

Starověký umělec ztvárnil na ploše červeného pískovce takové drama, že jsem měl dojem, jako bych sledoval skutečný lov.

Slabé světlo mi však neumožňovalo expozici kratší než desetinou vteřiny.

S nechutí jsem se rozhodl pro použití blesku. Kde to jen trochu šlo, snažil jsem se bez něj obejít, protože blesk má tendenci zkreslovat barvy a vrhat falešná světla. Když na mě

Sally zavolala, právě jsem připravoval stativ.

„Bene, pojď sem prosím!“ Ozvěna ani zkreslení způsobené prostorem jeskyně nedokázalo zakrýt naléhavost a vzrušení v jejím hlase. Rozběhl jsem se k ní.

Stála na opačné straně jezírka, kde kamenná stěna ustupovala dozadu a vytvářela jakýsi mělký převis. Bylo tam šero a kužel světla Sallyiny baterky rychle přejížděl po hladkém povrchu skály.

„Co je, Sal?“ zeptal jsem se, když jsem k ní doběhl.

„Podívej.“ Sklopila baterku a já uviděl obraz statné postavy.

„Dobrý bože!“ vydechl jsem. „Bílá paní z Brandeburgu! * Je to úplně stejný obraz!“

Sally posvítla na místo, kde mezi stehny postavy trčelo chlubivě vztyčené mužské přirození.

„Jestli si dobře všímáš, tak o tuhle paní se spory nepovedou,“ poznamenala.

Muž, vysoký asi metr osmdesát, měl žlutý prsní plát a ozdobnou helmici s vysokým klenutým hřebenem. V levé ruce držel kulatý štít s kruhem ozdobných žlutých růžic kolem centrálního výstupku. V druhé ruce svíral luk a svazek šípů a u pasu mu visel meč a válečnická sekera. Holeně měl kryté chrániči ze stejného žlutého kovu a nohy obuté v otevřených sandálech. Na hrud' mrtvolně bílé postavy padal keř ohnivých vousů. Zobrazení genitálií zřetelně představovalo stylizovaný symbol vznešenosti a dominance a dodávalo postavě aroganci a mužskou pýchu. Celkový efekt nevyzníval v žádném ohledu obscénně.

„Bílý muž,“ zašeptal jsem. „Pancíř a kulatý štít, luk a válečná sekera. To by mohl být „

„Fénický král,“ dokončila za mě myšlenku Sally.

„Ale Féníčan by měl mít černé vlasy a skobovitý nos,“ namítl jsem. „Při nejlepším by se dalo říct, že mezi starověkými představuje velice neběžný typ. Možná atavistický zvrát někam k středozezemním předkům. Jak je to staré, Sal?“

„Nejsem si jistá, ale řekla bych, že dva tisíce let. Tato část maleb je nejstarší z celé jeskyně a „

„Podívej, Sal.“ * Bílá pani z Brandeburgu je jednou z nejslavnějších a nejvíce kontroverzních skalních maleb objevených v Africe. Za datum jejího vzniku jsou shodně považována léta 0-200 po Kristu, ale její interpretace je zdrojem mnoha sporů. Jeden zdroj uvádí, že se jedná o kandidáta obrázky z kmene Xhosa pomalovaného bílým jímlem (na místě vzdáleném šestnáct set kilometrů od teritoria kmene

Xhosa). Slavný Abbé Breuil sice pojmenoval postavu Pani, ale

Credo Mutwa dochází ve své poslední knize Idaba, My Children k překvapivému závěru: „Není to žena, ale překrásný mladý bílý muž, jeden z velkých císařů, kteří vládli africké říši Ma-iti (Féničané) po dobu téměř dvou století.“

Za centrální figurou stála armáda drobných hůlkových postav, které sice nebyly vykresleny do detailů, ale helmice a meče nešlo zaměnit za něco jiného.

„A pohled' tady.“ Sally posvítla na řadu bíle oděných postav u králových nohou. Měly výšku asi dvacet centimetrů.

„Možná kněží - a, Bene! tady!“

Přejela světlem stěnu a já okamžitě nepoznal, oč jde. Pak mi ale poskočilo srdce. Jako mohutná vlnovka, místy vymazaná vlhkostí a mechem nebo zacloněná postavami lidí a zvířat, které ji překrývaly, táhla se malbou kamenná pevnostní hradba, která si ponechala impozantní majestátnost. Byla postavena z kamenných kvádrů se zřetelnými spoji a její korunu zdobil klikatý vzor identický se vzorem, který se nachází na hlavní chrámové zdi v ruinách Zimbabwe. Za valem hradeb se tyčily obrysy falických věží, které jsme toužili najít.

„To je ztracené město, Bene. Naše ztracené město.“

„A náš ztracený král, Sally. Jeho kněží a válečníci a - bože! Sally, pohled' sem!“

„Sloni!“ vyjekla. „Váleční sloni s lučištníky na hřbetech.“

Přesně jako ti Hannibalovi, které použil proti Římanům.

Kartaginci - Féničané!“

Bylo toho příliš mnoho najednou. Každou píď zakřivené stěny dlouhé přes třicet metrů pokrývaly do výše tří až pěti metrů křovácké malby. Figury a tvary se vzájemně prolínaly. Některé novější obrazy překrývaly starší, a jiné, jako náš král, zůstaly nedotčeny. Bude to pěkná fuška zbavit díla spojená s naší ztracenou civilizací masivního nánosu tradičního jeskynního umění. Ale to bude Sallyina záležitost, je to její specializace. Jejím úkolem bude pracně a trpělivě odhalovat zajímavé postavy nebo skupiny, které téměř zmizely, a znovu je oživit na rolích voskového papíru. Můj fotoaparát dokáže jen zachytit celou tu nepřehlednou scénu tak, jak se jeví oku.

Bohužel se nedalo odhadnout, kdy taková práce může začít.

Zbytek dne jsme se plazili podél zadní stěny jeskyně, prohlíželi a zkoumali a naše obdivné výkřiky nebraly konce.

Do táboru jsme se ten večer vrátili fyzicky i duševně naprosto vyčerpaní. Petr Larkin měl pro nás zprávu od Lourena.

„Přeje vám hodně štěstí a vzkazuje, že jedna z naftařských helikoptér se u vás objeví během příštích dnů. Pokud něco potřebujete, máte mi to nadiktovat. Dovedou vám, co si budete přát.“

Příštích deset dnů patřilo k nejšťastnějším v mém životě.

Jak Louren slíbil, přiletěl vrtulník s výrazným nápisem

„Sturvesant Oil“ na trupu. Byl vrchovatě naložený nejrůznějšími věcmi, od těch potřebných až po luxusní záležitosti.

Našli jsme mezi nimi další stan, skládací židle, zeměměřičský teodolit, plyn pro lampy, jídlo, náhradní lůžkoviny, papír a barvy pro Sally, pro mne filmy, a dokonce pár láhví whisky Glen Grant, toho nepřekonatelného léku na všechny lidské choroby. Lourenova poznámka mě potěšila.

Vybízela mě, abych pokračoval v práci tak dlouho, dokud bude naděje na nějaký výsledek; on že mi zajistí plnou podporu. Jen ho prý nesmím nechat příliš dlouho trčet ve tmě, protože

„umírá zvědavostí.“

Poslal jsem mu svůj dík se svítkem filmu a polyetylénovými pytlíky se vzorky barev z jeskyně - pro datování. Vrtulník odletěl a zanechal nás naší idyle.

Denně jsme pracovali od světla do tmy. Nejdříve jsme jeskyni zmapovali a já pak vyfotografoval její části s přesahem. Jednotlivé záběry jsme zakreslili do naší mapy. Sally mi střídavě pomáhala a střídavě pokračovala ve své vlastní práci - vyhledávání postav starověkých. Pracovali jsme v naprostém porozumění a shodě. Práci jsme přerušovali jen zřídka a na chvíli. abychom vedle smaragdového jezírka zhlitli oběd nebo se spolu vykoupli v průzračné studené vodě. Čas od času jsme však jen tak leželi na skále, odpočívali a hovořili.

Zpočátku naše okupace jeskyně vážně ovlivnila místní faunu, ale ta se brzy přizpůsobila. Během několika dnů ptáci zase slétali stropním otvorem dolů k jezírku napít se a vykoupat.

Brzy si nás přestali všimnout úplně a pokračovali v hlučné hlasové výměně. Křičeli jako o závod a cákali se ve vodě s takou vervou, že jsme neodolali a museli přerušit práci. Pohled na ně byl vskutku potěšující.

Dokonce i plaché opice se po čase osmělily. Donuceně žízni se přikradly kamenným koridorem a po doušku vody zase prchaly zpátky. Ale jejich výpady byly stále odvážnější, až se nakonec proměnily ve skutečné otravy. Kradly nám jídlo a všechno odložené vybavení, které jsme nestačili hlídat. Ale nezlobili jsme se na ně, protože jejich dovádění nám poskytovalo příjemné rozptýlení.

Ubíhaly nádherné dny plné práce a hlubokého míru. Můj šťastný poklid dokázala zčeřit teprve příhoda, která se udála, když jsme se Sally seděli pod obrazem bílého krále a já řekl:

„Tohle nebudou schopni popřít. Ti bastardi musí konečně změnit svoje úzké malicherné uvažování.“

Sally věděla, že mluvím o falešných prorocích, těch zvláštních modloslužebnících a politických archeolozích, kteří dokázali překroutit jakýkoliv důkaz jen proto, aby vyhověli vlastnímu přání. O těch, kteří neprávem odsuzovali mě i moje knihy.

„Jen si tím nebuď tak zatraceně jistý, Bene,“ varovala mě

Sally. „Tohle nedokážou přijmout. Už nyní slyším jejich tiché pochybovačné hlasy. Přejaté postřehy Křováků, otevřené různým interpretacím - nevzpomínáš, jak nařkli Abbé Breuila z retušování maleb z Brandeburgu?“

„Ano, tohle je velice smutné - a ubohé. Když jim ukážeme malby hradeb, zeptají se: A kde máte ty hradby?“

„A našeho krále, krásného živého válečnického krále,“ Sally pohlédla na portrét, „zbaví mužství a udělají z něj další Bílou paní. Zjeho válečného štítu se stane kytice květin a jeho mléčně bílou pleť degradují na ceremoniální jíl. Nakonec ještě prohlásí jeho ohnivý plnovous za šálu nebo náhrdelník.

Reprodukce portrétu se dočká drobných úprav ve všech aspektech. Encyclopedia Britanica napíše: Sally změnila hlas i mimiku a parodovala pompézní učený projev. „Podle moderního vědeckého názoru jsou objevené práce dílem nějaké skupiny Bantuů nebo MakaLangů. „

„Přál bych si -jak bych si jen přál - najít nezvratný důkaz,“ řekl jsem zkroušeně. Poprvé jsem stál před vyhlídkou přestavit svým učeným bratřím vědy naše objevy, a ta představa mě děsila stejně, jako bych měl vlézt do jámy plné jedovatých hadů.

Vstal jsem. „Nezaplaveme si, Sal?“

Přeplavali jsme volnými tempy jezírko tam a zpátky, a když jsme pak vylezli a odešli na teplé sluneční světlo padající otvorem v klenbě, pokoušel jsem se změnou tématu zaplašit pocit zklamání. Dotkl jsem se Sallyiny paže s jemností zraněného nosorožce a vykoktal: „Sally, provdáš se za mě?“

Obrátila se a zblízka mi pohlédla do tváře; na lících a řasách se jí ještě chvěly vodní kapky. Hleděla na mě upřeně celých dlouhých deset vteřin, než se dala do smíchu.

„Ach, Bene! Ty staromódní směšný chlape! Tohle je dvacáté století. Jen proto, že se mnou děláš ty špatné věci, si mě ještě nemusíš brát!“ A dřív než jsem stačil něco vysvětlit, vstala a zajela do smaragdové vody.

Po zbytek dne ji natolik vytižily barvy a štětce, že si ani nenašla čas, aby pohlédla svým směrem, natož aby se mnou promluvila. A já z ticha odvodil hlasitou odpověď - existovaly jisté oblasti, na které Sally uvalila těžké embargo. Manželství k nim bezpochyby patřilo.

Byl to pro mě moc těžký den, ale poučil jsem se z lekce dostatečně. Rozhodl jsem se prozatím přidržet toho štěstí, kterého se mi dostávalo, a nežádat víc.

Ten večer měl pro nás Larkin další zprávu od Lourena. „Podle C14 vykazují vaše vzorky 1 až 16 stáří 1620 i 100 let. Gratuluji, vypadá to dobře. Kdy mě zasvětíte do tajemství? Louren.“

Ten vzkaz ještě zvětšil mou pýchu. Za předpokladu, že starý křovácký umělec byl očitým svědkem toho, co maloval, pak někdy mezi léty 200 až 400 po Kristu přijeli do této země ozbrojení Féničané se svými armádami a válečnými slony. Cítil jsem se trochu provinile za to, že jsem Lourenovi nepověděl o tajemství jeskyně, ale bylo ještě příliš brzy. Potřeboval jsem mít nějaký čas krásu a klid tohoto místa sám pro sebe, těšit se z něj a chlubit v duši bez dalších zvědavých očí. A jeskyně se navíc stala jakýmsi chrámem mé lásky k Sally. Stejně jako pro staré

Křováky, stala se i pro mne velice posvátným místem.

Následující den se Sally rozhodla, že ještě zesílí mé nešťastné pocity. Byla kousavá, milující a zlomyslná, a to všechno současně. V poledne, když jsme se na skále vedle jezírka milovali pod žhavými paprsky slunce, opět zkušeně a nenápadně převzala iniciativu. Ten zážitek, až otřesně mystický, vyhnal smutky z poháru mé duše a naplnil ho až po okraj štěstím a pohodou.

Leželi jsme něžně stulení k sobě a ospale hovořili, když odněkud přišlo varování, že nejsme v jeskyni sami. Náhlá předtucha mě donutila rychle se přetočit na loket a podívat se ke vstupu do jeskyně.

V šeru chodby jsem zahlédl drobnou zlatohnědou postavu. Muž byl oblečen v kožešinové bederní roušce a za zády mu trčel toulec s šípy a krátký luk. Na krku měl náhrdelník z bílých skořápek pštrosích vajec a černých opičích bobů. Muž nebyl větší než desetileté děcko, ale obličej neklamně napovídal, že jde o dospělého člověka. Šikmé oči a ploché lící kosti mu dodávaly asiatský vzhled, ale rozplácý nos a masité, smyslně tvarované rty to popíraly. Nevelkou kopulovitou lebkou porůstaly husté krátké prstýnky černých vlasů.

Okamžitě jsme si hleděli do očí, ale pak, jako mávnutím ptačích křídel, byl zakrslík pryč. Mužik zmizel v temnotě skalního tunelu, jako když se vypaří.

„Co je?“ Sally se napůl zvedla.

„Křovák,“ řekl jsem. „Tady v jeskyni. Pozoroval nás.“

Rychle se posadila a ustrašeně se rozhlížela.

„Kde?“

„Už je pryč. Rychle se obleč!“

„Je nebezpečný, Bene?“ zeptala se příškrčeným hlasem.

„Ano. Velice!“ Spěšně jsem si natahoval kalhoty, pokoušeje se vymyslet nejlepší možnou reakci. Hlavou mi běžela slova, která řeknu. I když mě znalosti jazyka poněkud zrezivěly, díky hovorům s Timothyem Magebou se mi stále tlačilo najazyk dost výrazů. Určitě nepatřil ke kalaharským Křovákům, ale k severním, jejichž jazyk, třebaže příbuzný, se výrazně odlišuje.

„Nenapadnou nás, Bene, vid' že ne?“ Sally už byla oblečená.

„Pokud nyní uděláme něco špatně, tak určitě ano. Nemáme ani tušení, jak je pro ně toto místo posvátné. Nesmíme je zastrašit.

Jsou pronásledováni už dva tisíce let a nemají důvod nám věřit.“

„Ach, Bene.“ Přitiskla se ke mně a její důvěra mě navzdory vlastnímu strachu těšila.

„Ale nezabijí nás, že ne?“

„Jsou divočí, Sally. Pokud se budou cítit ohroženi, nebo je polekáme nějakým nepředloženým skutkem, zaútočí.“ Ohlížel jsem se po nějakém předmětu, který by mohl sloužit jako štít. Po něčem dostatečně silném, co by dokázalo zadržet rákosový šíp s hrotem napuštěným jedem, který působí pomalou a neodvratnou smrt za nepředstavitelných bolestí. Vybral jsem si kožené pouzdro teodolitu a roztrhl ho ve švech, abych získal co možná největší plochu.

„Pojď za mnou a drž se u mě co nejlíže.“ Položila mi ruku na rameno a vyšli jsme. Baterkou jsem před každým krokem prosvítil kdekjaký temný kouty a skalní štěrbinu. Světlo vyplašilo netopýry, kteří nám s pískotem přelétali nad hlavami. Než jsme došli ke stromu strážícímu vstup do jeskyně, stisk Sallyiny ruky na mém rameni zesílil za práh bolestivosti.

Krčili jsme se v úzké mezeře mezi kmenem a skálou a sluneční svit nás oslepoval. Pozorně jsem prozkoumával stromy v dohledu, každý trs trávy a dolík nebo jakoukoliv nerovnost terénu. Nenašel jsem nic nenormálního, ale věděl jsem, že tam někde jsou ukrytí a čekají s trpělivostí nejlepších lovců na zemi. A my představovali kořist; před tímto faktem nebylo úniku. Zvyky severních Křováků se radikálně lišily od zvyků

Křováků žijících na okraji Kalahari. Vzpomněl jsem si na osud posádky dakoty jihoafrických vzdušných sil, která před deseti léty musela nouzově přistát v poušti. Později zadrželi rodinu

Křováků, kteří ji měli na svědomí. Já tehdy musel do Gaberones k soudu dělat tlumočníka. Seděli na lavici obviněných ob ležení do šatů z padákového hedvábí a měli nevinné dětské tváře. Důvěřiví, bez známky viny nebo výmluv, odpovídali na mé otázky.

„Ano, zabili jsme je,“ doznali prostě, jako by šlo o lovnou zvěř. Později, zavření v moderním vězení jako ptáci v klecích, všichni do roku pomřeli. Ta vzpomínka nyní přímo mrazila a já ji potlačil jen s velkou námahou.

„Teď mě dobře poslouchej, Sally. Musíš zůstat tady, děj se co děj. Já vyjdu ven a zkusím s nimi promluvit. Kdyby „ slova mi uvízla v hrdle a musel jsem si odkašlat. „Kdyby mě zasáhl šíp, zbude mi ještě půl hodiny nebo tak nějak, než „ přeformuloval jsem znění „ zbude mi ještě dost času dojít pro landrover a vrátit se s ním pro tebe. Řídit umíš, takže bys neměla mít potíže dojet po našich stopách k pláni Makarikari.“

„Nechod, Bene. Ach, bože, Bene, prosím.“

„Vyčkají do tmy. Musím to zkusit, dokud je světlo.“

„Bene

„Čekej tady. Ať se stane cokoli, nehní se z místa, slyšíš?“

Setřásl jsem její ruce a vystoupil do volného prostoru.

„Mír,“ Zvolal jsem v jejich jazyce. „Mezi námi není žádný boj.“

Udělal jsem další krok a ocítl se na slunečním světle.

„Jsem přítel.“

Následoval další váhavý krok dolů mezi pokřivené kořeny divokého fíkovníku, kožené pouzdro připravené u boku.

„Přítel!“ zvolal jsem znovu. „Jsem přítel vašeho lidu.

Patřím ke stejnému klanu.“

Pomalů jsem scházel dolů do nepřátelsky tichého lesa.

Odpovědi jsem se nedočkal. Neozval se žádný zvuk a nezahledl jsem jediný pohyb. Předě mnou ležel povalený kmen suchého stromu. Sunul jsem se pomalu k němu, žaludek jednu ztvrdlou hroudou napětí a strachu.

„Nemám žádnou zbraň,“ volal jsem do lesa nehybně dřímajícího v přízračném tichu horkého odpoledne.

Už jsem málem dosáhl spadlého stromu, když se ozvalo drnění tětivy luku. Skočil jsem po hlavě za ležící kmen a nedaleko hlavy mi zasvítl šíp. V tichém odpoledni zněl ten zvuk nezvykle hlasitě. Přitiskl jsem tvář k vyprahlé zemi a srdce zastavené blízkostí ohavné smrti mi málem vypovědělo službu.

Za sebou jsem zaslechl spěšné kroky. Převrátil jsem se na bok, abych se mohl bránit.

Navzdory instrukcím ke mně od skal přibíhala Sally, ve tváři masku smrtelné hrůzy a ústa otevřená v neslyšném výkřiku.

Viděla mě padnout a myšlenka, že jsem mrtvý, ji dohnala k panice. Nyní, když jsem se pohnul, uvědomila si svůj omyl, zpomalila a lekla se vlastní zranitelnosti.

„Zpátky, Sal,“ ječel jsem na ni. „Vrať se!“ Její nejistota se změnila ve zděšení. Stála uprostřed mezi vstupem do jeskyně a suchým stromem, za kterým jsem se krčil, a nevěděla, kterým směrem pokračovat.

Okrajovým viděním jsem zaregistroval žlutý stín zvedající se z blede trávy. Mužik, vzdálený od Sally padesát kroků, zakládal do luku nový šíp.

Vyrazil jsem do míst, kde stála Sally, právě v okamžiku, kdy ho uvolnil. Já i šíp jsme letěli po stranách trojúhelníka, v jehož vrcholu stála Sally, a mně bylo jasné, kdo u ní bude dřív. V bezděčném nápadu jsem hodil svůj improvizovaný štít střele do dráhy. Lině se převracel ve vzduchu, když ho šíp zasáhl. Hrot se svými jedovatými ostny zůstal vězet v kůži pouzdra teodolitu a obojí neškodně dopadlo Sally k nohám.

Popadl jsem ji do náruče, otočil se a běžel sehnutý ke spásnému úkrytu za padlý kmen.

Křovák, klečící v trávě, mezitím založil nový šíp a jediným zkušeným pohybem natáhl luk.

Tentokrát nebylo kam se ukrýt, ajakmile tětíva zadrnčela, běžel jsem dál. O vteřinku později jsem ucítil za krkem náraz, a když jsem pak se Sally v náruči zapadl za suchý kmen, věděl jsem s jistotou, že mě zasáhl.

„Myslím, že mě dostal, Sally.“ Šíp mi visel na hrudi.

Odkulil jsem se stranou. „Nesnaž se ho vytahovat. Jen ulom dřív.“

Leželi jsme obličejí těsně u sebe. Bylo s podivem, že jako umírající necítím bolest ani strach. Všechno skončilo. Nyní mě mohl zasáhnout třeba desetkrát a nic to na mém osudu nezmění.

Zbývalo jen dostat Sally do bezpečí dřív, než jed dokoná své dílo.

Třesoucí se rukou vzala křehkou rákosovou tyčku, váhavě ji pozvedla a tvář se jí rozjasnila.

„Límece, Bene. Zabodl se do límce tvé kazajky. Hrot se tě nedotkl.“

Cítil jsem, jak ze mě padá napětí. Rukou jsem opatrně jel po dřívku šípu a ověřil si, že nejsem otrávený. Opatrně jsem se natočil a s pomocí Sally, která držela hrot z dosahu mého těla, jsem svlékl kazajku i se střelou. Chvilku jsem s odporem zíral na ručně vykovanou hlavici se zbytkem mazlavé substance barvy oříškové karamely na hrotu. Kazajku i s šípem jsem odhodil.

„Ach, bože, to bylo o chloupky,“ zašeptal jsem. „Poslouchej,

Sally, mám dojem, že je jen jeden. Je mladý a bojí se stejně jako my. Zkusím k němu promluvit ještě jednou.“

Odplazil jsem se na konec padlého kmene a dodal hlasu co nejpřesvědčivější tón, jaký dokázalo vyprodukovat mé vyprahlé hrdlo.

„Jsem tvůj přítel. I když na mě vypouštíš své šípy, nebudu s tebou válčit. Žil jsem mezi tvými lidmi. Jsem jedním z vás. Jak jinak bych dokázal mluvit tvým jazykem?“

Odpovědělo mi smrtelně tíživé ticho.

„Jak bych jinak znal jazyk tvého lidu?“ zeptal jsem se znovu a našpicoval uši.

Konečně Křovák promluvil. Fistuli jeho hlasu přerušovalo tiché klikavé staccato.

„Lesní ďáblové mluví mnoha jazyky. Zavírám uši před tvým mámením.“

„Nejsem ďábel. Žil jsem mezi vámi jako jeden z vás.“

Neslyšels nikdy o muži jménem Sluneční pták,“ užil jsem svého křováckého jména, „který žil mezi Xhaiho lidmi a stal se jejich bratrem?“

Následovalo další dlouhé mlčení. Vycítil jsem, že zápasí s nejistotou. Je asi trochu zmatený, ale už ne smrtelně nebezpečný.

„Znáš starce jménem Xhai?“

„Slyšel jsem o něm,“ připustil a já začal dýchat poněkud volněji.

„Slyšels o muži, kterého nazývá Sluneční pták?“

Další dlouhou pauzu přerušilo váhavé: „Slyšel jsem muže, jak o něm mluví.“

„To jsem já.“

Tentokrát se ticho protáhlo na deset minut, možná i déle.

Věděl jsem, že Křovák zvažuje mé prohlášení a zkoumá ho ze všech možných stran. Konečně se ozval.

„Xhai a já lovíme tuto sezonu spolu. Dnes přijde sem. Před setměním je tady. Počkáme na něj.“

„Počkáme na něj,“ souhlasil jsem.

„Ale jestli se pohneš, zabiju tě,“ varoval mě a já vzal jeho slova vážně.

STARÝ XHAI MI SAHAL sotva po ramena, a nebesa vědí, že nejsem zrovna obr. Měl charakteristicky zploštělé rysy, vysoké lícní kosti a orientální vzhled. Jeho vysušená scvrklá pleť připomínala žlutou pryskyřici a vrásky se mu rozbíhaly po celém těle, jako by ho měl místo kůže potažené starým pergamenem. Krátké vlasy získaly věkem barvu kouřové šedi, ale zuby měl perfektní a dokonale bílé. V tmavých očích mu žhnuly uličnické jiskry. Často jsem měl dojem, že jsou to oči nějakého kluka z ulice, které na mě hledí s trochu zlomyslnou zvědavostí.

Když jsem mu vyprávěl, jak se nás jeho přítel pokoušel zabít, považoval to za výborný vtíp a dal se do krátkého vrčivého smíchu. Přitom si jednou rukou stydlivě zakrýval ústa. Mladší Křovák Ghal měl za ženu jednu z dcer starého Xhaiho, a tak si ho mohl tchán nemilosrdně dobírat.

„Sluneční pták je bílý duch,“ řehtal se, až sípal. „Zastřel ho, Ghale, rychle! Dřív, než uletí.“ Zmožen vlastním humorem klo pýtal kolem ohně v kružích a imitoval, jak podle jeho představ duch odlétá. Ghal, oči sklopené, rozpačitě šoupal nohama.

Zasmál jsem se trochu nejistě; v uších mi ještě stále zněla vzpomínka na svištění šípů.

Xhai se náhle přestal smát a zeptal se: „Máš tabák, Sluneční

„Ach, bože,“ vzdych jsem.

„Co je?“ zeptala se Sally, znepokojená tónem mého hlasu.

Myslela, že nás čeká nějaké další nepříjemné překvapení.

„Tabák,“ vysvětloval jsem. „Žádný nemáme.“ Pro Křováky je tabák nesmírně vzácný a Sally ani já jsme nekouřili.

„Louren nechal v landroveru krabičku doutníků,“ připomněla mi. „Budou k něčemu?“

Ghala i Xhaie velice zaujala hliníková krabička s doutníky

Romeo a Julie. Jakmile jsem jim ukázal, jak ji otevřít a vytáhnout tabák, potěšeně předli a vrkali. Xhai přivoněl k jednomu z dlouhých válečků jako zkušený konzument, kterým také byl, znalecky přikývl a ukousl si kus. Chvilí ho žvýkal a pak si rozmnožený smotek zasunul pod horní ret. Zbytek doutníku podal Ghalovi, který následoval jeho příkladu. Oba mužiči zářili spokojeností a já byl srdcem na jejich straně. Tak málo stačilo, aby byli šťastní.

Tu noc zůstali s námi a na našem ohni si připravovali večeři. Na kousek klacku nabodli pouštní krysu jako kabanos a opékali ji v kůži a bez vyvržení. Chlupy se škvířily v prudkém ohni a smrděly jako pálené hadry.

„Myslím, že půjdu zvracet,“ zamumlala Sally, když viděla s jakou chutí oba naši přátelé konzumují tu delikatesu. Ale neudělala to.

„Proč ti říkají Sluneční pták?“ zeptala se později a já opakoval její dotaz Xhaimu.

Vyskočil a předvedl dokonalou imitaci supa. Výstrkoval hlavu, těžkopádně poskakoval a zděšeně mával rukama.

Křováci jsou úžasní pozorovatelé přírody.

„Prý se takhle chovám, když jsem vzrušený,“ vysvětloval jsem

Sally.

„Ano!“ vykřikla a zateskala, když mě v Xhaiho pantomimě poznala. Její nadšený smích doprovázel celý zbytek produkce.

Ráno jsme odešli dojeskyně všichni čtyři. Oba drobní muzici v ní byli očividně doma. Já si je vyfotografoval a Sally naskicovala, jak sedí na skále při okraji vody.

Fascinovaly ji jejich drobné dokonalé údy a neúměrně zvětšené zadky. Ta anatomická zvláštnost nazývaná steatopygie umožňuje pygmejům skladovat tuk v zadních partiích těla a vyrovnávat tak nahodilosti života v divočině. Podobnou vlastnost mají velbloudi, kteří ukládají v hrbu vodu. Ghal se Xhaimu zmínil o našem počinání, při kterém nás přistihl předcházejícího dne, a zemité poznámky spolu s dalším smíchem na sebe nedaly čekat.

Sally chtěla vědět, co je tak rozveselilo, a když jsem jí to řekl, zahořela jako nebe při západu slunce. Uvítal jsem tu změnu, protože obvykle se červenám já.

Křováky nadchly Sallyiny obrázky, což mi umožnilo nenápadně stočit hovor na skalní malby.

„To je práce našich lidí,“ chlubil se Xhai. „Toto místo nám patří od samého počátku.“

Ukázal jsme na portrét bílého krále.

„To je král bílých duchů,“ vysvětloval Xhai bez známek zdrženlivosti nebo tajnosti.

„Kde žil?“

„Žil s armádami svých duchů na měsíci,“ řekl Xhai prostě a mě moji kritici označují za romantika!

Nějakou chvíli jsme diskutovali na to téma a já se dozvěděl, jak duchové létají mezi měsícem a zemí a jak jsou příznivě nakloněni Křovákům. Jen je třeba dávat pozor na lesní d'ably, kteří se občas přestrojí za bílé duchy. Zajednoho z nich mě také omylem považoval Ghal.

„Byli někdy bílí duchové lidmi?“ zeptal jsem se.

„Ne. Určitě ne.“ Xhaiho má otázka trochu vyvedla z míry.

„Vždycky byli duchové a vždycky žili na měsíci nebo v těchto kopcích.“

„Viděls je někdy, Xhai?“

„Můj dědeček viděl krále duchů,“ vyhnul se přímé odpovědi.

„A toto tady, Xhai,“ ukázal jsem na hada hradeb s věžemi,

„to je co?“

„To je Měsíční město,“ odpověděl Xhai pohotově.

„Na měsíci?“

„Ne. Tady.“

„Tady?“ divil jsem se a srdce mi začalo bušit rychleji.

„Myslíš v těchto kopcích?“

„Ano.“ Xhai přikývl a ukousl si z doutníku.

„Kde, Xhai? Kde? Můžeš mi to ukázat?“

„Ne.“ Lítostivě zavrtěl hlavou.

„Proč ne, Xhai? Jsem přece tvým bratrem a patřím k tvému klanu,“ domlouval jsem mu. „Tvé tajemství je i mým tajemstvím.“

„Jsi mým bratrem,“ souhlasil Xhai, „ale nemůžu ti ukázat Měsíční město, je to město duchů. Bílí duchové sejdou dolů, jen když je měsíc v úplňku. Tu noc stojí město na pláni pod kopci - ale ráno je zase pryč.“

Krev mi poněkud zchladla a vzrušení opadlo.

„Ty jsi viděl Měsíční město, Xhai?“

„Můj dědeček ho viděl - kdysi dávno.“

„Dědeček byl velký tulák,“ poznamenal jsem anglicky.

„Co tím míníš?“ zeptala se Sally.

„To ti vysvětlím později, Sal,“ odbyl jsem ji a obrátil se zpátky ke staříkovi. „Xhai, viděls někdy ve svém životě takové město? Město s kamennými zdmi a věžemi? Nemyslím jen zde, v těchto kopcích. Kdekoliv. Třeba někde na severu u velké řeky, v poušti nebo na západě - prostě kdekoliv.“

„Ne,“ odpověděl Xhai bez rozmyšlení. „Takové město jsem nikdy neviděl.“ A já věděl, že na sever od velké pánve a na jih od Zambezi žádné ztracené město není, protože kdyby bylo,

Xhai by na něj během sedmdesáti let neustálého toulání určitě narazil.

„Možná se nějaký starý Křovák zatoulal čtyři sta kilometrů na jih a spatřil chrámy v Zimbabwe,“ vysvětloval jsem Sally večer, když jsme seděli u ohně a povídali si o staré křovácké legendě. „Třeba ho to město tak zaujalo, že ho po návratu namaloval.“

„Ale jak potom vysvětlíš bílého krále?“

„Nevím, Sal,“ přiznal jsem čestně. „Možná to není král, ale bílá paní s kyticí květů.“

Zdálo se, že ze všech stran přichází jen samé zklamání.

Sallyino odmítnutí mé nabídky a pověst o Měsíčním městě byly vážné záležitosti - a můj mozek se zřejmě vzpíral pracovat, protože jsem si nevšiml výrazné stopy, i když souvislosti byly zřejmé. Neuvěřitelné. Při otestování IQ 156 bych měl být génus!

Ráno oba Křováci odešli. Vrátili se ke svým rodinám, které zanechali poblíž solné pláně, a odnesli si poklady, kterými jsme je obdarovali: malou sekeru, Sallyino příruční zrcátko, dva nože a půl krabičky doutníků Romeo a Julie. Zmizeli v pustinách Kalahari, aniž se jedenkrát ohlédlí, a my zůstali o něco smutnější.

HELIKOPTERA PŘILETĚLA příští týden plně naložená zásobami a vybavením.

Spolu se Sally jsme dověkli k jezírku gumový člun a nafukovali ho tak vehementně, až se nám točila hlava. Sally okamžitě nasedla a spokojeně pádlovala po laguně, zatímco já skládal zbytek výbavy: těžký rybářský prut z laminátu a naviják 12/0 značky Penn Senátor. V krabici s navijákem jsem našel Lourenovu poznámku. „Co máte za lubem, že si tak vymýšlíte? Chystáte se na písečné ryby nebo na pouštní pstruhy? L.“ Připevnil jsem naviják na prut, protáhl vlasce oky a na jeho konec uvázal dvoukilové olověné závaží. Jakmile Sally dopádlovala doprostřed jezírka, vyhodil jsem zátěž do vody a odjistil brzdu navijáku. Splétaný dacronový vlasce byl podle mého požadavku označen v intervalech po patnácti metrech, a kdykoliv barevná značka zmizela pod hladinou, hlasitě jsme počítali.

„Pět, šest, sedm - můj ty bože, Bene, to jezero nemá dno.“

„Propasti ve vápenci můžou dosahovat neuvěřitelných hloubek,“ poučil jsem Sally.

„jedenáct, dvanáct, třináct.“

„Doufám jen, že nám vystačí šňůra.“ Sally s obavami pošilhávala po zbytku cívky.

„Máme jí osm set metrů,“ uklidnil jsem ji. „To by mělo víc než stačit.“

„Šestnáct, sedmnáct.“ Její vzrušení začalo být nakažlivé.

Odhadoval jsem hloubku na sto třicet metrů, což je hloubka jezera Sleeping Pool v Sinoi, ale šňůra se odvíjela z cívky dál.

Konečně jsem ucítil, že závaží dosedlo na dno a tah šňůry povolil. S úžasem jsme na sebe pohlédli.

„Něco málo přes dvě stě padesát metrů,“ konstatoval jsem.

„Trochu mě děsí pomyšlení, že visím nad takhle hlubokou dírou v zemi,“ reagovala na mé sdělení Sally.

„Měl jsem plán, že prozkoumáme dno pomocí dýchacího přístroje,“ prohlásil jsem konečně. „Ale to, co leží na dně, tam zřejmě ještě dlouho zůstane. Do takové hloubky se nepotopí nikdo.“

Sally pohlédla do zelených hloubek a přes tvář jí přelétlo podivné odražené světlo. V očích se jí objevily stíny a její výraz doznal překvapivé změny. Náhle sebou prudce trhla a celým tělem jí proběhlo zachvění. Zvedla oči od průzračné zelené hladiny.

„Měla jsem hrozně divný pocit. Plíživý pocit, jako by něco přecházelo po mém hrobě.“

Začal jsem navíjet vlasce, zatímco Sally ulehla na dno člunu a hleděla nahoru do kamenné klenby. Dostat zpět celou délku vlasce byla pracná záležitost, ale já neúnavně točil klíčkem navijáku.

„Bene,“ řekla Sally znenadání, „podívej se nahoru.“ Přestal jsem navíjet a zvedl oči ke klenbě. Nikdy jsem ještě otvor neviděl z takového kolmého úhlu. Jeho tvar byl jiný, než jsme se dřív domnívali.

„Támhle, Bene,“ ukazovala. „Ten vyčnívající kus skály. Je hranatý a příliš pravidelný, než aby ho vytvořila sama příroda.“

Chvilí jsem si ho prohlížel.

„Možná máš pravdu.“

„Víš, Bene, nikdy jsme nezkoušeli najít místo, kde se jeskyně nahoře otvírá.“ Sally se vzrušeně posadila. „Nezkusíme otvor najít? Pojdme nahoru a prozkoumejme ten kus kamene. Co říkáš, Bene?“

„Samozřejmě,“ souhlasil jsem pohotově.

„Dnes. Hned teď! Nemohli bychom jít hned?“

„Sakra, Sally. Už budou dvě odpoledne. Zůstaneme venku do tmy.“

„Půjdeme, ano? Můžeme si vzít baterky.“

VRCHOL KOPCE ZAROSTL hustou pichlavou vegetací a já byl rád, že mám s sebou mačetu. Z pláně dole jsme si vyhlédli přibližnou polohu otvoru, ale i tak jsme dlouho bloudili zelenými houštinami, až jsme do něj po dvou hodinách hledání málem spadli.

Znenadání se mi pod nohama objevila černá jáma a já leknutím uskočil zpátky, že jsem málem porazil Sally.

„Měl jsem namále,“ řekl jsem roztráveným hlasem. Obcházel jsem díru na opačnou stranu, kde nad prázdnem trčela kamenná plotna, a já se držel v uctivém odstupu od okraje díry.

Přiklekl jsem k desce a zkoumal povrch kamene. Z šeré hlubiny na mě hleděla smaragdová hladina jezírka, a protože nemám rád výšky, necítil jsem se zrovna příjemně.

„Je velice pravidelný, Sal.“ Přejížděl jsem prsty po povrchu kamene. „Ale nejsou tu žádné stopy po dlátě. Možná už je vyhladil čas.“

Vzhlédl jsem a strnul hrůzou; Sally se procházela po desce, jako by to bylo skákací prkno. Právě se postavila na hranu, zvedla ruce k nebi, prsty strnule roztažené ve stejném gestu, jaké udělala, když poprvé spatřila smaragdové jezírko.

„Sally!“ vykřikl jsem. Trhla hlavou a mírně zakolísala. Šel jsem málem do kolen.

„Nedělej to, Sally! Nesmíš!“ vykřikl jsem znovu, protože jsem s jistotou věděl, že se chystá skočit. Pomalu se nakláněla nad prázdnou. Doběhl jsem k ní a dřív, než se dostala za rovnovážný bod, jsem jí sevřel paže. Po několik děsivých vteřin jsme balancovali na okraji desky, než se mi ji podařilo stáhnout zpět a odvést do bezpečí.

Z ničeho nic se začala chvět a hystericky vzlykat. Křečovitě jsem ji objímal, sám k smrti vyděšený. Stalo se něco, co jsem vůbec nechápal, něco mystického a hluboce znepokojujícího.

Když Sally přestala vzlykat, zeptal jsem se jí mírně: „Co se to s tebou stalo, Sal? Proč jsi to udělala?“

„Já nevím. Cítil jsem závrat, v hlavě mi zněl temný řev a já

-já víc nevím, Bene. Prostě nevím.“

Trvalo možná dvacet minut, než se natolik vzpamatovala, abychom mohli sestoupit do tábora. Slunce mezitím zapadlo, a než jsme našli stezku vedoucí z útesů dolů, byla již úplná tma.

„Brzy vyjde měsíc, Sal. Netroufám si sejít dolů potmě.

Počkejme chvíli.“

Choulili jsme se k sobě při okraji skály, přestože vzduch byl rozehrátý slunečním teplem zachyceným skálou. To, co se přihodilo, námi pořádně otřásl. Měsíc se ohlásil stříbrnou září na horizontu. Po několika minutách vystrčil nad koruny stromů i svou kulatou tvář a zaplavil pláň pod námi bledým měkkým světlem.

Pohlédli jsme na Sally. V měsíčním světle měla stříbřitě sivou pleť s temnými kruhy pod očima a ve tváři výraz nekonečného smutku.

„Půjďme, Sal?“ Lehce jsem ji objal.

„Ještě chvíli. Je tu tak krásně.“ Pohlédl jsem na stříbrem zalitý kraj. Afrika má mnoho tváří a nekonečně nálad a já je mám všechny rád. Právě nám připravila jednu z nejkouzelnějších podívaných. Seděli jsme dlouho tiše, naprosto pohlcení tou nádherou. Náhle se Sally zachvěla a napůl vstala.

„Jdeme?“ Začal jsem se zvedat také.

„Bene!“ sevřela mi zápěstí nečekanou silou a stáhla mě dolů.

„Bene! Bene!“

„Coje, Sally?“ Dostal jsem strach, že se jí zase vrací ta divná nálada.

„Podívej, Bene!“ hlas měla přidušený vzrušením.

„Co se děje, Sal? Není ti dobře?“

Třásla mnou a ukazovala dolů na pláň.

„Podívej, Bene, tamhle!“

„Sally!“ Objal jsem ji oběma rukama. „Uklidni se, má milá, jen klidně sed.“

„Neblázni, Bene, jsem naprosto v pořádku. Podívej se dolů.

Tamhle.“

Dál jsem ji pevně svíral, ale poslušný výzvy jsem pohlédl dolů. Nic zvláštního tam nebylo.

„Ty to nevidíš?“

„Ne.“

Prohlédl jsem v jediném okamžiku jako při pohledu na kouzelný obrázek. Bylo tam. Zřetelné, jako by tam stálo odjakživa.

„Už vidíš?“ Sally se třásla. „Pověz mi, Bene, vidíš to také.

Řekni, že se mi to nezdá.“

„Ano,“ zamumlal jsem ještě nejistý. „Ano, myslím, že =“

„Je to Měsíční město, Bene. Město křováckých duchů - naše ztracené město. Je to ono. Musí být!“

Cítil jsem drobnou závrať a pevněji jsem zavřel oči. Když jsem je zase otevřel, město tam stále bylo.

Dvojitě hradby kolem tichého hájku, široké symetrické obrysy a tmavě stříbrné linie. Tmavší kruhy označovaly místa, kde stály falické věže, a za hradbami se jako buňky medové plástve rýsovaly základy domů dolního města, postaveného ve tvaru půlměsíce na břehu dávného jezera.

„To ten měsíc,“ zašeptal jsem celý ohromený. „Svítlí pod nízkým úhlem a zvýrazňuje obrysy základů. Musí být tak ploché, žejsme po nich chodili bez povšimnutí a žili na nich téměř celý měsíc! Světlo plného měsíce je právě tak silné, aby vrhlo stíny v místech, kde základy nepatrně vystupují nad terén.“

„Jako ten snímek!“

„Ano. Z dvanácti kilometrů. Světlo dostatečně měkké a nízké, aby způsobilo stejný efekt,“ souhlasil jsem.

„Helikoptéra nevyletěla dostatečně vysoko,“ uvažovala dál

Sally.

„A k tomu bylo poledne,“ připojil jsem se k jejím úvahám.

„Slunce nad hlavou a žádné stíny. Proto Louren z vrtulníku nic neviděl.“ Všechno bylo tak jednoduché, a přece jsem na nic nepřišel. Prý jsem génius - určitě museli zpackat test.

„Ale nejsou tu hradby, Bene. Žádné věže, nic. Jen základy.

Kam se to všechno podělo? Co se stalo s městem?“

„To zjistíme, Sal,“ sliboval jsem. „Ale teď si ho musíme poznačit, než nám zase zmizí.“

Podal jsem Sally baterku a domluvili jsme si jednoduchý kód signálů. Jeden záblesk znamená „pojď blíž ke mně“, dva záblesky „jdi dál“, tři „jdi doleva“, čtyři „jdi doprava“ a kroužení „jsi na místě“. Spěšně jsme si je zopakovali. „Jdu dolů na pláň a ty mi budeš signalizovat. Nejdřív mě navedeš na střed velké věže a pak dál po obvodu vnějších zdí. A měli bychom si pospíšet, protože efekt může brzy zmizet. Kdyby se ztratil, dáš mi vědět opakovanými krátkými záblesky.“ Světelný úkaz vydržel asi hodinu. Klusal jsem po pláni poslušný Sallyiných signálů, ale obrysy města pomalu bledly, a když měsíc vystoupil nad skály k svému zenitu, zmizely úplně.

Vylezl jsem zpátky za Sally do půl pasu nahý. Košili jsem roztrhal na proužky a uvázal je jako značky na trávu a keře. V táboře jsme rozdělali velký oheň a na oslavu úspěchu otevřeli novou láhev Glena Granta. Vzrušení objevem jsme diskutovali dlouho do noci.

Opakovaně jsme se vraceli k světelnému efektu a s lítostí vzpomínali, jak blízko jsme měli k pravdě, když jsme možnosti nízkého slunečního světla zvažovali hned první den a pak našli drobnou sladkovodní mušličku.

„Já tady slavnostně slibuji a beru si všechny bohy za svědky, že už nikdy nehodím za žádajediný kousek vědeckého důkazu,“ přísahal jsem.

„Na to se napijeme,“ navrhla Sal.

„Ohromný nápad,“ souhlasil jsem a dolil sklenky.

Pak jsme vzpomněli na vyprávění Křováků.

„Všimni si, že každíčký kousek legendy, každý zlomek folkloru má nějaký reálný základ, ať už je jakkoliv překroucený,“ začala filosofovat Sally po další sklenice whisky.

„A pravda je, že můj pokrevní bratr Xhai je šampion v překrucování faktů - třeba ten název Měsíční město.“

„Rozkošné jméno. Ponecháme ho?“ zeptala se Sally. „Ale co si myslíš o Xhaiho dědečkovi a jeho komunikaci s bílými duchy?“

„Asi potkal nějakého bílého lovce nebo prospektora. Vzpomeň si, že mnoho nechybělo, a přisoudili statut duchů i nám.“

„Obrazně i ve skutečnosti,“ připomněla Sally.

Jak noc ubíhala, měsíc pokračoval ve své majestátní pouti po nebi. Tu a tam přešla naše seriózní diskuze ve vášnivý výlev typu: „Ach, Bene, není to nádherné? Vykopeme celé fénické město. A sami. Nebo: „Můj bože, Sal, celý život sním o tom, že se mi něco podobného přihodí.“

Už bylo hrubě po půlnoci, když Sally připomněla záležitosti dalšího postupu.

„Co s tím budeme dělat, Bene Povíme o tom Lourenovi?“

Pomalu jsem doléval whisky a uvažoval o Sallyině otázce.

„Co myslíš, Sal, neměli bychom zkusit vykopat na základech aspoň jednu díru? Samozřejmě malou, jen abychom měli jistotu, že se nemýlíme.“

„Vzpomeň na první zásadu archeologa a nikdy se nezačínej hrabat v zemi náhodně. Můžeš zničit něco cenného. Měli bychom počkat a začít na slušně organizované úrovni.“

„Já vím, Sal, ale nemůžu si pomoci. Jen jednu malinkou dírečku.“

„Dobrá,“ usmála se. „Jednu malinkou dírečku.“

„Myslím, že uděláme nejlip, když půjdeme spát. Za chvíli budou dvě hodiny.“

Jen co jsme odešli do stanu, Sally mi zamumlala na hrudi:

„Stále ti to nedá. Co se asi stalo s naším ztraceným městem?“

Jestli ten křováký obraz nelže, pak se všechny ty zdi a kamenné věže musely vypařit.“

„Ano. Bude fantasticky vzrušující na to přijít.“

SILou vůLE, kterou se mi podaří občas vyburcovat, jsem odolal pokušení otevřít výkop uvnitř hradeb chrámu a našel si místo u základů vnějšího ohrazení, kde bych neměl způsobit větší škody.

Za bedlivého Sallyina dozoru, a také sjejí pomocí, jsem pruhy utrženými z prostěradla vyznačil obrysy zamýšleného výkopu.

Úzký příkop o šířce necelého metru a s délkou zhruba sedmi metrů jsem nasměroval kolmo k základům.

Pruhy jsem označil v intervalech jedné stopy a Sally si podle nich očíslovala stránky svého poznámkového bloku. Z landroveru jsem přinesl fotoaparát, celtovou plachtu a nářadí. Příkop se nacházel sotva třicet metrů od našeho stanu, takže jsme prakticky tábořili na základech starověké zdi.

Roztáhl jsem plachtu, na kterou jsem mínil házet vykopanou zeminu, a svlékl si košili; už jsem se před Sally nestyděl za své tělo. Plívl jsem si do dlaní, překročil pásku a pohlédl na Sally, jak s velkým kloboukem na hlavě sedí při okraji plachty.

Zazubil jsem se na ni. „Jdeme na to?“

„Napln, partnere?“ Její odpověď mě překvapila; ta slova zněla z jejích úst jaksi nepatřičně. Bylo to heslo Lourenovo a moje; neřekli jsme ho jiným. U řasa, došlo mi náhle, vždyť ji mám také rád.

„Napln, děvče!“ odpověděl jsem a pozvedl krumpáč. Byl to dobrý pocit zvednout ho nad hlavu jako pírkó a zarazit jeho ostří hluboko do písečné země. Pracoval jsem bez velké námahy, ale i tak jsem se brzy začal potit. Zeminu, kterou jsem vyhazoval,

Sally pečlivě prosévala. Šťastně při tom brebentila, a já odpovídal zavrčením při každém rozmachu.

O poledni už jsem vykopal celou délku do hloubky jednoho metru. Po půl metru přešla písečná půda v temně červený jíl, který si ještě podržel vlhkost z posledních dešťů. Odpočívali jsme a já pojedl trochujídla z konzervy a vypil plechovku piva, abych nahradil úbytek tekutin.

„Víš,“ Sally na mě zamyšleně pohlédla, „když si jednou člověk zvykne, zjistí, že tvé tělo je svým způsobem krásné,“ řekla. Začervenal jsem se a oči mi zvlhly.

Po další hodině kopání hrot krumpáče náhle zčernal. Zahnal jsem se znovu, ale zůstal zase černý. Odhodil jsem ho a klekl do výkopu.

„Co je?“ okamžitě reagovala Sally.

„Popel!“ odvětil jsem. „Dřevěné uhlí!“

„Starověké ohniště?“ hádala.

„Možná.“ Nechtěl jsem souhlasit příliš rychle, abych si ji mohl později dobírat pro její rychlé závěry. „Vezmeme vzorky pro datování.“

Pracoval jsem teď mnohem opatrněji, abych vrstvu popela dkryl bez velkého narušení. Při odběru vzorků se ukázalo, že popel leží na celé ploše výkopu. Síla vrstvy kolísala od půl do pěti centimetrů. Sally poznačila polohu každého odebraného vzorku a hloubku od povrchu a já příkop vyfotografoval.

„Na ohniště je to příliš veliké,“ poznamenala Sally a já přikývl. „Neměli bychom chodit níž, Bene. Aspoň ne krumpáčem a lopatou.“

„Vím. Na půlce příkopu necháme vrstvu popela neporušenou - tím vyhovíme pravidlu - ale u zbytku půjdu až na kámen, pokud se na něj dostanu. Tím jsem si jistý jako peklem!“

Sally zatleskala mému rozhodnutí. „Jsem ráda, že to říkáš.“

Přesně tak to cítím i já.“

„Jdi na opačný konec a já začnu tady. Půjdeme proti sobě,“

Dali jsme se do vybírání popela. Pod ním se nečekaně objevilo dno z tvrdého jílu. Měl jsem za to, že se jedná o stavební výplň, navezenou vrstvu, která se v přírodě neobjevuje, ale nechal jsem si ten názor pro sebe.

„Postupuj opatrně,“ napomínal jsem Sally.

„To mi radí muž s krumpáčem a lopatou?“ zeptala se sarkasticky, aniž vzhledla. Hned nato odkryla první nález z ruin Měsíčního města.

Vzal jsem Sallyin poznámkový blok a začal psát na stránku orazítkovanou otisky prstů umazaných od hlíny a z části popsanou velkým školáckým písmem.

Výkop 1. Poloha AC. 6. II.4. Hloubka 1,3 m. Nález: Jeden skleněný korálek. Oválný, modrý, s dírkou.

Obvod 2,5 mm. Žárem mírně zdeformovaný. Poznámka: Nalezen ve vrstvě popela na úrovni I. Položka č. CM.1.

Tento lakonický zápis by sám sotva stačil ospravedlnit následující radost. Držel jsem na dlani jedinou droboučkou modrou perličku - typický fénický korálek.

„Víš, co s ním udělám?“ vytahoval jsem se před Sally. „Nacpu jim ho do prdele.“ Mínil jsem samozřejmě své kritiky.

„Jestli mají zadky stejně úzké jako myšlení, tak je tam bude zatraceně tlačit, Bene.“

Pokračoval jsem v práci malou motyčkou a za patnáct minut jsem vydoloval další poklad: zuhelnatělý fragment kosti.

„Lidská?“ zeptala se Sally.

„Snad. Mohla by to být hlavička stehenní kosti - zbytek shořel.“

„Kanibalismus? Kremace?“ Sally přímo hýřila dohady.

„Ty toho nenecháš?“ zeptal jsem se.

„Dobrá, ale pověz, co si o tom myslíš ty?“ Dlouhou chvíli jsem mlčel, než jsem vytáhl na světlo boží svůj názor.

„Myslím, že nám tato vrstva podává svědectví o tom, že

Měsíční město bylo napadeno a spáleno, jeho obyvatelé pobiti, hradby strženy a stavby rozbořeny.“

Sally tiše hvízdl a hleděla na mě v předstíraném údivu. „Na základě nálezu jediného korálku a kousku kosti? To teda bude eso!“

TENTÝŽ VEČER jsem odpovídal na Larkinovy uřvané dotazy. „Díky,

Petře. Jsme v pořádku. Ne, nepotřebujeme nic. Ano. Dobře.

Prosím vyříd' panu Sturvesantovi, že se nic nezměnilo. Není co hlásit.“

Vypnul jsem vysílačku a uhnul očima před Sallyiným pohledem.

„Ano,“ řekla přísně. „Po něčem tak nestydatém se musíš stydět.“

„Vždyť jsi sama tvrdila, že je to jen jeden korálek a kousek kosti.“

O dva dny později jsem už neměl po ruce žádnou výmluvu. V hloubce dva a čtvrt metru jsem našel první ze čtyř vrstev kamenů zděných na suchou spáru. Kvádry byly perfektně opracované a spáry mezi nimi tak těsné, že se do nich nevešlo ostří nože. Rozměrem přesahovaly velikost stavebních kamenů ze

Zimbabwe a byly jednoznačně určeny k tomu, aby nesly váhu velkých staveb. Hranoly měly základnu šedesátkrát šedesát centimetrů a průměrnou délku metr dvacet. Materiál, z něhož byly vysekány, se shodoval s červeným pískovcem z nedalekých skal a já věděl mimo jakékoliv pochyby, že jde o dílo řemeslníků mocné a bohaté civilizace.

Večer jsem znovu mluvil s Larkinem.

„Petře, jak rychle dokážeš poslat zprávu panu

Sturvesantovi?“

„Měl se dnes vrátit z New Yorku. Mohl bych mu ještě večer zatelefonovat.“

„Prosím tě, řekni mu, ať ihned přiletí.“

„To myslíš, že všeho nechá a poběží za vámi? Nebud' směšný.“

„Jen mu to vyříd'.“

Druhý den ve tři odpoledne přiletěla helikoptéra. Pospíchal jsem Lourenovi naproti a v běhu jsem si natahoval košili.

„Co pro mě máš, Bene.“ křičel z kabiny.

„Myslím, že se ti to bude líbit,“ ujistil jsem ho, když jsme si podali ruce.

Za pět hodin se na mě Louren usmíval přes obroučky brýlí.

„Měls pravdu, chlapče, líbí se mi to.“ Od příletu to byl první názor, který jsem od něj slyšel. Vedli jsme ho se Sal od vykopávek do jeskyně. Cestou pozorně naslouchal našemu vyprávění a s lítostivým vrtěním hlavy přijal mou teorii o nízkém slunci. Tu a tam vystřelil nějaký dotaz a tón jeho hlasu mi připomněl okamžik, kdy jsem ho slyšel mluvit na radě ředitelů. Pokaždé byla otázka na místě, přesně formulovaná a konkrétní, jako by se jednalo o nějakou obchodní transakci.

Když hovořila Sally, šel vedle ní a hleděl jí upřeně do tváře. Jednou, když se ve snaze zdůraznit nějaká slova dotkla jeho paže, se na sebe dokonce usmáli. Vidět v přátelském rozpoložení jediné dva lidi, které jsem miloval, bylo nezvyklé štěstí.

Louren klekl vedle mne do výkopu a rukama hladil opracovaný kámen. Když pak podržel v dlani zuhelnatělý zlomek kosti a zpola roztavený kousek skla, mračil se na ně, jako by z nich chtěl pouze vůlí vymámit jejich tajemství.

Na Lourenovo naléhání jsme se těsně před západem slunce vrátili do jeskyně. Zapálil jsem plynovou lampu apostavil ji tak, aby osvětlovala obraz bílého krále. Posadili jsme se v půlkruhu před malbou a studovali její detaily. Sally upozornila na králův dlouhý rovný nos a vysoké čelo.

„Tato tvář nepochází z Afriky,“ vrtěla hlavou. Na důkaz svého přesvědčení ukázala na jinou postavu, namalovanou níž na stěně. „Podívejte tady. Tohle je nepochybně příslušník kmene

Bantu. Malíř byl dost zkušený, aby rozlišil charakteristické rysy obou etnik.“

Louren ani na okamžik nespustil oči z portrétu krále; zase jako by se snažil soustředěným pohledem vydolovat jeho tajemství. Ale král zůstal netečný a královsky vznešený.

Konečně Louren vzdychl a vstal. Už se měl k odchodu, když si všiml bílé oděných postaviček dole.

„A tihle jsou kdo?“ zeptal se.

„Říkám jim kněží,“ vysvětloval jsem, „ale Sally si myslí, že by to mohli být arabští obchodníci, nebo =“

„Ten uprostřed,“ namířil ukazováček na bílou postavu ve středu řady, „co to dělá?“

„Skládá poklonu králi,“ okamžitě měla po ruce vysvětlení

Sally.

„Sklání se, ale přesto je vyšší než ostatní,“ namítl Louren.

„Křováci vyjadřují velikost společenské postavení. Všimni si, jak je veliký král. I když jsou zakrslí, sami sebe zobrazují vždy jako obry. Velikost toho muže uprostřed může znamenat, že jde o velekněze, nebo nějakého pohlavára Arabů, pokud má pravdu Sally.“

„Dobrá, ale i když se klaní, dělá to jen horní třetinou těla. A ostatní stojí vzpříma,“ pochyboval Louren dál. „To téměř vypadá, jako by =“ hlas se mu někam vytratil. Zavrtěl hlavou a krátce se otrásl. Všiml jsem si, jak mu na opálených pažích naskočila husí kůže.

„Je tu chladno,“ řekl a objal si ruce. Já sice necítil, že by teplota poklesla, ale vstal jsem zároveň s ním.

„Vrátíme se do tábora,“ řekl Louren.

Teprve až z praskajícího ohně vyletěly vstříc hvězdám roje jisker, promluvil znovu:

„Měls pravdu, ty pacholku. Líbí se mi to!“ Dal si lok whisky. „A teď si povíme, co to bude stát.“

„Zkus to spočítat sám, Lo,“ chtěl jsem se zbavit trapné záležitosti.

„Budu to muset projednat s vládou Botswany. Mám něco málo, čím je přitlačit, ale bez formálního povolení se neobejdeme, a to znamená dělit se o všechny nálezy. Jinak sotva získáme přístup a vyhrazená práva. Tak už to tady chodí.“

„Dobře, Lo, ale tohle patří k druhu tvých triků.“

„Jak já tě znám, Bene, tak už máš připravený seznam požadavků. Lidi, vybavení, všecko - nemám pravdu?“

Usmál jsem se a rozeplal kapsičku košile. „Máš pravdu =“ vytáhl jsem tři složené listy papíru. Rychle je prohlédl.

„Bereš to moc spartánsky, kamaráde,“ vyčetl mi. „Já myslím, že si můžeme dovolit trochu velkorysosti. Já bych začal s jednou přistávací drahou - něco, na čem by mohla přistát dakota. Blíží se údobí veder a pod stanem byste umřeli. Potřebujete solidní bydlení s klimatizací, kancelář a skladovací prostory. A ještě generátor proudu pro osvětlení a napájení čerpadla vody z jezera.“

„Lourene, nenajde se člověk, který by ti mohl vyčítat, že jsi malá prdel,“ odměnil jsem jeho velkomyslnost. Zasmáli jsme se a Sally naplnila sklenky. Já byl ten večer sám sebou náramně spokojený. Měljsem být na co pyšný; vytrhl jsem tisíciletímjehich perfektně ukrytá tajemství, a Louren byl ochotný to všechno zatáhnout. Opravdový partner. Whisky mi klouzala hrdlem jako voda.

Byly doby, kdy jsem pil whisky tak říkajíc z kbelíku. Tím způsobem jsem dokázal zapomenout jisté věci ajiné udělat přijatelnějšími. Pak, zhruba po šesti letech, jsem zjistil, že jsem už rok nenapsal žádnou knihu. Můj intelekt odcházel do mlhy, na paměť nebylo spolehnoutí a ráno se mi třásl ruce.

Pořád ještě piju skleničku nebo dvě na večer a příležitostně si dopřeju, co hrdlo ráčí, ale nyní je to z radosti, ne abych zahnal smutek.

„Poslyš Bene, dnes večer máme co oslavovat,“ četla mé myšlenky Sally a s úsměvem mi nalila po okraj.

„Opatrně, doktorko!“ napomínal jsem ji, ale drbka mě stejně neminula. Opil jsem se nádherně a schválně. S bohorovností jsem odmítl Lourenovu pomoc, že mě dovede do mého stanu, kam mě Sally diskrétně vystěhovala, ihned jakmile přiletěl. Svalil jsem se oblečený na lůžko, a když do stanu přišel Louren a upadl na protější postel, na okamžik jsem se probral a jedním okem zahlédl škvírou nedovřeného dílce stanu ubývající měsíc.

Nevím, možná to bylo začínající svítání, ale určitě se mi to tehdy nezdálo důležité.

* * *

PERSONALNÍ OBSAZENÍ PROJEKTU nebyla vůbec jednoduchá část úvah, ale měl jsem štěstí. Petr Willcox se právě chystal na vědeckou dovolenou, kterou mu udělila univerzita v Kapském městě, když jsem ho navštívil. Stačilo šest hodin, abych ho přesvědčil, že mu luxus Evropy nesedí. S Heather, jeho ženou, bylo těžší pořízení. Jakmile jsem jí ale ukázal fotografii bílého krále, došlo k radikálnímu obratu. Stejně jako Sally měla slabost pro jeskynní umění.

Mít takové lidi na vykopávkách bylo terno. Věděl jsem, co dovedou; už jsme společně kopali v jeskyních Slangkop. Oběma bylo něco přes třicet. On, trochu při těle a značně plešatý, nosil brýle s ocelovými obroučkami a kalhoty nízké, jako by mu měly každý okamžik spadnout - také si je bez přestání popotahoval -, a drobná Heather, hranatá s širokými smějícími se ústy a tupým, děsně pihovatým nosíkem. Neměli děti, byli veselí a uměli pořádně vzít za práci. Petr navíc hrál na harmoniku a Heatherin hlas dokonale ladil s hlasem mým.

Petr mi doporučil dva postgraduální studenty, kteří mě při prvním setkání trochu vyděsili. Ral Davidson, pohledný jedenadvacetiletý mladík s vlasy jako holka, měl mít podle

Petrova dobrozdání pod zcuchanou záplavou vlasů mozek slibného archeologa. Zato jeho snoubenka, Leslie Johnsonová, mladá obrylená vášnivka, byla až depresivně obyčejná. Já dávám přednost spolupráci s ženami atraktivními, ale získala si mě hned první větou, kterou vyslovila téměř šeptem: „Doktore

Kazine, vaše kniha Starověká Afrika je úžasná věc. Nic lepšího jsem doposud nečetla.“ Tahle ukázka dobrého vkusu jim oběma zajistila práci.

Petr Larkin zaopatřil čtyřicet šest černých dělníků z jižních oblastí Botswany, kteří nikdy neslyšeli o Krvavých

pahorcích ani o kletbě na ně uvalené.

Jedině Timothy Mageba mě zklamal. Na cestě z Kapského města jsem se zdržel pět dní v Johannesburgu a většinu času jsem strávil jeho přemlouváním. Na moje tvrzení, jak moc ho v

Krvavých pahorcích potřebuji, odpověděl:

„Dlouháne, tu práci tady nemůže dělat nikdo jiný.“ Později jsem víckrát vzpomínal na jeho slova. „Tam, kam se chystáš, je práce pro mnoho lidí, a ty už je máš. Jsou to samí specialisté, mě k tomu nepotřebuješ.“

„Timothy, prosím. Bude to pouze na pár měsíců. Tvá práce tady počká.“

Rozhodně vrtěl hlavou, ale já naléhal dál.

„Opravdu tě potřebuji. Jsou tam věci, které můžeš vysvětlit jen ty. Představ si patnáct set čtverečních metrů skalních maleb. Samé symbolické, stylizované znaky, které dokážeš jen ty =“

„Doktore, můžeš mi poslat jejich kopie a já k nim podám svůj výklad stejně dobře.“ Timothy přešel do angličtiny, což u něho nebylo dobré znamení. „Doufám, že nebudeš trvat na tom, abych opustil ústav. Asistenti nezvládnou práci bez mého vedení.“

Několik vteřin jsme si hleděli do očí; jasně patová situace.

Mohl jsem mu sice přikázat, aby šel, ale nedobrovolný pomocník je horší než žádný. V Timothyho černých očích doutnaly plamínky vzdoru a já věděl, že důvod, proč mě odmítá doprovázet, má hlubší kořeny.

„Je to kvůli =“ začal jsem, ale nedokázal jsem se zeptat, zda za jeho odmítnutím stojí starověké prokletí. Zjištění, že inteligentního a vysoce vzdělaného člověka ovládají pověry, je pro mě vždycky deprimující. Kromě toho přijít s otevřenou otázkou na Afričana, jako je Timothy, se považuje za netaktní, ne-li přímo za neslušné.

„Za každými důvody stojí ještě jiné důvody, doktore. Prosím, věř mi, že tentokrát bude líp, když s tebou nepojedu.“

„Dobrá, Timothy,“ rezignoval jsem. Naše oči se střetly a mně se zdálo, že je to jiný Timothy. Blikající ohýnky v očích mu zahofely jasněji a já někde hluboko v útrokách cítil divnou nevolnost, možná i strach.

„Musím se ti přiznat, doktore, že má práce se dostává do kritické fáze.“

„Už se těším, až s ní budeš hotový.“

Mí čtyři noví asistenti přiletěli příštího rána běžnou leteckou linkou z Kapského Města. Z letiště jsme společně odjeli rovnou do Sturvesantova hangáru, kde čekala připravená nákladní dakota.

Let byl docela veselý. Petr vzal svůj akordeon a já bez kytary necestoval nikdy. Začali jsme lehkými odřhovačkami jako

„Abdul

Abulbul Emir“ a „Green grow the rushes, oh!“ S potěšením jsem zjistil, že Ral Davidson umí perfektně pískat a Leslie vlastní kouzelný tichý soprán.

„Jakmile dokončíme tohle kopání, vezmu vás s sebou všechny na cesty,“ sliboval jsem a začal je učit několika vlastním písničkám.

Od chvíle, co jsem opustil Krvavé pahorky, uplynuly tři týdny, a když jsme nad nimi konečně zakroužili, nestačil jsem se divit, co všechno se tu během mé nepřítomnosti změnilo.

Prašnou pláň přetínal kompletní přístávací pruh i s větrným pytle a vedle něj stála osada z prefabrikovaných staveb. Dominovala jí dlouhá centrální budova a kovová věž zásobníku vody o kapacitě deseti tisíc litrů. Za ním ležel tábor pro africké pra-ť covní síly.

Sally nás čekala u přístávací dráhy, a jakmile jsme do landroveru naložili zavazadla, šli jsme si prohlédnout náš nový do-: mov. Čekali jsme, že potkám Lourena, ale Sally mi oznámila, že včera odletěl.

Sally nás pyšně provázela táborem. Centrální klimatizovaná chata měla najednou konci malou společenskou místnost a salonek, uprostřed velkou kancelář a na opačné straně skladiště.. Opodál stály čtyři obytné chatky. Měly sice také klimatizaci, ale jejich vybavení bylo víc než skrovné. Sally přidělila jednu Willcoxovým, druhou Ralovi a mně a třetí si nechala pro sebe a Leslie. Čtvrtá zůstala Lourenovi a hostům - pilotovi a případným návštěvám.

„Na spaní bych dokázal vymyslet lepší aranžmá,“ ohodnotil jsem její snahu trpce.

„Ubohý Bene,“ smála se mi do očí. „S tebou přišla civilizace.“

Mimochodem doufám, že sis přivezl plavky; nahatému koupání v jezírku je konec.“

Zvráceně jsem litoval všeho, co pro mne Louren udělal.

KRVAVÉ PAHORKY přestaly být opuštěným místem v divočině, usadila se v nich malá komunita překypující činností. Komunita s landrovery, které bez ustání vířily prach, a pravidelným leteckým spojením. Někdejší dřímavé ticho jeskyně s jejím smaragdovým jezírkem rušil hluk vodního čerpadla.

Skupina mých pomocníků si rychle osvojila přidělené úkoly.

Sally s pomocí mladé africké asistentky dál pracovala v jeskyni a zbylí čtyři dostali na starost své lokality s desetičlennými týmy kopáčů.

Petr s Heather chytře zvolili možnost pracovat mimo vnější hradby v ruinách dolního města. Tam někde museli starověci vyhazovat své odpadky: rozbité hrnce, zbraně, korálky ajiné archeologicky cenné smetí dávné civilizace.

Ral s Leslie snili o zlatě, a tak skočili na možnost kopat uvnitř hradeb, v prostoru, který starověci naopak drželi v pečlivé čistotě, a tudíž s malou nadějí na zajímavé nálezy.

Takový už bývá rozdíl mezi naivitou a zkušeností, mezi zbrklostí mládí a chladnou kalkulací těch odrostlejších.

Já sobě přisoudil volnost dohlázele a rádce. To proto, abych mohl být tam, kde se to bude jevit nejslibnější. Trochu s obavami jsem sledoval počínání Rala a Leslie; potřeboval jsem se ujistit, že jejich přístup a technika budou vyhovovat. Ale doporučení Petra Willcoxe se ukázalo naprosto oprávněné.

Chytré a nadšené mládí už dobře vědělo, jak si při vykopávkách počínat.

V pracovních týmech se rychle projevíly rozdíly mezi tupci a těmi, kterým to myslí. Firma Kazin a spol. se rozjela ke

slušnému výkonu v čase kratším, než jsem doufal.

Ale práce to byla pomalá a únavná, i když mimořádně uspokojující. Každý večer před spaním jsme si ve společenské místnosti zazpívali a pohovořili o tom, co se přes den udělalo. V hodnocení nepřišly zkrátka ani případné nálezy.

První významný závěr, ke kterému jsme s jistotou dospěli, byl fakt, že vrstva popela se nacházela po celé ploše, včetně dolního města. Nebyla rozložená stejnoměrně - v různých částech města měla různou sílu, ale uhlíkové datování dávalo neměnné výsledky; směřovaly k letopočtu 450 po Kristu. Toto datum odpovídalo, nebo mírně předcházelo stáří maleb v jeskyni.

Shodli jsme se také v názoru, že Křováci obsadili jeskyni ihned po zmizení starověkých. Úzkostlivě jsme nazývali obyvatele ztraceného města „starověkými“, protože název

„Féničané“ jsme zatím považovali za nepodložený. Předpoklad, na kterém spočívaly všechny mé naděje, se měl brzy změnit.

Vrstva popela obsahovala překvapující množství lidských ostatků. U základů hlavní věže našel Ral docela zachovalý řezák a Petr dokonce kompletní stehenní kost se spoustou dalších nedefinovatelných kostních úlomků. Všechny ty nepohřbené lidské ostatky nahrávaly mé teorii o násilném konci Měsíčního města.

Zmizelé hradby a věže, které, jak jsme se oprávněně domnívali, stály na kamenných základech po obvodu chrámových hradeb, mé teorii rovněž nahrávaly.

Ral váhavě přišel s myšlenkou nepřítel posedlého nenávistí, který se rozhodl smazat z povrchu země sebemenší stopu starověkých. Ten nápad se nám všem zamlouval.

„Docela přijatelné. Ale kam se poděly ty tisíce tun kamenného zdiva?“ zeptala se za nás za všechny Sally.

„Rozházeli ho kolem po pláni,“ zkusil odbýt její námitku Ral.

„Úkol hodný Herkula. A kromě toho bylo tehdy na pláni jezero. Aby se zdiva zbavili, museli by ho rozptýlit na ploše mezi skalami a jezerem, ale tam po něm není ani stopy.“

Petr Willcox nám omluvným tónem připomněl knihu Indaba,

My Children, kde Credo Mutwa popisuje, jak jeho lidé přinesli ze západu kámen po kameni, až z něj postavili město Zimbabwe.

„Tady je červený pískovec,“ okamžitě oponovala Sally.

„Zimbabwe je postaveno z žuly vytěžené v místě, kde stojí. To je čtyři sta kilometrů odtud! Dokázala bych pochopit, že přejali zkušenosti a techniku stavby, ale stavební materiál?“

Protože se žádná další teorie neobjevila, zůstali jsme u faktů.

Po šesti týdnech se na nás znovu přiletěl podívat Louren a veškeré práce se na dva dny zastavily. Na semináři, kterému jsem předsedal, jsme ho postupně seznámili s tím, co jsme udělali.

Výsledky byly obdivuhodné a soupis nalezených předmětů, střepů nádob, ozdob a jiných relikvií, zaplnil sto dvacet sedm stránek hustého strojopisu. Úvodní slovo měl Petr; taky se s

Heather přičinili o většinu nálezů.

„Až doposud byly veškeré vykopávky vně hradeb zaměřeny na severní oblast zhruba v okruhu tří sta metrů od vnějšího obvodu zdí. Zdá se, že právě tam stál hlavní komplex malých domů z nepálených cihel se střechami krytými došky = ‘

Podrobně popisoval místo, rozměry staveb a přesnou polohu nalezených předmětů. Petr je v přístupu k práci nepřekonatelně přesný a Louren už se začal vrtět na židli a pohrávat si s doutníkem, když se Petr konečně dopracoval k závěru. „Z toho všeho zdánlivě vyplývá, že tam kdysi stál rozlehlý bazar nebo tržiště.“

Potom nás odvedl do skladu, kde se pochlubil svými nálezy.

Byly tam silně zkorodované kusy železa, bronzový hřeben, rukojeť nože vytvarovaná do podoby ženského těla, čtrnáct bronzových růžic, které, jak jsme odhadli, kdysi zdobily kožený štít, dvanáct kilo bronzových kotoučů symbolizujících slunce; zřejmě ozdoby, a šestnáct tepaných bronzových plátů, o nichž jsme předpokládali, že tvořily součást ochrany těla.

Výčet doplňovala úžasná bronzová mísa s rytinou slunce a komplikovaným vzorem po okraji. Zhruba dvacet kilogramů nejrůznějších bronzových zlomků, poničených a zdeformovaných natolik, že jejich účel nešlo určit, zakončilo přehledku.

„To jsou všechny bronzové předměty, které se nám až doposud podařilo objevit,“ řekl Petr Lourenovi. „Jejich zpracování je hrubé, ale pojetím i provedením se jednoznačně liší od stylu

Bantu. Daleko líp se shodují s tím, co víme o umění Féničanů.

Ve srovnání s Řeky a Římany, mělo pro ně umění daleko menší cenu. Jejich umělecké předměty, stejně jako jejich stavby, byly masivní a hrubě vypracované. Vynořuje se zde ještě jeden fakt: ~starověcí uctívali slunce. Zřejmě se jednalo o obecně polyteickou komunitu, ve které převládalo uctívání slunečního boha. Toto sídliště zřetelně dokazuje, že fénického mužského boha Baala ztělesňovalo slunce.“

Petrovy závěry se pohybovaly na samém rozhraní chyby vyvolané vroucím přáním, ale nechal jsem ho pokračovat bez komentáře. Jakmile jsme o jednotlivých předmětech podiskutovali individuálně, Petr nás zavedl k další řadě stolů, na nichž se nalézalo sklo a kamenina.

„Šedesát kilogramů skleněných korálků - převládá barva modrá a červená. Fénické barvy, zelená, bílá a žlutá, se našly pouze ve vrstvách I a II. Řečeno jinými slovy pocházejí z let před rokem 50 našeho letopočtu, což se zhruba shoduje s konečnou fází pohlcení středozemní fénické civilizace Římany a s jejím postupným vymizením.“

Přerušil jsem jeho výklad. „Římané vzali absorpci fénické kultury a všech jejích výtvorů tak vážně, že o ní dnes víme méně než málo...“

Oči mi zabloudily k Sally; měla přímojiskřivou náladu. V porovnání s minulými šesti týdny, kdy byla náladová a otažitá, se změnila k nevíře. Umyté vlasy se jí leskly měkkým světlem a plet' jí zářila zlatavým odstínem, který dodalo

slunce. Dokonce si namalovala rty a uhlém zvýraznila oči. Její krása mě doslova bodala u srdce. S velkou námahou jsem obrátil pozornost zpět ke stolům.

„příkladem je tato vykopaná kamenina,“ pokračoval Petr

„a ukázal na hromadu střepů z nádob a několik exemplářů zachovaných vcelku. „Kromě jednoho kusu na nich nejsou žádné nápisy. Tohle je ta výjimka.“ Zvedl střep posazený stranou na čestném místě a podal ho Lourenovi. I když jsme se všichni s tím kouskem dostatečně pomazlili už dřív, shlukli jsme se zvědavě okolo Lourena. Povrch vypálené hlíny zdobil rytý symbol.

„Možná úlomek z okraje hrnku nebo vázy. Mohlo by to být punské T.“

Louren reagoval bouřlivě. Položil mi ruku na rameno a řekl:

„Jasně, Bene. Tohle musí přijmout.“

„V žádném případě, Lo,“ zavrtil jsem lítostivě hlavou.

„Začnou křičet, že to sem bylo dovezeno. Starý trik, jak zdiskreditovat cokoli, co nelze vysvětlit nebo co se nehodí pro jejich teorie. Řeknou, že se to sem dostalo s obchodem.“

„Pak to ale vypadá, že nemůžeš zvítězit nikdy, Bene,“ namítl Louren.

„Něco snad víme, ne? Určitě jsme neobjevili žádnou nankingskou keramiku ze čtrnáctého století ani nočník s portrétem královny Viktorie.“

Rozesmátí jsme přešli k nálezům mědi a měděných výrobků. Z části rozpadlé přívěsky a spony pokrývala zelená vrstva měděnky. Podobně tomu bylo i u smotků měděného drátu a mnohem hmotnějších ingotů odlitých do tvaru svatoondřejského kříže.

Každý z nich vážil šest kilogramů.

„Tohle není nic nového,“ poznamenal Louren.

„Máš pravdu,“ souhlasil jsem. „Objevují se po celé střední a jižní Africe. Ale jejich tvar přesně odpovídá odlitkům, které Féniciáné našli v cínových dolech v Cornwallu, nebo měděným odlitkům nalezeným ve starodávných dolech na Kypru.“

Louren na mě tázavě pohlédl. „Stále málo přesvědčivé?“

Zavrtil jsem hlavou a odvedl ho k železným exponátům. Všechny předměty byly tak silně zkorodované, že k představě původního tvaru bylo zapotřebí nemalé dávky fantazie. Hlavice šípů, hroty oštěpů, sekery, čepele mečů či nožů většinou pocházely z vrstev I a II.

„Podle množství zbraní nebo toho, co za zbraně považujeme, by se dalo soudit, že šlo o docela bojovnou rasu. Nebo se naopak báli útoku a dobře se připravili na obranu.“ Moje představa se setkala se všeobecným souhlasem. Od železných nálezů jsme přešli k mým fotografiím zachycujícím jednotlivé fáze vykopávek. Byly tam pohledy na dolní město, chrám, akropoli ajeskyni.

„Velmi působivé, Bene,“ pochválil mě Louren. „To je všechno, co pro mě máš?“

„Nejlepší nakonec,“ neodpustil jsem si trochu teatrálnosti a odtáhl závěs kryjící zadní trakt skladiště. Zatímco všichni dychtivě čekali na Lourenovu reakci, vedl j sem ho za první zástěnu.

„Dobrý bože!“ Louren se krátce zastavil a zíral na falické sloupky s ozdobnými hlavicemi. „Zimbabweští ptáci!“

Stály tam celkem tři exempláře; při výšce zhrubajeden a půl metru měřily po obvodu 75 centimetrů. Jediný sloup byl relativně nepoškozený, zbylé dva nesly stopy tak výrazného ničení, že byly stěží k poznání. Řezba na vrcholu sloupů představovala ptáka s mohutným zobákem, nahrbenými zády a pařáty dravce, který tvarem těla silně připomínal supa. V pojetí i provedení byli podobní těm, které v Zimbabwe objevil Hall MacIver a jiní.

„To ale nejsou Zimbabweští ptáci,“ opravil jsem Lourena.

„Ne, nejsou,“ ujistovala Sally. „Tihle sloužili jako předloha pro skutečné Zimbabweké ptáky.“

„Kde jste je našli?“ zeptal se Louren a přikročil blíž, aby mohl zblízka prozkoumat figury ze zeleného steatitu.

„V chrámě.“ Usmál jsem se na Rala s Leslie, kteří se tvářili přiměřeně skromně. „V obvodu vnitřních hradeb. Byly to pravděpodobně náboženské objekty - vidíš ty symboly slunce na lemu - jasně nasvědčují, že uctívali Baalajako boha slunce.“

„Pojmenovali jsme je sluneční ptáci,“ vysvětlila Sally.

„Název ptáci z Ophiru se Benovi zdál příliš domýšlivý.“

„Proč jsou tak poničené?“ Louren ukázal na bezpochyby záměrné rány, které roztříštily křehký zelený kámen.

„To se můžeme jen dohadovat,“ odpověděl jsem. „Víme, že byly povaleny a ležely bez ladu a skladu ve vrstvě popela v úrovni I.“

„To je velmi zajímavé, Bene,“ komentoval moje vysvětlení Louren, ale jeho oči již přitahoval poslední závěs na konci skladiště. „Tak už pojď, ty starý tajnůstkáři. Jaké překvapení ještě skrýváš?“

„To, na čem bylo založeno město i celá kolonizace - odhrnul sem závěs, „zlato“

V nádherném máslově žlutém kovu musí být něco, co dokáže držet představivost v zajetí. Jakmile jsme ho uviděli, na všechny padlo zaražené ticho. Předměty byly pečlivě očištěny a jejich povrch svítil tou zvláštní měkkou září, kterou dokáže vyčarovat jen zlato.

Studený výčet sbírky poněkud zbavil zlaté předměty kouzla a vzrušivosti. Hrubá váha všech nálezů činila celkem 683 uncí

(přes 21 kg). Nacházelo se tu patnáct tyčinek z ryzího přírodního zlata, každá o průměru a délce lidského prstu, čtyřicet

osm kusů hrubě tepaných šperků -jehlic, broží a hřebců - a jedna soška ženské postavy, vysoká jedenáct centimetrů.

„Astarte - Tanith,“ zašeptala Sally a pohladila sošku.

„Bohyně země a měsíce.“

Ke žluté záplavě ještě patřila hrst zlatých korálků, jejichž šňůrka se dávno rozpadla v prach, tučt slunečních kotoučků a spousta úlomků nedefinovatelného tvaru a účelu.

„A tady je to hlavní,“ zvedl jsem těžký kalich z masivního zlata. Byl zploštělý a silně zdeformovaný, ale jeho základna zůstala nepoškozena. „Podívej.“ Ukázal jsem na vzor s nezvykle jemnou linií.

„Ankh? Egyptský symbol věčného života?“ Louren se očima dožadoval potvrzení svých slov a já přikývl.

„Pro křesťany i pohany mezi námi,“ oslovil jsem přítomné.

„Víme, že egyptští faraonové příležitostně získávali od

Féniciánů poklady. Nebyl právě tohle,“ obrátil jsem kalich v rukou, „faraonův dar králi Ophiru?“

„Vzpomínáš na pohár v pravé ruce Bílé paní z Brandeburgu?“ zeptala se Sally.

To stačilo, abychom měli námět k diskuzi a sporům až do časných ranních hodin. Příští den Sally s pomocí Heather Willcoxové prezentovala své kresby a malby z jeskyně. Když na závěr ukázala kopii bílého krále na průsvitném papíře, Louren znovu sraštil čelo. Vstal a šel blíž, aby ho důkladně prozkoumal. Dlouhou dobu jsme stáli mlčky a čekali.

Konečně pohlédl na Sally.

„Rád bych si tu kopii ponechal do osobní sbírky. Nevadilo by vám to?“

„S největší radostí,“ Sally se na něj šťastně usmála.

Jiskřivá nálada plná úsměvů ji ještě neopustila a nyní se těšila z dojmu, který ukázka její práce vyvolala. Sally, jako ostatně většina krásných žen, netrpí averzí stát ve středu pozornosti. Ví jistě, že její práce jsou zatraceně dobré, a má ráda aplaus.

„Nejsem ale schopná říct, co je tohle.“ Sally zavěsila na tabuli ve společenské místnosti nový list papíru. „Je zde sedmáct symbolů podobných těm, které se mi již podařilo najít dřív. Heather jim říká pochodující okurky nebo dvojité pochodující okurky. Nemáte nějakou představu vy?“

„Pulci?“ zkusil hádat Ral.

„Stonožky?“ Leslie byla o něco úspěšnější.

Tím se ale naše obrazotvornost vyčerpala a my mlčeli.

„Žádný další návrh?“ zeptala se Sally. „Při hrozivé sbírce akademické kvalifikace a světových znalostí, které se tu sešly, by se nám mělo dařit líp,“

„Birémy!“ řekl Louren tiše. „A triéry.“

Okamžitě jsem je uviděl taky. „Při Joviši, máš pravdu!“

„Pětiveslice Ninevitů z dalekého Ophiru,“ citoval Ral s potěšením.

„Lodní trup s řadami vesel nad sebou,“ pustil jsem se do obšírnějšího výkladu. „Pokud jsou naše předpoklady správné, pak podobné lodi musely běžně brázdit vody starověkých jezer.“

Nám se zdál výklad přijatelný, ale mnohým jiným se určitě přijatelný zdát nebude.

Po obědě jsme si udělali malý výlet po vykopávkách a Louren se zase blýskl oduševnělými úvahami. Petrova četa odkryla v místě, kde se hradby dotýkaly skály, sérii pravidelných místností podobných celám. V dlouhém koridoru, který je spojoval, zůstaly zbytky dlažďených podlah s kanalizačním systémem.

Každá celá zabírala přibližně plochu tří čtverečních metrů, a jak se zdálo, byla to zatím jediná drobnější stavba zbudovaná z kamenných bloků místo z hliněných cihel.

„Pokud bychom chtěli popsat její účel, hodilo by se nejlíp slovo vězení,“ vyslovil jsem svůj názor.

„Proč by se namáhali se vši tou prací kolem?“ divil se

Louren. „Neukazovali jste mi před chvílí obrázky válečných slonů?“

„Sloní stáje?“ zeptal jsem se.

„Pálí ti to rychle, chlapče!“ Louren mi poklepal na rameno a já se začervenal. „Ale věřím, že v Indii jim říkají sloní řady.“

Po večerijsem vyvolával v temné komoře filmy. Skončil jsem dřív, než zaskočím ještě za Lourenem; časně ráno zase odlétal a já s ním musel prodiskutovat spoustu věcí.

Nebyl v místnosti pro hosty ani v salonku, a když jsem se po něm ptal, Ral mi řekl: „Myslím, že šel nahoru do jeskyně. Půjčoval si moji baterku.“

Leslie na něj významně pohlédla a krátce zavrtěla hlavou.

Ale Ral význam toho gesta nechápal, stejně jako já. Došel jsem si pro svou baterku a vyrazil vzhůru k tichému hájku, pozorně obcházející rozkopaná místa. Vstupní otvor za divokým fikovníkem byl temný.

„Lourene!“ zavolal jsem. „Jsi tady?“ Můj hlas se dutě odrazil od skalních stěn, ale jakmile ozvěna zmlkla, zavládlo opět ticho. Vlezl jsem do tunelu, namířil světelný kužel do tmy před sebe a sehnul hlavu, abych se vyhnul náletům vyplašených netopýrů. Provázely mě zvuky vlastních kroků zesílených tichem.

Když jsem stále neviděl žádné světlo, zastavil jsem se a znovu zavolal.

„Lourene!“ Můj hlas burácel prostorem jeskyně. Odpověď nepřišla, a tak jsem šel dál.

Sotva jsem udělal první krok v jeskyni, z opačné strany jezírka mě oslnil mocný proud světla.

„Lourene, jsi to ty?“ zeptal jsem se.

„Co chceš, Bene?“ ozvalo se ze tmy za baterkou. Lourenův hlas zněl podrážděně až zlostně.

„Chci si s tebou promluvit o dalším postupu.“ Rukou jsem přistínil oči.

„To počká do zítřka.“

„Odjíždíš brzy ráno - promluvme si hned.“

Vykořčil jsem k němu, odvraceje zrak před oslnujícím světlem.

„Memohl bys svítit někam jinam?“ protestoval jsem mírně.

„Jsi hluchý!“ Lourenův hlas zdrsněl. Byl to hlas muže zvyklého dávat příkazy, o nichž se nediskutuje. „Zatraceně, řekl jsem zítřka.“

Zůstal jsem zaraženě stát, překvapený a zmatený. Za celý život, co jsem ho znal, se mnou ještě takto nemluvil.

„Lo jsi v pořádku,“ zeptal jsem se úzkostlivě. V jeskyni se dělo něco nedobrého, přímo jsem to cítil.

„Bene,“ Lourenův hlas přímo praskal, „prostě se otoč a jdi pryč. Uvidíme se zítřka ráno.“

Ve tmě za světlem baterky ho nebylo vůbec vidět. Chvilku jsem ještě váhal, ale pak jsem poslechl a vrátil se.

Ráno byl Louren zase úžasný, jak jen on dovede být. „Prostě jsem jen chtěl být sám, Bene,“ omlouval se za minulý večer.

„Občas se mi to stává.“

„Chápu, Lo. Jsme na tom stejně.“

V deseti minutách jsme se shodli na tom, že důkazy o fénické okupaci města jsou velmi povzbuzující, i když ne jednoznačné a nezvratné. Proto nebudeme zatím nic zveřejňovat, ale Louren mi dá carte blanche, abych mohl naplno pokračovat ve vykopávkách a pátrání po dalších důkazech.

Za rozbřesku odletěl ajá věděl, že příští ráno už bude snídat v Londýně.

TÝDNY NÁSLEDUJÍCÍ po Lourenově odjezdu přinesly samé zklamání.

Třebaže práce na ruinách vytrvale pokračovala a mé asistenty ani na okamžik neopustilo nadšení a píle, výsledky zůstávaly trvale neuspokojivé.

Nacházeli jsme sice další předměty, celé spousty předmětů.

Potíž byla v tom, že se stále opakovaly, a keramika, korálky a občasné zlaté zlomky mě už zdaleka tak nevzrušovaly jako dřív.

Neobohatily naše znalosti z dřívějška, ani co by se za nehet vešlo. Bez oddechu jsem pobíhal z místa na místo a dychtivě se nakláněl nad novými výkopy v naději, že už příští lopata hlíny odkryje hrnčířský kruh s nápisem nebo krycí kámen hrobky.

Někde tu musí ležet klíč ke starověké záhadě, ale bude zřejmě dobře ukrytý.

Vedle nulového pokroku při vykopávkách se náš vztah se Sally začal plíživě rozpadat způsobem, který jsem si nedokázal vysvětlit. Po příjezdu dalších lidí do Měsíčního města přirozeně skončily možnosti fyzické intimity. Sally paličatě trvala na svém rozhodnutí nepřipustit, aby naše vzájemné vztahy přišly v obecnou známost, a obratně odrážela moje amatérské pokusy vytáhnout ji někam samotnou. Nejblíže jsem měl k úspěchu ve dne, když jsem za ní přišel do jeskyně, ale i tam se většinou zdržovala ve společnosti své asistentky a často i Heather Willcoxové.

Sally začala být odtazitá a zamlklá, téměř až mrzoutská.

Pracovala celé dny se zavilým soustředěním a po večeri obvykle ihned mizela ve své chatce. Jednou jsem se za ní odvážil a tiše zaklepal na dveře. Když jsem se nedočkal odpovědi, váhavě jsem otevřel. Nebyla tam. Čekal jsem ve stínech a cítil se jako nějaký úchylák. Vrátila se teprve před půlnocí. Protáhla se ztichlým lesíkem jako duch a zamířila přímo do své chatky, kde už Leslie dávno zhasla světlo.

Vidět svou usměvavou Sally v takovém rozpoložení bylo skličující a nesnesitelné. Nakonec jsem se odhodlal zajít za ní do jeskyně.

„Chtěl bych si s tebou promluvit, Sal.“

„O čem?“ pohlédla na mě trochu překvapeně. Stalo se za dlouhé dny vůbec poprvé, že si mě všimla. Poslal jsem její africkou asistentku pryč a donutil ji, aby si se mnou sedla na skálu vedle smaragdového jezírka. Doufal jsem, že vzpomínky a jeho krása trochu změkčí její zamlklou náladu.

„Děje se něco špatně, Sal?“

„Dobrý bože, a mělo by?“

Následoval nemastný neslaný rozhovor, který mě nedokázal uspokojit. Sally měla dojem, že se navážím do věcí, po kterých mi nic není, a já cítil, jak ve mně bobtná vztek. Nejraději bych vykřikl: „Sakra, jsem tvůj mileneček a zajímá mě všechno, co děláš!“

Ale zdravý rozum zvítězil. Měl jsem totiž silný pocit, že by podobný výbuch přetrhal poslední tenká vlákna našeho vztahu.

Místo toho jsem ji vzal za ruku a proklínal červeň, která mi rozpálila tváře. „Miluji tě, Sally,“ řekl jsem tiše. „Stačí, když si budeš pamatovat, že pokud je něco, co bych mohl udělat“

„“

Pravděpodobně bych v tu chvíli těžko volil lepší slova, protože stisk její ruky okamžitě zesílil. Tvář jí změkla a oči nepatrně zvlhly.

„Bene, jsi milý a mně drahý člověk. Prosím tě, nevěšme si mě nějaký čas. Jsem v depresi a s tím nikdo nic neudělá. Když nebudeš otravovat, zmizí to samo.“

Na okamžik se zase vrátila moje stará Sally. V koutcích rtů se jí zachvěl nejistý úsměv a její velké zelené oči se rozjasnily.

„Dej mi vědět, až to skončí, ano?“ Vstal jsem.

„To udělám, doktore. Budeš první, kdo se o tom doví.“

PŘÍŠTÍ TÝDEN jsem odletěl do Johannesburgu. Konalo se tam výroční zasedání správy ústavu, kterému jsem se nemohl vyhnout, a navíc jsem měl přednášet na fakultě archeologie univerzity ve Witwatersrandu.

Naplánoval jsem si, že budu pryč z Měsíčního města jedenáct dnů, a nechal všechny starosti ve spolehlivých rukou Petra

Willcoxe. Nejdřív jsem z něj ovšem vypáčil slib, že mi bude okamžitě telegrafovat, kdyby při kopání objevili něco zásadně nového.

Naše tři děvčata se o mě rádně postarala. Sbalila mi kufr, nachystala jídlo do letadla, a dokonce přišla na startovací dráhu, aby mi dala pusku na rozloučenou. Musím přiznat, že se mi jejich pozornost náramně zamlouvala.

Už nejednou jsem zjistil, že když člověk žije příliš blízko nějakému problému, jeho pohled se zúží tak, že není schopen podívat se na něj jako na celek. Ještě jsem nebyl z Měsíčního města pryč ani tři hodiny a už se mi podařil drobný myšlenkový průlom. Jestli na ruinách základů někdy stály kamenné hradby, museli materiál na jejich stavbu vozit odněkud zblízka. Zřejmě přímo ze samotných útesů. Někde v nedalekých skalách musel být lom.

Najdu ho a z jeho velikosti už budu schopen odvodit skutečnou velikost města.

Poprvé za řadu týdnů jsem měl zase jednou dobrý pocit, který následující dny ještě umocnily. Schůze správy měla charakter slavnostní záležitosti, jaká se dá očekávat, když máte nadějně vyhlídky a neomezené fondy. Předseda Louren udělal kompliment a prodloužil mi smlouvu na funkci ředitele ústavu o další rok.

Abych mohl oslavit třicetiprocentní zvýšení platu, pozval mě na večeři, kterou pořádal ve svém domě. V jídelně, kde za velkým stolem ze žlutého dřeva sedělo čtyřicet lidí, jsem byl prohlášen čestným hostem.

Hilary Sturvesantová v dlouhých šatech ze žlutého brokátu a s bájnými Sturvesantovými diamanty mi během jídla věnovala téměř výhradní pozornost. Mám slabost pro krásné věci a krásné ženy zvlášť, a ten večer jich tam bylo dvacet. Později v salonu jsem měl kolem sebe družinu jako nějaký král. Víno mi rozvázalo jazyk a odválo pryč mou svazující ostýchavost. Bez ohledu na to, že Louren a Hilary zřejmě vybídli své hosty, aby kolem mne dělali co největší povyk, kráčel jsem ve dvě ráno k mercedesu v jejich doprovodu, jako bych měl výšku nejmíň dva metry deset.

Nově získaná sebedůvěra mi vydržela po čtyři dny přednášek na univerzitě. Na první přišlo pouze dvacet pět studentů a členů fakulního sboru, ale každá další návštěva dvojnásobně přechýlila počet posluchačů lekci předcházející.

Závěrečnou přednášku přeložili do velké přednáškové auly, kam nakonec přišlo šest set posluchačů. Byl to nezasloužený úspěch. Po přednášce mě přemlouvali, abych se zase brzy ukázal, a rektor univerzity přitom poznamenal, že se příští rok uvolní archeologická katedra.

Poslední tři dny před návratem do Měsíčního města jsem se nehnul z ústavu. s úlevou jsem zjistil, že má nepřítomnost neměla vážnější vliv na chod ústavu a že můj početný štáb drží věci pod kontrolou.

Křovácká expozice v Kalaharské síni byla dokončena a přístupná veřejnosti. Její uspořádání vyznělo velkolepě a ústřední postava hlavní skupiny domorodců mi silně připomněla mého malého přítele Xhaiho. Křovák byl zachycen, jak maluje na skalní stěnu jeskynního obydlí. Měl štětec z rákosu a místo misek používal na přípravu barev antilopí rohy.

Představil jsem si, že tak nějak pracoval starověký umělec, který namaloval mého bílého krále. Prožíval jsem zvláštní pocit časového posunu. Dvě tisíciletí jako by zmizely a já mohl své vědomí poslat zpět do těch časů. Zmínil jsem se o tom Timothy

Magebovi.

„Ano, dlouháne. Už jsem ti dřív připomínal, že my dva jsme poznamenaní. Neseme na sobě znamení duchů a umíme se dívat.“

Zasmál jsem se a zavrtěl hlavou. „Nevím, jak je to s tebou,

Timothy, ale já sotva někdy budu vítěz -“

„Myslím to vážně, doktore,“ napomínal mě Timothy. „Máš dar.

Potíž je v tom, že tě ho nikdo neučil rozvíjet.“

Jsem ochoten přijmout existenci hypnotizmu, ale řeč ojasnovidectví, věštectví či nekromantii a podobných temných obo-rech lidské činnosti ve mně vždy zanechává rozpačité pocity. Abych odvrátil hovor od sebe a svých darů, zeptal jsem se: „Tys mi ale před chvílí tvrdil, že jsi také poznamenaný duchy...“

Timothy na mě upřeně pohlédl svými zneklidňujícími černými očima a já si už myslel, že ho svou příliš otevřenou otázkou urážím. Ale hlava podobná dělové kouli náhle přikývla.

Vstal, a než usedl zpátky do křesla, zavřel a zamkl dveře kanceláře. Rychle zul botu i ponožku z pravé nohy u ukázal mi chodidlo.

Ta deformace mnou otrásla, přestože jsem už viděl fotografie podobných defektů; u příslušníků kmene Batonga z údolí Zambezi byly docela běžným jevem. V roce 1969 o ní uveřejnil časopis

British Medical Journal obsažné pojednání. Nazývala se

„přstrosí noha“ a vyznačovala se mohutným rozštěpem nártu mezi palcem a druhým prstem. Takové chodidlo pak připomínalo pařát přstosa nebo dravého ptáka. Timothy byl zřejmě na své znetvoření velice citlivý, protože si téměř okamžitě natáhl ponožku a obul botu. Později mi došlo, že mi svou nohu ukázal v záměrném pokusu získat si mé sympatie a vytvořit vzájemné pouto.

„Obě chodidla?“ zeptal jsem se. Timothy přikývl. „V údolí

Zambezi má spousta lidí takové nohy,“ utěšoval jsem ho.

„Moje matka pocházela z kmene Batonga,“ odpověděl. „To znamení mě kvalifikovalo pro výuku mysterií.“

„Vadí ti nějak?“ zeptal jsem se.

„Ne,“ odpověděl úsečně a téměř s odporem pokračoval v řeči kmene Batonga. „My muži z rozštěpenými chodidly předběhneme prchající antilopu.“

Pak to ale byla výhodná mutace a já bych o ní rád diskutoval dál, kdyby mě nevaroval Timothyho výraz. Uvědomil jsem si, jaké úsilí musel asi vynaložit, aby mi nohu vůbec ukázal.

„Nemáš trochu čaje, doktore?“ Timothy se vrátil k angličtině, čímž ukončil hovor na téma nohou. Když nám jeden z

mých mladých asistentů naléval silný černý čaj, Timothy se zeptal: „Prosím, doktore, pověz mi, jak pokračují práce v Měsíčním městě?“

Povídali jsme si ještě půl hodiny, ale pak jsem musel odejít.

„Promiň, Timothy. Zítra brzy ráno letím zpátky a musím toho ještě hodně vyřídit.“

* * *

VzBuDILo MĚ tiché vytrvalé klepání na dveře mého bytu.

Rozsvítil jsem světlo na nočním stolku a zjistil, že jsou tři hodiny ráno.

„Kdo je?“ zvolal jsem. Klepání ustalo. Vyklouzl jsem z postele, hodil na sebe župan, obul si trepky a zamířil ke dveřím.

Pak jsem si ale uvědomil riziko svého počínání, vrátil jsem se zpět do ložnice a ze zásuvky stolu vytáhl velkou automatickou 0.45. S melodramatickým pocitem jsem zasunul do komory náboj a vrátil se ke dveřím.

„Kdo je?“ Opakoval jsem otázku.

„To jsem já, doktore. Timothy!“

Ještě chvíli jsem váhal - kdokoliv o sobě může tvrdit, že je Timothy.

„Jsi sám?“ zeptal jsem se nářečím kalaharských Křováků.

„Jsem sám, Sluneční ptáku,“ odpověděl stejným jazykem.

Strčil jsem pistoli do kapsy a otevřel dveře.

Timothy byl oblečený v tmavě modrých kalhotách a bílé košili. Přes rameno měl přehozenou větrovku. Okamžitě jsem si všiml čerstvých skvrn od krve na košili. Předloktí levé ruky měl ovázané hrubým hadrem a byl očividně rozrušený.

Pohyboval se nervózně a jeho rozšířené zorničky vyděšeně mžouraly do světla.

„Dobrý bože, Timothy, co se ti stalo?“

„Zažil jsem hroznou noc, doktore. Musel jsem tě ihned vidět.“

„Co máš s rukou?“

„Pořezal jsem se na skle dveří, když jsem na ně ve tmě narazil.“

„Podívám se ti na to.“ Vykročil jsem k němu.

„Ne, je to jen škrábnutí. To, co jsem ti přišel říct, je mnohem důležitější.“

„Tak se aspoň posad,“ vyzval jsem ho. „Můžu ti nalít nějaký drink?“

„Drink? Jo, díky. Jak vidíš, jsem pěkně vynervovaný. Proto jsem se vlastně zranil.“

Nalil jsem dvě sklenky whisky. Vzal si svoji a pokračoval v neklidném přecházení po pokoji, zatímco já usedl do velkého koženého křesla.

„Oč jde, Timothy?“ pobídl jsem ho.

„Těžko se mi začíná, doktore, protože ty mi nevěříš. Ale musím tě přesvědčit.“

Odmlčel se, a než se ke mně obrátil, napil se whisky.

„Včera večer jsme nějaký čas hovořili o Měsíčním městě.“

Říkal, že tam existují jisté záhady, které tě stále matou.“

„Ano,“ přikývl jsem.

„Pohřebiště starověkých,“ pokračoval Timothy. „Nemůžete ho najít.“

„To je pravda, Timothy.“

„Od našeho rozhovoru jsem o tom hodně přemýšlel,“ přešel do jazyka vendi, který je vhodnější pro rozhovor na téma

okultizmu. „Vzpomínal jsem na legendy svého lidu.“ Živě jsem si představil, jak se musel ponořit do hypnotického

transu. „A v paměti mi něco uvázlo. Něco jako stíny za světlem ohně, temnota paměti, která mi nedopřávala klidu.“

Zavrtěl hlavou, odvrátil se a znovu začal rázovat po pokoji. Usrkoval přitom whisky a tiše si pro sebe něco mumlal, jako by dál pátral v temných hlubinách svého vědomí.

„Nebylo to k ničemu, doktore. Věděl jsem, že to tam někde je, ale nedokázal jsem to najít. Byl jsem zoufalý, až jsem konečně usnul. Ale ve spánku mě stále obtěžovali démoni.“

Nakonec...“ zaváhal, „...ke mně přišel můj děd.“

Zavrtěl jsem se neklidně v křesle. Timothyho dědeček už ležel dvacet let v hrobě.

„Dobrá, doktore.“ Timothy si všiml mých pochyb, které jsem dal najevo pohybem, a hladce přešel do angličtiny. „Vidím, že mi stále nevěříš. Nevěříš, že by se takové věci mohly stát.“

Dovol mi to vysvětlit v termínech, které budou pro tebe přijatelnější. Má představivost vyburcovaná hledáním dávno zapomenutých fragmentů poznání vyvolala obraz mého dědečka, člověka, od něhož jsem tu vědomost získal.“

Snažil jsem se úsměvem zastřít své nejisté pocity; v tuto noční hodinu mi napůl dementní černocho povídá o temných věcech. Cítil jsem, jak podléhám jeho kouzlu.

„Pokračuj, Timothy.“ Snažil jsem se to říct uvolněným tónem, ale mímě krákvý hlas mě usvědčoval z přetvářky.

„Můj děd ke mně přistoupil, položil mi ruku na rameno a řekl: Běž s požehnaným do Krvavých pahorků. Tam ti zjeví mysteria a otevře tajná místa.“

Cítil jsem, jak mi vstávají chlupy na ruce i v zátylku.

Timothy řekl „do Krvavých pahorků“, třebaže mu to jméno nikdo nemohl prozradit.

„Krvavé pahorky?“ opakoval jsem.

„To je to jméno, které použil,“ ujistil mě Timothy. „Já můžu jen věřit, že tím míní Měsíční město.“

Byl jsem zticha; rozumný člověk ve mně bojoval s primitivní pověřivou bytostí.

„Timothy, chceš jet zítra se mnou?“ zeptal jsem se.

„Pojedu s tebou,“ souhlasil. „Snad ti budu moci ukázat něco z toho, co hledáš - potom to už možná zase nepůjde.“

Určitě jsem neměl co ztratit; Timothy mluvil bezpochyby upřímně, i když byl stále ještě vzrušený a ostražitý.

„Už jsem tě jednou zval a byl jsem velice zklamaný, když jsi moje pozvání odmítl. Samozřejmě že můžeš se mnou - uvidíme, možná ti pohled na ruiny oživí paměť.“

„Díky, doktore. Kdy odjíždíš?“

Pohlédl jsem na hodinky.

„Pro boha, už jsou čtyři. Odlétáme v šest.“

„Pak musím rychle domů balit.“ Timothy postavil prázdnou sklenku na skříň a obrátil se ke mně. „Je tu malý zádrhel, doktore. Mám prošlé cestovní doklady a budeme muset přes hranice s Botswanou.“

„A sakra,“ zaklel jsem. „Tak si obnovíš platnost a pojedíš se mnou příště.“

„Jak myslíš, doktore,“ souhlasil pohotově. „To ovšem nějaký týden potrvá a celá věc se mi do té doby může vypařit z hlavy.“

„Ano, to může,“ přikývl jsem, a současně se vynořilo pokušení. Obvykle dodržuji zákony, ale zdálo se mi, že z toho, co mě napadlo, by neměla vzejít žádná škoda. Naděje, že mě

Timothy zavede na pohřebiště starověkých, stála za kus rizika.

„Jsi ochotný něco riskovat, Timothy?“ zeptal jsem se.

Formality s odbavením Sturvesantova letadla byly zredukovány na minimum. Přilétalo se a odlétalo takřka denně a jediné, co před odletem vyžadovali, byla telefonická žádost o povolení startu. Sturvesantovo jméno mělo takovou váhu, že se ještě nestalo, aby někdo přišel počítat pasažéry. Pro Měsíční město vyřídil Louren u botswanské vlády zvláštní statut, takže nás muži s červenými páskami prakticky neobtěžovali.

Mohl bych Timothyho bez potíží vyvézt a zase za tři dny přivést, aniž by se o tom někdo dozvěděl. Pilotovi postačí mé slovo, že Louren Magebovu cestu schválil. Neviděl jsem žádné problémy.

„Dobře, dobře, doktore. Když myslíš, že je to bezpečné...“ souhlasil Timothy s mým návrhem.

„Čekaj ve Sturvesantově hangáru před šestou.“ Posadil jsem se ke stolu a napsal vzkaz.

„Kdyby se tě ptali při vstupu na letiště, ukaž jim tohle. Ta poznámka tě opravňuje dovézt zboží do Sturvesantova hangáru.“

Zaparkuj vůz za letovou kanceláří a počkej na mě uvnitř.“

Rytmicky jsme domluvili poslední náležitosti. Když jsem pak z okna ložnice viděl odjíždět Timothyho starý modrý chevvy, cítil jsem podivnou směs euforie a obav. Bezděčně jsem začal uvažovat, jaký je asi trest za ilegální výjezd a vstup do země. Pak jsem to ale pustil z hlavy a šel si uvařit kávu.

KDYŽ JSME s Deneventerem přijeli na letiště, Timothyho vůz už stál na parkovišti. Velké dveře hangáru byly dokořán a pozemní personál připravoval dakotu k letu. Přes prosklené dveře kanceláře jsem uviděl Timothyho. Seděl nahrbený nad deskou stolu, a jakmile mě zpozoroval, vzhlédl a usmál se.

„Běž nahodit motory, Rogere,“ řekl jsem, „já vyřídím povolení.“

„Jasně, doktore.“ Podal mi letové dokumenty. Nebylo to poprvé, co jsme si takto rozdělili úkoly, a já spoléhal, že všechno půjde hladce jako obvykle. Roger zmizel ve dveřích trupu a já vešel do kanceláře.

„Nazdar, Timothy.“ Pohlédl jsem na něj, znepokojený jeho vzhledem. Chouli se v modré větrovce, na čele a v koutcích úst bolestné vrásky. Pleť měl šedou a rty bledé. „Není ti dobře?“

„Ruka mě trochu bolí, doktore.“ Rozepjal bundu. Čerstvě ovázané předloktí měl zavěšené ve smyčce z obvazu. „Ale to bude v pořádku. Už mi ji ošetřili.“

„Zvládneš cestu?“

„Budu v pořádku, doktore.“

„Určitě?“

„Ano, určitě.“

„Tak dobrá.“ Posadil jsem se za stůl a zvedl sluchátko telefonu.

„Letištní policie!“ ozval se mužský hlas hned po prvním zvonění.

„Tady je doktor Kazin - Sturvesant, Afrika.“

„Dobré ráno, doktore. Jak se daří“

„Dobře, díky. Chtěl bych povolení pro let ZA-CEE do Botswany.“

„Vydržte, doktore, jen co vyplním formality. Kdo s vámi letí?“

„Jeden pasažér, to jako já - a samozřejmě pilot Roger van Deventer.“

Policista na druhém konci drátu všechno zapsal a konečně prohlásil: „V pořádku, doktore. Příjemný let. Předám povolení na věž.“

Odložil jsem sluchátko a usmál se na Timothyho.

„Vyřízeno, můžeme jít.“ Vstal jsem a vyšel ven z kanceláře; motory letadla již běžely. Tři černí mechanici pozemní služby jako na povel opustili svá stanoviště u podvozku a rychlým krokem zamířili ke mně.

„Doktore!“ zvolal za mnou Timothy. Obrátil jsem se a několik vteřin mi trvalo, než jsem si uvědomil, že ve své zraněné pravici drží automatickou pistoli. Krátká hlaveň čínského modelu mířila na mé břicho. Hleděl jsem na něj s otevřenou pusou.

„Lituji, doktore,“ řekl, „ale je to nezbytné.“

Muži z pozemního personálu mi sevřeli paže.

„Doktore, dělám to nerad, ale věř mi, že tě bez váhání zastřelím, jestli odmítneš spolupracovat.“ Zvýšil hlas a zavolal v nářečí vendi: „Jdeme!“

Venkovními dveřmi vešlo do hangáru dalších pět banditů ozbrojených automatickými pistolemi. Poznal jsem dva Bantuy, mladé asistenty, kteří spolu s jednou z dívek pracovali v ústavu. Muž, kterého napůl vlekli, byl zřejmě zraněný. Nohy mu bezvládně plandaly a obvazy na jeho hrudi a krku prosakovala krev.

„Naložte ho do letadla,“ nařídil Timothy suše.

Po celou tu dobu jsem stál mlčky neschopný pohybu. Když se však s raněným protahovali mezerou mezi kanceláři a mými únosci, všiml jsem si, že si navzájem brání ve střelbě. Sehnul jsem se a hned zase prudce zvedl. Muži svírající mé paže vystřelili kupředu a srazili Timothyho na zem.

„Rogere!“ Křičel jsem doufaje, že v hukotu motorů mé volání uslyší. „Rádio! Zavolej pomoc!“ Třetí člen pozemní služby mě zezadu objal pod krkem. Uchopil jsem ho za loket a zápěstí a vykroutil mu ruku v kloubu. Loket s prasknutím povolil a jeho předloktí mi zůstalo v rukou volné a ochablé. Zaječel vysokým ženským hlasem.

„Nestřílet,“ křičel Timothy. „Žádný hluk.“

„Pomoc!“ řval jsem. Ostatní pustili zraněného muže a přiskočili ke mně. Sklonil jsem hlavu a kopl prvního z nich do rozkroku. Muž se sklonil a já mu kolenem druhé nohy zasáhl tvář. Chrupavka jeho nosu suše zapraskala.

Timothy s členy pozemní služby se zvedali ze země.

„Nestřílejte!“ zoufale opakoval Timothy. „Nesmíme dělat hluk.“ Vrhel jsem se na něho jako rozružený leopard šílený vztekem. Chtěl jsem vidět jeho krev a cítit v rukou, jak mu praskají kosti.

Jedna z dívek mě udeřila ocelovou pažbou pistole do spánku a já se zapotácel. Stačil jsem ještě sevřít muže, který se mě pokoušel chytit, a přitiskl ho na hrud'. Zasténal, když mu mé objetí začalo drtit žebra.

Udeřili mě znova do hlavy a po tváři mi začala stékat horká krev, která mi bránila ve výhledu. Paže mi zvláčněly, povolil jsem sevření a muž bezvládně klesl k zemi. Obrátil jsem se proti ostatním a oslepen krví jsem mával rukama v marné snaze někoho zachytit. Řval jsem přitom jako maniak, zatímco na hlavu a záda mi přšely další rány. Kolena se mi podlomila a já upadl, ale zůstal jsem při vědomí. Na řadu přišly jejich boty.

Stočil jsem se do klubka a snažil si chránit obličej a břicho před smršti kopanců.

„To stačí, nechejte ho,“ zastavil je Timothy. „Naložte ho do letadla.“

„Moje ruka. Já ho zabiju,“ kvičel jako prase muž se zlomeným loktem.

„Nech toho!“ Příkaz doprovázelo plesknutí. „Potřebujeme rukojmí. Do letadla s ním!“

Několik rukou mě uchopilo a táhlo po zemi. Pak mě zvedly, a já tvrdě dopadl na plechovou podlahu. Dveře za mnou zapadly a ztlumily hukot motorů.

„Přikáží pilotovi, aby odstartoval. Doktora dopravte k rádiu,“ nařídil Timothy.

Jak mě strkali ke kabině radisty, podařilo se mi mrkáním dostat částečně z očí krev. U stěny trupu ležel bílý pozemní technik a jeho dva černí pomocníci. Byli svlečení do prádla, svázání a v ústech měli roubíky. Do jejich kombinéz se převlékli bandité.

Hrubé paže mě posadily do ocelové sedačky radisty a přivázaly. Provaz se mi bolestivě zařezával do kůže a znečitlivělá tvář mi začala otékat. V ústech jsem měl kovovou chuť krve.

Otočil jsem hlavu směrem ke kabině. Roger van Deventer u řízení měl šedivé vlasy rozcuchané a pod okem čerstvou pod litinu. Vypadal ustrašeně. Jeden z banditů stál nad ním a tlačil mu hlaveň pistole do zátylku.

„Startuj,“ přikázal Timothy. „A se vši běžnou rutinou jako normálně, rozumíš?“

Roger chabě přikývl a mně ho bylo líto. Pochopil jsem, že asi není zrovna hrdinský typ.

„Je mi líto, doktore,“ zkoušel se omlouvat. „Vrhli se na mě, jakmile jsem vstoupil na palubu,“ dodal a plně se věnoval pojiždění. Ani na mě nepohlédl. „Nedali mi žádnou možnost.“

„To je v pořádku, Rogere. Ani mně se moc nevedlo,“ odpověděl jsem sotva srozumitelně.

„Dost řečí, doktore. Pan Deventer se musí věnovat řízení,“ napomenul mě Timothy. Obrátil jsem se k němu s výrazem největšího opovržení, jakého byl můj potlučený obličej schopen.

Roger požádal kontrolní věž o povolení startu a dostal ho.

Start proběhl bez komplikací a z černých tváří zmizela úzkost.

Dokonce se objevilo pár nervózních úsměvů.

„Poletíme na Botswanu,“ instruoval Rogera Timothy. „Až budeme nad hranicí, řeknu ti další směr.“

Roger strnule přikývl; ústí hlavně stále u hlavy. Odhadoval jsem sílu Timothyho bandy. Už jsem si vytvořil jistou představu o jejich motivu a plánu. Kromě Timothyho a osmi únosců, kteří mě přemohli, bylo na palubě dalších pět mužů. Ti zajali Rogera a pozemní personál. Zraněný muž spolu se dvěma dalšími, které jsem vyřadil já, leželi na podlaze nákladního prostoru v péči dvou dívek.

Bandité se začali převlékat z civilních šatů do maskovacích uniforem. Na zádech jim zasvítily rudé hvězdy a rozptýlily mě poslední pochyby. Otočil jsem hlavu a zjistil, že mě Timothy pozoruje.

„Ano, doktore,“ pokývl hlavou. „Vojáci svobody.“

„Nebo poslové temnot. Podle toho, jak se na to podíváš.“

Timothy se zamračil nad mou odpovědí. „Vždycky jsem věřil, žejsi humanista, doktore. Doufал jsem, že pochopíš naše cíle a budeš s námi sympatizovat.“

„Je těžké sympatizovat s gangstery a únosci.“

Chvilí jsme si hleděli do očí. Pak náhle vstal a přistoupil k rádiu vedle mého křesla. Zapnul vysílačku, zkontroloval na hodinkách čas a začal projíždět vlnové pásmo. Ozvala se hlasitá stanice a veškerý pohyb v letadle ustal. Všichni poslouchali hlasatelova slova.

„Hlásí se Jihoafrická rozhlasová společnost. Je sedm hodin, poslechněte si zprávy. Mluví jihoafrické policie oznámil, že dnes v noci ve čtvrt na tři přepadl oddíl bezpečnostní policie farmu na okraji Randbergu v předměstí Johannesburgu. Došlo k přestřelce mezi policisty a početnou bandou nezjištěných osob vyzbrojených automatickými

zbraněmi. Členové gangu se snažili uprchnout ve čtyřech automobilech, z nichž dvěma se útěk zdařil. Původní zpráva uvádí, že osm banditů bylo zastřeleno a čtyři zajati. Dá se předpokládat, že mezi uprchlíky jsou také zranění. Právě probíhá intenzivní policejní zátah. Veškerá letiště a všechny cesty v oblasti Witwatersrandu jsou střeženy. S hlubokou lítostí musíme oznámit, že tři příslušníci policejních sil zaplatili akci životem a dva jsou v kritickém stavu = ` V letadle to zahučelo drsným smíchem a jedna či dvě zaťaté pěsti vystřelily vzhůru v bojovém partyzánském pozdravu. „Gratuluji,“ zamumlal jsem sarkasticky k Timothy. Shlédl ke mně.

„Smrt je zlá ale otroctví je horší,“ řekl klidně.

„Nezapomeň, doktore, že nás něco spojuje.“

„Hlava mě příliš bolí na to, abych poslouchal tvoje komunistická hesla,“ řekl jsem mu. „Nic mi nenamlouvej, ty parchante. Chceš zničit tuto zemi a zkrátit ji krví. Chceš strhnout v prach všechno, co je mi drahé a svaté. Je to má země a přes všechny její chyby ji miluji. Ty jsi její nepřítel, a proto i můj nepřítel. Nic nás nespojuje - a když by muselo, pak to bude můj.“

Znovu jsme si pohlédli dlouze do očí. Přikývl. „Tak na nože,“ souhlasil a odvrátil zrak. Dakota vytrvale směřovala k severu a mé rány začaly doopravdy bolet. Zavřel jsem oči a vznášel jsem na dlouhých závratných vlnách bolesti, které mi stoupaly z břicha a vybouchovaly v hlavě.

PŘED NOSEM DAKOTY Se mihl Štíhlý Stříbrný Stín. Stíhači mirage přiletěl z východu a minul nás neuvěřitelnou rychlostí.

Stačil jsem akorát zahlédnout kruhové znaky vojenského letectva a tvář pilota, který se po nás díval a byl pryč. Ale z reproduktoru zapraskal jeho hlas.

„ZA-CCE. Tady jsou vzdušné síly, Red Stricker dvě. Slyšíte mě?“ Pohlédl jsem z okénka a viděl, jak se stíhačka zatřpytila ve slunci vysoko nad námi. Vracela se. Timothy ke mně přiskočil a chvíli ji pozoroval. Atmosféra v letadle zhoustla. Timothy nemohl odpovídat, protože věděl, že by ho jeho přízvuk prozradil.

Tryskový stroj znovu zavyl před nosem dakoty a bandita se zbraní za Rogerovým křeslem se přikřčil, aby ho nebylo vidět.

„ZA-CEE.“ Opakoval volání pilot vojenského letadla. Timothy se začal potit a obličej mu pošedl. Odešel za svými komplici.

„Přiveďte ho,“ ukázal na bílého leteckého inženýra z pozemního personálu. Dotáhli muže do kabinky radisty a postavili přede mně. Zpocený a s roubíkem v ústech na mě hleděl ustrašenými očima. Jeden z únosců se postavil za něj, vytočil mu hlavu stranou a přiložil na hrdlo nůž. Čepel zákopnického nože se zaleskla na bílé kůži v místě, kde pulzovala namodralá tepna.

„Myslím to vážně, doktore,“ ujist'oval mě Timothy. Rozvázal mi ruce a strčil mi do nich mikrofon vysílačky. „Ujistíte, že jste na palubě pouze vy dva a letíte normálně k Měsíčnímu městu.“ Položil prst na přepínač, připravený okamžitě vysílání zastavit.

Vyděšený inženýr zasténal. Postrčili ho blíž, abych mu dobře viděl do tváře. Nůž se mu bořil do tepající kůže.

„Red Stricker dvě. ZA-CEE vás slyší,“ zakrákal jsem do mikrofonu, nespouštěje oči z technikova hrdla.

„Nahlaste počet osob a cíl letu.“

„Zde je doktor Kazin ze Sturvesant, Afrika na běžném letu z

„Jak jsem mluvil z tváří únosců mizelo napětí a Timothy sundal prst z přepínače. Inženýrovy oči visely na mých ajá bych mu rád řekl, jak je mi ho líto, jak bych ho rád zachránil. Chtěl jsem mu vysvětlit, že míním vyměnit jeho život za životy čtrnácti nejhorších nepřátel mé země, že ta oběť stojí za to a že k ní rád přidám i život svůj. Ale to, co jsem vykřikl do mikrofonu, znělo úplně jinak.

„Unesli nás teroristé! Palte na náš stroj! Neohlížejte se na nás.“ Timothyho ruka vystřelila k přepínači a současně se obrátil k inženýrovi. Měl jsem dojem, že chce zadržet vražednou ruku. Bylo však pozdě.

Nůž zajel hluboko do napnutého krku těsně pod čelisti a z prořezané tepny vystříkla krev jako voda z prořezané zahradnické hadice. Muž klesl na kolena a rudá fontána pokropila všechno kolem. Syčivý zvuk vzduchu vypuzovaného z plic přerušenu dýchací trubicí připomínal páru unikající z přetopeného kotle a na radiostanici sedala růžová mlha.

Z reproduktoru se ozvalo: „Změňte kurz a následujte mě!

Jinak zahájím palbu.“

Timothy zaklel a vyrvál mi z rukou mikrofon. Řval jsem a bojoval s provazy, které mě držely v křesle.

„Vy zvířata! Hnusní špinaví vrazi.“

Jeden z banditů zvedl pistoli připravený udeřit mě do tváře, ale Timothy mu ruku srazil.

„Uklidě ho!“ Pohodil hlavou ke svíjejícímu se tělu inženýra.

Odtáhli ho do nákladového prostoru.

„Mirage útočí!“ vykřikl Roger z kabiny. Stříbrný stín se na nás řítí v čelním útoku.

Timothy s tváří postříkanou krví vykřikl do mikrofonu:

„Nestřílejte! Máme na palubě rukojmí.“

„Palte!“ řval jsem a trhal pouta. „Stejně nás zabijí.

Střílejte!“

Letoun před námi vyskočil vzhůru, zavyl nám nad hlavami a dakota se roztřásla ve vzdušném víru.

Opřel jsem se nohama o stěnu trupu a s vynaložením plné síly jsem se zvedl. Muž, který mě hlídal, znovu pozvedl zbraň.

„Ne,“ křičel Timothy. „Potřebujeme ho živého. Zavolej Marii, ať přinese morfium.“ Mirage změnil kurz a zaujal pozici zhruba třicet metrů od špičky našeho pravého křídla. Pilot na nás bezmocně hleděl.

„Mluvil jste s doktorem Kazinem,“ varoval ho Timothy. „Kromě něj tu máme ještě čtyři další rukojmí. Jednoho už jsme popravili a nebudeme váhat zabít dalšího, jestli proti nám podniknete nějakou akci.“

„Stejně se nás chystají zabít,“ vykřikl jsem, ale Timothy rychle vypnul radiostanici.

Pět se jich na mě vrhlo, aby mě udrželi v klidu. Nakonec se jim podařilo mi vstříknout drogu do paže. Snažil jsem se vzdorovat jejímu účinku, ale moje pohyby zmalátněly a přestaly být koordinované. Před očima se mi udělala mlha a já se pomalu propadal do bezvědomí. Poslední, co jsem si zapamatoval, byl

Timothyho hlas příkazující Rogerovi změnit kurz.

Vzbudila mě žízeň a bolest. Ústa jsem měl plná hustých slin a v hlavě mi tepala ukrutná bolest. Zkusil jsem se posadit.

„Jste v pořádku doktore, Zůstaňte v klidu,“ zaslechl jsem

Rogerova slova. Podařilo se mi zaostřit pohled.

„Voda?“ zeptal jsem se prosebně.

„Bohužel,“ zavrtěl hlavou a já přešel očima vybilénou místnost. Celé její vybavení tvořily čtyři dřevěné kavalce a kbelík k vykonávání potřeby. Dveře a okno byly zamřížované.

Nešťastní a sklíčení Bantuové z pozemního personálu seděli najednom z kavalců.

„Kde to jsme?“ zašeptal jsem.

„V nějakém vojenském táboře v Zambii. Přistáli jsme před hodinou.“

„Co se stalo s vojenskou stíhačkou?“

„Jakmile jsme přeletěli Zambezi, vrátila se. Nemohli nic dělat.“

Ani my jsme nemohli nic dělat. Pět dní jsme strávili v zatuchlé místnosti plné pachu z výkalů. Pátého dne přišly stráže a se zbytečným křikem doprovázeným početnými štulci mě vyvedly z cely. Vedli mě dlouhou chodbou do spoře zařízené kanceláře vyzdobené jediným obrazem - portrétem předsedy Maa.

Od stolu vstal Timothy Mageba a pokynem ruky vykázal stráže ven.

„Posaď se, doktore.“ Měl na sobě bojovou uniformu čínské lidové armády s plukovníckými prýmkami a hvězdami.

Usedl jsem na dřevěnou lavici a lačně pohlédl na několik orosených láhví piva Tusker stojících na podnose. Hrdlo se mi stáhlo.

„Sklenice studeného piva ti určitě přijde vhod.“ Timothy

Otevřel jednu z láhví a podával mi ji.

„Ne, díky. S vrahy nepiju.“

„Chápu,“ přikývl a já si všiml v jeho černých zamyšlených očích náznaku lítosti. Pozvedl láhev a trochu upil. Žízňivě jsem ho pozoroval.

„Ten inženýr...“ začal. „Poprava nebyla v plánu. Je mi to líto. Nechtěl jsem, aby k tomu došlo. Prosím, pochop to doktore.“

„Ano, chápu. Až dým hořící země zatemní nebe a zápach našich mrtvých těl způsobí nevoli dokonce i tvé černé duši, vykřikneš: Nechtěl jsem, aby k tomu došlo.“

Timothy došel k oknu a zamyšleně pozoroval kasárenský dvůr, kde pod žhavým sluncem cvičily oddíly teroristů.

„Podařilo se mi vyřídít propuštění. Pro všechny. Dokonce můžete odletět zpátky vaší dakotou.“ Odstoupil od okna, postavil se přede mne a vyměnil angličtinu za nářečí vendi.

„Srdce mi pláče, když tě vidím odcházet, dlouháne, protože jsi slušný člověk a přitom silný a velice odvážný. Doufal jsem, že se k nám jednou připojíš.“

Odpověděl jsem stejným jazykem: „Mé srdce rovněž pláče. Pro muže, který byl kdysi mým přítelem a kterému jsem důvěřoval. O němž jsem si myslel, že má dobrou vůli. Ale ten nyní odešel do podsvětí mezi zločince a ničitele. Pro mne zemřel a mé srdce bolí.“

Uvědomil jsem si, že říkám pravdu. Přes vztek a nenávist ve mně zůstával pocit smutku nad ztrátou. Věřil jsem v něj.

Viděl jsem v něm muže, jakým kdysi byl. Viděl jsem v něm naději a budoucnost pro náš zbídačelý kontinent. Zamyšleně a litostivě jsme na sebe hleděli ze vzdálenosti několika kroků, která však měla nekonečnost oblohy a hloubku samotného pekla.

„Sbohem, doktore,“ řekl tiše. „Odejdi v míru, dlouháne.“

NALOŽILI NÁS NA NÁKLAĐÁK přikrytý plachtou a vezli k letadlu.

Byli jsme bosí a vyslečení do spodního prádla.

Od nákladního vozu k dakotě jsme museli projít špalírem možná dvou set povstalců v uniformách. Hleděli jsme do rozesmátých černých tváří, mezi kterými tu a tam svítily bílé obličejové čínské instruktorů. Zpod plátěných čapek jim čouhaly rovné černé vlasy. Nemohli se dosmát, když jsme je míjeli. Trpce jsem cítil jejich výsměšné pohledy na svých nahých zdeformovaných zádech a spěchal jsem do spásného útočiště trupu dakoty. Náhle jeden z nich vystoupil z řady a za bouřlivého smíchu ostatních na mě plívl. Ve vlasech mi přistál hustý zažloutlý plivanec.

Stíhači vzdušných sil si nás našli necelou hodinu poté, co jsme přeletěli Zambezi, a doprovodily nás na vojenské letiště Voortrekker Hoogte. Moje mírně hysterická radost z bezpečného návratu domů však neměla dlouhého trvání. Jakmile mi lékař ošetřil zanícené rány na hlavě, nacpali mě do uzavřeného policejního vozu a odvezli k výslechu. Čekali na mě čtyři důstojníci vojenské rozvědky. Vůbec se neusmívali a jejich zdvořilost měla hrozivý podtext.

„Doktore Kazine, je to váš podpis?“

Jednalo se o mé doporučení pro vydání pasu Timothyho

Magebovi.

„Vzpomínáte na tohoto muže, doktore Kazine?“

S tím Číňanem jsem se setkal v Londýně při návštěvě

Timothyho na univerzitě.

„Doktore, víte, že jde o agenta komunistické Číny?“

Ukázali mi fotografii, na které všichni tři popíjíme pivo na břehu Temže.

„Mohl byste nám, doktore, říct, o čem jste tehdy hovořili?“

„Timothy mi ho představil jako specialistu na antropologii.

Diskutovali jsme o Leakyho objevech v Olduval Gorge.“

„Doporučil jste Magebu na Sturvesantovo zahraniční stipendium?“

„A víte, že odjel do Číny, kde absolvoval výcvik pro partyzánské vůdce?“

„Doktore, podepsal jste tyto objednávky na dvacet sedm sudů valchářské hlinky z Hongkongu - a tato celní prohlášení?“

Ukázali mi běžné ústavní formuláře. Poznal jsem své podpisy, ale na vlastní zásilku už jsem si nevzpomínal.

„Víte, že v těch sudech bylo 75 kilogramů plastické trhaviny?“

„Poznáváte tohle?“

Ukázali mi letáky v několika afrických jazycích. Přečetl jsem si první řádek jednoho z nich. Teroristická propaganda - výzvy k zabíjení, zakládání požárů, ničení.

„Doktore, tyto materiály byly vytištěny ve vašem ústavu.“

Otázky pokračovaly donekonečna. Byl jsem unavený, zmatený a mé výpovědi si začaly odporovat. Ukázal jsem svá poranění hlavy a ruce s kotníky rozedřené od provazů, ale otázky přšely dál. V hlavě mi tepala bolest a mozek se mi proměnil v beztvaré želé.

„Poznáváte tohle, doktore

Automatické pistole a střelivo.

„Ano,“ vykřikl jsem. „Jednu takovou jsem měl vrazenou v břiše ajinou přiloženou ke spánku!“

„Víte, že tyto zbraně byly dovezeny v bednách s knihami pro váš institut?“

„Jak jste získal povolení k letu s dakotou? Doktore, uveďte!“

„Zatraceně! Napadli mě hned po telefonickém rozhovoru. Ale to už jsem vám říkal nejímň desetkrát!“

„Znáte Magebu už dvanáct let, doktore. Byl to váš chráněnc.“

„Chcete nám namluvit, že se vás Mageba nikdy nepokusil získat? Nikdy jste spolu nemluvili o politice?“

„Nepatřím k nim! Přisáhám!“ Vzpomněl jsem si na krev stříkající na strop kabiny a ocel pažby, která se mi zakousla do lebky, na plivanec ve vlasech. „Prosím, musíte mi věřit!

Můj bože, prosím vás!“ bylo mi zle. V hlavě se mi usadila horká tma a já se svezl ze židle na podlahu.

Probral jsem se v nemocničním pokoji v čistém nažehleném povlečení. Vedle postele seděl Louren Sturvesant.

„Lo, díky bohu.“ Přimjsem se dusil úlevou. Louren byl tady; zase bude všechno v pořádku.

Nahnul se ke mně. Nesmál se a tvář měl tvrdou a studenou jako bronzový odlitek. „Myslí si, že patříš k bandě. Že jsi to všechno zinscenoval a ústav že sloužil jako hlavní stan teroristické organizace.“

Zíral jsem na něj zděšeně. Nelítostně pokračoval ve výtkách.

„Jestli jsi zradil mě a tuto zem, jestli jsi přešel na stranu našich nepřátel, pak nemůžeš ode mne čekat žádné milosrdenství.“

„Už i ty, Lo? Ne, tohle nevydržím.“

„Je to pravda?“ zeptal se.

„Ne!“ zavrtěl jsem hlavou. „Ne! Ne!“ Z ničeho nic mi vyhrkly slzy. Roztřásl jsem se a začal blekotat jako malé děčko.

Louren se sklonil a pevně mi sevřel paži.

„Dobrá, Bene.“ Řekl to měkce, až lítostivě. „Už je to v pořádku, partnere. Zbytek zařídím. Tím to končí.“

LOUREN MI NEDOVOLIL VRÁTIT SE do mládenečkéHO bytu V ústavu a umístil mě do apartmá pro hosty ve své rezidenci v Kleine

Schuur.

První noc mě probudil, když jsem křičel z děsivého snu plného krve a smějících se černých tváří. Byl v županu a zlaté kučery měl zuchané spánkem. Posadil se ke mně na postel a povídali jsme si o věcech, které spolu ještě uděláme, dokud jsem zase neusnul. A tentokrát už klidným spánkem.

V Hleine Schuur jsem proleňšil deset idylických dnů, chráněný před senzacechtivým tiskem a rozmazlovaný Hilarinou péčí a hordou povykujících dětí. Realita zmatků vnějšího světa se ke mně nedostala. Modřiny zmizely, strupy zaschly a odpadly a já stále hůř snášel žadonění děcek, abych k svému příběhu přidal něco nového. Důležité pasáže už znaly nazpaměť a sborem mě opravovaly pokaždě, když jsem se v detailech spletl. Bylo načase vrátit se zpátky do proudu života.

Během jednoho nepříjemného celodenního sezení jsem vyličil celý únos před veřejností a vydal se na pospas tisku. Pak mě

Louren převezl svým letadlem na sever zpátky do Měsíčního města.

Cestou jsem mu vysvětlil, jak zamýšlím najít lom a hroby starověkých.

Usmál se na mě a řekl: „Tygr se vrací - jdi na to, chlapče, a přijď té záhadě na kloub.“ Došlo mi, že jsem se zase jednou neuhlídal a byl příliš nadšený a emotivní. Vzpomněl jsem si na Xhaiho a jeho imitaci slunečního ptáka a spustil jsem poletující ruce zpátky do klína.

V Měsíčním městě mě uvítali jako hrdinu; znali mé dobrodružství z rozhlasu. Otevřeli karton piva, posadili se kolem a já musel všechno vyprávět znovu.

„Ten Timothy ve mně od začátku vzbuzoval divné pocity.“

Sally demonstrovala svůj překvapivý dar pohledu za věci.

„Připadal mi vždycky podezřelý.“ Pak vstala a přede všemi mě políbila na čelo. Celý jsem zrudl. „V každém případě jsme rádi, že jsi zase v bezpečí, Bene. Tolik jsme se o tebe báli.“

Příštího rána jsem vezl Lourena k letadlu, a když stroj zmizel v dálce, zašel jsem se podívat na Rala Davidsona.

Našel jsem ho na dně výkopu, kde měřil pískovcovou desku. Na sobě měl pouze kraťasy a jeho tělo, opálené do odstínu mahagonu, téměř mizelo v záplavě vlasů. Líbil se mi; byl štíhlý a na první pohled v kondici. Posadili jsme se na okraj výkopu, nohy nám klímbaly dolů, a já mu vysvětloval svůj záměr najít lom.

„Jé, doktore, to je prima nápad. Jak to, že jsme na to nepřišli dřív?“ Byl přímo nadšený a ještě ten večer jsme připravili plán průzkumu. Budeme se pohybovat po spirále od výchozího bodu, takže denně zvětšíme prohledávanou plochu.

Ralův tým jsem dočasně odvolal z vykopávek chrámu a jeho muži vyzbrojení mačetami se vydali vstříc husté trnité vegetaci na vrcholcích útesů.

Naše pátrání se podobalo vojenské operaci. Už jsem se nemohl dočkat příležitosti, jak vyzkouším pár občanských radiostanic, které nám obstaral Louren. Ten čas nastal, a tak jsme s Ralem na sebe nadšeně povolávali různé hlášky jako: „Ohlas se!“ nebo

„Slyším tě na pět.“

Petr Willcox sice mumlal něco o „malých klucích a zvědech“, ale já myslím, že jen trochu žárlil, protože nebyl k pátrání přizván. Zato Leslie a Sally se nakazily naším nadšením.

Vybavily expedici takovým množstvím jídla a pití, že by vystačilo pro menší armádu na celý týden. Za růžového svítání nám vyšly zamávat a popřát hodně štěstí. Byly ještě v nočních košilích, Leslie dokonce s natáčkami ve vlasech. V čele skupiny svých chrabrých průzkumníků vybavených jídlem a náradím jsem si připadal jako Scott nebo statečný Cortéz. Vedl jsem je k zářezu ve skalách, který se již stal rutinní cestou na vrchol. Po deseti hodinách jsme zase scházeli dolů - zpocení a napulí upečení sluncem. Měli jsme mizernou náladu a těla plná škrábanců od trní a bodanců od hroších much. A tak to chodilo celých deset dnů. Desátý večer, když jsme se na chvíli zastavili v půli cesty zářezem dolů, Ral pohlédl na příkré svahy a prohlásil udiveným hlasem:

„Jémine, doktore! Tohle je přece to, co hledáme!“

Celých deset dní jsme šlapali po příkrých stupních a úhledných terasách vysekaných v červeném pískovci a dokonale zamaskovaných hustým křovím. Našli jsme několik opracovaných bloků, které ještě nebyly oddělené od mateřské skály.

Podřezané jen z části zůstaly pod ochranným krytem rokle téměř nedotčeny povětrnostními vlivy. Stopy po pilách vypadaly tak čerstvé, jako by je řemeslníci odložili včera a ne před dvěma tisíci lety. Také jsme narazili na bloky opracované jen z části a opuštěné v polovině procesu. Jiné, dohotovené úplně, ležely připravené k transportu nebo poházené bez ladu a skladu na dně lomu.

Po vysekání porostu a očištění povrchu jsme mohli vysledovat každý krok jejich náročné výroby. Práce nám šla od ruky a radovali jsme se společně z nového úspěchu. Do jisté míry už nás všechny skličoval předchozí nedostatek pokroku. Kreslili jsme a fotografovali, přeli se a teoretizovali. Všeobecná renezance nadšení byla evidentní. Pociť, že už jsme dospěli na konec pátrání, zmizel definitivně. Mám z těch dnů fotografii, kterou na mé přání pořídil domorodý předák. Myslel si tehdy, že jsme se všichni zbláznili, když jsme na vrcholujednoho většího stavebního kvádru začali pózovat jako klauni. Ten snímek dobře vystihuje náladu oněch dnů. Petr na něm stojí jako Napoleon, ruku zastrčenou za klopou kabátu, zatímco Ral, stojící za ním jako vlasaté zjevení, drží krumpáč nad jeho hlavou a děsivě šilhá. Leslie s nohama schopnými ukopat k smrti slona stydlivě předvádí vyzývavou pózu, která vypadá stejně děsivě jako Ralovo šilhání. Já sedím Heather na klíně a cucám si palec. Sally s Petrovými brýlemi na nose si stáhla klobouk přes uši v očividně marné snaze vypadat ošklivě.

Když už nebylo zapotřebí pomoci, vrátili se ostatní ke svým úkolům a v lomu jsem zůstal jen já s Ralem. Přinesl jsem si teodolit a dal se do výpočtů množství vytěžené skály. I když nebylo možné přesně zaměřit nepravidelný tvar stěn, dospěli jsme k názoru, že zmizelo zhruba přes milion krychlových metrů kamene.

Bližším zkoumáním způsobu těžby a opracování kvádrů jsme odhadli poměr objemu hotového kamene k odpadu 2 : 3. Nakonec jsme dospěli k číslu 450 000 kubických metrů čistého stavebního materiálu.

Až k tomuto bodu jsme pracovali s celkem reálnými čísly, ale nyní jsme se ocitli na širém oceánu domněnek.

„Určitě budeme blíž k pravdě, než kdybychom kreslili dino saura podle otisků jeho tlap“, hájil naše počínání Ral, když jsme se z mapy základů a z objemu stavebního kamene pokoušeli rekonstruovat výšku chrámu a hradeb zaniklého Měsíčního města.

První večer Sally sledovala moje malířské trápení. „Poslyš, nech to na mně!“ řekla po chvíli a vytrhla mi štětec z ruky.

„Myslím, že zdivo hlavních stěn je poněkud přehnané,“ kriticky poznamenal Petr, když ji pozoroval. „Vzpomeň na zdi eliptické stavby v Zimbabwe =“

„Ano, ale uvaž třeba chrám Tarxien na Maltě,“ oponovala

Heather, „nebo hlavní zdi Knóssu.“ Dřív než jsme tomu mohli s

Ralem zabránit, stal se projekt skupinovým dílem schopným nahradit večerní zpěvy ve společenské místnosti.

S pomocí specifických příspěvků z různých míst vykopávek a zapojením osobitého talentu každého jednotlivce vznikla série obrázků našeho města.

Nabízely pohled na masivní kamenné zdi zdobené vlnovkovitými vzory, které Féniciáné dotáhli k velkoleposti. Jako večerní požehnání velkého boha Baala zachycovaly červené zdi poslední paprsky zapadajícího slunce a z temně zeleného listoví tichého hájku vyrůstaly vysoké věže - symboly plodnosti a prosperity.

Za lesem se zvedal kolmý sráz útesů s tajnou chodbou do záhadné jeskyně - dalšího symbolu reprodukčních orgánů.

To všechno bylo zřejmě zasvěceno Astarte, bohyni země a měsíce.

Hájkem směřovalo do tajemné jeskyně za hradbami procesí bíle oděných kněží.

Věděli jsme, že Féničané přinášeli svým bohům lidské oběti.

Starý zákon popisuje, jak házeli novorozence do plamenných útroby boha Baala, a nás lákala představa, jaké děsivé rituály asi vidělo mírumilovné smaragdové jezírko. Proto také na břehu jezírka stála oběť ve zlaté nádhře obětního roucha a velekněz zvedal ruku s obětním nožem.

„Kéž by jen nebylo tak hluboké!“ povzdychla si Sally. „Ben chtěl poslat dolů potápěče, ale tvrdí, že do té hloubky se nikdo nedostane.“

Do prostoru mezi vnitřní a vnější hradby chrámu, kde ležela silná vrstva popela a kde se našly zlaté korálky a spoustajiných ozdob, jsme umístili příbytky kněží a kněžek.

„A co král se svým dvorem?“ zeptal se Petr. „Žil také mezi hradbami?“

Na základě toho mála, co jsme znali o Knóssu, Tyre nebo

Sidonu, jsme rozdělili prostor na obydlí kněžstva a krále.

Malba ihned ožila. Ral našel ve vnějších hradbách bránu, která směřovala na západ.

„Odtud musela vést cesta k přístavu,“ poznamenala Sally a bez váhání ji přimalovala.

„Ano, jistě, ale nezapomínej na tržiště. Místo pro obchodování muselo ležet někde blízko přístavu,“ poznamenal Ral a zabodl prst do mapy. „Tady by mohlo být.“

„Dovedete si představit ty kupy slonoviny a hromady mědi a zlata,“ vzdychla Leslie.

„A pódia s otroky,“ souhlasila Heather.

„Počkat! Počkat! Tohle má snad být solidní vědecký výzkum,“ zkoušel jsem je trochu přibrzdit.

„A lodi vytažené na pláži. Mohutné veslice s přídí v podobě beraních hlav zdobených kombinací zlata a emailu.“ Sally je bez váhání začala malovat.

Hradby a věže rostly dál, jezero naplnila voda a putyky na jeho březích oživil hosté. Válečníci si pyšně vykračovali, otroci skučeli, nůbl dámy se nechaly přenášet ve svých nosítkách a z východních zemí přijížděly karavany naložené zlatem a poklady. Z velké kamenné brány vycházel král v lesklém pancíři, na rameni štít zdobený růžicemi.

Z rekonstrukce se stalo zábavné dílo, které podněcovalo naši představivost. Než Sally udělala poslední tah štětcem, uběhly čtyři týdny a Petr inspirovaný Sallyinými veslicemi vytaženými na břeh mezitím objevil starověkou loděnici.

Na lodní skluzavce spočíval kýl spolu se zbytky základní kostry, které se po požáru nedokončené lodi zachovaly. Další zuhelnatělé zbytky ležely poházeny kolem, ale poznat v nich části trupu lodi vyžadovalo dobrou víru a velkou představivost.

Uhlíkové datování ohořelého dřeva nás posunulo do doby přibližně 300 let po Kristu. Nazvali jsme ji časem „velkého požáru“.

Projekt mi poskytl záminku ke kontaktu se Sally. Zpočátku byl náš vztah sice trochu váhavý a zdrženlivý, ale já dělal, co mohl, abych ji rozptýlil. Brzy jsme zase byli přátelé jako dřív, kdy jsme tvořili sehraný pracovní tandem. Jednou jsem si dovolil zmínku o dřívějších, mnohem intimnějších chvílích.

„Ještě stále máš deprese, Sal?“ zeptal jsem se. Než odpověděla, přeměřila si mě dlouhým upřímným pohledem.

„Prosím, Bene, dej mi chvíli času. Musím se ještě s něčím srovnat.“

„Dobrá.“ Zasmál jsem se tak vesele, jak jsem jen dokázal, a odsoudil se k předlouhému čekání.

Občas se k našemu polednímu sezení přidali i ostatní, protože v jeskyni zůstával příjemný chládek, i když venku teplota dosahovala žhavých čtyřiceti pěti stupňů. Pokřikovali jsme na sebe a cákali se ve vodě jako rozpuštěná děcka, a dunivá ozvěna nám naše hulákání vracela zpět. V jedné z nesmazatelných vzpomínek vidím před očima Leslie, jak rozverně dovádí v malých růžových bikinách, podobná hroší dámě v říji, a neúnavného Rala, který ji vytrvale pronásleduje. Pět týdnů po návratu do Měsíčního městajsem přinesl dojeskyně dobrou novinu. „Sal, právě jsem od Larkina dostal rádiem zprávu, že zítra přiletí Louren.“

Její nečekaná záporná reakce mě překvapila. Byl jsem přesvědčený, že kvůli mně už překonala počáteční antipatie k Lourenovi a že ho dokonce začala mít ráda.

Jel jsem Lourena přivítat k letadlu a zhrozil jsem se.

Ztratil nejméně deset kilo váhy a jeho někdejší bronzové zlatá pleť zářící zdravím získala křídově šedý odstín. Pod očima mu visely švestkově modré kruhy podobné modřinám.

„Bene!“ Položil mi paži kolem ramen a mírně stiskl. „Ty starý mizero, jsem rád, že tě zase vidím,“ řekl ochablým hlasem. Všiml jsem si stříbrných nitek na spáncích, které tam ještě nedávno nebyly.

„Můj bože, Lourene, ty vypadáš strašně.“

„Díky,“ usmál se trochu rozpačitě a pohodil tašky na zadní sedadla landroveru.

„Vážně, Lo. Jsi nemocný, nebo co se to s tebou děje“

„Zažil jsem otřesné chvíle, Bene,“ svěřoval se když usedl vedle mne. „Čtyři týdny ujednacího stolu a musel jsem to zvládnout sám - nikomu se nedalo důvěřovat. Z druhé strany posílali celé týmy, které střídali, kdykoliv byli unavení a opotřebovaní.“

„Takhle se ale zabiješ,“ napomínal jsem ho způsobem, který by zněl líp z úst starostlivé manželky. Zasmál se, nahnul se ke mně a lehce mě praštil do zad.

„Jsi nějak nabroušený, partnere.“

„Stálo to aspoň za to? Oč vlastně jde?“

„Je to ohromné, Bene Zatraceně velká věc Měď a železo na jihozápadě Afriky poblíž řeky Cunene. Úžasná ložiska rudy se slušným obsahem mědi a vysokým podílem železa v jedné hornině.“

Společně představují bájnou truhlici pokladů.“ Slabost jeho hlasu byla ta tam. „Ohnul jsem ty malájaponské parchanty přes stůl a osmažil jim prdele. Vloží investice do hlubokovodního přístavu a železniční tratě, abych mohl ten materiál

odtamtud dostat. Přijde je to na pouhých 150 milionů,“ jásal. Do bledých tváří se mu vrátila barva. „Pochopitelně, že jedna z mých společností bude zajišťovat stavební práce.“ Přiložil tajnůstkářsky prst na ústa a já se spokojeně uchechtl; v takové náladě jsem ho dlouho neviděl. „Postavím granulační linku a...“

Pokračoval v popisu celé operace a pokaždé, když vzpomněl položku, ve které zabodoval, bouchl mě po rameně. „Co ti to přinese?“ zeptal jsem se nakonec. Pohlédl na mě poněkud zaraženě.

„Myslíš na peníze?“ zeptal se.

„Jistě. Na co jiného?“

„Kčertu, Bene. Už jsem ti to vysvětlil dřív. Peníze nejsou důležitá. Nejde o ně. Jde o export a zaměstnanost. Otevření nových zdrojů, investice pro budoucnost, realizace potenciálu naší země a -“

„A vyždímat z toho ďábelský zisk,“ dokončil jsem větu za něj.

Znovu se zasmál. „Jsi příliš mazaný, Bene. Myslím, že toho bude vskutku dost. Ale láká mě hra, ne skóre.“

„Viděl jsi časopis Time z minulého týdne?“ zeptal jsem se.

Věděl jsem, že ho tím pěkně popíchnu.

„Ach, pro živého boha, Bene,“ protestoval, „kde bych vzal čas?“

„Tvé jméno figuruje na seznamu deseti nejbohatších lidí světa.“

„Ti parchanti,“ zamumlal temně. „Teď mi kdekdo zdvojnásobí ceny. Proč si nehledí vlastních kšeftů?“

„A kvůli tomu se zabíjíš.“

„Máš pravdu, Bene, cítím se trochu vyčerpaný. Proto jsem si také vybral týden - celý týden dovolené.“

„Úžasná dovolená,“ dráždil jsem ho. „Dovolená, kam za tebou každou půlhodinu přiletí na poradu tví nohsledi a kde zbytek času stráví u rádia.“

„Na to zapomeň,“ usmál se. „Schovám se a ty půjdeš se mnou.“

„Co míníš dělat, Lo?“ zvědal jsem.

„To ti řeknu později,“ odbyl mě. Blížili jsme se k odbočce z prašné cesty a já zpomalil, abych zahrnul k chatám.

„Jeď přímo, Bene. Chci do jeskyně. Celé týdny jsem o tom místě přemýšlel.“ Ztišil hlas. „Když věci za jednacím stolem začaly být opravdu těžké, uvažoval jsem o míru a tichu toho místa. Zdálo se mi, jako by...“ Zmlkl a rozpačitě si odkašlal. Louren tímto stylem nemluvil často.

Sally v zelené blůzce a khaki kalhotách pracovala u zadní stěny jeskyně. Rozpuštěné vlasy se jí hedvábně leskly.

Jakmile pozvedla při pozdravu hlavu, zjistil jsem, že si po týdnech zase namalovala rty.

Okamžitě si všimla Lourenových ztrhaných rysů, a třebaže se o tom ani slovem nezmínila, zahlédl jsem v jejích očích starost. Pozdravila ho tiše, téměř odmítavě, a hned se zase obrátila zátky ke stojanu. Louren bez zdržování zamířil k portrétu bílého krále a já ho pomalu následoval. Posadili jsme se a v klidné pohodě jsme prohlíželi tu záhadnou postavu.

„Bene, nemáš pocit, jako by ti chtěl něco říct?“ začal

Louren po delším mlčení.

Slyšet takovou otázku od Lourena bylo téměř absurdní, ale já ji bral vážně, protože jsem poznal, že je naprosto upřímný.

„Ne, Lo. Myslím, že ne.“

„Něco tu musí být, Bene,“ prohlásil s jistotou. „Něco, coscoj jsme museli přehlédnout. Klíč k celé záhadě tohoto místa leží zde v jeskyni.“

„Jistě, Lo, mohli jsme...“ začal jsem, ale všiml jsem si, že mě neposlouchá. Sally se k nám přidala. Posadila se vedle Lourena a sledovala jeho tvář s neskrývaným zájmem.

„Ten pocit mě nikdy nezklamal, Bene,“ pokračoval Louren.

„Vzpomínáš na důl v Desolation Valley? Moji geologové už otočili palec dolů, ale já měl stejný pocit jako dnes. Pamatuješ?“

Přikývl jsem. Desolation Valley v současnosti dávalo dvacet tisíc karátů vzácných diamantů měsíčně.

„Někde tady něco je, tím jsem si jistý, ale kde?“ Otočil se a pohlédl mi do očí, jako bych já ukrýl to, co hledá. „Kde to vězí, Bene? Podlaha, stěny, klenba?“

„Nebo jezero,“ dodal jsem.

„Dobrá, začneme jezerem,“ souhlasil.

„Je strašně hluboké, Lo. Žádný potápěč =

„Co víš o potápění?“ přerušil mě otázkou.

„Nu, párkrát jsem to zkusil a-“

„Proboha, Bene vskočil mi do řeči. „Když budu potřebovat operaci srdce, půjdu za Chrisem Barnardem a ne k místnímu veterináři. Kdo je nejlepší potápěč na světě?“

„Myslím, že Cousteau.“

„Prima. Pošlu za ním své lidi. On už se o jezero postará. A teď k podlaze.“

Když jednáte s Lourenem, je to stejné, jako by vás zastihl uragán. Po celé hodině měl v hrubých rysech připravený plán, jak řádně prohledat jeskyni. Nakonec řekl jakoby mimochodem:

„Fajn, Bene. Co kdyby ses vrátil do tábora? Potřebuji být nějakou hodinku sám.“ Mrzela mě každá minuta strávená bez jeho společnosti, ale přesto jsem okamžitě vstal.

„Jdeš se mnou, Sal?“ zeptal jsem se. „Louren chce být sám,“

„Ach, Bene jsem u prostřed-“

„To je v pořádku, Bene,“ vložil se do našeho hovoru Louren.

„Nebude mě rušit.“

Chata pro hosty už byla dávno přichystána, ale já zašel dohlédnout na vybalování Lourenových tašek. Všiml jsem si kytky divokých lilii ve džbánu na pivo vedle postele. Budu muset našemu matabelskému kuchaři a komorníkovi

poděkovat za tu milou pozornost, která oživila prázdnotu pokoje.

Spokojený s Lourenovým bydlením jsem zašel do centrální chaty, a když jsem se ujistil, že lednička obsahuje dost ledu i studené vody, vytáhl jsem novou láhev Glena Granta - Louren i já jsme měli pro tento nektar stejnou slabost. Ještě jsem neskončil s otvíráním, když se ozval V sousední kanceláři hluk. Ral a Leslie se vraceli z práce. Neměl jsem nejmenší úmysl odposlouchávat jejich konverzaci, ale dělicí přepážka byla tenká jako papír.

Ral vrčel jako rozlícená šelma a Leslie ječela.

„Ty jsi tak nechutný!“ syčela bez dechu. Měl jsem za to, že ji fyzicky obtěžoval. „Jednou tě někdo přistihne.“

„Jen když mě nechytí dnes v noci,“ prohlásil Ral.

„Pššt,“ nabádala ho k tichosti, ale marně.

„Celých pět týdnů. Už jsem myslel, že nepřijede nikdy. Málem jsem zešlel.“

„Chudáčku můj malý,“ litovala ho Leslie výsměšně.

„Sklapni, má milá, sklapni,“ odsekl Ral. Zastyděl jsem se za svou indiskrétnost, tiše postavil láhev na stůl a vyplížil se z místnosti. Trochu mě mátló, jak mohl Lourenův příjezd, protože Ral mluvil bezpochyby o něm, tak dramaticky vylepšit jejich intimní vztah. Trochujsemjim záviděl, protože já něco takového nemohl očekávat.

Konzervovaná a trvanlivá strava už nám všem lezla krkem.

Zkazila nám žaludky. Louren však s sebou přivezl spousty čerstvého ovoce, zeleniny a masa, a večer jsme si pochutnávali na seleti v zlatě hnědém županu křupavé kůrčičky. Pečené brambory, zelený hrášek a gigantická mísa čerstvého salátu doplňovaly menu. U jídelního stolu ten večer konverzace vážla.

Jen co nádobí zmizelo ze stolu, Louren si zapálil doutník a já naplnil sklenky. Všichni jsme se shlukli kolem něj. Nejdřív jsem ho seznámil s objevem lomu a dedukcemi, které jsme z něj vyvodili. To přimělo Sally, že ukázala svou rekonstrukci města.

Nečekal jsem, že Louren zareaguje takovým způsobem.

Myslel jsem, že ho potěší stejně jako nás, ale že naše fantazie vezme za ověřený fakt, to mě překvapilo. Vzrušeně vyskočil ze židle a horečně zkoumal každý detail. Vystřeloval krátké otázky, znovu si sedal na okraj židle a s planoucíma očima soustředěně hltal obrázky města. S bledou, ztrhanou tváří působil dojmem šilence.

Sally s mazanou prozíravostí předvedla portrét bílého krále naposled. Když obraz pověsila na tabuli, Louren ztuhl. Bílý král nesl plnou válečnou zbroj: helmici, lesklý bronzový prsní plát a štít zavěšený spolu s krátkým mečem u pasu.

Vycházel v doprovodu své družiny z kamenné brány vysokých vnějších hradeb a zkadefřený ohnivě zlatý vous ještě umocňoval jeho královské vzezření. Jeden z dvořanů nesl jeho válečnou sekeru, jiný luk a toulec s šípy a třetí zlatý kalich věčného života.

Sally při malování nešetřila trpělivostí ani barvami a na tomto obraze, který byl nejpůsobivější z celé série, si dala zvlášť záležet. Všichni jsme na něj mlčky zírali. Náhlý impuls mě donutil přistoupit blíž. Dokonce mi v tom překvapení ze sklenky vyšplíchlo trochu whisky. Pod maskou vousů jsem si toho dřív nevšiml, ale nyní jsem poznal, koho si Sally vybrala za model pro portrét bílého krále. Obrátil jsem se k Lourenovi. Ano!

Stejně vysoké čelo, stejně ušlechtilé obočí nad široce posazenýma bleděmodrýma očima, stejný rovný nos s jemně tvarovaným chřipím a stejná pyšná křivka úst s mírně smyslným našpuhlením dolního rtu.

„Bene!“ řekl chraptivým hlasem, aniž odtrhl oči od portrétu.

„Až do dnešního večera jsem nechápal význam toho všeho. Doposud to byly jen záhadné kamenné bloky a pár korálků či zlatých zlomků. Tohle je opravdu důležité. Tihle lidé, kteří dospěli ke konci svého světa, postavili v divočině něco tak velkolepého a „Odmlčel se a pomalu zavrtěl hlavou, jako by nemohl pochopit velikost jejich úsilí. Pak se otočil ke mně.

„Bene, musíme zjistit, co se s nimi i jejich městem stalo.

Nezáleží mi na tom, jak dlouho to bude trvat a kolik to bude stát. Musím to vědět.“

Uhasil zbytek doutníku, vyskočil ze židle a začal rázovat sem a tam se stěží zadržovanou divokostí.

„Bene, přišel čas všechno zveřejnit. Svolám tiskovou konferenci. Chci vás tam mít všechny, abyste vysvětlili, o čem jde.

Svět se musí o těchto lidech dozvědět.“

Žaludek mi ztuhl leknutím.

„Lo, tohle nemůžeme udělat,“ protestoval jsem kokane. „Teď ještě ne - prosím!“

„Proč ne?“ Postavil se bojovně proti mně.

„Ještě nemáme dost důkazů.“ Zhrozil jsem se představy, jak mě kritici rozdupají a roznesou na kopytech, jestliže vyjdu na scénu s tak chabým scénářem. „Skalpují nás, Lo. Roztrhají na kusy.“

„Ukážeme jim tohle,“ kývl k obrazu.

„Bože!“ zachvěl jsem se při té myšlence. „Tohle je pouhá fantazie. Jediná věc na obraze, kterou můžeme brát vážně, je ten kalich.“

Louren na mě dál hleděl vyzývavě, ale já viděl, jak se mu šilenství vytrácí z očí. Znenadání se provinile usmál a hřbetem ruky se praštil do čela.

„Jejda!“ Rozesmál se. „Asi jsem příliš unavený. Na chvíli jsem měl dojem, že tyhle obrazy jsou realita, že jsou živé!“

Opětně pohlédl na portrét a pozorně si ho prohlížel. „Musím to vědět, Bene,“ opakoval znovu. „Prostě to musím vědět.“

DRUHÝ DEN PŘI OBĚDĚ u smaragdového jezírka mi Louren vysvětlil, kam spolu pojedeme. Vzal Sallyin uhel a začal kreslit na hladký povrch skály.

„Tady jsme my a zde, sto kilometrů od nás, leží ruiny

Dombosha. Pokud jsou tvé teorie správné, musela obě místa kdysi spojoval starověká karavanní cesta. Vezmeme landrover a pojedeme napříč krajinou. Zkusíme ji najít.“

„Je to pěkně drsný kraj,“ poznamenal jsem bez nadšení.

„Naprostě neznámý terén, žádné cesty, žádná voda.“

„A žádní BYM,“ usmál se Louren.

„Tohle zní neodolatelně.“ Vrátil jsem mu úsměv s vědomím, že tohle bude spíš terapeutická záležitost než vědecká expedice.

„Kdy vyrazíme?“

„Zítřka ráno s prvním světlem.“

Vzbudil jsem se ještě za tmy. Hodiny na nočním stolku ukazovaly půl páté, což bylo příliš pozdě na další spánek a příliš brzy na vstávání. Uvažoval jsem o chystané výpravě, když se dveře chatky začaly pomalu otvírat. Už jsem se chystal, jak zloděje zaskočím, ale v měsíčním světle jsem mezi dveřmi poznal siluetu vlasatého Rala.

Jj

Polekal mě, a tak sem na ně zakřičel: „Co to děláš

Moje leknutí nebylo nic proti Ralově reakci. S děsným zavytím vyskočil metr do vzduchu a mával rukama jako jeřáb křídly při zasnubním tanci. Trvalo mu minutu nebo dvě, než se natolik vzpamatoval, aby dokázal dojít ke svému lůžku.

„Byl jsem na záchodě,“ vykoktal roztřeseným hlasem. Uklidnil jsem se. Napadlo mě, že Ral byl u Leslie, ale nechápal jsem smysl jeho počínání. Raději jsem vstal, oblékl se a šel zkontrolovat landrover.

Téměř celý první den jsme s Lourenem hledali cestu přes

Krvavé pahorky, kterou by landrover dokázal zvládnout. Jeli jsme kolem skal na sever, a teprve když se pomalu rozdrobily do menších kopečků, podařilo se nám vyjet jeden příkrý úzký průsmyk. Těžký drsný výjezd dokonale prověděl vlastnosti našeho výkonného stroje. Jakmile jsme však vyjeli nahoru, otevřela se před námi savana řídké porostlá akáciemi, a my mohli docela svižně pokračovat k jihu v naději, že narazíme na stezku, kterou si Louren zakreslil do své podrobné mapy.

Tu noc jsme tábořili poblíž místa, kde měla naše pomyslná stezka ležet. Při objemu zásob a paliva, které jsme vzali s sebou, nezbývalo ve voze místa na spaní. Taky jsme ten výlet pojali skautsky, abychom na chvíli zapomněli na špínu a smog civilizace - něco na způsob nostalgického návratu k expedicím, které jsme spolu podnikali v mládí.

Nad dřevěným uhlím jsme si opekli párek pouštních kurů a zapili je Glenem Grantem a teplou vodou ze smaltovaných hrnků.

Pak jsme si vyhrabali v tvrdé zemi vedle vozu mělké prohlubně pro zadek a záda a zalezli do spacích pytlů. Ještě hodinku jsme ospale klábosili, než nás přemohl spánek.

Za svítání si Louren masíroval zadek a opatrně rozhýbával ztuhlé svaly.

„Právě jsem si připomněl, že už mi není dvacet,“ sténal. Ale třetí den již vypadal, jako by mu dvacet bylo. Slunce mu vrátilo zdravou barvu a kruhy pod očima se vytratily. Zase se smál uvolněně jako za starých časů.

Postupovali jsme pomalu a členitý rozlámaný terén nás často nutil vracet se po vlastních stopách zpátky. Obvykle jsme musel z landroveru vystoupit a jít pěšky hledat sjízdnou cestu. Ale nebylo proč spěchat a těšila nás každá míle, kterou jsme urazili krajinou, jejíž charakter se měnil s čarovnou rychlostí, jak to jen Afrika umí.

Cestou na východ trvale přibývalo důkazů o přítomnosti ptáků a zvěře. Pouštní druhy vystřídal perličky, koroptve frankolíni a obrovští dropi. Mezi stromy mopani a masasa se občas mihla stříbřitá šed' běžící antilopy kudu s dlouhými spirálovitými rohy sklopenými na hřbetě.

„Voda nebude daleko,“ prohlásil Louren. Zastavili jsme na okraji jedné z otevřených mýtin porostlých žlutou trávou a pozorovali stádo hrivnatců šavlorohých zacházející mezi stromy na opačném konci louky. Nejmajestátnější ze všech afrických antilop, se sněhobílou náprsenkou kontrastující s černým zbytkem těla, drželi pyšně hlavy se zakřivenými rohy.

„Další ohrožený druh,“ poznamenal jsem smutně. „Ustupují před člověkem a jeho chamtivostí.“

„Ano,“ souhlasil Louren. „A přitom neexistuje jediný exemplář druhu homo sapiens, který by byl z poloviny tak krásný jako tato zvířata,“ dodal. „Raquel Welchovou nevyjímaje.“

Na noc jsme se utábořili v lesíku stromů masasa oděných do exotického jarního listoví v barvách, jakými se nemůže pochlubit žádný jiný strom na světě - od růžové přes měkce zářící béžovou až k ohnivě rudé. Přes den Louren zastřelil mladého samečka impaly. Plátky z jeho masa obalil slaninou a osmažil v těžkém železném rendlíku. Já zatím připravil omáčku z cibule, rajčat a hory česneku. Spolu se silnými krajíci tmavého chleba namazaného žlutým máslem z konzervy mi ta kombinace chutnala líp než i to nejluxusnější jídlo, které jsem kdy okusil.

„Kdybys někdy sháněl práci, Lo, vezmu si tě za kuchaře,“ chválil jsem jeho výtvar s plnými ústy. Zasmál se a odešel k landroveru zapnout rádio.

„Proč to?“ zeptal jsem se.

„Jen zprávy.“ Zatvářil se trochu provinile. „Nemůžu si dovolit ztratit kontakt úplně.“

Poslouchali jsme, jak šílící svět strádá a bojuje. V tomto vzdáleném světě ticha se záležitosti lidstva zdály nějak málo důležité, drobné a pomíjivé.

„Vypni to, Lo,“ řekl jsem. „Komu je toho třeba?“

Louren už sahal po knoflíku, ale ruka mu strnula, když hlasatel vyslovil známé jméno.

„Rádio Lusaka oznámilo, že vůdce bandy teroristů, která včera při přepadu policejního oddílu v okrese Wankie v Rhodesii zabila čtyři a zranila dva policisty, je samozvaný

„plukovník“ Timothy Mageba. Tentýž Mageba, o kterém psal světový tisk před dvěma měsíci v souvislosti s dramatickým únosem letadla. Mluvčí rhodeské policie označil Magebu za jednoho z nejnebezpečnějších teroristů Afriky. Za informaci vedoucí k jeho dopadení nebo smrti byla vypsána odměna deset tisíc rhodeských dolarů.“

S gestem odporu vypnul rádio a vrátil se k ohni. Než promluvil, přihnul si whisky.

„Operuje pouhých sto padesát kilometrů severně od nás. Dal bych nevím co za příležitost toho darebáka dostat.“ Zpráva o Timothym mě silně rozrušila, a tu noc jsem dlouho ležel s rukama za hlavou a pozoroval hvězdnou nádheru noční oblohy. Teprve když Venuše zašla za obzor, dostavil se spánek plný ošklivých snů. Ranní slunce zalilo vršky kopečků čerstvým zlatem a rozpálilo nebejedovatými odstíny červené a fialové barvy. Světlo však zahnal temné myšlenky, a my se zase smáli jako dřív a povídali si při pomalém postupu na východ. V půli dopoledne jsme na severu spatřili kroužící supy - pod agresivně modrým nebem se pomalu otáčelo velké kolo černých skvrn. Pozorování letu těchto groteskních mrchožroutů je jedním z nejúchvatnějších zážitků, jaké může Afrika nabídnout.

Pokaždé vás totiž zavede na scénu nějaké tragédie nikdy nekončícího dramatu divočiny.

„Pár kilometrů,“ poznamenal Louren a dychtivě vyhlížel supy čelním sklem landroveru. Sdílel jsem s ním jeho nedočkavost.

Pro peklo zničených měst a ztracených civilizací platil stejně přísný a syrový zákon zubů a drápů jako pro divočinu, a my se měli stát jeho svědky.

Pět set metrů před námi jsme spatřili stromy s vrcholky hustě obsazenými ptáky s nahrbenými hřbety. Vypadaly jako stromy pekelného sadu s úrodou ďábelských plodů.

„Vyrazili na lov,“ jásal Louren. „Co je asi drží v korunách stromů a na obloze?“

Zastavil a vypnul zapalování. Vylezli jsme z vozu a Louren zkontroloval náboje pro svou velkou pušku magnum 0.350. Střely s tvrdým pláštěm vyměnil zajíné, s měkkýmnosem, které zabíjí spolehlivěji.

„Jdeme,“ řekl. „Strašně rád bych potkal lva s černou hřívou.“ Zaklapl zámek pušky. „Bene, vezmi si brokovnici.“

Mám už takovou povahu, že dokud je lev z dostřelu, jsem s

Lourenem zajedno, ale jakmile se přiblíží, mám raději pušku, kterou nemůžu minout.

Louren se ponořil do trávy vysoké po pás a já ho následoval pár kroků stranou, aby mi nestál v ráně, kdybych musel střílet. Kapsa se mi nadouvala náhradními náboji. Šli jsme pomalu a snažili se určit ohnisko zájmu supů rozptýlených po stromech na ploše asi čtverečního kilometru.

Naše napětí rostlo; čekali jsme, že každým krokem narazíme na smečku lvů zalehlých v trávě. Louren signalizoval každou změnu směru, protože jsme nešli přímo, ale šněrovali louku sem a tam. Z blízkých stromů vzlétali supi. Jakmile se tyto ohybní ptáci ocitli ve svém přirozeném živlu, zázračně se proměnili v nádherné elegantní tvory.

Vzrušením a příjemným strachem mi vyschlo v krku. Na

Lourenových zádech narůstala tmavá skvrna, kterou nemělo na svědomí pouze vedro. Každý jeho pohyb byl nabit zadržovanou energií připravenou explodovat při prvním náznaku kořisti.

Tuhle fázi lovu jsem miloval - ve většině z nás je skryta atavistická vášeň lovce - ale vlastní zabíjení se mi protiví.

Louren strnul, pušku připravenou, a upřeně zíral před sebe.

Připravil jsem se na silnou detonaci, která musela vzápětí následovat. Vteřiny se táhly pomalu jako kapky oleje, ale Louren stál nehybně dál a jen nepatrné natáčení hlavy signalizovalo, že ještě stále hledá.

Opatrně jsem se k němu přiblížil. V kruhu zdupané a zválené trávy ležel mrtvý buvol. Břicho měl nafouklé plyny a jeho mrtvé oči a otevřená tlama se hemžily velkými, leskle zelenými mouchami. Na tlusté kůži s hrubými černými chlupy poseté lesklými lysinami a strupy však nebyly žádné stopy po zubech či drápech.

Šel jsem blíž, oči upřené na zem před sebe, abych nešlápl na větvičku, a na kousku volné země, kde mravenci zkyprili půdu, jsem uviděl drobné dětské šlápoty.

Okamžitě se mi zjezily chlupy v zátylku, protože jsem narazil na něco mnohem nebezpečnějšího než celá smečka lvů.

Rychle jsem si prohlédl mrtvého buvola. Ze záhybů kůže na zvířecím krku trčelo pět centimetrů křehkého rákosového stonku. Okolí rány bylo silně napučené.

„Lo!“ zakrál jsem přiskrceným hlasem. „Pojďme pryč, a rychle. Tohle je úlovek Křováků.“

Louren zprudka otočil hlavu a podíval se na mě. Okraje chřípí mu zbělely jako porcelán.

„Jak to víš?“ zeptal se chraptivě.

„Stopy u tvých nohou a šíp v buvolím krku.“

Pohlédl dolů a okamžitě mi uvěřil. „Tohle je tvůj džob, Bene.“

Co budeme dělat? Potil se stejně silně jako já.

„Pomalů! Jen pomalů,“ šeptal jsem. „Neotáčej se a nedělej žádné prudké pohyby. Zřejmě nás pozorují. Právě teď a tady.“

Začali jsme opatrně couvat, pušky sevřené ve zpocených dlaních. Oči nám ustrašeně kmitaly ze strany na stranu.

„Pro živého boha, Bene promluv k nim,“ šeptal Louren. Stačil jsem si uvědomit, že strach z jedu může udělat měkkotu i z muže, jakým byl Louren.

„Nesmíme nic riskovat. Může je vyprovokovat cokoliv.“

„Možná jsou za námi.“ Lourenovi se třásl hlas a já cítil, jak se mi krčí kůže mezi lopatkami při myšlence, že každým okamžikem zaslechnu svištění šípu. Jak jsem tak couval dál, hrůza pomalu mizela. Padesát metrů od kořisti jsem se konečně odvážil a zvolal: „Mír. Nechceme vám ublížit.“

Odpověď přišla okamžitě. Přiletěla jako pták bez těla, jako by promluvil sám horký vzduch.

„Řekni velké bílé hlavě, ať odloží zbraň, protože ho neznáme.“

„Xhai,“ vykřikl jsem úlevou a radostí, „bratře!“ „Jeho oko bylo jasné jako žlutý měsíc. Jeho kopyta vykřesala oheň z železných hor.“

Zpívali jsme buvolí píseň spolu. Muži dřepěli kolem praskajícího ohně a vytleskávali složitý rytmus. Ženy tančily v kruhu kolem nás, houpaly se a šoupaly nohama, napodobující buvola i jeho odvážného lovce. Světlo ohně ozařovalo jejich zlatožlutá dětská těla s překvapivě objemnými hýžděmi, a drobné tučné prsy jim poskakovaly v rytmu tanečních

kroků.

„Šíp jako pták vyletěl z mých rukou. Rychlý jako včela či padající jestřáb. „

Větvě stromů kolem nás zdobily girlandy buvolího masa rozvěšeného k sušení a za hranicí světla ohně pěl k hvězdné obloze svůj žal sbor hyen marně nasávajících omamnou vůni.

„Vytékající krev byla jasná jako květ. A sladké jako med je maso z jeho těla. „

Tanec skončil a ženy se hrnuly k ohni. S chichotáním a štěbetáním se pokoušely nacpat do svých kulatých bříšek další potravu. Křováci obdivují tělesnou velikost a Louren jim musel připadat jako velký zlatý obr. Ženy si o něm otevřeně povídaly a diskuze se nevyhnula ani docela intimním záležitostem.

Jejich pohledy sjížděly z Lourenovy zlaté hlavy stále níž, až jsem nevydržel a hlasitě se rozchechtal.

„Co je tu tak směšného?“ zeptal se Louren a já mu to vysvětlil.

„Můj ty bože! Tohle že říkaly?“ Šokovaný Louren zděšeně pohlédl na ženy, ale ty si jen dlaněmi zakryly ústa a chichotaly se dál.

Posadil jsem se mezi Xhaiho a Lourena a dělal jim tlumočníka. Jeden doutník Romeo a Julie kouřil, zatímco druhý ho žvýkal. Protože oba milovali lov, povídali si o zvěři a ptácích.

„Můj dědeček mi vyprávěl, že když byl mladý, bylo pod velkou řekou buvolů jako kobylek. Zem sejimijen černala, ale pak přišla červená nemoc.“

„Dobyťčí mor,“ vysvětloval jsem Lourenovi.

„Začali umírat, že padali jeden přes druhého. Bylo jich tolik, že supové nemohli létat, jak měli těžká břicha. Buvolí kosti ležely na slunci a bělaly se jako louky sasanek namaqua na jaře.“

Hovořili dál i potom, co se ženy s dětmi schoulily na prašnou zem a podobné žlutým štěnatům usnuly. Vyprávěli si o vzácné zvěři a velkých lovech, až se při ohni spřátelili.

Nakonec se mi Xhai ostýchavě svěřil. „Rád bych šel na lov s někým, jako je on. Mohl bych mu ukázat slona podobného těm, které lovil můj děd. Má zuby silné jako můj pas a delší než násada velkého oštěpu.“

Tak tím končí další snaha hledat ruiny nebo karavanní cesty, pomyslel jsem si, když jsem viděl, jak se Lourenova tvář po nabídce rozjasnila.

„Ale budeš prý muset nechat landrover tady. Říká, že nás dnes slyšeli půl hodiny před příjezdem, a slon je starý a chytrý. To znamená, že musíme jít spát, protože nás zítra čeká pekelný den.“

Výcházející slunce nás ráno zastihlo už třetí hodinu na pochodu. Rosa nám zmáčela nohavice až do výše kolen, ale pochod vyhnal noční chlad z kloubů a my se překonávali a natahovali krok, abychom stačili drobným hnědým postavičkám před námi. Xhai s Ghalem běželi uvolněným klusem, kterým vydrží neúnavně polykat kilometry celý den.

„Jak se cítíš, Bene

Zavrčel jsem a přehodil pušku na druhé rameno.

„Ti parchanti nás určitě uženou.“

„Bratře, to je teprve začátek,“ varoval jsem ho. Zavedli nás do skalnatého terénu, kde ze země vybíhaly černé hřbety železného kamene a šedivé pichlavé trní bylo takřka neprůchodné. Co chvíli jsme narazili na hlubokou strž s tabulovitými výchozy hornin. Divoké oslňující slunce vysávalo vodu z našich těl a na košilích nám zanechávalo nepravdivé mapy bílé soli. Byl to přesně ten typ krajiny, jaký by si zvolil za své útočiště starý chytrý slon, který po celý život unikal nástrahám člověka.

V poledne jsme půl hodiny odpočívali ve stínu balvanu, jehož černý povrch pálil při dotyku jako vytažený z pece. Když jsme po několika doušcích teplé vody opět vyšli, téměř okamžitě jsme narazili na stopu.

„Tady a tady.“ Hrotem otráveného šípu označil Xhai otisky podušek sloní tlapy na půdě tvrdé jako kámen. „Vy to nevidíte?“ divil se. Obcházelí jsme místo dokola a znalecky pokyvovali hlavami, ale ani jeden z nás nic nespasil.

„Jestli tohle je sloní stopa,“ bručel Louren, „tak já jsem čínský dráteník.“ Ale Xhai suverénně nabral v trní nový kurz a vedl nás vzhůru na další skalnatý výběh tvořený kamennými plotnami po stopách, které jsme s Lourenem ani jednou nezahledli. Poblíž vrcholu kopce ležela hromada sloního trusu, který byl navzdory spalujícímu žáru ještě vlhký. Nad ním se vznášel oblak žlutých a oranžových motýlů přilákaných vláhou.

Trus připomínal obsah matrace napané kokosovými vlákny.

„Já moc líto,“ zašeptal jsem Lourenovi, „prósim, spravila hrnec - tempo, tempo.“

„Ten chlápek je snad čaroděj.“ Louren zakroutil nevěřicně hlavou, sňal pušku z ramena a strčil si ji pod paži.

Šlijsme dál, ale už mnohem pomaleji. Často jsme museli stát, dokud Xhai s Ghalem neprohledali houštiny před námi. V nepřehledném terénu to byl nervy drásající postup s každým krokem uskutečněným teprve na pokyn Xhaiho půvabné dlaně. Když kývala, popošli jsme kupředu, a když strnula, strnuli jsme také.

„Pojďte,“ řekla ruka a my poslušně vykročili. Pak náhle „Stát!“ Růžová dlaň sjela rázně dolů jako sekera, svinula se v pěst a vystřelila kupředu. Ukázat na kořist prstem by totiž přineslo smůlu.

Zůstalijsme stát celí zkoprnělí, zpoceně tváře obrácené k trnitě stěně, v níž se náhle jako duch zjevil šedý slon. Hora staré šedivé kůže plné vrásek se pohybovala lenivým šouravým krokem směrem od nás. Mezi zadními nohama a pod břichem sloního patriarchy plátly záhyby volné kůže. Oháňku měl lysou bez jediné štětky a na hřbetě se mu zřetelně rýsovaly obratle páteře. Starý slon. A velký slon.

„Zůstaňte zde!“ Xhai ukázal na Ghala a na mě. Přikývl jsem.

„Ty pojď se mnou!“ Xhaiho ukazováček zakýval na Lourena.

Obcházelí slona stranou a Xhai, který Lourena vedl na místo, odkud bude mít čistou ránu na hlavu nebo komoru, vypadal vedle něj jako hračka.

Slon zastavil a začal spásat trní. Špičkou choboty jemně odtrhával bledě zelené výhonky, cpal si je do tlamy a blízkost nebezpečí nevnímal. Louren se mezitím dostal do vhodného postavení a zaujal střelecký postoj. S nohou nakročenou

se nahnul kupředu připravený zachytit zpětný ráz těžké kulovnice.

V ospalém tichu zahřměl výstřel nečekaně silně. Slyšel jsem ještě, jak kulka pleskla o sloní tělo. Její náraz slona otočil čelem k Lourenovi, žluté kuzele slonoviny vysoko zdvižené a mohutné šedé uši sklopené dozadu. Jakmile spatřil člověka, zlobně zaječel a dlouho doutnající nenávist se rozhořela naplno.

Hned na počátku výpadu uhnul doleva tak, že ho před dalším výstřelem kryly trnité keře. Viděl jsem, jak Louren vybíhá na stejnou stranu, aby měl novou příležitost k čisté ráně. Noha mu však zapadla do díry vyhrabané mravenečnickem a v plném běhu upadl. Otřesený zůstal ležet přímo v cestě rozzuřeného zvířete, pušku, která mu vypadla z ruky, pár kroků před sebou.

„Lourene!“ vykřikl jsem a vyběhl s brokovnicí zastavit řítící se monstrum.

„Tady!“ řval jsem v běhu. „Sem!“ Snažil jsem se upoutat pozornost tlustokožce na sebe a koutkem oka jsem zahlédl, jak se Louren zvedá na kolena a namáhavě po čtyřech leze ke své pušce.

„Stůj! Stůj!“ vykřikl jsem z plných plic. Podařilo se. Slon skutečně zastavil, otočil hlavu a prasečima očkami hledal původce křiku. Zvednutým chobotem pátral po mém pachu.

Posadil jsem pažbu brokovnice do ramene a na vzdálenost třiceti metrů jsem zamířil na drobné oči v naději, že ho aspoň oslepím.

„Prásk! Prásk!“ Střelil jsem mu do tváře. Rozběhl se ke mně a já na okamžik pocítil ohromnou úlevu, že si pro svůj nový útok vybral jiný cíl. Potřeboval jsem ho odvést od Lourenata jediné bylo důležité. Roztřesenými prsty jsem v kapse lovil nové náboje, i když jsem dobře věděl, že než stihnu znovu nabít, bude pozdě.

„Utíkej Bene, utěč,“ do dusotu sloních tlap zněl Lourenův hlas. Ale já zjistil, že mi nohy vypověděly službu. Stál jsem v cestě valící se šedivé mase a stupidně hledal náboje, které v mi té chvíli byly stejně platné jako hrst pepře.

Výstřely Lourenovy kulovnice probudily můj zpitomělý mozek.

Jeden - druhý. Šedá lavina zbavená života se řítíla setrvačností dál, mozek roztříštěný průletem těžké střely.

Nohy mi musely zakořenit v zemi, protože jsem se nemohl ani pohnout. Vymršťený chobot mě zasáhl a já cítil, jak letím vzduchem. Dopad na zem byl strašně tvrdý, a než jsem ztratil vědomí, v hlavě mi vybuchl ohňostroj jasných barev a ostrých bodavých světél.

„Ty parchante hloupý. Malý statečný parchante.“ Z dlouhého černého tunelu ke mně dolétl Lourenův hlas a jeho zvuk mi v hlavě zněl jako ozvěna. Požehnaná vláha mi zaplavila tvář a rty, a když jsem otevřel oči, viděl jsem, že má Louren mou hlavu v klíně a polévá mi obličej vodou z láhve.

„Kdo je u tebe parchant?“ zakrákal jsem. Výraz ulehčení, který mu rozjasnil ustaranou tvář, patřil k tomu nejhezčímu, co jsem v poslední době viděl.

Byl jsem ztuhlý a celý bolavý. Žáda a kříže jsem měl potlučené a na hlavě bouli, která už při pouhém dotyku zabořila až běda.

„Můžeš chodit?“ staral se Louren.

„Zkusím to.“ Nebylo to tak zlé. Dokonce jsem se nabídl, že je vyfotografuji. Mohutné zvíře klečelo jako při modlitbě a na jeho hlavě podepřené zažloutlými křivkami klů seděl Louren s oběma Křováky.

„Na noc se utáboříme u vody ve skále,“ prohlásil Xhai, „a zítra se vrátíme pro zuby.“

„Jak je to daleko?“ zeptal jsem se v obavách.

„Blízko,“ ujistil mě Xhai. „Velmi blízko.“ Nejistě jsem se na něj usmál. Už jsem slyšel, jak stejnými slovy popisuje cestu dlouhou osmdesát kilometrů. „Dnes by to mělo být zatraceně blízko,“ komentoval jsem jeho slova anglicky. K mému překvapení bylo tábořiště mnohem blíž, než jsem čekal - a spoustu dalších překvapení jsem nečekal vůbec. Překulhal jsem jeden hřeben a s Lourenovou rukou pod paží jsme scházeli na širokou žulovou plotnu. Měla tvar ploché kopule s rozlohou možná pěti fotbalových hřišť. Stačil mi jediný pohled na řady mělkých kruhových děr pravidelně rozložených po celém povrchu kamenného plata a zajásal jsem radostí. Už jsem vůbec nepotřeboval Lourenovu oporu. Oba jsme se rozběhli dolů a smáli se při pohledu na uspořádané linie prohlubní.

„Bude jich tu hodně, Bene,“ radoval se Louren. „Možná tisíc,“ zkusil odhadnout jejich počet.

„Víc!“ oponoval jsem. „Nejmíň dva.“

Chvilku jsem se odmlčel a představil si dlouhé řady otroků v řetězech, jak vkleče drtí těžkými železnými tlouky zlatonosnou rudu v kamenných mozdířích u svých nohou.

V představách jsem také viděl dozorce s koženými karabáči v rukou, kteří dohlížejí, aby otroci horninu roztloukali na dostatečně jemný prach, a řadu jiných otroků stoupajících ke starověké úpravě rudy s košíky naplněnými vytěženou rudou na hlavách. Tak nějak to zde vypadalo před necelými dvěma tisíci let.

„Kde asi leží důl?“ Louren jako obvykle myslel na totéž co já.

„A voda?“ doplnil jsem jeho otázku. „Na vymývání zlata potřebovali vodu.“

„Čert vem vodu,“ odbyl moji poznámku Louren. „Já potřebuju najít důl. Ti staří hoši zpracovávali jen materiál s obsahy od tří uncí nahoru a těžbu končili na úrovni spodní vody - tady někde kolem leží zatraceně pěkné bohatství.“

Takto skončily všechny starověké doly. Ke cti dávných prospektorů slouží fakt, že už před dvěma tisíci let objevili téměř každou lokalitu dnešních moderních dolů v centrální

Africe. Novodobí zlatokopi nedočkaví využít opuštěné zlatonosné žíly odstranili všechny stopy starověkých prací, a já si umínil, že alespoň v tomto jediném případě budu první.

Že se do dolu dostanu dřív, než přijdou vandalové se svými vrtačkami a dynamitem.

Vodu jsme našli na dně studny hluboké sedmáct metrů.

Vyrubaná v rostlé skále s obezděnými stěnami představovala nejhezčí ukázkou starověké studny, jakou jsem doposud viděl.

Křováciji zřejmě později opravili a udržovali v dobrém stavu.

Právě jsem se nad ní rozplýval nadšením, když Xhai vyhrabal odněkud ze skalní skrýše provaz spletený z řemínků surové kůže a kožené vědro. Vytáhl ze studny nádobu s čistou vodou, ve které plavala utonulá pouštní krysa a pár mrtvých žab.

Okamžitě mi bylo jasné, že bez převaření neprojde přes mé rty jediná kapka této tekutiny.

Louren vydržel obdivovat studnu celé půl minuty a už pospíchal dolů do údolí mezi dvěma žulovými hřebeny. Sledoval jsem ho, jak mizí mezi stromy a pilně hledá. Netrvalo ani dvacet minut, když se ke mně doneslo jeho vzdálené volání.

„Bene! Pojd' sem! Rychle!“ Nechal jsem zakreslování studny a belhal se za ním.

„Tady je to, Bene!“ Louren byl hrozně vzrušený a mě znovu zarazila moc, s jakou dokáže zlato zrychlit i ten nejkldnější tep a vnútit hrabivý lesk i těm nejnavenějším očím na světě.

Sotva by o mě někdo mohl říct, že jsem materialista, ale svůdnost a kouzlo zlata zrychlilo i můj dech, jakmile jsem stanul vedle

Lourena a hleděl na dílo starověkých.

Drobná deprese sama o sobě nevypadala nijak dojemně. Příkop s mírně zaoblenými břehy byl hluboký zhruba metr a běžel v meandrech dolů mezi stromy jako cesta zapuštěná do země.

„Otevřený porub,“ vysvětloval Louren. „Sledovali směr žíly.“

„A zaplněný.“ Připomněl jsem zvláštní zvyk starověkých, kteří zasypávali svá díla dřív, než je opustili. Mělký příkop vznikl sesedáním volně sypané zeminy.

„Pojd'“, řekl Louren. „Budeme ho chvíli sledovat.“

Po přibližně dvou kilometrech se příkop vytratil.

„Kdybychom našli alespoň jednu z hald,“ mumlal Louren, když jsme v bujně vegetaci pátrali po hromadě volného kamení,

„nebo kousek rudy, který přehlédli.“

Záda mě bolela, a tak jsem se posadil na padlý kmen stromu a odpočíval. Louren mezitím zmizel v lese. Konečně jsem se mohl naplno těšit z dojmu, který ve mně vyvolávala představa historie podobného místa, kdykoliv jsem se v něm ocitl sám.

Hladina vody ve studni začínala v hloubce patnácti metrů, což, jak jsem odhadoval, mohla být hloubka jejich dolu.

Jakmile začala voda prosakovat do porubu, zasypali ho a našli jinou žílu, protože neznali pumpu a nemohli vodu odčerpávat.

Tento důl byl vlastně otevřený příkop dlouhý přes dva kilometry, který byl široký necelé dva metry a hluboký patnáct metrů. Vysekali ho pomocí železných dlát, klínů a kamenných palic. Když starověcí horníci narazili na skálu tvrdou tak, že odolala jejich nástrojům, rozdělali nad ní ohně. Rozpálený povrch potom polévali směsí vody s kyselým vínem, aby popraskala. Stejný způsob používal Hannibal při rozbíjení balvanů, které bránily průchodu jeho slonů při cestě přes Alpyříkalo se mu kartaginský trik. Z vrstvy zlatonosného křemene ulamovali kousky, které v košících na provazech z kůže vytahovali na povrch.

Touto těžební metodou získali z otevřených dolů centrální a jižní Afriky přibližně sedm set tun zlata. K tomu je třeba ještě přičíst nepředstavitelné množství železa, mědi a cinu.

„Dvaadvacet milionů uncí zlata při čtyřiceti dolarech za uncii to máme osm set osmdesát milionů dolarů,“ počítal jsem nahlas. „Za to už je pěkně velký krajíc chleba.“

„Bene, kde vězíš?“ Louren se vracel. „Našel jsem kousek rudy,“ řekl a podal mi úlomek kamene.

„Co ti to říká?“

„Modrý křemen,“ zněla moje expertiza. Olízl jsem kámen, abych zvlhčil jeho povrch, a pak jsem ho podržel na slunci.

„Ale!“ vykřikl jsem, když mi do očí bleskla prasátka světla odraženého nitkami ryzího zlata, které vyplňovalo drobnou trhlínku v hornině jako máslo v krajici chleba.

„Nedivíš se nadarmo,“ souhlasil Louren. „Tohle je dobrý materiál. Pošlu sem pár svých hochů, aby celou oblast zaměřili.“

„Lo, nezapomněls na mě?“ zeptal jsem se vyčítavě. Louren se okamžitě zamračil.

„Budeš přibrán do party, Bene. Zkusil jsem tě někdy =“

„Neblbni, Lo. Tak jsem to nemyslel. Prostě jen nechci, aby se tvoji zeměžrouti pustili do krajiny dřív, než budu mít možnost si ji prohlédnout.“

„Dobře, Bene. Máš moje slovo.“ Zasmál se. „Můžeš být při tom, až začneme znovu otvírat dílo.“ Pohazoval si kouskem kamene v ruce. „Nevrátíme se ke studni? Chtěl bych zjistit, kolik je v tom zlata.“

V jednom z kamenných moždířů v žulové plotně Louren roztloukl kusem železného kamene úlomek křemene na bílý prášek a nasypal ho do naší pánve na vaření. Pak ho zalil vodou ze studny a pomalým krouživým pohybem zvířil obsah. Při každé otáčce trochu vody s kamenným prachem vyšplíchlo přes okraj.

Trvalo patnáct minut, než oddělil zlatý zbytek. Vločky zlata v kruhu na dně pánve se žlutě leskly.

„Pěkné,“ pochválil jsem výsledek.

„Nemůže být lepší.“ Zašklebil se spiklenecky. „Tehle materiál vydá pět uncí na tunu.“

„Stal se z tebe pěkný chamtivec, že?“ dráždil jsem ho.

„Podívej se na to jinak, Bene,“ řekl a šklebil se dál. „Zisk z toho tady pravděpodobně podrží tvůj ústav příštích dvacet let. Nekopej do peněz, partnere. Peníze nejsou kořenem všeho zla, pokud je užíváš správně.“

„Nebudu do nich kopat,“ sliboval jsem.

Na noc jsme se utábořili vedle studny. Pochutnali jsme si na vařeném sloním jazyku a pečených bramborách a pak jsme udržovali pořádný oheň, abychom alespoň z části nahradili chybějící spací pytle. Dopoledne příštího dne jsme odřezali kly a navršili na ně hromadu kamení, aby se k nim nedostaly hyeny.

Než jsme se vyrazili zpátky k landroveru, bylo už po poledni.

Na cestě nás zastihla noc, ale druhý den v půli dopoledne jsme byli na místě. Na patách se mi udělaly puchýře o velikosti hroznů a moje naraženiny a boule přímo hrozně bolely. Vděčně jsem se zhroutil na sedadlo landroveru.

„Do této chvíle jsem nikdy pořádně nedocenil vynález spalovacího motoru,“ prohlásil jsem vážně. „Nyní mě můžete odvézt domů, Jamesi.“

Zanechali jsme Xhaiho a jeho malý kmen věčnému vandrování a osmého dne jsme se zase vrátili do Měsíčního města.

Zčernali jsme sluncem a nánosem špíny, narostly nám vousy a prach spolu s potem nám vlasy proměnil v hřebíky.

Louren měl tři dny neomluvené absence a jeho smečka se mohla zbláznit. U rádia na něj čekal stoh zpráv, a tak se nestačil umýt ani oholit. Trčel u vysílačky dobrou hodinu, než vyřídil nejnaléhavější záležitosti, které se během jeho nepřítomnosti objevily.

„Měl bych hned odjet do solných dolů,“ řekl, když se vrátil od vysílačky. „Je půl páté, mohl bych to ještě stihnout.“

Chvilíčku váhal, ale pak mu rysy ztvrdly. „Ne, kašlu na to!

Ukradnu ještě jednu noc. Jdu se vykoupat a ty zatím vytáhni láhev pana Granta.“

Zasmál jsem se. „Konečně od tebe zase slyším rozumné slovo.“

Bouchl mě do zad. „Naplno, partnere?“

„Naplno, Lo,“ ujistil jsem ho.

Hodně jsme povídali, trochu si zazpívali a vypili láhev whisky. Bylo už přes půlnoc, když Louren vstal a prohlásil:

„Postel čeká.“ Ale u dveří se zastavil. „Bene, slíbil mi, že mi dáš fotografie bílého krále.“

„Jistě, Lo.“ Vstal jsem a trochu nejistě odešel do kanceláře. Ze složky jsem vytáhl lesklé zvětšeniny 18 x 24 centimetrů a vrátil se s nimi za Lourenem. Hrabal se v nich stoje pod světlem.

„Co se to stalo s tím snímkem, Bene?“ zeptal se znenadání a podal mi jednu ze zvětšenin.

„Co by mělo být? Já nic nevidím.“

„Všimni si tváře, Bene. Je na ní znamení.“

Uviděl jsem ho také; králův smrtelně bílý obličej poznamenal slabounký stín kříže. Vůbec jsem si ho dříve nevšiml.

Chvilí jsem ho prohlížel - podobal se šedému velikonočnímu jidášku.

„To bude zřejmě vada papíru, Lo. Je i na ostatních?“ Rychle prohlédl zbytek fotografií.

„Ne. Pouze na této.“

Podal jsem mu snímek zpátky. „Prostě vadný papír.“

„Dobře,“ přijal Louren mé vysvětlení. „Dobrou noc.“

Já si ještě nalil doušek na spaní, a když Sally s ostatními odešla taky, seděl jsem sám a pomalu upíjel. Přemýšlel jsem o plánech na průzkum jeskyně, které jsme připravili s Lourenem.

Priznám se, že jsem na znamení kříže na fotografii bílého krále ten večer víc nepomyslel. Mám ale omluvu - byl jsem opilý víc než dost.

PŘÍŠTÍ DVA MĚSÍCE uběhly jako voda. Já a Ral jsme se plně vyžívali rozkopáváním dnajeskyně a na výsledku bylo překvapivé jen to, že jsme prakticky nic nenašli.

Jeskyně nebyla nikdy obydlena; nenašli jsme žádnou vrstvu odpadků ani ohniště. Až po skalní lože ležely jen pozůstatky zvířat. Na samotném dně jsme sice našli několik opracovaných kvádrů, ale to bylo všechno.

Naše kopání dodalo jeskyni neúctný vzhled. Vypadala jako vykuchaná. Protože samo skalní lože tvořil nerovný vápenec, nezbylo, než všechno zase naházet zpátky a urovnat.

Starověkými kamennými bloky jsme pak vydláždili chodník kolem smaragdového jezírka. Bral jsem to jako ústupek potřebám tisícovek budoucích návštěvníků, kteří sem přijdou obdivovat úžasnou galerii křováckého umění, až se jednou o její existenci dozví svět.

Louren mi podle slibu rádiem oznámil, že jeho společnost je připravená znovu otevřít starověký důl, který jsme objevili při lovu na slona. Doletěla pro mne helikoptéra a odvezla mě na místo, kde jsem pobyl tři týdny s inženýry, kteří dostali projekt na starost.

Podle očekávání ležela žila pod úrovní spodní vody. Její kvalita sice značně kolísala místo od místa, ale průměr zůstával stále mimořádně vysoký. Přes jisté pohrdání materialistickými hodnotami jsem byl v skrytu duše vděčný za desetiprocentní podíl z výnosu. Během akce jsme získali stovky cenných předmětů, povětšinou hornických nástrojů. Výčet silně zrezivělých sekáčů, klínů, zbytku řetězů a kamenných palic končil střepy, běžnými korálky a dvěma dobře zachovalými lýkovými košíky.

Největší radost jsem měl právě z košíků, které umožnily uhlíkové datování. Výsledek se shodoval s datem velkého požáru, nebo ho spíš mírně předcházela, a posloužil nám jako spojka mezi Sloním dolem a Měsíčním městem.

Daleko nejzajímavější nález však představovalo patnáct lidských koster, které ležely jako korálky na šňůrce na samém dně porubu v jeho nejhlubší části. Uspořádání těl bylo tak pravidelné, že vylučovalo úvahy o smrti následkem sesuvu stěn.

Kostry byly působením tlaku zeminy ploché a silně rozrušené, ale i tak se mi podařilo zjistit, že deset z nich byli muži a zbytek ženy, všichni pokročilejšího věku. Ujednání kostřím jsem objevil stopy zánětu kloubů a jiné chyběla část předloktí. Encystace kosti však prozrazovala, že ke zranění nedošlo v okamžiku smrti. Většina z dávných obětí ztratila zuby a u všech se našly stopy po železných okovech. Z těchto skutečností jsem odvodil závěr, že patnáct přestárlých a slabých otroků úmyslně položili na dno dolu před jeho zaspáním.

Dohlédl jsem ještě na katalogizaci všech nálezů, jejich zabalení a odeslání do ústavu a vrátil jsem se do Měsíčního města. Nejdříve jsem zašel do jeskyně, kde jsem podle předpokladu našel Sally v pilné práci. Myslím, že její radost ze shledání nebyla předstíraná. Okamžitě mi spěchala vstříc a na uvítanou mě políbila.

„Ach, Bene, hroznější mi chyběl.“ řekla, ale okamžitě přešla k technickým záležitostem, a já byl při odpovědích v myšlenkách na hony daleko od křováckých maleb.

Sledoval jsem, jak při řeči krčí nos a hřbetem ruky neustále odhrukuje neposlušné vlasy z lící. Celá moje bytost pulzovala láskou, i když někde uvnitř hryzal červ obav. Naše práce v Měsíčním městě byla téměř u konce, a my co nevidět musíme zpátky do Johannesburgu, do tichých síní ústavu. Rád bych věděl, co to se mnou a se Sally udělá.

„Brzy budeme muset odjet, Sal,“ vyslovil jsem nahlas své obavy.

„Ano,“ přitakala a okamžitě posmutněla. „Jsem smutná, když na to pomyslím; byla jsem tu tak šťastná. Bude mi to scházet.“

Chvilí jsme seděli mlčky, ale Sally po chvilce vstala a odešla ke svému malířskému stojanu před portrétem bílého krále. S rukama založenýma na prsou zamyšleně pozorovala obraz.

„Tolik jsme se tu dozvěděli,“ řekla a znovu se na pár vteřin odmlčela. „A přesto nám tak mnohé bylo odepřeno. Jako bychom celou tu dobu chytali mračna. Často jsem cítila, jak jsme blízko; stačilo jen vztáhnout ruku.“ Rozhořčeně zavrtěla hlavou. „Zůstalo příliš mnoho tajemství, ke kterým nemáme klíč, Bene. Věci, které se nikdy nedovíme.“

Vrátila se ke mně, klekla přede mnou a s rukama na kolenou mi hleděla do tváře.

„Ty víš, Bene, že nemáme jediný důkaz! Uvědomuješ si, že nic z toho, co jsme našli, neobstojí proti starým argumentům?“

Nahnula se ke mně blíž. „Máme symbol na kousku střepu - byl dovezen obchodníky, řeknou oni. Máme zlatý kalich - práce domorodého zlatotepce, který použil motivu Ankh náhodou, řeknou oni. Máme malby - a jejich reakce? Bludy nejsou důkaz.“

„Posadila se a hleděla na mě dál.“

„Víš, co nám zbude, Bene, až to všechno roztřídíme a prosijeme? Velké tlusté nic.“

„Já vím,“ řekl jsem sklíčeně.

„Nemáme dokonce jediný argument, kterým bychom je smetli z toho jejich nízkého bidélka. Naše město - naše překrásné

Měsíční město - se jednoduše stane další kulturní větví nejasného bantuského původu. A my s tím nemůžeme nic dělat.“

Nikdy se nedovíme, co se stalo s mohutnými hradbami a věžemi, a nikdy nenajdeme hrob našeho bílého krále.“

NAPLÁNOVAL JSEM KONEC PRACÍ na prvního srpna a poslední červencový týden jsme uklízeli. Základy zůstaly obnažené pro ty, kteří snad přijdou po nás. Naše poklady jsme zabalili s laskavou péčí a do poznámkových bloků zapsali poslední údaje.

Pořídili jsme seznam katalogů a postarali se o stovky dalších drobných detailů.

Průzkum v terénu skončil, ale přede mnou ležely měsíce práce. Budu muset založit veškeré nálezy, korelovat je, přiřadit každému faktu jeho místo a porovnat ho s důkazy, které našli jiní najiných místech. A na závěr sumarizace a kniha.

Ještě před měsícem jsem uvažoval, že svoji novou knihu nazvu Féničané v jižní Africe. Nyní budu muset najít jiný titul. Přiletěla dakota pro první náklad beden a s ní odletěli Petr a Heather Willcoxovi. Ještě jim zbývaly necelé tři měsíce na dovolenou v Evropě. Nám bylo hrozně líto, že odcházejí; tvořili jsme velice podařený tým.

Ten večer mi Louren zavolal rádiem.

„Bene, konečně jsme zastihli Cousteaua. Plaví se kdesi v Pacifiku, ale moje kancelář v San Francisku s ním mluvila.“

Myslí, že by mohl pomoci, ale není naděje, že k tomu dojde dřív než napřesrok. Příštích osm měsíců má program plný.“ Tím padl můj poslední důvod, proč bych měl zůstat na místě, a tak jsem začal balit své osobní věci. Sally se nabídla, že mi pomůže. Pracovali jsme pozdě do noci a na závěr jsme třídili fotografie. Tu a tam jsme se zastavili, když se nám v rukou ocitl zvlášť zajímavý snímek, nebo se zasmáli nad jiným, který byl pořízen jen tak z žertu. Vzpomínali jsme na krásné chvíle společně prožité v minulých měsících.

Nakonec jsme přešli k fotografiím bílého krále.

„Můj krásný, záhadný králi,“ vzdychla Sally. „Už není nic, co byste nám chtěl říct, Veličenstvo? Odkud jste přišel? Kdo vás miloval? Dojakých bitev jste nosil svůj štít a kdo oplakával vaše rány, když vás nesli z pole domů?“

Pomalů jsme procházeli objemnou vrstvu snímků. Byly pořízeny ze všech možných úhlů při všech možných variacích osvětlení, expozice a techniky zpracování.

Detail najednou snímku upoutal moji pozornost, i když mám dojem, že jsem ho vybral podvědomě. Hleděl jsem na něj úplně jinými očima, jako bych ho viděl poprvé, a cítil jsem, jak ve mně něco pulzuje a chvěje se jako polapený pták. Po pažích mi běželo elektrizující chvění.

„Sal,“ začal jsem, ale nedokončil.

„Co je, Bene?“ Sally vycítila v mém hlasu potlačované vzrušení.

„To světlo!“ řekl jsem. „Vzpomínáš, jak jsme našli Měsíční město? Úhel a intenzita.“

„Ano,“ přikývla ochotně.

„Podívej.“ Dotkl jsem se tváře bílého krále. Vzpomínáš na snímek, který jsem dal Lourenovi? Na to znamení na něm?“ Zírala na fotografii. Byl tam stejný stínový kříž přeložený přes smrtelně bílou tvář, i když v porovnání s Lourenovým snímkem méně zřetelný.

„Co je to?“ divila se a obracela fotografii v rukou.

„Nevím,“ odpověděl jsem, pospíchaje ke skříni s vybavením,

„ale rozhodně to zjistím. Za každou cenu.“

Podal jsem jí baterku. „Vezměte si ji a pojďte se mnou, doktore Watsone.“

„Jak se zdá, odvedeme vždycky nejlepší práci v noci,“ spustila Sally, ale hned si uvědomila, co řekla. „Tak jsem to nemyslela!“ předešla moji rozvernou poznámku, která se mi už už tlačila na jazyk.

Jeskyně dřímala v tichu jako starověký hrob a naše kroky na dláždění u jezírka se hlasitě rozléhaly. Pospíchali jsme k portrétu bílého krále. Kužely světla našich svítilen tancovaly po jeho tváři a král; vznešený a netečný, na nás shlížel ze stěny dolů.

„Na tváři nemá žádné znamení,“ řekla Sally zklamaně.

„Počkej chvilku.“ Vytáhl jsem kapesník, dvakrát ho přeložil a přistínil jím světlo baterky. Látka zredukovala jasný proud světla na tlumené rozptýlené osvětlení. Vylezl jsem na nízké dřevěné lešení, které jsme ještě nestačili uklidit.

„Zhasni své světlo,“ přikázal jsem Sally a v pološeru jsem začal zkoumat králův obličej.

Líce měl bílé bez nejmenšího kazu. Pomalu jsem přešel světlem výš a níž a kroužil jím kolem královy hlavy.

„Tady!“ vykřikli jsme oba, jakmile se znamení kříže objevilo. Nechal jsem baterku ve správné poloze a zkoumal ten úkaz.

„Je to stín, Sal,“ potvrdil jsem domněnku. „Myslím, že pod barvou je nějaká nerovnost. Něco jako žlábek, nebo lip dva žláby, které se protínají v pravém úhlu a vytvářejí kříž.“

„Praskliny?“ tipovala Sally.

„Možná, ale jsou příliš rovné a úhel přesný na to, aby byly přirozeného původu.“

Odkryl jsem baterku a podal ji Sally.

„Sal, nemáš u sebe kousek hedvábí?”

„Hedvábí?“ zarazila se. „Šátek.“ Prsty jí bezděky zabloudily ke krku.

„Prosím tě, půjč mi ho.“

„Co s ním budeš dělat?“ zeptala se a ruka jí spočinula na pestrém kousku látky vyčnívajícím z výstřihu halenky jako by si ho chtěla bránit.

„Neboj se, nezničím ho,“ sliboval jsem.

„Jestli ano, koupíš mi nový,“ pohrozila, ale odvážala ho a podala.

„A teď mi posviť,“ požádal jsem. Sally zamířila baterku na králův portrét, já zakryl šátkem královu hlavu a prsty levé ruky ho přidržel na místě.

„Co to provádíš, prosím tě?“ divila se.

„Až si někdy budeš kupovat ojeté auto a budeš se chtít ujistit, že nebylo nabourané, tak tímto způsobem poznáš nerovnosti, které oko neuvidí.“

Prsty pravé ruky jsem začal pomalu přejíždět malbu pod hedvábím. Látka způsobila, že konečky mých prstů klouzaly bez odporu po skále, a ještě zdánlivě zesilovala jejich citlivost na strukturu povrchu. Našel jsem nepatrnou drážku, sledoval ji až po křížení, jel dolů po svislé ose, znovu nahmatl křížovátku, zamířil k východu, pak na sever a zpátky do výchozího bodu. Prsty objevily kříž o velikosti asi 25 x 18 centimetrů.

„Našels něco?“ Sally nedokázala potlačit netrpělivost.

Neodpověděl jsem, protože srdce mi vyskočilo až kamsi do krku.

Prsty jsem dál šmejdil po celé ploše přikryté hedvábím.

Nejdřív dolů mimo portrét až téměř k podlaze, a pak zase nahoru, kam jsem dosáhl.

„Tak, Bene! Pověš mi, cos našel?“

„Počkej!“ Srdce mi tlouklo jako křídla vyplašeného bažanta a konečky prstů se mi chvěly vzrušením.

„Nebudu čekat, ty proklatče!“ vykřikla. „Řekni mi to hned!“

Seskočil jsem z lešení a chytil ji za ruku. „Pojď.“

„Kam jdeme?“ ptala se ustrašeně, když jsem ji táhl ven z jeskyně.

„Pro fotoaparát.“

„Proboha nač?“

„Uděláme si pár snímky.“

V malé chladničce, kde jsem skladoval fotomateriál, mi zbyly dva svitky filmu Kodak Ektachrom Aero, typ 8443.

Objednal jsem si tento film citlivý na infračervené světlo pro pokusy vyfotografovat skryté základy města z vrcholu skal. Výsledky se však nedaly nazvat povzbudivými; v terénu bylo příliš mnoho nerovností a vegetace, která snímky znehodnocovala.

Založil jsem do roleiflexu svitek filmu a na snímací objektiv nasadil Wrattenův filtr Kodak č.12. Sally mě při práci neustále bombardovala dotazy, ale já na všechny její otázky odpovídal: „Počkej a uvidíš!“

Přibral jsem ještě dva obloukové reflektory a dojeskyně jsme se vrátili chvíli po půlnoci.

Zapojil jsem reflektory do rozváděče pro vodní čerpadlo a postavil je tak, že čelně osvětlovaly portrét. Roleiflex jsem připevnil na stativ a dvacetkrát exponoval při různém nastavení času a clony. Sally mezitím umírala zvědavostí, až se mi jí nakonec zželelo.

„Tahle technika se používá při fotografování pláten pro odhalení podpisů a detailů překrytých vrstvami dalších barev. Též se hodí pro letecké snímkování přes mraky, fotografování mořských proudů - prostě věci, které lidské oko nevidí.“ To zní jako magie.“

”

„Také žeje,“ přisvědčil jsem a pilně mačkal spoušť. „Filtr pohltí veškeré světlo kromě infračervených paprsků, a právě na ně je tento film citlivý. Odhalí všechny teplotní a strukturní rozdíly předmětů a ukáže je v odlišných barvách.“

Práce v temné komoře mi zabrala další hodinu a teprve pak jsem mohl promítnout snímky na plátno. Všechny barvy byly převrácené a přímo ďábelské. Král měl tvář jedovatě zelenou a vousy fialové. Důlky, smítka a skvrny, které jsme

dřív neviděli, na ní zářily jako bizarní šperky. To všechno byly nepravdelnosti povrchu, cizí materiály v pigmentech barev, kolonie lišejníků a další kazy.

Ale já si jich sotva všiml. To, co upoutalo moji pozornost a přinutilo mé srdce ke sprintu, byla mříž stejných obdélníkových útvarů, která prolínala celým obrazem. Bledě modrá mříž zobrazovala spáry zdiva.

„Musíme okamžitě poslat pro Lourena,“ zamumlal jsem.

„Co to je? Pořád tomu nerozumím. Co to má znamenat?“ dožadovala se Sally. Překvapeně jsem na ni pohlédl. Pro mne bylo všechno nad slunce jasné, a tak jsem čekal, že to také pochopí bez potíží.

„To znamená jen jedno, Sal. Obraz našeho bílého krále kryje otvor do skály, který kdysi starověký kameník perfektně zazdil kvádry z červeného pískovce. Portrét bílého krále je prostě namalován na zdivu.“

LOUREN STURVESANT postával před skalní stěnou v jeskyni a zlobně hleděl na bílého krále. Ruce měl složené za zády a houpal se na špičkách, bradu bojovně vystrčenou. Já, Ral,

Sally a Leslie jsme stáli v půlkruhu za ním.

Znenadání vytáhl zbytek doutníku z úst, hodil ho na zem a patou ho vztekle rozdrtil na prach. Pak odešel k smaragdovému jezírku a zíral do jeho temných hlubin. My tiše čekali dál.

Vrátil se zpátky, přitahován obrazem jako můra světlem svíčky.

„Tento obraz,“ řekl, „je jedním z klenotů světového umění.

Je dva tisíce let starý, nenahraditelný a nedocenitelný.“

„Ano,“ souhlasil jsem.

„Nepatří nám. Je to část kulturního dědictví. Patří našim dětem, generacím, které se ještě nenarodily.“

„To všechno vím,“ řekl jsem, ale věděl jsem ještě víc. Celé měsíce jsem sledoval Lourena a jeho pocity vůči portrétu.

Král pro něj znamenal něco velice důležitého, něco, co jsem jen tušil.

„A ty dnes po mně chceš, abych ho zničil?“ zeptal se.

Všichni jsme mlčeli. Louren se otočil, začal přecházet po jeskyni a naše hlavy se za ním bezděčně otáčely, jako bychom sledovali tenisový zápas. Náhle se přede mnou zastavil.

„Ty s těma zatracenýma fotkama,“ nedokončil myšlenku a pokračoval v chůzi.

„Nemohli bychom,“ začala Leslie nesměle, ale zmlkla, když se k ní Louren obrátil.

„Ano?“ zeptal se Louren.

„No, že bychom se mohli dozadu dostat oklikou. Myslím, jako že,“ hlas se jí někam vytratil, ale hned ho zase našla,

„bychom mohli prorazit vstup do stěny stranou a dostat se tak za krále.“

Poprvé jsem cítil potřebu obejmout ji a políbit.

Louren povolal jednoho ze svých důlních specialistů a spolu s ním přiletělo pět mashonských kamenožroutů ze zlatého dolu

Little Sister nedaleko Welcome. Přivezli si vzduchový kompresor, pneumatické vrtačky, nástavné tyče a všechny ostatní potřebné věci. Jejich šéf, velký chlap s rezavými vlasy a veselýma očima barvy kukuřičného květu, měl upřímnou pihovatou tvář děcka. Jmenoval se Tinus van Vuuren a do akce šel srdcem.

„Myslím, že se tam dostaneme bez potíží, doktore. Tenhle pískovec je jako sýr. Po žule a hadci, na který jsme zvyklí, to bude lahůdka.“

„Musíte vyrazit co nejmenší otvor, jaký dokážete,“ přísně ho nabádala Sally. „Nechci poškodit některou z těchto maleb.“

„Madam,“ odpověděl Tinus, „tjá vám tady udělám díрку, která nebude větší než - zarazil se a změnil konec věty, „dířka, do ucha.“

Spolu se Sally jsme vyznačili vstup do stěny. Umístili jsme ho tak, abychom ušetřili nejkrásnější malby. I když jsme vzali

Tina za slovo a vstupní otvor měl šířku pouhých šedesátí centimetrů, padla pracím za obět' skupina žiraf a drobných pohledných gazel s velkýma vztyčenýma ušima.

Začali jsme dobrých deset metrů od krále, to aby otřesy nemohly narušit povrch skály nebo barvy na ní. Tinus nejdřív postupoval kolmo do stěny a v hloubce deseti metrů zahnul do pravého úhlu. Měl v plánu, že příštího dne narazí na chodbu, ale my ho večer trochu zabavili ve společenské místnosti.

Atmosféra se podobala polní mši v předvečer zahájení nebezpečného tažení. Všichni jsme byli vzrušení a pili jsme o poznání víc, než bylo třeba.

Zpočátku byl Tinus dost rezervovaný - zřetelně podléhal respektu z přítomnosti legendárního Lourena Sturvesanta - ale brandy mu rozbávala jazyk a brzy se zapojil do konverzace.

„Nač potřebujete dýchací přístroje, doktore?“ zeptal se.

„Čekáte oheň nebo plyn?“

„Dýchací přístroje?“ Louren přerušil soukromou konverzaci se

Sally. „Kdo objednal dýchací přístroje?“

Tinus zůstal po Lourenově otázce poněkud zmatený. „Bylo řečeno šest dýchacích přístrojů. Přesně tak mi řekli, pane.“

„To je v pořádku, Lo,“ zachránil jsem ho před rozpaky. „Já je objednal.“

„Proč?“

„Uvažuj, Lo. Co asi najdeme v chodbě za portrétem?“ už se mi najazykla slovo „hrob“, ale nechtěl jsem pokoušet bohy, „nějakou jeskyni, ne?“

Louren přikývl a všichni se dívali na mě. Před citlivým obecnstvem jsem stěží odolám pokušení předvést trochu teatrálnosti.

„Jeskyň byla vzduchotěsně uzavřena dvě tisíciletí nebo tak nějak. To znamená, že nebezpečí nelze = „
„Kletba faraonů!“ vložila se do hovoru Sally. „Jistě.
Vzpomínáte, co se stalo mužům, kteří první vstoupili do
Tutanchamónovy hrobky?“ Prstem přejela přes vlastní hrdlo a děsivě zakoulela očima. Už měla v sobě druhou rundu
Glena
Granta.
„Sally, měla bys to znát líp,“ napomenul jsem ji přísně.
„Kletba faraonů je mýtus. Hrozí jiné nebezpečí - možnost zákeřné a nebezpečné plicní choroby.“
„Mám-li mluvit za sebe, nevěřím na žádné kletby a podobné nesmysly,“ zasmál se Tinus trochu zbytečně hlasitě.
Zábrany už mu klečely u nohou.
„Tak to jsme dva,“ připojil se Ral Davidson.
„Nejde o žádnou nadpřirozenou věc. Tu nemoc způsobuje houba.“
Pomaloučku jsem ztrácel kontrolu nad děním, a tak jsem zvýšil hlas.
„Jestli jste skončili, budu pokračovat.“ Moje poznámka je přiměla k pozornosti. „Mohly by tu existovat ideální podmínky
pro růst cryptococcus neuromyces, saprofytický růst houby, jejíž spóry se šíří vzduchem a způsobují chorobu s
fatálními následky.“
„Co že ji způsobuje?“ zeptal se Tinus.
„Výtrusy houby, které se při dýchání dostanou do plic. V teplém vlhkém prostředí začnou okamžitě klíčit, až vyrostou
do hustých granulických kolonií.“
„Fuj!“ řekl Tinus s výrazem hlubokého odporu. „To chcete říct, že vám v plicích začne růst něco podobného jako
zelený povlak na plesnivém chlebě?“
„A co následky?“ zeptal se Louren.
Zodpověděl jsem jeho otázku dostatečně názorně. „Nejdříve dojde k výraznému poškození plicní tkáně spojenému s
krvácením a teplotami při rychle se zhoršujícím bolestivém dechu. Pak ale houba začne produkovat látky, které jsou krví
roznášeny do mozku a centrálního nervového systému.“
„Můj ty bože!“ Tinus zbledl a vypadal ustrašeně. Jeho bledé oči vyjeveně civěly z pihovaté tváře. „Co se stane pak?“
„Výměšky hub začnou působit jako neurotoxin a vyvolávají halucinace. Následuje zápal mozkových blan a vážné
poruchy funkce mozku, podobné poruchám vyvolaným kyselinou lysergovou nebo mezkalinem.“
„Prima!“ vyjekl Ral. Leslie ho nakopla do holeně.
„Znamená to, že vás ta houba dožene k šílenství?“ Pokračoval v dotazech Tinus.
„Jistě. Tady v té vaší drobné pohledné lebce začne prostě strašit,“ ujistila ho Sally.
„Fatální?“ zeptal se Louren.
„V sedmdesáti pěti případech ze sta. Záleží na individuální imunitě a množství protilátek v těle.“
„V případě přežití zůstávají trvalé následky?“
„Zjizvení plic. Podobně jako po zhojené tuberkulóze.“
„A co poškození mozku?“
„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou.
„Ksaku, člověče,“ prohlásil Tinus opatrně a odložil svoji sklenici. „Já nevěděl, že budu na tohle tak citlivý. Závaly,
metan, tlakové zlomy - to mě neděsí. Ale tyhle houby...“ zachvěl se. „To je zákeřné, člověče. Zatraceně zákeřné.“
„Jaké protipatření míníš podniknout, Bene?“ otázal se
Louren.
„První skupina bude mít dýchací přístroje,“ vysvětloval jsem. „Pak odeberu vzorky vzduchu a prachu na mikroskopické
testy.“
Louren přikývl a usmál se na Tina.
„Spokojen?“
„Co uděláte, když nic nenajdete - a přitom to tam někde bude číhat, jak se o tom píše v knihách science fiction?“ nedal
se lehce odbýt Tinus.
„Pokud tam ta houba je, bude jí hodně. Každý vzorek prachu ji bude obsahovat. Pod mikroskopem ji nemůžete
přehlédnout.
Struktura tří černých kuliček podobná značce zastavárny.“
„Tím jste si jistý, doktore?“
„Naprosto, Tine.“
Zhluboka se nadechl a ještě hodnou chvíli váhal, ale pak přikývl. „Fajn doktore, věřím vám.“

OHLUŠUJÍCÍ RACHOT VRTAČEK mi zahnal rozbolavělý mozek kamsi do kouta lebky a začal ho zpracovávat na
huspeninu. Parta končila práci v časných ranních hodinách.
„Jak se cítíte, doktore?“ Tinus van Vuuren přišel za mnou a zvýšil hlas překřikuje hluk. Nervy mi vibrovaly jako struny
na kytaru, zatímco Tinus se svou dětskou tváří vypadal čerstvě a spokojeně, jako by po dvanácti hodinách spánku
posnídal teplé mléko s medem. Znal jsem ten typ lidí - Louren k nim patřil také.
„Díky, cítím se mizerně,“ vykřikl jsem odpověď.
„Tady nebude chvíli nic k vidění,“ pokračoval Tinus. „Proč nesejdete dolů trochu se vyspat?“
„Zůstanu tady,“ prohlásil jsem. Znělo to zbytečně sentimentálně. Louren, který řídil Sturvesantovu říši rádiem, nemohl
opustit Měsíční město. Sally zkusila založit pár posledních věcí a doplnit katalog, ale nikdy nevydržela pracovat víc než
hodinu či dvě a byla zpátky v jeskyni. Ral a

Leslie nepotřebovali nic předstírat a trávili v jeskyni celé dny s výjimkou krátkých společných absencí, které jsme s Lourenem označili za manželské rozcvičky.

Tinus představoval ve svém oboru špičku a jeho parta se rychle a zkušeně zahryzávala do nitra skály. Stěny ražby byly hladké a přesné. Na výdřevu, která zajišťovala strop, zavěsili elektrická světla. Deset metrů v nitru skály nechal Tinus vyrubat větší komoru, odkud zahájil postup za portrét bílého krále.

Spolu jsme pečlivě vyměřili směr i výšku, abychom se dostali přesně na místo, ať už zdivo portrétu zakrývalo cokoliv. Při posledním metru ražby jsme se s Tinem krčili za černými vrtáči. Informoval jsem je o nutnosti použití dýchacích přístrojů v poslední fázi díla, a tak pracovali v maskách.

Jeich nahá záda se při práci leskla masou černých svalů a těžká pneumatická vrtačka dělala otřesný randál. I když ventilátory vytrvale vháněly dovnitř čerstvý vzduch, panovalo v tunelu nepříjemné horko. Napětí rostlo až k prahu bolesti.

Po vnitřní straně masky dýchacího přístroje mi stékaly potůčky potu a trvale zamlžené průzory znemožňovaly řádný výhled na dlouhou ocel, která se centimetr po centimetru zakusovala do skály. Z otvoru kolem vrtáku vyvěrala blátivá voda.

Pohlédl jsem úkosem na Tina. V černé gumové masce připomínal monstrum, ale za očnicemi na mě vesele mrkaly blede oči. Palec držel vítězoslavně vztyčený.

Když vrták náhle bez odporu zajel do díry, muž u vrtačky ztratil rovnováhu a divoce se zmítal ve snaze udržet váhu stroje. Tinus ho poplácal po zádech a zastavil přívod vzduchu.

Následovalo bolestné ticho přerušované jen našim hlasitým dechem.

170 WILBUR SMIT

Konečně, pomyslel jsem si. Provrtali jsme se skrz, ale kam, to ví jen bůh.

V Tinových očích se obráželo mé vlastní vzrušení. Pokývl jsem a Tinus ještě jednou poplácal vrtače po zádech a ukázal palcem ven z chodby. Sehnutí zmizeli za rohem nízkého tunelu.

Vešli jsme do předku a opatrně vytáhli tyč vrtáku z díry.

Obláček jemného prachu, který následoval po hlavici, se zavlnil v tvrdé záři reflektoru. Mlčky jsme si s Tinem vyměnili pohledy. Na můj pokyn Tinus následoval své muže.

Zůstal jsem sám.

Zasunul jsem do otvoru dlouhou plastikovou tyčku s kouskem sterilní látky na konci. Tyčka zajela dovnitř několik metrů, než narazila na odpor. Po vytažení byl hadřík plný šedého moučného prachu. Uložil jsem ho do láhve na vzorky a na tyč přivázal další čistý hadřík. Celkem jsem odebral šest samostatných vzorků. Ve skalní komoře stála lavice a na ní připravený mikroskop i s lampou, takže trvalo jen chvíli, než jsem mezi sklička dostal prach prvního odebraného vzorku a sklonil se k okuláru.

Uvidět něco přes zamlžené sklo masky nebyla vůbec jednoduchá věc. Jeden zkušený pohled by stačil, ale já poctivě zkontroloval všech šest vzorků, než jsem strhl masku a začal volně dýchat.

Venku už všichni netrpělivě čekali, a sotva jsem se objevil u východu z tunelu, okamžitě mě oboustoupili.

„Navrtali jsme dutinu,“ oznámil jsem triumfálně. „Je čistá!“

Vrhli se na mě rozesmátí a s radostnými výkřiky mě plácali po zádech a potřásali mi rukama, jako by to všechno byla jen moje zásluha. LOUREN NEPUSTIL na místo po mém boku nikoho, třebaže se Ral se Sally mermomocí drali dovnitř.

Pracovali jsme sami a po kouscích uždibovali skálu sekáčem a dvoukilovým kladivem. Postupně jsme zvětšovali díru, až jsme obnažili desku opracovaného kamene. Masivní plotna z červeného pískovce uzavírala konec našeho tunelu od podlahy po strop a od stěny ke stěně. Zjevně jsme navrtali vyzdívku dutiny.

Díra se černala uprostřed bloku jako slepý oční důlek aťjakékoliv úsilí pohlédnout přes ni dovnitř končilo v neproniknutelné tmě. Museli jsme se spokojit s pomalým pracovním postupem.

Po tři dny jsme dřeli bok po boku a vytrvale odsekávali rostlou skálu. Přestože jsme pracovali v rukavicích, měli jsme dlaně plné puchýřů. Když jsme konečně odkryli desku v celé její šířce a výšce, zjistili jsme, že se po obou stranách opírá o stejné plotny. Nahore nesla bloky masivního kamenného překladu.

Teprve s pomocí pětadvacetitunového hydraulického zvedáku se nám podařilo odlehčit váhu překladů. Pak jsme desku navrtali a do děr upevnili šrouby s oky, kterými jsme protáhli řetězy. K příčníku z profilového železa usazenému dál v tunelu jsme ukotvili dvojici těžkých řetězových navijáků a zkusili desku vytáhnout z jejího lože.

Klečeli jsme vedle sebe, každý u jednoho navijáku, a snažili se z plných sil současně potáhnout o další zub západky. S každým jejím klapnutím se řetězy napínaly víc, až ztuhly tak, že připomínaly pevné ocelové tyče. Nyní už pákami navijáků nešlo pohnout.

„Dobrá, Bene, půjdeme oba k jednomu,“ radil Louren. Zlaté kadeře zplihlé potem měl přilepené k lebce. Společně jsme zatáhli za páku.

„Klap!“ západka zaskočila a deska se pohnula o nějaký milimetr.

„Klap!“ Další pár milimetrů. Náš těžký dech hvízdal v tichu.

„Napln, partnere?“ sípal Louren vedle mne.

„Napln, Lo.“ tělo se mi prohnulo jako natažený luk a měl jsem dojem, že mi svaly na zádech musí každým okamžikem povolít. Oči mi lezly z důlků.

Konečně deska s tichým skřípěním povolila a s hlasitým žuchnutím vypadla na podlahu tunelu. Za ní se objevil černý čtvercový otvor.

Leželi jsme vedle sebe zalití potem, oči upřené do temného neznáma. Svaly se nám chvěly vynaloženou námahou.

Nejdříve se objevil zápach. Chodbou se šířil zatuchlý pach dávné smrti a suchého vzduchu uvězněného desítky století.

„Jdeme!“ Louren popadl jedno ze světél, žárovku v drobné drátěné kleci a přírodní kabel se za ním vinul jako had.

Nečekal jsem a pospíšil do otvoru také.

Podlaha komory ležela víc než metr pod úrovní podlahy našeho tunelu a vzniklý schod jsme museli seskočit. Stáli jsme vedle sebe, Louren se světlem nad hlavou, a rozhlíželi se kolem.

Nalézali jsme se v dlouhé prostorné chodbě, která běžela asi padesát metrů rovně směrem od jeskyně a končila kamennou stěnou. Chodba byla vysoká dva a půl a široká možná tři metry.

Strop tvořily pískovcové překlady položené napříč od stěny po stěnu a samy stěny byly obloženy deskami podobnými té, kterou se nám podařilo uvolnit. Podlahu kryly čtvercové dlaždice z pískovce.

Po obou stranách koridoru byly ve skále vysekány v pravidelných rozestupech výklenky široké dva metry. Byly hluboké metr a půl a sahaly od podlahy až ke stropu. Děly je police z pískovcových ploten, na nichž stály stovky kameninových nádob.

„Vypadá to jako skladiště,“ poznamenal Louren. Se světlem vysoko nad hlavou pomalu procházel chodbou.

„Ano. Možná v nich bylo obilí nebo víno.“ Nedokázal jsem udržet své dohady ve stadiu pouhých myšlenek. Moje srdce tlouklo vzrušením jako zblázněné a hlava mi knitala ze strany na stranu, abych nepřišel o sebemenší detail. V každé boční stěně chodby se nalézalo deset stejných výklenků a já pokračoval v hlasitých úvahách.

„Musí tu být dva až tři tisíce nádob.“

„Nezkusíme jednu otevřít?“ Louren hořel netrpělivostí laika.

„Ne, Lo, to nemůžeme udělat, dokud nebudeme připraveni na pořádnou práci.“

U našich nohou se jako mlžné moře rozlévaly obláčky prachu zvířené našimi kroky a závoje jemného prachu visící na všem kolem změkčovaly obrysy a tvary předmětů.

„Než vůbec něco začneme dělat, musíme to tu nejdřív uklidit,“ poznamenal jsem a kýchl. Prach už si našel cestu i do mých nosních dírek.

„Pohybuj se pomalu,“ napomínal mě Louren. „Nebude se tolik prášit.“ Udělal ještě krok a zastavil se.

„Co je tohle?“ Na podlaze se válel tucet nějakých větších předmětů nedefinovatelného tvaru přikrytých vrstvou všudypřítomného prachu. Ty podivné fluidní tvary ležící samostatně i ve skupinách provokovaly mou představivost. Na rozdíl od nádob na policích byly poházeny bez ladu a skladu.

„Posviť mi blíž,“ požádal jsem Lourena a sklonil se nad jedním z nich. Opatrně jsem oprašoval nános sametového prachu a prsty mi klouzaly po povrchu. Ucukl jsem a nechtěně vykřikl překvapením, když jsem poznal, oč jde.

Přes změkčující prašnou clonu na mě hleděl lidský obličej, dávno mrtvá mumie kovaná tvář potažená tabákově hnědou kůží.

Místo očí zíraly z lebky temné díry a seschlé scvrklé rty odhalovaly řady šklebících se žlutých zubů.

„Mrtví lidé,“ řekl Louren. „Nejmíň tucet.“

„Oběti?“ uvažoval jsem nahlas.

„Ne, to vypadá spíš na bitvu. Ačkoliv byli zřejmě zabiti zezadu, na útěku.“

Nyní, když nám bylo jasné, oč jde, mohli jsme i vysvětlit, proč leží jeden přes druhého jako trosky po hurikánu. Opřené zády o stěnu sedělo v rubáši šedého prachu jiné torzo. Hlava mumie padala na prsa a její ruka v posledním rozmachu shodila z police čtyři nádoby - ležely na podlaze vedle mrtvého jako tlusté rolky francouzského chleba.

„Musel tu řádit pekelný boj,“ poznamenal jsem v údivu.

„Také že ano,“ potvrdil Louren tiše. Překvapeně jsem na něj pohlédl. Oči mu žhnuly podivným vnitřním světlem a rty měl pootevřené v nepřítomném úsměvu.

„Co tím chceš říct?“ zeptal jsem se. „Jak to víš?“

Louren na mne vteřinku nebo dvě hleděl, ale vůbec mě nevnímá. Konečně zaostřil.

„To nic,“ zamlouval svůj myšlenkový úlet.

„Řekls to tak přesvědčivě, jako bys to dobře věděl.“

„Opravdu?“ divil se. „Já nevím. Prostě mě napadlo, že to tak muselo být.“

Procházel pomalu dál, překračoval řady koster a prohlížel si každý výklenek, který míjel. Šel jsem za ním a mé myšlení neklidně tékalo od jedné představy ke druhé, jako byk zahnaný do ohrady. Bláznivě vyřázelo za každým prchavým nápadem, který se mu postavil do zorného pole, obracelo se zpátky po svých stopách a znovu vyřázelo k útoku.

Věděl jsem, že se nezklidním a nezačnu uvažovat logicky, dokud první příliv vzrušení neopadne.

Jediným jsem si byl jistý: tohle byla velká věc. Něco srovnatelného s Leakyho nálezy v Olduvai Gorge, něco, co zaskočí a oslní svět archeologie. O takovém úspěchu jsem snil a modlil se za něj už téměř dvacet let.

Došli jsme na závěr chodby. Koncovou stěnu, rovněž obezděnou pískovcem, zdobilo stylizované zobrazení slunce.

Malba měla v průměru přes dva metry a připomínala kateřinské kolo, z jehož obvodu vystřelují paprsky. Ten obraz ve mně vzbuzoval divný pocit. Jakousi zbožnou hrůzu z tiché přítomnosti duchů, jakou jsem občas zažíval při návštěvách synagog nebo křesťanských katedrál. Stáli jsme dlouho a hleděli na obraz, když tu se Louren prudce otočil a pohlédl k zazděnému vstupu padesát metrů za námi.

„A to má být všechno?“ zeptal se hlasem, v němž rezonoval podrážděný až rozhořčený tón. „Jen tato chodba, staré hrnce a kosti? Přece tu musí být něco víc.“

Šokovalo mě, když jsem si uvědomil, že je opravdu zklamaný.

Mně by snad ani celý vesmír nedokázal připravit bohatší odměnu. V této chvíli můj život kulminoval - a Louren byl zklamaný. V nitru mi začala kypět zloba.

„Co bys, ksakru, ještě chtěl?“ obořil jsem se na něj.

„Zlato, diamanty, sarkofágy ze slonoviny a =“

„Něco takového.“

„Ještě ani nevíš, co tu všechno je a už je ti to málo?“

„Bene, tohle Jsem Přece neřekl.“

„Víš, co se s tebou stalo, Lourene Sturvesante Jsi zkažený, zasraně zkažený. Protože máš všechno, nic pro tebe není dost dobré.“

Viděl jsem, že mu v očích zlostně zablýsklo, ale já pokračoval bezohledně dál.

„Poslechni si něco! Šetřil jsem a dřel celý svůj život pro něco, jako je toto. A co děláš ty?“

„Nu tak, Bene, uklidni se!“ Znenadání jsem v jeho pohledu našel porozumění. „Já to tak nemíním. Nechtěl jsem shodit tvůj úspěch. Já si myslím, že jde o zcela neuvěřitelný objev, největší, jaký kdy Afrika zažila. Já jen =“

Trvalo několik minut, než mě obměkčil natolik, že jsem se donutil k neochotnému úsměvu.

„Dobrá,“ kapituloval jsem. „Jen už víckrát nic takového přede mnou neříkej. Celý život mi kdejaký bastard strhává mé objevy a teorie, tak tě prosím, nezačínej ještě i ty.“

„Jednu věc bych si o tobě nikdy netroufal tvrdit, Bene. Že by ses bál, říct, co si myslíš.“ Mírně mě šťouchl do zad,

„Pojď podíváme se, co je v těch džbánech.“

„Neměli bychom jimi hýbat, Lo.“ Stydl jsem se za svůj nedávný výpad a snažil jsem se zmírnit dopad svých slov.

„Alespoň dokud to tady nezmapujeme a nezakreslíme =“

„Pár jich už stejně leží na podlaze sražených z police,“ namítl Louren. „Kčertu, Bene, když nahlédne do jednoho z nich, nemůžeme udělat velkou škodu! Těch zatracených hrnců tu máš na tisíce.“

Nežádal mě o povolení; Louren Sturvesant to prostě neuměl.

Vydával pouze rozkaz tím nejpříjemnějším způsobem. Už se také vracel zpátky, kde vedle skloněné zaprášené mrtvoly u zdi ležely povalené nádoby. Spěchal jsem za ním.

„Tak dobrá,“ souhlasil Jsem formálně a snažil jsem si udržet jakou takou kontrolu nad myšlenkami. „Ale vezmeme jen jednu z nich.“ Konečně bylo špatné rozhodnutí venku a s ním přišlo podbíživé ulehčení. Také jsme hořeli zvědavostí, co v ní asi najdeme.

SALLY, LESLIE, LAI. A JA jsme v našem prefabrikovaném skladišti obstoupili dílenský stůl, na kterém stála nádoba z jeskyně. Venku už byla tma a nad hlavami nám zářila silná žárovka. Tinus van Vuuren zůstal v jeskyni. Louren rozhodl, že vchod do tunelu musí být trvale hlídán, a tak se z důlního inženýra stal hlídač do doby, než ho někdo z nás přijde vystřídat.

Přes tenkou přepážku jsme slyšeli, jak Louren řve do mikrofonu vysílačky.

„Vysavač. Vysavač. VYSAVAČ! V jako venerik, Y tvrdé jako vy

- jo, tak je to správně. Nějaký výkonný typ, takový, co se jím čistí fabriky. A dva kusy. Máte to? Dobře! A teď bych chtěl, abyste zašel za Robertsonem, šéfem bezpečnostní služby ve

Sturvesantových diamantových dolech. Musí mi poslat dva své nejlepší lidi a půl tuctu strážných. Ano, chci, aby byli ozbrojeni.“

Lourenova hlasu si však nikdo příliš nevšímal; všem učaroval pohled na hliněnou nádobu.

„Zlato v ní určitě není,“ prohlásil Ral. „Na to je příliš lehká.

Ani žádná tekutina, víno nebo olej,“ dodala Leslie a všichni jsme zmlkli. Nádoba, vysoká něco přes čtyřicet centimetrů, měla silnou stěnu a podobala se menšímu hrnci na kvašené zelí.

Stěna z červené hlíny nebyla polévaná ani jinak zdobená. Víko, podobné poklici na čajník s drobnou kuličkou místo ucha, těsnila vrstva černalé hmoty, pravděpodobně klovatiny nebo vosku.

„Zítرا ráno to všechno přednostně naložíte do dakoty. Ze všeho nejdřív, slyšíte?“ Louren v sousední místnosti měl stále napilno.

„Měl by si pospíšet!“ Sally hořela nedočkavostí. „Umírám zvědavostí.“

Náhle jsem dostal strach. Já vlastně vůbec nechtěl vědět - netoužil jsem zjistit, že je džbán naplněn africkým prosem nebo jinou dávno rozpadlou domorodou obilninou. Už jsem slyšel vlčí vytí svých kritiků a z ničeho nic radost vystřídaly pochyby o velikosti objevu. Seděl jsem na okraji stoličky, rozpačitě si mnul umouněné ruce a hleděl na prastarý hrnec. Co když měl

Louren pravdu? Možná jen zopakujeme jeho výkřik: „A to je všechno?“

Louren ukončil rádiovou relaci a vešel do skladu. Ještě se nestačil umýt a byl celý umazaný stejně jako já. Zlaté vlasy měl spleené směsí prachu a zaschlého potu, ale všechna ta špína a neupravenost paradoxně dodávaly jeho vzhledu romantický nádech, jakýsi bodrý výraz starodávneho piráta.

Zůstal stát ve dveřích s palci zastrčenými za opaskem a my k němu jako na povel otočili hlavy. Zašklebil se.

„Tak, Bene, co tu Pro nás máš,“ Pomalu Přesl místnost a zastavil se za mými zády. Ostatní se bezděky natlačili blíž.

Sebral jsem ze stolu chirurgický skalpel a píchl hrotem do spoje mezi nádobou a poklicí.

Hned první dotyk dal za pravdu mým dohadům o těsnící hmotě.

„Zřejmě včelí vosk.“

Opatrněji jsem ho seškrábl, odložil skalpel a zkusil víko zvednout. Povolilo překvapivě snadno.

První pohled na obsah nádoby přinesl zklamání. Zírali jsme na amorfní hmotu, jejíž povrch hyzdily špinavé žlutohnědé skvrny.

„Co to Je,“ divil se Louren ale nikdo z nás mu nebyl schopen odpovědět. Nevěděl jsem, jestli mám být zklamaný, nebo potěšený. Tohle aspoň určitě nebylo obilí.

„Smrdí to,“ konstatovala Sally. Z nádoby se linul slabý nepříjemný zápach, který mi připadal docela známý.

„Ten pach odněkud znám,“ oznámil jsem.

„Ano,“ souhlasila Leslie, „taky mi něco připomíná.“

Dál jsme upřeně zírali na obsah nádoby a snažili se někam zařadit jeho odér. Konečně jsem se upamatoval.

„Páchne to jako u koželuha.“

„To je ono!“ podpořila mě Sally.

„Kůže?“ zeptal se Louren.

„Uvidíme.“ Nahnul jsem džbán hrdlem k sobě a pomalu vytahoval náplň. Okamžitě bylo jasné, že předmět válcového tvaru je tvrdý a křehký.

Zdalo se, že je přilepený ke stěnám nádoby, ale když jsem jím jemně zakroutil, povolil. Pomalým přerušovaným pohybem jsem vytáhl věc, která okamžitě vyvolala vlnu komentářů.

„Dlouhý válec?“

„Vypadá jako salám.“

„Je to zabalené v nějakém hadru.“

„To bude plátno!“

„V každém případě tkaná látka. To by svědčilo o jiné kultuře než bantuské.“

„Ta látka je shnilá, odpadá v celých kusech.“

Položil jsem předmět na stůl, a jak jsem na něj hleděl, pochopil jsem, že mé sny se právě mění ve skutečnost. Už jsem věděl, co mám před sebou. Byl to poklad nad všechno zlato a diamanty, ve které doufal Louren. Krátce jsem pohlédl na Sally, jestli už také ví, oč jde, ale její napjatý výraz zůstal beze změny. Pak se naše oči setkaly a moje triumfální nadšení v nich muselo být víc než zřejmé.

Pochopila. „Bene! To snad ne? Ach, Bene, to přece nemůže být pravda? Otevři to, člověče! Pro živého boha, rychle to rozbál!“

Vzal jsem pinzetu, ale ruce se mi tak trásly, že jsem nebyl schopen pokračovat v práci. Zaťal jsem pěsti a párkrát se zhluboka nadechl, abych uklidnil rozbouřenou krev ve spáncích.

„Ukaž, udělám to,“ nabídl se Ral a tahal mi pinzetu z ruky.

„Ne!“ Ucukl jsem. Myslím, že kdyby trval na svém, tak bych ho praštil. Viděl jsem úlek v jeho tváři; ještě neměl možnost poznat divokost číhající někde u dna mé povahy.

Všichni čekali, až jsem zase našel vládu nad prsty a začal pomalu loupat rozpadající se vrstvy žluté tkaniny. Jakmile se ob jevil obsah, ztratil jsem poslední pochyby. Naproti zazněl

Sallyin drobný vzdech, ale já ani nevzhlédl, dokud jsem rozbalování nedokončil.

„Bene!“ zašeptala. „Jsem tak šťastná, i za tebe.“

Poznal jsem, že pláče. Velké kulaté slzy jí sjížděly po lících, a to mi dodalo. Myslím, že kdyby s tím nezačala, dokázal bych se ovládnout, ale nyní mě oči pálily a všechno plavalo v mlze.

„Díky, Sal,“ stačil jsem říct zastřeným hlasem. Zlobně jsem setřel slzy z tváře a začal šmátrat v kapse po kapesníku.

Zatroubil jsem hlučně, jako polnice burčující do útoku, a srdce mi bušilo ještě hlasitěji.

Z obalu se vyklubal kožený svitek. Okraje měl roztržené a vykousané rozkladem, ale zbytek byl přímo zázračně zachovalý.

Objevily se řádky písma podobného drobnému černému hmyzu rozlezlému po celé délce rozbaleného svitku. Symboly, jednotlivá písmena punské abecedy, jsem poznal okamžitě. Na rozbaleném pruhu starověké kůže se nalézalo třicet řádek psaných úhledným punským rukopisem. Já ten jazyk neznám, a tak jsem znovu pohlédl na Sally. Byla to její odbornost, v Oxfordu pracovala s Hamiltonem.

„Sally, dokážeš to přečíst?“

„Kartágo,“ řekla s naprostou jistotou. „Punština!“

„Víš to jistě?“

Místo odpovědi začala číst přidruženým hlasem, ve kterém ještě doznívaly vzlyky. „Do Opetu dnes dorazila karavana z, „Zaváhala. „Tady je kousek nečitelný, ale text pokračuje: sto dvacet sedm prstů čistého zlata, z nichž desátý díl -“

„Co to má, ksakru, znamenat?“ dožadoval se vysvětlení

Louren.

Otočil jsem se k němu. „To znamená, že jsme našli archiv našeho města - kompletní a rozluštitelný. Máme úplnou historii

Měsíčního města a naší mrtvé civilizace zapsanou samotnými obyvateli v jejich vlastním jazyce a vlastními slovy.“

Louren dál hleděl nechápavě a mně bylo jasné, že mu ještě význam našeho objevu nedošel úplně.

„Za tohle, Lo, se modlí každý archeolog na světě. Tohle je absolutní důkaz v té nejpodrobnější a nejvypracovanější formě.“

Zdalo se, že stále nechápe.

„V jediné řádce textu jsme definitivně prokázali existenci lidí z Kartága, kteří mluvili a psali starověkou punštinou, obchodovali se zlatem, nazvali své město Opet a „

„A to všechno pouze v jediné řádce,“ skočila mi do řeči

Sally. „Je tam tisíce nádob, každá s popsaným svitekem.

Zjistíme jméno a skutky jejich krále, poznáme jejich náboženství a obřady „

„Jejich bitvy a strádání. Odkud přišli a kdy,“ převzal jsem slovní štafetu od Sally, ale ona si ji stejně pohotově vzala zpět.

„A také kam odešli a proč!“

„Můj ty bože!“ Louren se konečně vzpamatoval. „Vždyť to je všechno, co tak dlouho a pracně hledáme. V tomhle je celý ten zatracený krám a všechno pěkně pohromadě srolováno v jednom kusu kůže!“

„Celá naše práce!“ souhlasil jsem. „Celá zpropadená dřina!“

Během hodiny prožívaného triumfu, přímo na vrcholu své kariéry, kdy přede mnou ležely jen vyhlídky na slávu a zářivý

úspěch, dokázala doktorka Sally Benatorová v jediném okamžiku všechno rozbít a smést ze stolu.

Seděli jsme stále v těsném kroužku nad svítkem a vášnivě diskutovali. Vypadalo to na jeden z těch debatních večerů, které můžou skončit až nad ránem. Láhev Glena Granta již stála na stole a z našich propláchnutých hrdel vycházela slova hladce.

Sally už mezitím dokončila překlad celého čitelného textu na části rozvinutého svitku. Jednalo se o jakýsi obchodní účet města, záznam zboží a jeho hodnoty, který sám o sobě obsahoval zajímavé odkazy na lidi a místa.

„Dvacet velkých amfor červeného vína ze Zengu převzal

Habbakuk Lal, z něho desátý díl patří Gry-Lionovi. „

„Kdo je to ten Gry-lion?“ V Lourenovi se probudily instinkty lovce.

„Gry vyjadřuje superlativ,“ vysvětlovala Sally. „Takže

Gry-Lion znamená Největší nebo Velký Lev. Pravděpodobně titul krále a vládce města.“

„Z jižních moří trávy sto devadesát dva velkých klů slonoviny o váze dvou set dvaceti jednoho talentu, z nichž desátý díl náleží Gry-Lionovi a zbytek na bírému Al-Muab

Adbuma. „

„Kolik váží talent?“ zeptal se Louren.

„Asi dvacet pět kilo.“

„Pane bože! Přes pět tun slonoviny v jediné dodávce?“ Louren hvízdal. „To museli být parádní lovci.“

Podrobně jsme prodiskutovali každý jednotlivý řádek rozbaleného textu a Lourenova netrpělivost opět jednou zvítězila.

„Rozviň ho kousek dál,“ vybídl mě.

Zavrtěl jsem lítostivě hlavou. „To už je práce pro odborníka, Lo. Tu kůži svinuli před dvěma tisíciletími. Je tak křehká, že se rozláme na kousky, když to neuděláme dobře.“

„Má pravdu,“ zastala se mě Sally. „Každý ze svítků mi zabere pár týdnů práce.“

Ta představa mě vyvedla z míry. Jej í praktické znalosti o paleografice a starověkých textech se omezily na tři roky práce s Hamiltonem ve funkci třetího asistenta. Pochyboval jsem, že by mohla mít dostatek zkušeností s preparováním a konzervací kožených či papírových svítků. Čte punský text asi stejně jistě jako desetileté děcko Shakespeara, a přitom si myslí, že sama zvládne jednu z největších sbírek starověkých textů, jaké byly kdy objeveny?

Musela ty úvahy vyčíst z mého výrazu, protože její úlek byl očividný.

„Bene, dostanu snad tu práci, nebo ne?“

Snažil jsem se jí to vysvětlit ohleduplně. Nerad působím bolest komukoliv, natož dívce, kterou miluji.

„Je to obrovský kus náročné práce, Sal. Opravdu si myslím, že bychom měli zkusit získat někoho, jako je Hamilton nebo Levy z Tel Avivu. Možná i Rogerse z Chicaga.“ Viděl jsem, jak se jí tvář bortí. Koutky úst jí poklesly, rty se začaly chvět a její oči se zamlžily. Spěchal jsem ji utěšit. „Ale s určitostí zařídím, abys dělala první asistentku tomu, kdo tu práci povede.“

Na pět vteřin se rozhostilo hrobové ticho, během něhož

Sallyino zoufalství přerostlo ve zničující vztek. Viděl jsem, jak roste a blíží se podobný bouřkovému mračnu, které nelze zastavit.

„Benjamine Kazine,“ spustila s předstíranou sladkostí v hlase. „Myslím, že jste ten nejhorší bastard, jakého jsem, bohužel, v životě poznala. Po tři dlouhá namáhavá léta jsem vám věnovala svou naprostou a bezprecedentní přízeň =

Pak ztratila kontrolu úplně. Byla to úžasná podívaná. I když její slova do krve šlehala mou duši, nemohl jsem neobdivovat její oči plné blesků, hořící tváře a mistrovský výběr invektiv.

„Jste nízký člověk, tělem i duchem.“ Záměrně zdůraznila přídavné jméno a já jen zalpal po dechu. Nikdo mi ještě nic podobného neřekl. Ta slova mi trhala duši a ona to věděla.

„Nenávidím vás, vy malý podlý chlape.“

Cítil jsem, jak se mi krev hrne do tváří, a hledaje vhodná slova na svoji obranu, začal jsem zadržávat. Než jsem stačil cokoliv říct, obrátila se na Lourena. Její zuřivost se ještě zdaleka nevybila, a tak na něj křičela stejně ostře.

„Donuťte ho, ať mi tu práci přidělí. Řekněte mu, ať to udělá.“

Přes beznadějné zoufalství jsem se začal o Sally bát. To už nenapadala zlostným tónem mrzáka, malého doktora archeologie s měkkým srdcem. To, co udělala, se dalo přirovnat k dráždění černé mamby krátkým klackem nebo k házení kamenů na lva lidožrouta. Nemohl jsem uvěřit, že by Sally dokázala být tak hloupá poté, co jí Louren nabídl laskavý a přátelský vztah.

Nemohl jsem pochopit, že se odvážila s ním mluvit tak, jako by měla nějaké zvláštní právo ovlivňovat jeho rozhodování. Copak zde hrály roli nějaké emoce nebo loajalita, kterých se mohla dovolávat takovým imperativním způsobem?

Dokonce ani já, kdo takové právo měl, bych ho nikdy nezneužil podobným způsobem a neznal jsem nikoho, kdo by toho byl schopen.

V Lourenových očích zablýsklo modré světlo jako odlesk hla vic válečných oštěpů. Rty se mu stáhly do výsměšné linky a jeho rozšířená chřípí zbělelo.

„Ženská!“ řekl hlasem, který praskal jako lámaný led.

„Dávejte si pozor na jazyk.“

Moje zoufalství gradovalo, pokud to bylo vůbec možné, protože Louren zareagoval přesně tak, jak jsem očekával. Dva lidé, které jsem miloval, se náhle ocitli na kolizním kurzu, a já je oba dobře znal. Znal jsem jejich pýchu i tvrdohlavost a věděl jsem, že ani jeden z nich neuhne. Pohromu byla nevyhnutelná.

Nejraději bych vykřikl: „Ne, Sal! Prosim přestaň! Udělám, oč žádáš. Cokoliv, jen když zabráním tomu, co musí následovat.“

Ale Sallyino hrdinství zkolabovalo a veškerá bojovnost ji opustila. Zdálo se mi, že se skrčila pod šlehem Lourenova

hlasu.

„Jděte do svého pokoje a zůstaňte tam, dokud se nenaučíte chovat.“ Lourenův příkaz zněl mrazivě.

Sally vstala a se sklopenou hlavou opustila místnost.

Nedokázal jsem uvěřit, že se to skutečně stalo. Cívil jsem do dveří, za kterými pokorně jako pokárané děcko zmizela moje hubatá rebelka Sally. Ral s Leslie se zmítali v moři bolestných rozpaků.

„Je čas jít spát,“ zamumlal Ral. „Omluvte nás prosím. Pojd’.

Les. Dobrou noc.“ A byli pryč. Zůstali jsme s Lourenem sami.

Konečně Louren prolomil dlouhé trapné ticho. Vstal a jeho ruka mi dopadla na rameno v nedbalém gestu.

„Je mi to líto, Bene,“ řekl klidným přirozeným hlasem, „ale nenech se tím deprimovat. Uvidíme se ráno.“ Vyšel do noci.

Zůstal jsem sám se svítkem staré kůže, který se náhle stal bezcenným, a se zlomeným srdcem.

„Nenávidím vás, vy malý člověče!“ ozvěna jejího hlasu doznívala v pustinách mé duše. Sáhл jsem po láhvi.

Trvalo mi dlouho, než jsem se opil do stavu, kdy slova ztratila větší část svého jedu, a já se vypořádával po schodech do jasného měsíčního světla. Věděl jsem dobře, co udělám.

Omluvím se Sally a nabídnu jí práci, kterou jsem jí tak neuváženě odepřel. Nic nebylo natolik důležité, aby to ospravedlňovalo její bolest.

Zamířil jsem k chatce, kde nyní spala sama; Leslie se přestěhovala na místo Petra a Heather. Tiše jsem zatřáskl na dveře.

Žádná odpověď. Zaklepal jsem silněji a zavolal:

„Sally! Prosím, musím s tebou mluvit.“

Zkusil jsem dveře. Otevřely se do tmy pokoje a já už málem vešel, ale kuráž mě opustila. Tiše jsem je zase zavřel, dovrávorал ke své chatce a špinavý v šatech upadl tváří na postel a do zapomnění.

„Bene! Bene! Probuď se.“ Zaslechl jsem Sallyin hlas. Její ruka mnou jemně, ale rozhodně trásla. Venku už bylo jasné světlo. Sally seděla oblečená na okraji lůžka a skláněla se nade mnou. Plet’ jí sice zářila po koupeli a pečlivě učešané vlasy rozveselovala karminová stuha, ale oči měla napuchlé pláčem.

„Přišla jsem se omluvit za včerejší večer, Bene. Za ta stupidní nenávislná slova, která jsem ti řekla, a za své nechutné chování -.“ Jak mluvila, roztříštěné kousky mého života postupně zapadaly zpět na svá místa a bolest se vytrácela z hlavy i ze srdce.

„I když jsi možná změnil názor, což si v žádném případě nezasloužím, budu považovat za čest pracovat jako první asistentka u Hamiltona nebo kohokoliv, kdo tu práci dostane.“

„Ty ji dostaneš,“ řekl jsem s úsměvem. „To ti slibuju.“

PRVNÍ ÚKOL, který nás v archivu čekal, bylo odstranění vrstvy všudypřítomného šedivého prachu. Trochu mě mátlá otázka, kde se ho v uzavřeném prostoru bez cirkulace vzduchu tolik vzalo.

Brzy jsem však objevil jeho zdroj. Spáry stropních překladů nebyly zdaleka tak těsné jako u stěn chodby a nezabránily padání jemných prachových částic.

Jakmile přiletěla dakota s horou objednaného vybavení a oddílem strážců Lourenovy bezpečnostní služby, mohla práce začít.

Strážníci si před vstupem do tunelu postavili buňku, ve které někdo permanentně hlídal. Do archivu mohlo volně vstoupit jen nás pět.

Práci nám velice usnadnily vysavače. Jako pár pilných hospodyněk jsme s Ralem čistili vstupní části chodby a oblaka dusivého prachu, který jsme při práci rozvířili, nás donutila nosit respirátory.

Nadešel čas zhodnotit nález přesně a podrobně. Ve skalních výklencích jsme našli 1242 uzavřených hliněných nádob, z nichž

148 bylo shozeno z kamenných polic. 127 nádob se přitom rozbilo úplně nebo popraskaly a jejich obsah, svítky vystavené působení vzduchu a prachu, se nalézal v podstatně horším stavu. Abychom zabránili jejich rozpadu, napustili jsme je před vytažením z nádob parafínem. Teprve pak jsme je mohli opatřit visačkami a zabalit.

Závěrem jsme se začali zajímat o důkazy osudné bitvy, která kdysi v archivu zuřila a tak neblaze poznamenala nádoby na policích.

Našli jsme celkem třicet osm lidských koster roztroušených po archivu a všechny nesly zřetelné stopy náhlé násilné smrti.

Jejich zachovalost byla pozoruhodná. Několika nešťastníkům se ještě podařilo odplazit do výklenků, kde dozněly jejich poslední steny. Svírali rukama své děsivé rány, které zely v mumifikovaných tělech a jejich zkroucené polohy zřetelně svědčily o bolestné agonii. Jiní většinou zemřeli rychle následkem smrtelných ran. Neznámí protivníci jim rozťali lebky až po ramena či oddělili údy. Pár čistě sřátých lebek leželo nedaleko zbytku těl.

Nacházeli jsme důkazy přímo ďábelského řádění a nadlidské destruktivní síly.

Veškeré oběti vykazovaly neklamně negroidní rysy a tmavá těla jim halily pouze bederní roušky z vydělávané kůže.

Kromě korálků a kostěných ozdob nosili kožené čepice či spíš čelenky zdobené peřím, úplety z lýka, lasturami a rovněž korálky a kostmi. Na nohou měli kožené sandály.

Jejich výzbroj, oštěpy s hrubě vykovánými železnými hlavicemi, měly násady z tvrdého leštěného dřeva. Většina z nich byla zlomena nebo přeseknuta ostrou zbraní. Všude kolem se válely rákosové šípky opatřené peřím divokých kachen a ručně kovanými železnými hroty se silnými, zlověstně vyhlížejícími ostny. Dopady šípů zanechaly v měkkém pískovci stěn a stropu zřetelné stopy, které nasvědčovaly, že byly vystřeleny ze vstupu chodby. Protože ani jeden z nich neskonal v lidském těle, usoudili jsme, že sloužily jako krycí palba předcházející útoku těch, kteří nyní odpočívali na dlažbě chodby.

Pět metrů od zazděného vstupu jsme našli pozůstatky velkého ohně. Stěny, strop i podlahu kolem začernily saze a

hromádka ohořelých dřev ještě ležela na místě. Po zazdění vstupního otvoru oheň zřejmě uhasl sám následkem nedostatku kyslíku.

Účel ohně nás mátl, dokud Louren nepřišel se svou vizí průběhu bitvy. Neklidně přecházel chodbou tam a zpátky a zvuk jeho kroků se odrážel od kamenných stěn, po nichž ho vytrvale pronásledoval vlastní monstrózní stín.

„Zahnali sem zbytek opetských mužů; hrstku nejsilnějších a nejstatečnějších.“ Jeho hlas oplýval přesvědčením jako hlas trubadúra, který opěvuje bájně reky. „Poslali proti nim své šampiony, kteříje měli dorazit, ale opetští hrdinové část pobili a zbytek utekl. Pak přitáhli lučištníky a z ústí chodby vystřelovali dovnitř salvy šípů, než do archivu vtrhla druhá vlna útočníků. Muži z Opetu však čekali a zase jich nějaký tučet pobili.“

Louren se otočil a došel ke mně. Stáli jsme pod rozhoupanou žárovkou a mlčeli, zaujatí představou lítého boje.

„Můj ty bože, Bene, představ si to. Jak asi bitva skončila?

Jakou slávu ti muži získali v poslední den?“

Dokonce i mně, člověku mírumilovnému, se srdce rozbušilo vzrušením a jako děcko poslouchající pohádku jsem po Lourenovi škemral: „Co bylo potom?“

„Umírali oslabení nesčetnými zraněními. Už neměli síl pokračovat v boji. Druhové v životě, a nyní i ve smrti, stáli bok po boku a unaveně se opírali o své zbraně. Ale nepřítel se víc neukázal. Místo útoku rozdělali v ústí chodby oheň, aby obránce vykouřili. Když však ani to nepomohlo, zazdili vstup a proměnili archiv v hrobku živých i mrtvých.“

Mlčeli jsme a uvažovali o Lourenových slovech. Dávala smysl a všechny důkazy s výjimkou jednoho tomu nasvědčovaly. Já o tom nechtěl mluvit, nechtěl jsem kazit ten vzrušující příběh.

Sally však podobnými skrupulemi netrpěla.

„Jestli je to pravda, kam se potom poděla skupinka našich statečných obránců? Proměnili se v měsíční paprsky a zmizeli?“

Pronesla ta slova trochu výsměšným tónem, ale bezesporu měla pravdu.

Louren se zasmál, ale byl to rozpačitý smích. „Takže jste vymyslela něco lepšího?“ vybídl ji.

Po hrdinech starodávného dramatu nebylo stopy, pokud ovšem neleželi pohřbeni někde v podlaze chodby pod obrazem slunečního boha. Poslední nález, který jsme objevili na podlaze archivu, přikrýval silný nános prachu. Byla to velká válečná sekera, zbraň překvapivě krásy. Když jsem ji poprvé zvedl z dlažby, kde ležela dva tisíce let, moje prsty pohodlně sevřely rukojeť, jako by ji starověký zbrojír vytvaroval přesně pro moji ruku. Na konci násady viselo přetržené kožené poutko.

Násada dlouhá sto dvacet centimetrů, slepená z plátků nosorožčího rohu, vynikala pružností a pevností. Rukojeť na jejím konci byla vyřezaná ze slonoviny. Celou délku násady opřádal elektronový drát, který ještě zvyšoval její beztak již úžasnou pevnost a chránil ji před ostřím nepřátelských zbraní.

Hlava sekery ve tvaru dvojitého půlměsíce měla po obou stranách ostří dlouhé dvacet centimetrů a z jejího vrcholu vybíhal hladký hrot, který umožňoval použít sekeru zároveň jako bodnou zbraň.

Precizně vypracovanou hlavu zdobila po obou stranách čepelí rytina supy s roztaženými křídly. Nad ptáky zobrazenými do posledního peříčka, byli celkem čtyři, vycházelo slunce podobné slunečnici. Rytinu vyplňoval elektron - slitina zlata a stříbra. Temné matné skvrny na ostří musela zanechat krev.

Zřejmě právě tato zbraň způsobila děsivé rány na tělech mrtvých bojovníků.

Jak jsem držel tu nádhernou věc v ruce, přepadla mě jakási podivná nálada hraničící se šilenstvím. Aniž jsem si vůbec uvědomil, co dělám, kroužila mi sekera v blýskavých kruzích nad hlavou. Byla dokonale vyvážená. Nakonec jsem ji bez námahy zvedl do výše a dlouhým máchnutím sekl před sebe. Vzduch rozřátý lesklým ostřím dychtivě zasvištěl. Po dlouhém odpočinku jí má ruka dodala nový život.

Někde v atavistických hlubinách mé duše se rodil výkřikjásavý řev, který by v boji přirozeně doplnil smrtelnou píseň jejího ostří. S námahou jsem se přinutil zastavit let sekery a potlačit výkřik dřív, než opustil mé rty. Rozhlédl jsem se kolem sebe.

Louren se Sally na mě civěl, jako by čekali, kdy se mi u pusy objeví pěna. Spěšně jsem opřel sekeru o stěnu a zůstal rozpačitě stát s pocitem naprostého bláznů. Zděsil jsem se, když mi došlo, jak jsem zacházel s tímto vzácným pokladem. Násada z rohoviny mohla stářím zkřehnout a při takovém hrubém zacházení se zlomit.

„Jen jsem ji zkoušel,“ omlouval jsem se zahanbeně.

„Promiňte.“

TEN VEČER JSME VEDLI ŘEČI O archivu a jeho záhadách dlouho přes půlnoc. Když jsme s Lourenem na žádné řešení nepřišli, zvedli jsme se a zamyšlili k chatkám.

„Zítřka ráno pro mě přiletí lear, Bene. Už tady trčím čtrnáct dní a nemůžu si dovolit jediný den navíc. Bože, když si pomyslím, jak zanedbávám své povinnosti od chvíle, kdy jsme začali kopat!“

Před dveřmi mě chaty jsme se zastavili a Louren si zapálil doutník.

„Co se to tady děje, Bene? Co nás nutí dělat takové divné věci Cítíš to také tak Ten zvláštní pocit,“ zaváhal,

„osudovosti nebo čeho.“

Mé přikývnutí ho povzbudilo.

„Třeba ta sekera. Něco s tebou provedla, Bene. Jako bys to na pár minut ani nebyl ty.“

„Já vím.“

„Zoufale toužím poznat obsah svitků. Musíme s tím začít co možná nejdřív.“

„Vyžadají si deset let práce, Lo. Musíš být trpělivý.“

„Trpělivost nepatří k mým ctnostem. Minulou noc jsem si četl o objevu Tutanchamónovy hrobky. Lord Carnarvon, který na něm měl největší zásluhu, zemřel dřív, než spatřil sarkofág mrtvého faraona.“

„Nebud' morbidní, Lo.“

„Souhlasím, ale neztrácejte čas.“

„Musíš mi poslat Hamiltona. Bez něho to nedokážeme.“

„V pátek budu v Londýně, navštívím ho.“

„Je to starý podivín, nebude s ním lehké pořízení,“ varoval jsem Lourena.

Usmál se. „To nech na mně. Ale teď mě dobře poslouvej, chlapče. Jestli tady najdeš něco nového, okamžitě mi dáš vědět, rozumíš? Chci být u toho, až k tomu dojde.“

„Dojde k čemu?“

„Nevím-k něčemu. Tadyjsmeještě neskončili, vím to, Bene.“

Tady je něco víc, věř mi.“

„Kéž bys měl pravdu, Lo,“

Poplácal mě po zádech a odešel do noci směrem ke své chatě.

Nedlouho potom, co Louren odletěl z Měsíčního města, přistála dakota se stavební četou a úkolem postavit úložiště pro svitky. Vzniklo nové velké skladiště se vzduchotěsnými dveřmi a výkonnou klimatizací, která měla svitkům zajistit atmosféru s optimální teplotou a vlhkostí. Z bezpečnostních důvodů obehnali celou stavbu vysokým plotem z ostnatého drátu a vůbec podnikli veškerá zabezpečující opatření.

Zvýšený počet lidí si vyžádal stavbu dalšího půl tuctu obytných stavení. Prvními jejich uživateli se stali čtyři vysocí úředníci botswanské vlády, kteří zakázali vývoz svitků ze země a vynutili si stavbu dalších potřebných budov. Vládní zmocněnci pobýli v Měsíčním městě dva dny a zmizeli spokojení, že jejich zájmy na objevu budou dostatečně ochráněny. Dřív než odjeli, museli mi závazně slíbit, že o celém objevu pomlčí, dokud sám nedám pokyn k jeho zveřejnění.

Práce se rozjela naplno. Začali jsme označovat nádoby visačkami a stěhovat je z archivu. Věnovali jsme maximální péči fotografické i písemné dokumentaci zachycující jejich přesnou polohu na policích. Dalo se totiž očekávat, že byly ukládány v chronologickém sledu, což by velmi pomohlo při jejich překlada a interpretaci.

Mé plány však brzy dostaly těžkou ránu ve formě vzkazu od

Lourena.

„Hamilton není k máni. Navrhni náhradu.“

Byl jsem zklamaný, mrzelo mě to a lomcovala mnou zlost.

Zklamaný proto, že Hamilton byl nejlepší na světě a jeho účast by okamžitě dodala naší práci vážnost a hodnověrnost.

Mrzelo mě, že Hamilton zřejmě uvěřil mým kritikům a vědeckým oponentům a moje důkazy považoval za podvržené.

Určitě ovlivnili jeho rozhodnutí, a tak se nechtěl podílet na nějakých pochybných nebo halasně podvodných objevech. Zlobil jsem se na něho, protože mě urazil. Označil mě nepřímou za vědeckého vyvržence a to nutně odradil od pomoci i ostatní znalce. A já pomoc zoufale potřeboval. Byl jsem diskvalifikován dřív, než jsem vůbec odstartoval.

„Nedal mi vůbec šanci,“ stěžoval jsem si Sally. „Nechce mě ani vyslechnout. Pane bože, já nevěděl, že jsem tak profesionálně malomocný. Že pouhá řeč se mnou může někomu zničit pověst!“

„Je to hubený plešatý kozel!“ zastala se mě Sally. „Starý smilný osahávač zadků a,“

„A největší žijící autorita na staré písemnosti na světě,“ skočil jsem jí do řeči vyčítavě. Neodpověděla, a tak jsme seděli chvíli mlčky, uzavření do vlastních úvah.

Pak ale Sally znovu ožila. „Tak si pro něj dojedeme sami,“ řekla rozhodně.

„Odmítne nás,“ oponoval jsem pesimisticky.

„Mě neodmítne,“ ujišťovala Sally a já za jejími slovy vycítil nevyřčený příběh, který mi do krve přilil korozivní roztok žárlivosti. Sally pro něj pracovala celé tři roky a mně nezbylo, než se utěšovat myšlenkou, že její nároky jsou dostatečné na výši, než aby si s Hamiltonem něco začala.

PŘESNĚ ZA TŘI DNY jsem seděl v předním salonku Bell u Hurleye s půllitrem anglického hořkého piva před sebou a úzkostlivě sledoval parkoviště. Z Oxfordu sem trvala jízda pouhých patnáct minut, a Sally už tu dávno měla být. Únavný noční let z Johannesburgu do Londýna mě vyčerpal; byl jsem sklíčený a nervózní. Sally telefonovala Hamiltonovi z letiště.

„Profesore, doufám, že se nezlobíte, když vám volám,“ začala vrkat do sluchátka.

„Vzpomínáte na Sally Benatorovou? Pracovala jsem u vás v roce 1966. Ano správně, Sally se zelenýma očima.“

Ostýchavě se usmála.

„Ano, j sem právě v Anglii. Tady v Londýně, na den nebo dva.“

Cítím se opuštěná a vzpomínám - byly to nádherné časy.“ Tón jejího hlasu podmalovaly stovky intimních náznaků pozvání a slibů.

„Oběd? To je ohromné, profesore. Mohla bych se pro vás zastavit, mám pronajatý vůz.“ Triumfálně mi ukázala palec obrácený dolů.

„Bell u Harleye? Jistě, pamatuju si. Jak bych mohla zapomenout?“ Udělala na mě dlouhý obličej. „Už se těším.“

Konečně na parkovišti zastavil stříbrný jaguár. Sally řídila. Se smíchem na rtech a šálou na hlavě nevypadala vůbec na člověka, který strávil čtrnáct hodin v letadle na nepohodlném sedadle.

Jak vystupovala z vozu, dolétl ke mně záblesk jejích nádherných stehů opálených sluncem. Pak, zavěšená do Eldridgeho Hamiltona, zamířila k restauraci a vesele se na něj usmívala.

Hamilton byl vysoký padesátník se svěšenými rameny, naježhož vychrtlé postavě visel jako pytel plandavý oblek od Harrise s koženými nášivkami na loktech saka. Na bledém slunci svítilo jeho holé temeno nad skobovitým nosem tak jasně, že by s ním uspěl v reklamě na kvalitní leštění. Trochu jsem se uklidnil; nevypadal na hroživého konkurenta. Kdykoliv pohlédl na Sally, jeho očka za silnými obroučkami brýlí z rohoviny zajiskřila a svěšené rty plné žádostivosti

odhalily řady zkažených zubů.

Nabylysem dojmu, že Sally platí zajeho pomoc příliš vysokou cenu.

Sally ho vedla k mému stolu. Když mě ze vzdálenosti dvou metrů konečně poznal, zarazil se a krátce zamrkal. Věděl okamžitě, že je v pasti, a celý náš plán na chvíli balancoval nad propastí. Hamilton mohl docela jednoduše udělat čelem vzad a odejít.

„Eldridge!“ Vyskočil jsem z křesla a podlézavě zakrákal: „To je nádhera, že tě zase vidím.“ Ještě váhal, ale já ho uchopil za loket a sevřel jako svěrák s čelistmi obloženými sametem.

„Objednal jsem ti Gilbeyse s tonikem - je to přece tvůj jed, ne?“

Od našeho posledního setkání uplynulo již devět let, a tak mu moje znalost jeho chuti mírně zalichotila. Dovolil nám se Sally, abychom ho usadili do křesla a podle zvyku mu postavili gin po pravé ruce. Zatímco my dva jsme si ho střídavě předcházeli všemožným zájmem, Hamilton podezřele mlčel, dokud neprohnal hrdlem první skleničku ginu. Teprve když jsem objednal další, začal roztávat. V pülce třetí sklenky se mu rozvázal jazyk až k rozpustilosti. „Četl jsi v Journalu posudek Wilfreda Snella na tvou knihu Ophir?“ zeptal se.

Wilfred Snell byl nejzatvrzejší a nejnemilosrdnější ze všech mých vědeckých protivníků. „Moc zábavné, co?“

Eldridge zařehl jako bujný hřebec a sevřel Sallyino kouzelné stehno.

V tu chvíli jsem málem zapomněl na to, že jsem mírumilovný člověk. S úsměvem nemocného člověka a s nehty bolestně zaťatými do dlaní jsem v sobě dusil chuť vytáhnout Eldridge za nohy ven z místnosti.

Sally se vymanila ze sevření zvědavé ruky a já přiškrceným hlasem navrhl: „Budeme obědvat, ne

U jídelního stolu proběhla krátká hra s hrkáním křesel.

Eldridge se pokoušel posunout své křeslo na dosah k Sally, zatímco my se tomu snažili zabránit. Sally se při té rošádě dostala do rohu.

Přechytračili jsme ho ve dvou tazích. Nejdřív jsme zaměstnali jeho pozornost jídlem, a když se vítězoslavně sklonil nad svým talířem, zvolal jsem: „Sally, ty sedíš v průvanu.“ Drobným tanečkem jsme elegantně rošádu dokončili a místa si vyměnili.

Konečně jsem mohl i já věnovat zaslouženou pozornost pečenému bažantovi. Bohužel burgundské, které navrhl Eldridge, nestálo za nic, pokud to vůbec burgundské bylo.

Eldridge s příslovečným taktem otevřel záležitost, kolem které jsme chodili jako kolem horké kaše.

„Onehdy jsem se setkal s tvým přítelem, velkým svalnatým chlápem. Vypadal jako kříženec mužského módního modelu a profesionálního zápasníka a mluvil s přízvukem nachlazeného

Australana. Přišel s jakousi smyšlenou historkou o svitcích, které jsi údajně našel kdesi u Kapského Města.“ Eldridge se znovu rozehnal, tentokrát tak hlasitě, že v místnosti ustala na moment veškerá konverzace. „Ten proklatec měl tolik drзости, že mi nabízel peníze. Znáš tyhle typy; nevědí, ani co by se za nehet vešlo, a mluví jako kniha. Měl na sobě napsáno fušer pülmetrovými písmeny.“

Sally ajá jsme na něj hleděli s ústy dokořán. Nečekaně bystře pochopil fakta a mistrně vystihl charakter Lourena Sturvesanta.

„Samozřejmě jsem s ním vyběhl,“ dodal Eldridge s uspokojením a nacpal si do úst celá bažantí prsa.

„Pravděpodobně jsi udělal dobře,“ zamumlal jsem. „Abych nezapomněl, to místo leží v severní Botswaně - dva a půl tisíce kilometrů od Kapského Města.“

„Opravdu?“ zeptal se Eldridge s jasným nezájmem, jaký

194 WILBUR může předvést jen člověk s plnou pusou bažanta a zkažených zubů.

„Ale Lourena Sturvesanta řadí časopis Time mezi deset nejbohatších lidí na světě,“ namítla Sally. Eldridge přestal žvýkat a s pusou dokořán nám nabídl pohled na zpola rozžvýkaná bažantí prsa.

„Ano,“ ujistil jsem ho. „Financuje všechny mé vykopávky. Už do toho projektu vrazil dvě stě tisíc dolarů a nestanovil žádný limit.“

Arogance profesora Hamiltona byla ta tam. Takový druh sponzorů vědeckého bádání byl téměř stejně vzácný jako jednorožec a Eldridge si uvědomil, že se ocitl v blízkosti jednoho z nich a nechal ho uniknout.

Zavolal jsem číšníka, aby odnesl talíř, a z kufříku jsem vytáhl válcový svitek v originálním plátěném obalu. Mohl bych odpřísáhnout, že můj soucit s Eldridgem byl v té chvíli upřímný.

„Zítřka mám v Tel Avivu domluvenou schůzku s Rubenem Levym,“ řekl jsem úvodem a odstranil plátěný obal.

„Máme 1142 takovýchto kožených svitků, takže Ruby bude mít příštích pár let pěkně napilno. Samozřejmě že Louren Sturvesant nabídne archeologické fakultě univerzity v Tel

Avivu za spolupráci náhradu. Doslechl jsem se něco o částce sto tisíc dolarů, a vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby dostali navíc nějaké svitky.“

Eldridge polykal bažantí pečínku, jako by v ní byly zapečené střepy. Než se sklonil nad svitkem a prohlédl si ho, utřel si ústa i prsty do ubrousku.

„Z jižních plání trávy,“ četl šeptem, a já si okamžitě všiml rozdílu oproti Sallyinu překladu, „přijato 192 velkých sloních klů vážících 221 talentů.“ Přestal číst nahlas, ale rty se mu pohybovaly dál. Když zase promluvil, měl rozechvělý hlas.

„Punština ve stylu druhého století před Kristem; vidíte to vázání spojující středová m. Ještě užívají znaky zavěšené z linky, což jednoznačně ukazuje na dobu předcházející prvnímu století před Kristem. Zde, Sally, vidíte to archaické křížení písmene A?“

„Máme přes tisíc podobných svitků seřazených v chronologickém sledu - Levy už se nesmírně těší,“ přerušil jsem proud technických detailů drobnou lží. Levy zatím neměl o existenci svitků ani potuchy.

„Levy,“ zavrčel Eldridge a za očkami jeho brýlí zablýsklo rozhořčení. „Levy! Vezmi mu hebrejštinu a egyptštinu a je jako děcko ve strašidelném lese!“ Sevřel mi zápěstí.

„Bene, já trvám, absolutně trvám na tom, abych tu práci dostal já.“

„A co Wilfred Snell a jeho kritika mých teorií? Jestli se nemýlím, zdála se ti zábavná.“ Měl jsem ho na háčku, a tak jsem si mohl dovolit trochu jízlivosti. „Jak se budeš cítit při práci s někým, jehož názory jsou tak podezřelé?“

„Wilfred Snell,“ prohlásil Eldridge vážně, „je monumentální osel. Kde by ten mohl někdy najít tisíc punských svitků?“

„Chlapče,“ zavolal jsem číšníka, „přineste nám dvě velké brandy Cordon Argent.“

„Přineste tři,“ opravila mě Sally.

Brandy mi rozlévala v těle příjemné teplo a já poslouchal

Hamiltona, jak překotně hovoří o svitcích. Dožadoval se od

Sally přesných informací o místě, kde jsme je našli, kdy a jak. Pomalu jsem toho člověka začínal mít rád. Je pravda, že jeho zuby připomínaly pařezy na spáleništi borového lesa, ale já také nebyl zrovna perfektní vzorek fyzické krásy. Je také pravda, že měl slabost pro Gilbeysův gin a pěkná děvčata - ale zde jsme se lišili jen ve výběru pití, a přitom nejsem zdaleka z těch, kdo by se odvážil tvrdit, že Glen Grant je rozhodně nejlepší.

Ne, rozhodl jsem se navzdory svým předsudkům. Budu schopen s tímto mužem pracovat, pokud ovšem udrží své kostnaté pařáty dál od Sally.

Týden po našem návratu do Měsíčního města jsme Hamiltona přišli uvítat k přistávací dráze. Dalo se očekávat, že přechod ze severní zimy do teplot kolem 40 stupňů řádně prověří jeho odolnost, ale naše obavy byly zbytečné. Patřil k tomu typu

Angličanů, kteří s tropickou helmou na hlavě vyjdou na polední africké slunce, aniž by uronili kapku potu. Všechna jeho zavazadla sestávala z jediné nevelké kabely s osobními potřebami a dvanácti beden chemikálií a jiné výbavy. Provedl jsem ho důkladně po místě v marném pokusu zvýšit jeho zájem o město a jeskyni. Eldridge byl cílevědomý specialista.

„Ano,“ řekl, „pěkné a zajímavé - ale kde máš ty svitky?“

Podezíral jsem ho, že se ještě stále nezbavil pochyb. Jakmile jsme ho však dovedli do archivu a on uviděl zaplněné kamenné police, předl jako starý kocour.

„Bene,“ prohlásil, „mám jedinou podmínku. Napíšu o svitcích přednášku, souhlasíš?“ Jsme to podivná rasa: nepracujeme pro zlato, ale pro slávu. A Eldridge si právě zajistil svůj podíl.

„Platí.“ Podali jsme si ruce.

„Výborně. A nyní už není nic, co by mě mohlo zadržet. Začnu s prací okamžitě,“ řekl rozhodně.

„Není,“ odpověděl jsem. „Určitě není.“

ZACHAZENÍ SE STARÝMI koženými svitky je víc než exaktní věda, je to přímo umění. U každého jednotlivého exempláře se postup liší v závislosti na stupni zachovalosti, kvalitě použité kůže, složení inkoustu a dalších navzájem závislých faktorech.

V jedné slabé chvíli se mi Sally svěřila, že by ten úkol nezvládla. Vyžadoval totiž zásobu zkušeností, které jí chyběly. Eldridge pracoval stylem starých alchymistů: napouštěl, napařoval, stříkal a natíral. Prsty měl zahnědlé a jeho království páchlo po chemikáliích a bůhví po čem ještě. Sally se mi svěřila, že pracovní nasazení zredukovalo jeho zvířecí pudy do té míry, že jen sporadicky a spíše ze zvyku zkouší sáhnout na některou z vyznívajících partií její anatomie.

U každého rozvinutého svitku nejdříve zhodnotil obsah a teprve pak začal s podrobným překladem. Jak se ukázalo, svitky sloužily pouze ke dvěma účelům: buď účetně podchycovaly obchodní bilanci města, nebo zaznamenávaly prohlášení

Velkého lva a rady mocné devítky. Styl autorů, bezejmenných úředníků, byl briskní a přísně ekonomický. Na poetické úlety nebo nadbytečné popisné pasáže zřejmě nezbýval čas. Tento přísně užitkový přístup odrážel životní styl, který jsme až doposud odvozovali pouze z místních nálezů. Noční diskuzní kroužky běžely den co den.

„Typicky punské,“ souhlasil Eldridge. „Ve výtvarném umění nacházeli pramálo záliby. Jejich hrnčířství bylo hrubé, produkce nádob masová a sochařina, pokud se to málo, co zanechali, dá tak nazvat, vynikala ošklivostí.“

„Rozvoj umění potřebuje blahobyt, bohatství, volný čas a bezpečí,“ konstatoval jsem.

„Máš pravdu. Recko a Řím jsou toho dokladem. Fénicie a po ní i Kartágo byly často přepadány a čas od času nuceny bojovat o pouhé přežití. Z jejich lidí se stali především přičinliví podnikavci, obchodníci a válečníci, kteří dávali přednost bohatství a moci před krásou žití.“

„Nemusíš chodit ani tak daleko do minulosti. I moderní umění se rodí z velkého bohatství a v národech, kterým nechybí klid a bezpečí.“

„Bílí Afričané se podobají starým Kartagincům,“ dodala

Sally. „Když ve svých antilopích kopcích mají zlato, koho by zajímaly malované obrázky?“

A svitky dál potvrzovaly naše teorie. Zlato ze Zimbabve a

Puntu, slonovina z jižních plání a lesů kolem velké řeky, kůže a sušené maso, nasolené ryby z jezer, víno a olej z terasovitých zahrad Zengu, měď z kopců v Tuyu, sůl z pánví podél západního pobřeží jezer, cín od soutoku dvou řek, obilí v koších pletených z rákosy z prostředního království, sluneční kameny od krokodýlí řeky na jihu, železné tyče z dolů v Sala a otroci - tisíce a tisíce lidských bytostí, se kterými zacházeli jako s domácími zvířaty.

Kronika města začínala kdesi v nedefinovaném časovém bodě, kterému jsme přisoudili datum založení města, a každý svitek začínal v záhlaví časovým údajem jako třeba: „V měsíci slona roku 169“. Z posloupnosti dat jsme odvodili jejich kalendář; rok o délce 365 dnů dělili na deset měsíců.

Jakmile jsem poznal povahu svitků, navrhl jsem Eldridgemu výhodnější způsob jejich zpracovávání. Místo systematického postupu od začátku do konce vybereme pouze vzorky, které nám umožní v předstihu rekonstruovat

celkovou historii města.

Vyhověl mému přání a před námi se začal odvíjet příběh rozsáhlé kolonizace střední a jižní Afriky energickými bojovnými lidmi. Základem a centrem kolonizace se stalo město Opet, sídlo vladaře a dědičného krále „Velkého lva“, který vládl spolu s oligarchií devíti šlechtických rodin. Rozhodnutí rodinné rady řídila širokou škálu obecných činností, od hloubení kanálu z jezera a udržování jeho splavnosti, až po výběr posílů k božstvům

- bohu Baalovi a bohyni Astarte. Jméno Astarte zde dostává přednost před běžnějším kartaginským názvem Tanith.

„Poslové“ byl zřejmě termín užívaný pro označení lidských obětí.

Objevíli jsme pečlivě vedené rodokmeny založené na matriarchální linii podobně jako židovský systém. Každý šlechtic či šlechtice mohla vystopovat svůj původ až k datu založení města. Kronika také jasně ukázala, že náboženství představovalo nedílnou součást společenského systému. Mohli jsme se oprávněně domnívat, že šlo o konvenční formu polyteizmu s předními bohy obou pohlaví - Baalem a Astarte.

Jak jsme postupovali v čase, objevil se vliv rušivých faktorů

- nových nečekaných skutečností, které nedopřávaly klidu vládnoucímu králi. Rapidní zmenšování jezera u města Opet začalo ohrožovat životně důležitou tepnu města - kanál spojující jezero s otevřeným mořem. V roce 296 poslal Velký lev sedm tisíc otroků na práce spojené s údržbou kanálu. Přikázal také pluku své vlastní stráže v počtu tisíce mužů, aby pod vedením

Ramose „putovali na východ za vycházejícím sluncem a nezastavili se ani neumdlévali v rozhodnosti, dokud nestanou na pobřeží východního moře a nenajdou cestu k zemím na severu, o jejichž existenci je přesvědčen námořní kapitán a navigátor

Habbakuk Lal.“

Za rok se Ramose vrátil s pouhými sedmdesáti muži; ostatní zahynuli v zemi tyfu a zhoubných močálů. Dostal se však na východní pobřeží a našel tam město obchodníků a námořníků,

„snědých mužů oděných do jemného plátna, s čely ovázanými stejnou tkaninou“. Přišli ze země za východním mořem a obdarovali Ramose dvaceti prsty zlata a stejným počtem otroků.

Naši opetští muži tak navázali první kontakt s Araby, známými pod názvem Drávové, kteří obsadili pobřeží Sofaly.

Dozvěděli jsme se, jak Velký lev zoufale hledal nové zdroje otrocké pracovní síly. Vydal příkazy důlním dozorcům, podle nichž museli zavést veškerá opatření, která by prodloužila pracovní schopnost otroků. Zvýšené dávky masa a obilí sice prodražily těžbu, ale životnost otroků se prodloužila.

Majitelé otroků zase požadovali po otrokyních, aby pravidelně rodily, a tak se upustilo od praktik infibulace.

Otrokářské výpravy chytající Yuye, lidi se žlutou pletí, z jejichž popisu jsme usoudili, že šlo o předchůdce dnešních Hotentotů, pronikají dál a dál do vnitrozemí.

Pak se Velký lev nečekaně těší z návratu severní expedice, která přivedla pět set „divokých Núbijců, velkých a silných“.

Velitele výpravy odměňuje deseti prsty zlata. V průběhu následujícího století radost pomalu mizí, protože na sever od velké řeky dochází k mohutné koncentraci černé populace.

Rozsáhlá migrace kmenů Bantu donutila Velkého lva čelit výpadům ze severu a jeho legie musely trvale hlídat severní hranici.

Vzorky textů sice přinesly útržkovité pohledy do historie

Opetu, byly však napsány formou suchých neosobních faktů, a my jsme toužili najít písemnosti typu Plinia nebo Livia, které by vdechly život těmto přepečlivým výčtům nabytého bohatství.

Každý fakt před nás stavěl řadu nezodpovězených otázek, z nichž nejnaléhavější zněly následovně: Odkud přišli lidé Opetu a kdy? Kam odešli a proč? Doufalijsme, že odpovědi časem najdeme někde v té záplavě písemností, a soustředili jsme se na hledání odpovědí na podružnější otázky.

Specifikovat místa zmíněná v kronice nebylo nijak obtížné.

Zimbao a Punt ležely na území dnešní Rhodesie a velká řeka se dnes jmenuje Zambezi. Jezera zmizela a zahradami

Zengu nazývali statisíce hektarů terasovitých úbočí kopců v oblasti

Inyanga ve východní Rhodesii. Pahorky Tuya musel být kraj nad

Sinonii oplývající měděnou rudou. Krok za krokem jsme tak určili přítomnost lidí z Opetu na všech starověkých místech a současně jsme získali představu o hromadění nezměrného bohatství. I když velká část tohoto bohatství putovala

„ven“, stále zůstávala donekonečna opakovaná slova o desátku pro

Velkého lva.

Kde ty poklady ukládali a co se s nimi stalo? Zmizely spolu s městem, nebo stále leží někde v tajné pokladnici vysekané v červených skalách - Krvavých pahorcích?“

Jako mentální cvičení jsem zkusil odhadnout velikosti tohoto domnělého pokladu. Jestliže zlaté prsty byly shodné s tyčinkami vzácného kovu, které jsme našli v základech města, pak byl můj první odhad přílivu zlata - sedm set padesát tun - beznadějně nízký. Podle dvaceti vzorků vybraných z období mezi léty 345 až 501 nemohl být vypočítaný výtěžek zlatých dolů nižší než čtyři tisíce tun - z nichž desetina připadla Velkému lvu.

I kdyby polovinu toho množství utratil na armádu, stavbu chrámu a jiné veřejné práce, stále zbývalo závratných dvě stě tun zlata, které by mělo být ukryto někde v blízkosti města.

Dvě stě tun zlata představovalo v současnosti hodnotu téměř osmdesáti milionů liber.

Když jsem Lourenovi při jeho poslední návštěvě Měsíčního města ukázal své výpočty, zračila se mu v očích chtivost.

Sebral mi papír s čísly a příštího dne, když nastupoval do svého learu a odlétal do Johannesburgu, poznamenal jakoby mimochodem: „Víš, Bene, já si opravdu myslím, že byste s Ralem měli místo zabíjení času v archivu raději trochu prozkoumat okolí skal.“

„A co bychom měli hledat?“ zeptal jsem se předstíraje, že nevím, kam svou poznámkou míří.

„Tihle staří hoši měli moc šikovné ruce na ukrývání věcí.

Asi to byli největší tajnůstkáři v historii; vždyť jsme ještě nenašli ani jejich pohřebiště.“

„Takže chceš, abych se pídil po jejich hrobech?“ Zašklebil jsem se, a Louren odpověděl chápavým úsměvem.

„Jistě, Bene. A kdybys přitom zakopl o jejich poklad, nebudu tě proto nenávidět. Osmdesát milionů je koneckonců docela slušná hotovost.“

Z archivu jsme přemístili do depozitáře dalších dvě stě šedesát nádob, takže Eldridge se Sally měli dost materiálu na příští dva až tři měsíce práce. Rozhodl jsem se proto poslechnout Lourenovy rady a vyměnil jsem práci v archivu za další podrobný průzkum okolí. Nemohl jsem vybrat vhodnější čas. Ral se právě nacházel necelé dva metry od posledního výklenku, kde v nejtemnějším koutě stály malé nádoby s pečeti slunečního ptáka na víčkách. Skryté za řadou dvojnásobně větších hliněných schránek, byly prakticky neviditelné, a také jsme je při prvním sčítání přehlédli. Ral se k nim vytrvale blížil a bylo otázkou pouhých dvou tří dnů, než by na ně narazil - a já ho odvolal na průzkum útesů.

Byl právě listopad, měsíc, kdy se slunce změnil v kladivo a země v kovadlinu. Ne nadarmo se listopadu říká „vražedný měsíc“. Ale my nedbali. Odpočívali jsme jen dvě hodiny přes poledne, kdy vedro bylo vskutku vražedné a smaragdová voda jezírka neodolatelná.

Vědom si triků a úskoků typických pro muže Opetu, vrátil jsem se na místa, která jsem už dříve prohledal. Hořká zkušenost mě naučila, jak mistrovsky dokázali zahladit své stopy a dokonale skrýt spoje zdiva. Zkusil jsem je přechytračit vlastními triky. S Ralem jsme vyfotografovali znovu každý centimetr stěny jeskyně, tentokrát na infračervený film, ale stejně jsme žádnou další zazděnou chodbu nenašli.

Od stěny jsme postupovali směrem ven. Každý den jsem vyznačil stometrový úsek a ten jsme důkladně pročesali.

Nespokojili jsme pouhým pohledem, ale skálu jsme si doslova osahali.

Postupovali jsme kolem skalních stěn jako slepci.

Jediný den se neobešel bez drobných dobrodružství. Jednou mě naháněla černá mamba, dva a půl metru nesmlouvavě smrti s kmitajícím jazykem a očima podobným skleněným korálkům.

Podráždila ji moje přítomnost v blízkosti skalní pukliny, jejího domova a hradu. Rala fascinovala rychlost, jakou jsem na kamenitém terénu vyvinul. Konstatoval, že by mi musel závidět i profesionální atlet.

Za týden jsem mu jeho jízlivost vrátil poznámkou o tom, jak dvacet žihadel divokých včel vylepšilo jeho vzhled. Ralův obličej připomínal chlupatou dýni a z očí mu zbyly jen dvě naběhlé škvírky. Ubožák, nebyl pět dní vůbec k použití. Skončil listopad a v půli prosince spadl asi centimetr deště, což v této části Afriky představuje zhruba roční průměr srážek.

Na celou hodinu se usadil prach, a tím období dešťů skončilo.

Opetské jezero určitě kdysi zajišťovalo vyšší a pravidelnější srážky. Otevřené vodní plochy totiž podporují srážky jak odpařováním vody, tak i ochlazováním vzduchu.

Pracovali jsme s Ralem bez výsledku, ale to nám neubíralo na rozhodnosti a nadšení. Dny jsme trávili vyčerpávající prací pod vražedným sluncem a po večerech jsme se vraceli k mapě základů města. Kombinací odhadů, dedukcí a eliminací jsme zkoušeli najít místo, kam by starověcí mohli ukládat své mrtvé.

Ral Davidson se mi zamlouval stále víc. V jeho nepokořitelném klátivém mládí jsem vytušil budoucího génia v oboru.

Až jednou kopání skončí, postarám se, aby mu do ústavu chodila hora pošty.

V kontrastu k našim výsledkům Eldridge Hamilton pokračoval za vydatné pomoci Sally a Leslie v úspěšné sklizni zralé úrody svitků. Každý večer jsem s nimi strávil hodinku v depozitáři, abych se obeznámil s denním výsledkem prací. Stoh strojopisů překladu, s okraji plnými poznámek a odkazů doplněných Hamiltonovým neúhledným pavoučím rukopisem, vytrvale rostl.

Přišly Vánoce a my seděli venku při měsíci, který připomínal velký stříbrný gong, a vyměňovali si přání a dárky.

Třebaže teplota ani v noci neklesala pod 25 C, zahrál jsem Bílé vánoce ve stylu Binga Grosbyho a potom jsme s Eldridgem dali k lepšímu duet Rolničky. Náš milý Eldridge, který zapomněl všechna slova kromě refrénu imitujícího zvonění, se po dalším velkém ginu změnil ve velkou rolničku a vesele cinkal dál, dokud jsme ho s Ralem neodnesli do postele.

Brzy po Novém roce jsme dostali přímo královskou návštěvu.

Hilary Sturvesantová konečně přemluvila Lourena, aby ji vzal na prohlídku Měsíčního města. Hilary se chystala přivést své starší děti a já byl bez sebe vzrušením při vyhlídce, že budu mít v Měsíčním městě pohromadě všechny své oblíbenkyně.

Protože mi zbýval na přípravu necelý týden, přenechal jsem průzkum pahorků Ralovi a spěšně jsem začal organizovat bydlení. Také jsem zkontroloval, jestli naše spíž obsahuje takové nezbytnosti jako je Coca cola a čokoláda-položky, které by mohly Bobby Sturvesantové udělat život v Měsíčním městě trochu snesitelným.

Přiletěli právě k obědu, který se skládal ze studeného masa a salátu. Osobně jsem jídlo připravil, ale návštěva vzápětí zhořkla a ztratila lesk, protože Sally Benatorová se k jídlu nedostavila. Vzkázala, že ji bolí hlava a že si jde lehnout, ale já ji zahlédl jak s ručníkem a plavkami tiše mizí směrem ke smaragdovému jezírku.

Eldridge Hamilton a Louren Sturvesant si vyměnili jediný pohled a okamžitě se upamatovali na své poslední setkání. Tvářili se stejně přátelsky jako párjelenů v říji a já si bezděky vzpomněl na Eldridgeho vychloubání, jak s Lourenem vyběhl. Začali se dokonce častovat pečlivě formulovanými urážlivými poznámkami. Měl jsem co dělat, abych zabránil fyzickému násilí, které hrozilo vybuchnout každým okamžikem.

Když se Eldridge zmínil o lidech „co mají víc peněz, než je slušné a rozumné,“ měl jsem dojem, že právě ztrácím svého experta na starověké písemnosti.

Jako by ani to nestačilo, Hilary a Louren byli právě rozhádání a nedokázali oslovit jeden druhého přímo. Veškerou jejich konverzaci tak zprostředkovávala agentura Bobby Sturvesantové na bázi oboustranných požadavků typu: „Prosím, zeptej se své macechy, jestli...“ nebo: „Když tvůj otec chce...“

Hilary u stolu nesundala černé brýle a já si domyslel, že její oči asi poznamenal nedávný pláč. Byla tichá a rezervovaná, stejně jako Leslie a Ral. Přítomnost Sturvesantů budila v mladém páru ostych. Když nakonec Louren s Eldridgem uzavřeli nejisté tiché příměří, zůstali jsme u stolu jen dva, kteří byli ochotní se normálně domluvit - Bobby Sturvesantová a já.

Bobby naplno využila výhodu dočasné ztráty kontroly ze strany rodičů a změnila se v nemožnou malou bestii. Během celého jídla se chovala nestydatě a byla drzá ke své nevlastní matce. Udělalo by mi hrozně dobře, kdybych ji mohl přehnout přes koleno a naplácat ji na zadek.

Když se oběd mučivě dovlekl ke konci, Eldridge okamžitě zapadl do svého depozitáře, Ral s Leslie zamumlali nějakou omluvu a byli také pryč. Nakonec Louren požádal o klíče k landroveru a s brokovnicí odjel kamsi k severu; starost o Hilary a děti nechal na mně. Zavedl jsem Hilary do našeho muzea a udělal jsem dobře. Pohled na sbírku nálezů ji natolik okouznil, že brzy zapomněla na své problémy.

Pečlivě vyčištěná a naleštěná válečná sekera svítila stříbrem, zlatem a slonovinou a my obdivovali kvalitu řemeslného zpracování. Potom jsme přešli do depozitáře svitků.

Sally měla příliš napilno, než aby s námi vůbec promluvila.

Sotva pozvedla hlavu, když jsme vešli. Hilary nasměrovala svůj jemný šarm na Hamiltona a ten nedokázal odolat. Když jsme po hodině depozitář opouštěli, měla Hilary dalšího oddaného ctitele.

Potom jsme odešli do jeskyně, kde jsme se posadili nad smaragdové jezírko. Vřiskající děcka se cákala v průzračné vodě a my si povídali jako staří dobří přátelé. Přesto trvalo nějaký čas, než mi Hilary svěřila, co ji trápí.

„Bene, nevšiml sis jak se změnil,“ Na obvyklou otázku nešťastné ženy jsem odpověděl obvyklou omluvou.

„Pracuje velmi tvrdě, Hil.“ Chytila se.

„Už měsíce ho zajímá jen hotelový byznys. Staví řadu luxusních prázdninových hotelů na ostrovech v Indickém oceánu.

Comory, Seychelly, Madagaskar - má jich být deset. Úplně ho ta akce stravuje.“

Když jsme později scházeli v šeru večera k chatkám, zeptala se znenadání, Myslíš že si našel jinou ženu Vyděsil jsem se. „Proboha, Hil, co tě přivedlo k takové myšlence?“

„Nevím. Myslím, že nic. Já jen že...“ zmlkla a povzdychla si.

„Kde by našel víc, než má doma?“ zeptal jsem se tiše a

Hilary mi stiskla ruku.

„Drahý Bene. Co bychom si bez tebe počali?“